העולם הזה

80 עמודים

י"ז אלול תשמ"א, 16.9.1981 מיספר 2298 שנה 45 המחיר: 15 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

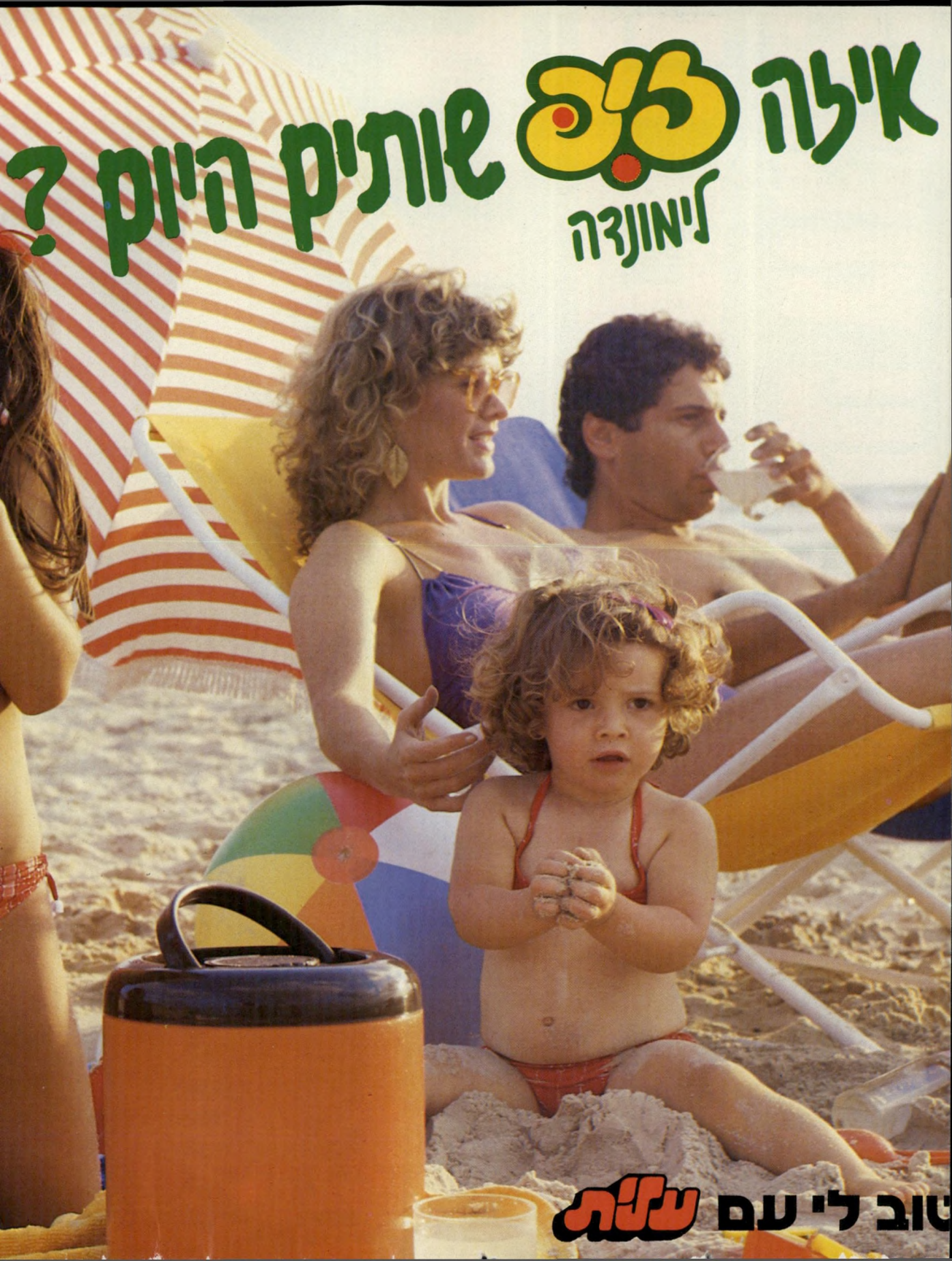

מה קרה בין אשת המופת

ובתה

מדוע התאבדה נקמה גונר?

אילה כיף שותים היום?
לימונדה
טוב לי עם עלית

טיפ
אבקת שתיה
בטעם לימונדה
להכנה מידית של
1 ליטר משקה
בתוספת מים בלבד
עלית
עם בטעמים:
תפוזים
תפוחי עץ
אשכוליות

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא־דואר 136 • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תבנית: יוסי שנוף • עורכת כיתוב: תמי מוטוביץ • צלמי מערכת: ציון צפריר וענת סרגוסטי • ראש המינהלה: אברהם סימון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב כנף אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

שער קידמי:

המרגדיה של אם הבנים

התאבדותה של ריבקה גובר, אחת הדמויות הידועות בתנועת־העבודה, היכה בתדהמה את הארץ. האם התאבדותה היא טרגדיה פרטית של אדם זקן או תוצאת הסתבכות מישפחתית?

8

שער אחור:

כך תפסו את גומדי!

בראיון ביועדי להעולם הזה מספרת בת־שבע אהרוני, אשתו של גומדי, את הסיפור האמיתי על תפיסתו של בעדה, על קצין דובר עבריית, ועל שיחותיה עם רמי ערוסי הנמצא בארץ.

74

האיש שהסתער על הבמה

האיש שריתק את המדינה כשנעצר על־ידי המישטרה במהלך ועידת־ההסתדרות, מספר, בראיון מיוחד, על שהתרחש באולם מאחורי הקלעים, על דיעותיו ועל יחסיו המוזרים עם פעילי ההסתדרות.

6

נפילה מהקומה ה־12

חרושת שמועות אפפה את מותה של הנערה בת ה־14, סיגלית כ"ץ, מחיפה. היו עיתונים שטענו שהנערה היתה מסוממת, היו שטענו שהתאבדה. כתבת העולם הזה מגלה, שהנערה עלתה על מעקה הגג של הבניין רב־הקומות בגלל התערבות עם חבריה ומעדה.

43

רוצח חף־מפשע

בית־המישפט העליון דחה את עירעורו של הרופא שהורשע ברצח החיילת ורד וינר, ברוב דיעות בלבד. בליבו של אחד השופטים נותר ספק, על מה הוא מתבסס? האם צפוייה „פרשת ברנס" נוספת?

46

מלכת המים 1981

אילנה סיכוני צנחנית בצה"ל.

56

ראיון מיוחד עם אינגריד ברגמן

כיצד היא רואה את גולדה מאיר.

73

חוף לדחיים בילבד

חוף הרחצה שליד „חוף שרתון" בתל־אביב, מיועד למתרחצים הדתיים. הוא מחולק לשניים — חציו לגברים וחציו לנשים. המציל המופקד על חוף זה מספר על האווירה בקרב המתרחצים, על הסיכסוך שלו עם עיריית תל־אביב ועל חדירתם של גברים לחוף הנשים, ולהיפך.

64

סכם עם אווירה

מיסחרי האורגזמה הנשית

נשים נוספות מגיבות על מאמרה הפרובוקטיבי של האשה האוסטרלית: פסיכולוגית שמטפלת בבעיות מין טוענת שהגבר הישראלי אינו שוביניסט, ישראלית הנשואה לאמריקאי מספרת על האורגזמה הראשונה שלה, וסטודנטית לאופנה מדברת על אהבה ונישואין.

61

המיפגש בוושינגטון ומחירו 10
„היחד הבעייתי" — אלישע שפיגלמן 20
זריקה, במקום דיאטה 38
הטרדה מינית ונסיון התאבדות במישטרה? 71

מדורים קבועים:

תשקיף 4
במדינה 9
מכתבים, תשבץ 13
הורוסקופ 18
עולם קטן — על מאלסיה, על פקיסתאן ועל חתולי בריטניה 23
אנשים בעולם 25
אנשים 31
ממסיבה למסיבה — לחולין אינגלסיאס ולשחקני „הבימה" 32
בלונים 35
יומן אישי 36
הנדון — הטלוויזיה המסחרית 37
קולנוע — דושאן מאקאבייב ומרטין סקורסיזה 42
שידור 50
מדריך טלוויזיה 53
מה הם אומרים — אבנר שאקי, אילנית, אמנון זיכרוני, כרמית גיא, חוליו איגלסיאס ומוני מושונוב 54
איש מאמדים — המחזר הסוער בגין, ד"ר ג'וג'ו זוהר וברית שלא נברא 60
נמר של נייר 66
זה היה העולם הזה שהיה רחל המרחלת 68 78

קריאה יקרה,

מי מכיר את האיש המופיע בתמונה? אם זהותו ידועה לך, אנא הודע לנו על כך באופן דחוף. יש לנו צורך נפשי לבוא עימו בדברים.

בייחוד מבקשת גילה רזין, כתבת העו־

מי מכיר? מי יודע?
150 ק"ג נגד 62 ק"ג

לם הזה לענייני רפואה, להחליף עימו מי־לים, ולא בקשר לסידרה על האורגזמה של האשה, שהיא מופקדת עליה.

גילה, שהיא גם צלמת מעולה, סיקרה את ועידת־ההסתדרות. היא קיבלה על עצמה את התפקיד ביגלל עניינה בנושא זה — מבלי לדעת כי בעצם יש לכך קשר רב לענייניים רפואיים, ובמייוחד ל־בריאות־הנפש.

על מה שאירע מספרת גילה:

באתי לאולם הוועידה בדקות האחרונות של ההפסקה המאולצת, שנגרמה בשל ה־התפרעויות שלפני ההצבעה. במעברים שמעתי ציר המתפאר באוזני חברי: „מגעתי מהטלוויזיה לצלם את המכות. חסכתי בושות מהסיעה שלנו."

כשניסה ישראל קיסר, מראשי הנשי־אות, לחדש את ההצבעה, פרצו צירים זועמים מסיעת הליכוד אל הבימה, בכוו־נה לשבש את ההצבעה. בעודי עוסקת בצילום המתרחש, תלש אדם זה, המופיע בצילום, את מבזק המצלמה (פלש, בלעז), והשליך אותו לעבר הנדחפים אל הבמה. ערכו של המכשיר הוא כ־2000 שקלים.

כאשר המבזק סטון בחשמל, הוא עלול גם להיות מסוכן, מכיוון שעלול להתפוצץ. לשאלתי מדוע עשה זאת, השיב: „נגעת בי!"

ניתן היה להבין, אולי, מתשובתו ש־תקפתי אותו או שפגעתי בו, והוא רק התגונן. אין רעיון מגוחך מזה — מישקלי הוא 62 קילוגרם, בעוד מישקלו של התו־לש־זורק הוא בוודאי 150 קילוגרמים. סביר יותר להניח שכוונתו היתה למנוע ממני לצלם את האירוע, ולתרום בעצמו למהומה שהתרחשה על הבימה.

הסברתי לו שמעשהו הוא פגיעה ברכוש בעל־ערך וסיכון חיי־אדם. ביקשתי ממנו שימסור לי את שמו. אולם האיש סירב. הוא אמר שיהיה מוכן להזדהות רק לפני שוטר. כשהבאתי שוטר, הוא אמר: „אני לא מבין מה רוצים ממני. לא עשיתי כלום!"

„מעבר לקריאת החובה"

„מופת נתתיך לבית ישראל!" אמר הנביא יחזקאל (י"ב, ו') — וזאת היתה הסיסמה למיבצע שהעולם הזה פתח בו לפני 26 שנים, באוקטובר 1955.

החלטנו אז לעודד את רוח ההתנדבות בארץ על־ידי הענקת תואר של „איש מו־פת", על־פי תקנון שעיבדנו. נאמר בו כי התואר יוענק לאדם אשר (1) יבצע, תוך סיכון חייו, מעשה שיש בו כדי לה־ציל חיי־אדם, מעל לצו התפקיד ומעבר לתביעת החובה; או (2) יבצע, תוך סי־כון חייו, מעשה בעל ערך לאומי או חב־רתי, מעל לצו התפקיד ומעבר לקריאת החובה; או (3) יעזור, על־ידי הקרבה עצמית ממושכת ומכרעת, להגשים משי־מה בעלת ערך לאומי או חברתי, מעל לצו התפקיד ומעבר לקריאת החובה."

את העיטור עיצב שמואל בק, שהיה אז צייר־המערכת. הופיע בו האריה של העולם הזה (שגם הוא עוצב על־ידי שמו־אל בק), הסיסמה „בלי מורא, בלי משוא־פנים", והתואר „איש מופת".

שלושת הזוכים הראשונים בתואר היו נהג־משאית בשם דב הורן, שסיכן את חייו כדי להציל את תריסר נוסעיו של אוטובוס שהותקף ליד מירון; טייס־הקרב שלמה הוניג, שסירב לנטוש את מטוסו הפגוע, אף כי קיבל רשות לכך, והנחית את מטוסו בשלום; והאשה שעלתה השי־בוע לכותרות העיתונים בנסיבות עצובות ביותר — ריבקה גובר.

בכתב־ההענקה נאמר כי ריבקה גובר „בהיותה בת 54, עזבה את ביתה בכפר־ורבורג ויצאה לשבת במושב־העולים נוגה אשר בחבל לכיש, בהעמידה את עצמה לרשות תפקיד קיבוץ־הגלויות במו גופה, בהתאם לסעיף 3 של תקנון־המופת" (ה־עולם הזה 941).

איש מאיתנו לא יכול היה להעלות על דעתו, לפני 26 שנים, כי ריבקה גובר תלך לעולמה בצורה כה טראגית. על כך בגליון זה.

דף תשקיף

המר רוצה להתפטר

שר־החינוך, זבולון המר, עשוי להתפטר מהממשלה. המר יישאר במפד"ל וימשיך לתמוך בקואליציה.

בעיקבות המכה שספגה המפד"ל בבחירות האחרונות, ובעיקבות פרשת עיר־דויד, החליט המר כי מוטב לו שלא להיות חבר בממשלה, אלא לעבוד בתוך המפד"ל, כדי לצבור בה כוח לקראת הסתערותו על מנהיגותה.

המר ממתין למיסמך היועץ־המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, בעניין עיר־דויד, או להחלטות ממשלה על תקציב מישרד־החינוך, כדי למצוא סיבה שתביא לו את מירב ההילה הציבורית עם הפרישה.

מהומה בגמל־התעופה

ביום הראשון, כאשר חזר שר־הביטחון אריק שרון לישראל מארצות־הברית, החליטו האחראים על נמל־התעופה בן־גוריון שכך עוד לא הסתיים טקס קבלת־הפנים לשר, לא יוכלו נוסעי המטוס, ונוסעים של שלושה מטוסים אחרים שנחתו באותה עת, לרדת מהמטוסים.

נוסעי חברת־התעופה האמריקאית טי־וו־איי, בטיסה מסאן־פרנסיסקו, ניויורק ופאריס, אולצו להמתין במטוס, בחום הכבד ולא מיזוג־אוויר, יותר מ־25 דקות.

ההחלטה גרמה גם למהומה רבתית באולם המכס, שם התרכזו יותר מ־1500 נוסעים באותו הזמן.

המצרים מתעניינים בגרוסבורד

חברי המישלחת המצרית, השוהה עתה בארץ, גילוו התעניינות רבה בפרשת דירות־הסמים שבה היה מעורב מנכ"ל מישרד־התחבורה, אריה גרוסבורד.

גרוסבורד עומד בראש הוועדה הישראלית לתחבורה שמונתה לדון עם המישלחת המיצרית בענייני התחבורה שבין שתי הארצות.

אחד החברים הכבירים של המישלחת המצרית הביע באוזני כמה חברים של מישלחת ישראל את התיקווה שגרוסבורד לא יהיה במישלחת הגומלין הישראלית שתצא למצריים.

ניכסון מחפש גורילות ישראליות

נשיא ארצות־הברית לשעבר, ריצ'ארד ניכסון, הקים לאחרונה חברת שמירה ואבטחה, הנושאת את שמו. נציג מיוחד של החברה, שהגיע כשבוע שעבר לארץ, מתכוון לגייס יוצאי־צבא ישראלים לעבודה בחברה זו.

ניכסון, שיש לו 27 שומרי־ראש אישיים, החליט לנצל את שומרי־הראש שלו, שלפחות 11 מהם ממומנים על־ידי ממשלת ארצות־הברית, כדי להקים חברה שתשמור על אישים אחרים.

מודעי יגיש מישפט־דיבה

השר־בלי־תיק, יצחק מודעי, אינו מתכוון להסתפק בנזיפה החמורה של ועדת־הכנסת בח"כ־המערך יהודה חשאי, בעיקבות השאילתה שלו שהטילה חשדות אישיים במודעי, אלא מתכוון להגיש תביעת־דיבה אזרחית נגד חשאי, ולבקש מהיועץ המישפטי לממשלה להגיש גם תביעה פלילית נגדו.

יועציו המישפטיים של מודעי טוענים שהגשת השאילתה של חשאי לא היתה "במיסגרת תפקידו כחבר־כנסת", ולכן לא חלה עליו החסינות במיקרה זה.

מכינים הפתעה לשפירא

בעיקבות החלטת נציבות־שרות־המדינה שלפיה שר־החקלאות שימחה ארליך אינו יכול למנות את דוברו לשעבר, עמיקם שפירא, כסמנכ"ל מישרד־החקלאות, ללא מיכרז, מכינים כמה אנשים ממישרד־החקלאות ומהמיפלגה הליברלית הפתעה לשפירא.

למיכרז, שיהיה תפור עד כמה שאפשר על־פי מידותיו של שפירא, ינשו יותר מעשרה מועמדים נוספים, מתוך תיקווה שאחר מהם ייבחר במקום שפירא.

האזנת־סתר בטלוויזיה

בעת שהוקרן סרט־חדשות במהדורת מבט ביום השלישי שעבר, שוחחו ביניהם שני מגישי המהדורה, דן שילון וכרמית גיא. שילון הביע ביקורת חריפה ביותר על הטלוויזיה הישראלית, ועל מחלקת־החדשות שלה.

עם תום המהדורה ניגש אל שילון עורך "מבט", מיכה לימור, ושאל אותו: "אתה באמת חושב שאנחנו כל־כך גרועים?" לשילון הנרהם התברר שלימור נוהג להאזין, בעזרת מיקרופון, לשיחות הקריינים המגישים את "מבט".

למחרת העלה שילון את הנושא בישיבת־הבוקר של מערכת־החדשות, ולימור הבטיח לחדול מההאזנה.

מורדוב כבר ערך שערוריות

הצעיר ממיפלגת חרות שכימעט ופוצץ את ועידת ההסתדרות (ראה עמודים 7—6), הוא דמות מוכרת לשוטרי תל־אביב.

מורדוב היה בין מי שנתנו את אות־הפתיחה למעשי־האלימות ששלטו במערכת הבחירות האחרונה. באחת השבתות, כחודשיים לפני הבחירות, תקף שני צעירים, ממקימי התנועה "רק לא ליכוד", שחילקו כרוזים בפארק הירקון בתל־אביב.

שני הצעירים, שאחד מהם איבד את הכרתו, אושפזו. מורדוב נעצר, אך המישטרה החליטה, משום־מה, שלא להגיש נגדו כתב־אישום.

לימור רוצה לפטר את גיא

עורך "מבט" וסגן מנהל מחלקת־החדשות בטלוויזיה, מיכה לימור, ממתין לשובו של מנהל־המחלקה, טוביה סער, מחוץ־לארץ, כדי לדרוש את פיטוריה של כרמית גיא ממחלקת־ההגשה של הטלוויזיה.

לימון טוען שגיא פגתה ביוזמתה לעיתונאים, השמיצה אותו ועברה על תקנון רשות־השידור, האוסר ראיונות עיתונאיים ללא אישור הדובר.

בינתיים גם האשים לימור את אדי ניסן בהשתתפות בקובי נגדו, ובכך שניסן מפית נגדו עיתונאים, המסקרים את רשות־השידור.

שיפמן הבטיח תפקידים

סגן־שר־התחבורה, דויד שיפמן, הבטיח לכמה מאנשיו במיפלגה הליברלית למנותם לתפקידים בכירים בחברת אל־על ובמועצת־המנהלים של החברה.

כתמיכתו של שר־התחבורה, חיים קורפו, מתכוון שיפמן לנצל את העדרו מהארץ של יושב־ראש מועצת־המנהלים של "אל־על", אברהם ("בומה") שביט, ולהכריח את "אל־על" לצרף עוד פקידים בכירים לרשימת המשכורות של החברה.

לאן נעלם אבו־חצירא?

שר־העבודה־והרווחה, אהרון אבו־חצירא, נעלם בשבוע שעבר מהארץ.

אבו־חצירא שמר בסוד את עצם נסיעתו לאירופה, ואף לא ביקש את אישור הממשלה ומינוי ממלא־מקום מקרב שרי־הממשלה לשני התיקים, שבהם הוא מחזיק, כנדרש בחוק. הוא שב בסוף השבוע לארץ והכחיש בי־אזוני מי ששאל אותו שהוא נסע בכיף.

תעוכב פרישת אבינועם

מפקד המחוז הצפוני של המישטרה, ניצב חיים אבינועם, שעמד לפרוש בקרוב, התבקש על־ידי המפכ"ל, רב־ניצב אריה איבצן, לדחות את פרישתו. במקומו של אבינועם היה צריך לבוא סגנו, תת־ניצב רחמים חדד, אולם בעיקבות פרשת השוטרת בטי עובד, שניסתה להתאבד בשבוע שעבר (ראה עמוד 71), החליט איבצן להקפיא את מינויו של חדד.

הדיבורים על תיירות מצרית -

דברי הבל

דבריו של שר־התיירות, אברהם שריר, על בואם המקווה של 10 אלפי תיירים מצריים לארץ הם דיבורי־הבל.

הסיכויים לתיירות מצרית לישראל הם קלושים ביותר. רוב התיירים המצריים נוסעים לארצות־ערב, כדי לבקר בנים וקרובים העובדים שם. בעלי־היכולת נוסעים לאירופה, המושכת אותם יותר. למעשה אין לישראל מה להציע למשיכת תיירות זו.

מפונה הפיתחה פנו לחדאד

כמה ממפוני פיתחת־רפיח פנו לרב־סרן סעד חדאד, ודנו עימו באפשרות להקים חברת־תעופה, שבסיס־האם שלה יהיה ליד מסלול ההמראה הקטן שבמרג'־עיון.

הצעת מפוני־הפיתחה היא להשתמש בפיצויים שיקבלו, וברכוש כמה מטוסים קלים ומטוס אחד שיוכל לקיים טיסות סדירות לקפריסין.

הכוונה היא שגם אזרחים ישראליים מאצבע הגליל יוכלו להשתמש בשירותי חברת־תעופה זו.

איגלסיאס רוגז

הזמר חוליו איגלסיאס רוגז על מארגני שני הקונצרטים שיו, שנערכו ב"בריכת השוליטן" בירושלים. לדבריו נכשלו קונצרטים אלה, משום שמארגניהם דחסו לתוך "בריכת־השוליטן" קהל שעלה ב־4000 איש על יכולת־הקיבול של המקום.

המארגנים טוענים שהאשמה היא במי שעומדת בראש קרן ירושלים, רות חשין. לדבריהם, חילקה חשין אלפי הזמנות, מבלי לדווח על הכמות לאחראים על המופע.

מחווה לנחום גוטמן, ביום השנה למותו:

1. סדרה של כרטיסי ברכה אמנותיים, ממבחר ציוריו של האמן הארץ ישראלי.
2. מהדורה מיוחדת של הספר עליו התחנכו 4 דורות: לובנגולו מלך זולו, בצירוף 4 הדפסים אמנותיים, משובצי עין, על גבי נייר מיוחד, בצבעים מלאים 50x70 ס"מ כל הדפס במיוחד לחדרי ילדים.

נחום גוטמן

לובנגולו מלך זולו

שני מבצעים אמנותיים חינוכיים חדשים.

20 כרטיסי ברכה אמנותיים

„מיני" רפרודוקציות, על נייר כרומקוט 220 גרם, בדגמים של כרטיסי ברכה אמנותיים. ב־2 אוגדנים, מודפסים בזהב. בכל אוגדן: 10 כרטיסים שונים, בצירוף מעטפה לכל כרטיס. השי האידיאלי לברכת ראש השנה.

מחיר מיוחד לתקופת החגים: —.99 שקל לשתי הסדרות

ספר וארבעה הדפסים צבעוניים לחדרי ילדים

מהדורת שי חגיגית, באריזה מיוחדת.
הספר וארבע הכרזות הצבעוניות ב־160 שקלים בלבד — במקום —.260 למשך חודש החגים.

— — — — — — — — — — גזור ושלח — — — — — — — — — —

לכבוד
הוצאת רולניק בע"מ, מו"לות אחרת
ויסוצקי 10, תל־אביב

נא לשלוח לי במחיר מבצע מיוחד, למשך תקופת החגים, בהנחה של 40%, את המהדורה החדשה מעבודותיו של נחום גוטמן:

1. סדרת כרטיסי ברכה אמנותיים, בצירוף מעטפה לכל כרטיס בשתי סדרות, בסה"כ 20 כרטיסים אמנותיים באוגדן זהב במחיר —.99 שקלים לשתי הסדרות_____ (נא לציין כמות).

2. מהדורה מיוחדת של „לובנגולו מלך זולו", בכריכה קשה בצירוף 4 כרזות צבע אמנותיות, לחדרי ילדים. במחיר הנחה מיוחד —.160 שקלים_____ (נא לציין מספר העותקים).

מצ"ב המחאה על סך_____ (נא לצרף 10 שקלים דמי משלוח).

השם והכתובת_____

— — — — — — — — — — גזור ושלח — — — — — — — — — —

לחנויות הספרים: ההפצה הראשית של מהדורת השי:
רשת סטימצקי, רחוב הרכבת 22, תל־אביב, חיפה, ירושלים, אילת.
הזמנות יש להפנות ישירות למוכנות.

תצלום אוגדן הכרטיסים

תצלום כרטיס אמנותי

רולניק בע"מ, מו"לות אחרת
רח' ויסוצקי 10, תל אביב 62338, טל 450465
ROLNIK PUBLISHERS, SOMETHING DIFFERENT.
10 Wissotsky St., Tel Aviv, Israel 62338. P.O. Box 17075. Tel. 456345

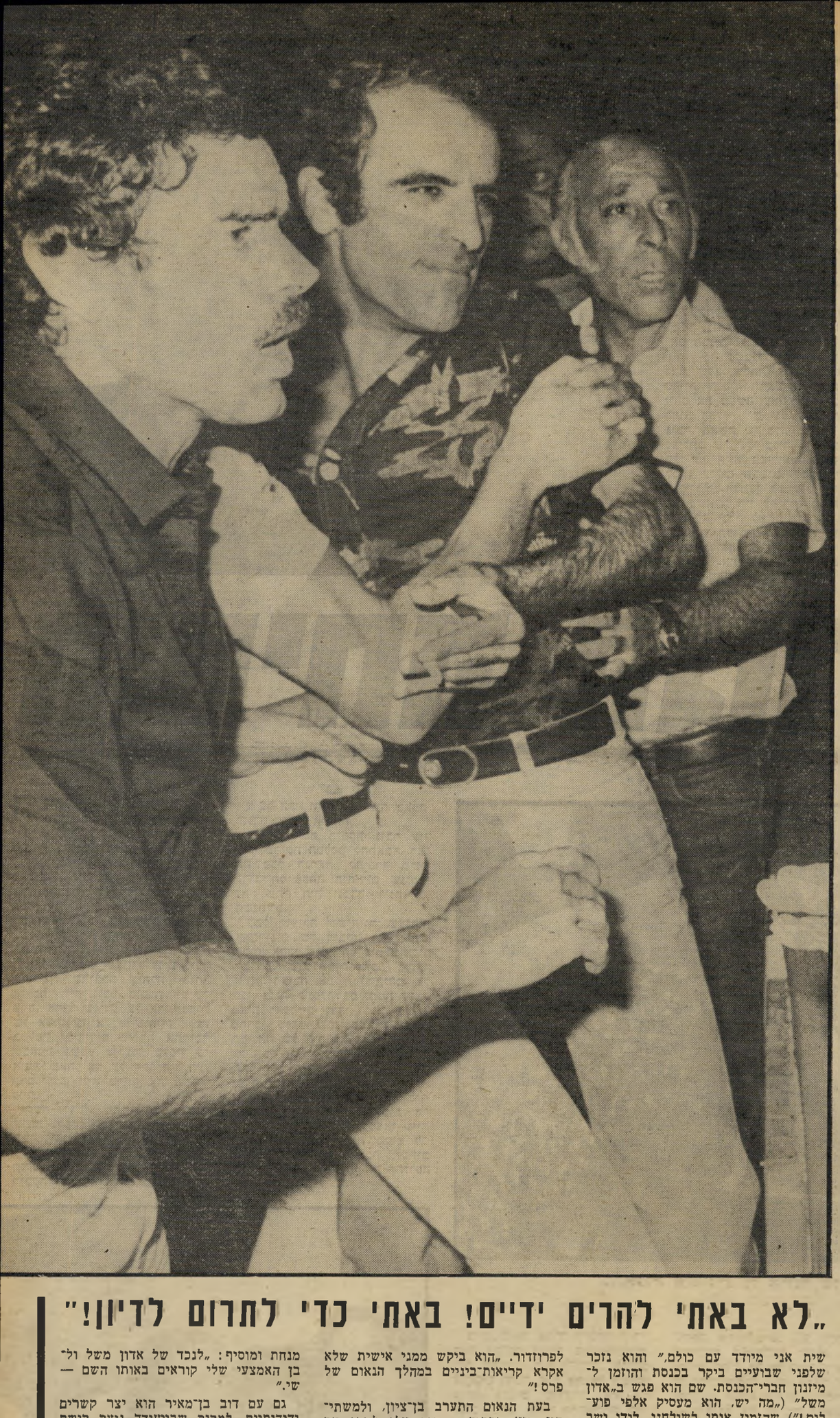
„לא הרמתי ידיים, ובתמונות יראו את זה!" אמר בן־ציון מורדוב (משמאל, בדין־ודברים עם דוב בן־מאיר) - האיש שהוביל את הסתערות הליכוד על בימת הנשיאות של ועידת ההסתדרות וגרם להתערבות המישטרה ומישמר הגבול

מי אתה בנצי?

בעת ההסתערות (מימין) ואחרי שהפרידו בינו ובין בן־מאיר, תחת הכרזה „זו הדרך!"

„אני יהודי, אזרח מדינת ישראל," הציג עצמו בן־ציון מורדוב, האיש שפונה על־ידי המישטרה מוועידת־ההסתדרות, לעיני המדינה כולה, בשיאה של התכתשות המונית על בימת־הנשיאות. הוא האיש אשר לעברו נשלחה אצבע מאשימה בכל כלי־התיקשורת כאחראי ל־פיצוץ הכנס.

טרם ההצבעה על צירוף חברי הקיבוצים והפועלים הערביים אל מועצות־הפועלים האזוריות, סערו הרוחות בקרב אנשי סיעת־הליכוד בהסתדרות, שביקשו למנוע את ההצבעה, שלטענתם באה להבטיח את שילטון המערך ולחזק את מעמדו במועצות האזוריות בעיירות־הפיתוח. היה זה „בנצי" שפרץ ראשון אל בימת־הנשיאות, כשבכוונתו לשבש את הנסיון לחידוש הדיון.

על בימת־הנשיאות התנהל ויכוח מילולי סוער בין בנצי, ציר מטעם הליכוד, ובין דוב בן־מאיר, יושב־ראש הנשיאות. חבריו של בנצי פרצו אחריו לבימה בסערת־יצרים, ותרמו אף הם לוויכוח הסוער.

לבימה מיהרו לעלות הסדרנים, כדי להוריד את המתפרעים ולאפשר את המשך את הדיון. הרוחות התלהטו, כיסאות הורמו, שולחנות הופלו, ובנצי סירב לרדת מהבימה. המישטרה לא התערבה. היא חיכתה בצד להוראה. חלק קראו לה לעלות לבימה והאחרים חשבו שאין זה יאה שהמישטרה תתערב באירוע כזה. לבסוף הם עלו, הבחורים הצנומים לבושי־מדים בצבע חום, כשאלות קשורות אל פרק ידם.

תוך פרק זמן קצר ביותר, דקות ספורות, הם הורידו את כולם מהבימה, חילצו את הנפגעים ונעלמו במהירות ובשקט, כפי שהופיעו. באולם השתררה דומיית הלם. בנצי הוצא מהאולם על־ידי השוטרים ונלקח לתחנת־המישטרה. לאחר מכן טען: „אמרו לי שאני נאצי!" דבר זה התיר אותו, לדבריו, המום ומזועזע. „אותו בריון איים גם להכות אותי. אמרתי לו — תעשה את זה אם אתה חושב שזהו תפקידך! והוא השיב לי: לא פה, אני אגיע אליך הביתה!"

לטענת בנצי שמע וידע דוב בן־מאיר על חילופי־המילים, אולם הוא לא הגיב.

קשישים מפעילי ההסתדרות השליכו את עצמם אל ההמון, שהצטופף על בימת־הנשיאות. בשיאה של ההתכתשות והדחיפות על הבימה נפל בני טרון, כבן 50. הוא פונה לבית־חולים, כשהוא מעולף ו־אוזנו קרועה.

הנוכחים באולם היו מזועזעים. הם הכירו את בני טרון כפעיל בכל הוועידות הקודמות, וזכרו שהוא עבר כמה התקפי־לב.

רבים מבאי הוועידה בהיכל התרבות לא האמינו למראה עיניהם. הם לא הבינו איך יתכן שוועידת־ההסתדרות נקלעה ל־טרגדיה זו. הם לא תיארו לעצמם שוועידה זו תיראה שונה מכל קודמותיה.

אנשי־הליכוד באולם טענו: „מאז תחילת הוועידה התגרה דוב בן־מאיר בבנצי. שוב ושוב פנה בן־מאיר מהבימה אל בנצי, שישב באולם. הוא התגרה בו במהלך הדיונים ללא הפסק: ‚לבנצי יש בטח מה לומר', ‚מה בנצי היה אומר', ‚בנצי! בנצי! איפה בנצי?'"

בצד השני של האולם רווחה דיעה הפוכה: „בנצי הוא בין הראשונים להכות, ובין האחרונים לפתיחת הפה." טענו שבנצי בא לוועידה כדי להרים ידיים, לא כדי להביע דיעה.

שיחה עם האדון משל

בן־ציון מורדוב מתרעם. אין הוא מסכים להגדרה זו שדבקה בו. „לא היתה אלימות!" אמר, ביושבו אחרי־מעשה בגינת הבניין רב־הקומות בנווה שלם שבכפר־שלם, הפרבר התל־אביבי, שבו הוא מתגורר.

„לא הרמתי יד, והתמונות שצולמו יוכיחו זאת. באתי לוועידה כדי לקחת חלק בדיונים. כוונתי היא לקדם את טובת הפרט ומעמד חברי־ההסתדרות, וזאת אני עושה כציר מטעם הליכוד."

במהלך השיחה הופיע בנו, כשהוא ממרר בבכי. חבר מהשכונה היכה אותו. בן־ציון מיהר לעברו וניסה להרגיעו. „חשוב לי שהבן שלי, בן ה־9, יהיה גאה בי, ולא יחשוב שאני המתפרע מטעם הליכוד," הסביר האב, ומיהר ללכת עם בנו אל הילד המכה, כדי לערוך סולחה.

כשהוא שב, הוא המשיך לספר: „אישית אני מיודד עם כולם," והוא נזכר שלפני שבועיים ביקר בכנסת והוזמן ל־מיזנון חברי־הכנסת. שם הוא פגש ב„אדון משל" („מה יש, הוא מעסיק אלפי פועלים?") שהזמין אותו לשולחנו. לידו ישב דוב בן־מאיר, ושלושתם שוחחו בלבביות. „בתום השיחה הם ביקשו ממני דבר אחד: אל תפריע לנו בוועידה!"

במהלך הדיונים בוועידה, נזכר בן־ציון מורדוב, פנה שאול בן־שימחון אל הנוכחים בספסלי־הליכוד ‹וביקש מהם שלא יפריעו לשימעון פרס בעת הנאום. אולם בן־שימחון לא הסתפק בפנייה זו, וקרא אישית לבן־ציון מורדוב שיתלווה אליו לפרוזדור. „הוא ביקש ממני אישית שלא אקרא קריאות־ביניים במהלך הנאום של פרס!"

בעת הנאום התערב בן־ציון, ולמשתיקיו הוא הסביר: „היה עלי לתקן את דברי פרס. אני לא מפריע, אלא תורם לדיון." בתגובה על־כך הזמין אותו שימעון פרס לשיחה אישית בתום הנאום.

סיפר בן־ציון מורדוב בגאווה: „לא רק פרס הזמין אותי לשיחה אישית. גם ירוחם משל פנה אלי וביקש ממני שאכתוב אליו מיכתב, כדי לקבוע איתי שיחה אישית בעוד שבועיים!"

מורדוב, ציר מטעם הליכוד, מתמוגג מנחת ומוסיף: „לנכד של אדון משל ולבן האמצעי שלי קוראים באותו השם — שי."

גם עם דוב בן־מאיר הוא יצר קשרים ידידותיים, למרות שבוועידה נוצר רושם שהם יריבים. „דוב בן־מאיר אומר לי תמיד — הדלת שלי תמיד פתוחה לפניך."

מורדוב מכיר בעובדה שעל כל אזרח אחר במדינה מוטלת החובה לפנות אל סמכות עליונה דרך הצינורות המקובלים. אולם, לדבריו, בשכונה שבה הוא גר, קיים מיבנה של ההסתדרות שאין בו פעילות. „אנשים באים לבניין רק לצורך

(המשך בעמוד 72)

„לא באתי להרים ידיים! באתי כדי לתרום לדיון!"

מה נאמר בשיחת הטלפון האחרונה בין ריבקה גובר (מימין) ובתה חיה (משמאל) - והאם זה השפיע על החלטתה להתאבד?

השיחה הגורלית

ה טיפון בכיתה של חיה גובר, ברחוב ברוריה בירושלים, צילצל ביום הרביעי האחרון בשעה 11 בלילה.

יש להניח שחיה גובר לא נהנתה מהעובדה שמישהו מצלצל בשעה כזו. מהעבר השני של הקו היתה אמה, ריבקה גובר. ריבקה ניסתה לשוחח עם בתה מהטלפון הציבורי שבמעון־הזקנים ברמת־אביב, שבו התגוררה.

אחד מתושבי מעון־הזקנים סיפר אחר־כך שריבקה ניהלה שיחה ארוכה. חיה גובר סיפרה למישהו, אחרי שנודע על ההתאבדות של אמה, שהיא לא שוחחה איתה בטלפון. לידידים סיפרה אחר־כך שבאמת נשמע צילצול טלפון באותה שעה, אך על הקו היו רעשים, ולכן היא טרקה את השפופרת.

קשה לדעת מה אירע באותה שיחת־טלפון, האחרונה של ריבקה גובר לפני מותה. האם היתה זו השיחה שעליה דיבר תושב מושב־הזקנים, באמרו שהוא שמע את ריבקה מדברת, או שאכן היו רעשים על הקו, וחיה לא ידעה שאמה רוצה לדבר איתה?

אם החליטה ריבקה גובר עוד לפני טריקת הטלפון להתאבד, רצתה ככל הנראה, להיפרד משני קרובי־המישפחה היחידים שנותרו לה: בתה חיה ונכדה, יונתן בן השנתיים.

ככל שעולה משיחזור שעותיה האחרונות של ריבקה גובר, היא עלתה אחרי שיחת־הטלפון הגורלית לחדרה שבמושב־הזקנים, ניקתה אותו, הציבה את תמונותיהם של שני בניה שנפלו במילחמת־העצמאות, אפריים וצבי, ושל בעלה מרדכי, שנפטר לפני כשלוש שנים. תמונתה של חיה לא היתה מוצבת על השולחן. לריבקה גובר לא היתה, ככל הנראה, גם תמונה של נכדה היחידי, יונתן.

נראה שריבקה גובר ישבה ליד השולחן במשך שעות ארוכות. העובדה שעל השולחן נמצאו ניירות־כתיבה ועט נותנת מקום להשערה שריבקה חשבה לכתוב מיכתב הסבר ופרידה, אך החליטה בסוף לוותר על־כך.

ביום מותה אמרה ריבקה לידידתה הטובה ביותר בבית־הזקנים, חיה סמדר: „חיה יקירתי, אנשים אוהבים לדבר, אבל את אל תשמעי כלום. רוצים שידברו, את אל תכנסי לזה.“ אחרי ההתאבדות נתנה חיה סמדר לתת לדברים אלה משמעות מיוחדת.

קשישים זנוחים

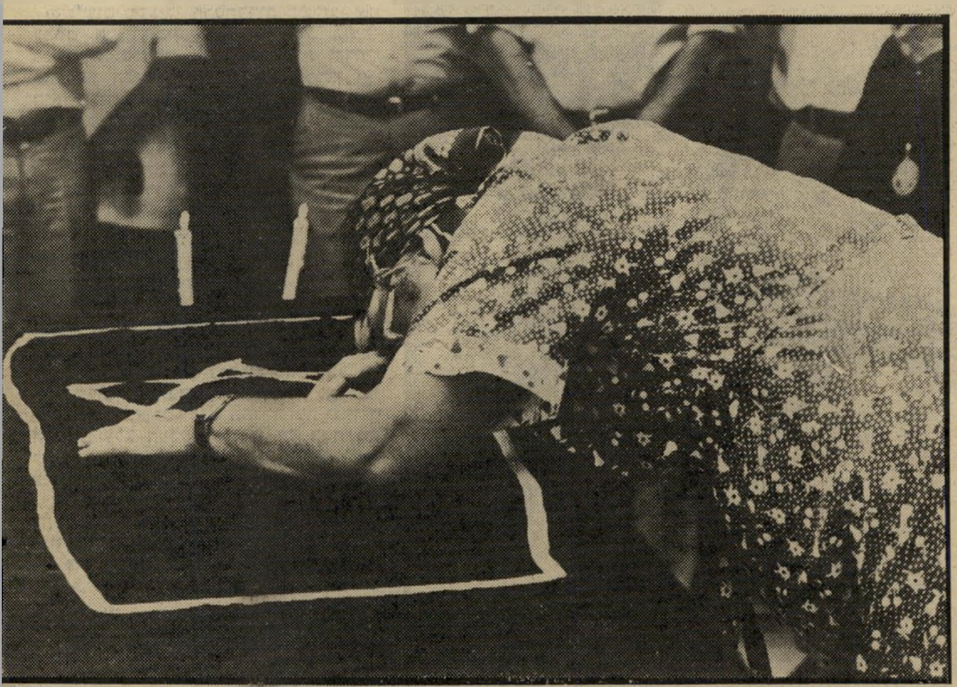
כ שפורסם דבר התאבדותה של ריבקה גובר, הוכתה המדינה בתדהמה. האשה, שהפכה הרימה אשת־המופת את ידיה, גם בשעותיה האחרונות לחייה. ימים אחדים קודם להתאבדותה היא נסעה באוטובוסים, בחום הכבד, לחבל לכיש — שהיא נמנתה עם מייסדיו — והציעה את עזרתה לראשי המחבל, שהסתבכו לאחרונה בחקירה משטרתית. יום לפני מותה נסעה, שוב באוטובוסים, לבקר ידידים המאושפזים בבית־לוינשטיין ברעננה, ועודדה את רוחם.

כדי לנסות ולהבין מדוע קיפדה ריבקה גובר את חייה במו ידיה, למרות שכל מי שהכיר אותה ידע שהיא עדיין במלוא חיוניותה, יש להכיר את מסכת חייה, ואין מנוס מלחדור לריקמה העדינה של חייה המישפחה שלה.

אפריים, בכורה, שהיה אהוב עליה, נולד אחרי ששלושה ילדים מתו מיד עם לידתם. יחד עם בעלה, מרדכי, היא עלתה מרוסיה והתיישבה ברחובות. כשהוכרזה, ב־1932, „התיישבות האלף“ — מיפעל־ההתיישבות הגדול ביותר באותם הימים, שבישר את מערכת ההתיישבות החלוצית של הדורות הבאים — עקרו מרדכי וריבקה גובר לכפר־ביל״ו, שאך נוסד אז. בני־הזוג, שלא היו חקלאים קודם לכן, קיבלו שטח קרקע מצומצם, שבו נטעו פרדס. הם ידעו שבמשך שנים, עד שהפרדס יתן פריו, יצטרכו לעבוד עבודות־חוץ כדי להתפרנס.

סמל לחלוציות ולהתגדבות, אשר לשמה נוספו תמיד שמות־התואר „אם הבנים“ ו„אשת־המופת“ (ראה עמוד 3), נשברה והרימה ידיים, דבר שלא עשתה אף פעם אחת בחייה. הנטיה הראשונה היתה לייחס את מעשה־ההתאבדות למצב־הרוח הכללי. יש שטענו שריבקה גובר, האשה שקיבלה בגבורה את נפילתם של שני בניה, מי שעסקה כל ימי חייה במילחמה למען — למען עולים חדשים, למען ילדים מוכי־גורל, למען קשישים זנוחים, גם כשאלה היו צעירים ממנה — שוב לא יכלה לשאת עוד את התמוטטות הערכים והמפולת החברתית הגדולה במדינה.

אולם אחר־כך התברר שבכל הנוגע לחלוציות ולהתגדבות, לא

מתאבדת אלמונית על ארונה של ריבקה גובר
„אנשים אוהבים לדבר —

מרדכי וריבקה גובר בחבל לכיש (1958)
בתוך אוהל מטולא

כשהכריזה הסוכנות־היהודית על הגיוס לצבא הבריטי, היה ברור שמרדכי יהיה בין ראשוני המתנדבים למילחמה נגד היטלר. הוועדה הרפואית הבריטית פסלה את מרדכי לשרות. שני בניה של ריבקה, אפריים וצבי, היו צעירים מכדי להתנדב. ריבקה החליטה לעזוב את בעלה וילדיה, ולמלא את מקום הבעל בבריגדה היהודית.

בעלה מרדכי בירך אותה על צעד זה, ועמד בגבורה נגד כל רמזי הליגלוג של אנשי המושב, על־כך שאשתו התגייסה ואילו הוא נשאר לשמור על הילדים.

גם כשחזרה ריבקה למשק,

אחרי שנתיים של שרות צבאי, היתה מלאת מרץ. ביוזמתה עקרה המישפחה למשק חדש, כפר ורבורג, והתחילה לבנות את הכל מחדש.

ביניתיים פרצה מילחמת־העצמאות. שני הבנים התגייסו. אפריים, שהיה כבר בן 20, נפל. אחיו, צבי, שהיה אז בן 17, הספיד אותו במישפט אחד: „ארצי הדלה, עושרך מה רב אם אלה בניך." כעבור כמה חודשים נפל גם הוא.

ריבקה גובר הפנתה את מירצה לחיילים שנותרו בחיים. היא התרוצצה בין המישלטים שליד המושב, אפתה עוגות לחיילים, עודדה אותם במילים חמות, טיפחה את קיברי הגופלים וביקרה כל מישפחה שכולה, כדי לנחמה.

ב־1950 ביקרה ריבקה במושב חצב של עולי טריפולי. בשביל הראשי של המושב היא נתקלה בילדה בוכה. כשהרימה את סנטרה של הילדה והביטה בעיניה, הנדעזעה. לילדה היו זוג עיניים לבנות ומחות. היא אספה את הילדה אליה, ובתחקיר שערכה אצל השכנים גילתה שזו ליזה, עולה חדשה בת 7, שהתעוררה בהיותה בת שנתיים. הוריה של ליזה, שכמוה לא דיברו מילה עברית, לא יכלו לטפל בבתם. ריבקה אימצה את ליזה ולקחה אותה לביתה. מאוחר יותר עברה ליזה לבית־עיוורים בירושלים.

אז החליטה ריבקה להפסיק להביא ילדי־עולים, ולהביא את ביתה אל מושבי־העולים. שוב נפרדה ממישפחתה במשך שנתיים, ועברה למעברת קסטינה, שהוקמה באותה עת, שם הקימה בתוך אוהל מטו־לא בית־ספר לדוגמה.

בתום שנתיים חזרה לביתה עם רכוש גדול: הרגשת סיפוק מהקמת בית־הספר וילדה, אסתר, בת גילה של בתה חיה, עולה חדשה מהודו, יתומה, שהפכה בת לריבקה גובר.

אולם בכך לא הסתפקה האשה הפעלתנית. כשהוקם ב־1955 חבל־לכיש, היא שיכנעה את בעלה, שהיה כבר אז ראש המועצה־המקומית בארי־טוביה, לעקור יחד עימה ועם בתה חיה למושב הראשון של חבל לכיש, נוגה. תושבי חבל־לכיש טוענים היום שלולא ריבקה גובר לא היה קם החבל על כל ישוביו, או שלא היה נושא את תווית החלוציות שנשא.

לפני כעשר שנים עברו מרדכי וריבקה גובר להתגורר במושב־הזקנים שברמת־אביב. הם קיבלו חדר בקומה ה־12 של הבניין, ה־נחשבת לקומת המייוחסים. בתם, חיה, עברה לירושלים. מדי פעם ביקרה חיה, שהיא כיום בת 41, את הוריה בבית־האבות, כשבעיקר שמחה לראות את אביה, שאליו היתה קשורה במייוחד ביגלל ה־תקופות הארוכות שבהן היתה אמה מחוץ לבית. כל אותה תקופה עסקה חיה במוסיקה. כיום היא מל־מדת בקונסרבטוריום למוסיקה, ו־מנגנת על חליל־צד.

לפני שלוש שנים נפטר מרדכי גובר. לחיה היתה זו מכה איומה. ידידיה מספרים שהיא רתחה מכעס כשהעיתונים, שדיווחו על מותו של מרדכי, כינו אותו בתואר „בעלה של אם הבנים".

קפיצה מחלון

ש נה אחרי מותו של מרדכי גובר נולד לחיה, מחוץ ל־מיסגרת הנישואין, בנה, יונתן. בין הסבתא, ששיכלה שני בנים במיל־חמה, ושאיבדה שלושה ילדים סמוך לילידתם, ששיכלה בעל וש־התחקה מבתה היחידה, ובין נכדה היחידי נוצרה אהבה ממבט ראשון. ריבקה גובר עברה להתגורר ב־ירושלים. תחילה חשבה שתוכל להתגורר עם בתה בדירתה של זו, אבל אחר־כך הבינה שמערכת־היחסים המתוחה בינה לבין הבת, וכל מישקעי העבר שעלו דווקא אחרי מותו של הבעל־האב, ימנעו ממנה להתגורר בבית אחד עם חיה.

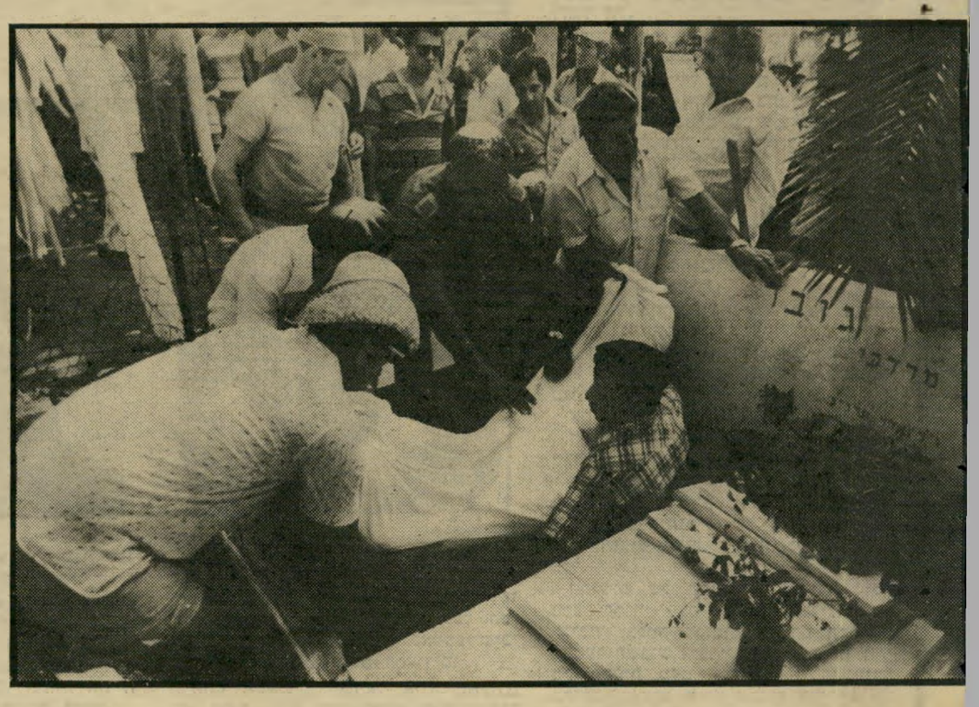
אולם ריבקה לא רצתה להתרחק מנכדה יונתן. היא החליטה להת־גורר בבית־אבות בירושלים. לידי־דים, ששאלו אותה היכן היא מת־גוררת, היא התבייישה לספר שהיא מתגוררת בעיר שבה מתגוררת בתה, אך בבית־אבות. והיא נהגה לציין את הכתובת שברחוב ברוריה ככתובתה.

נראה שהמעבר למושב־הזקנים הירושלמי לא הוריד את המתח שבין האם לבתה. הוא הגיע לשיא כשחיה ניסתה להמעיט את המיפ־גשים בין ריבקה ליונתן. יתכן שחיה זכרה את משברי־הילדות שלה, ביגלל עיסוקיה ההתנדבותיים של האם, ולא רצתה משברים כאלה גם בחיי בנה.

אולם התוצאה היתה שריבקה גובר נאלצה להינתק מיונתן. היא לא יכלה לשאת את הקירבה ה־גיאוגרפית אליו, מבלי שתוכל לר־אותו במידה שהיתה רוצה, והח־ליטה לחזור אל בית־האבות ברמת־אביב, אותו עזבה אחרי פטירתו של בעלה.

השבוע קפצה מחלון חדרה.

יוסי ינאי

גופתה של ריבקה גובר מוטמנת ליד קבר בעלה
— את אל תשמעי כלום!"

במדינה

העם

עונת ההתאבדויות

האם זה צירוף מיקרים או תופעה פסיכיזוגית?

זה קרה בפעם השלישית השנה: 180 ליווייתנים עלו על היבשה בטאסמאניה, ליד אוסטרליה. חוב־בי־טבע עמלו קשה כדי לדחפם חזרה לים. רק 80 מהם חזרו אל הים. 100 נשארו על החוף ומתו.

הטבע יודע תיפעות כאלה אצל בעלי־חיים שונים. איש אינו יודע את הסיבה להתאבדויות המוניות אלה, וגם לא מדוע הן מתרחשות בתקופות מסויימות.

צניחה ממרומים. השבוע היה נדמה כאילו עובר גל של התאב־דויות של מדינת־ישראל.

פתחה בכך ריבקה גובר האגד־תית. היא זיעזעה את הארץ כאשר קפצה מחלון חדרה בבית־האבות (ראה כתבה).

מייד לאחר מכן הזדעזעה הארץ שנית, כאשר נודע כי נערה בת 14 צנחה אל מותה ממרומי הגג של בניין רב־קומות בחיפה. נסי־בות מיקרה זה לא הובהרו סופית, אך נראה כי לא היתה זאת התאב־דות (ראה עמודים 42־45).

כאשר ניסתה שוטרת להתאבד בכרמיאל, (ראה עמוד 71), נוצ־רה ההרגשה כי זהו גל.

ההרגשה הפכה ודאות כאשר קפצה אשה מחלון הקומה החמי־שית של בניין הוועד־הפועל.

יתכן שהיה זה רק צירוף־מיק־רים. יתכן שהיה זה ביטוי לעצבים המרוטים של הישראלים, בשלהי קיץ ארוך וקשה, העומד להסתיים לקראת ראש־השנה. ויתכן כי פעלה כאן תופעה שהפסיכולוגים עמדו עליה לא פעם: שהתאבדות אחת גוררת אחריה מעשים של חיקוי.

יחסים מרחביים

השתקן המדבר

כאשר החתוך נופע לאמריקה, אפשר לפתוח את הפה

אנוור אל־סאדאת רתח מכעס. מאז פתח במסע הגדול שלו ל־

ציק

בלונים, בלונים!

שבירת האופוזיציה הדתית, השו־לית והנאצרית (העולם הזה 2) היה נשיא־מצריים לאדם רא־הוא ער לנזק שהדבר גורם ל־מיתו בחו"ל. הוא כינס את הע־נאים הזרים בכפר־מולדתו והש־באוזניהם באריכות דברים נזע־אחר־כך גירש כמה עיתונאים ריקאים וצרפתיים, שדיווחו מסע־טיהור במונחים בלתי־אוה־

השבוע התפוצץ שוב. הפעם ל־לכך הרמטכ"ל הישראלי, ר־("רפול") איתן. בו במקום צי־אל־סאדאת לבטל את ביקורו רפול במצריים.

מאז עלייתו לתפקיד הרמטכ־מדבר רפול הרבה לעיתים תכו־— וכימעט בכל פעם הוא מצ־להרגיז מישהו. השקפותיו הלא־ניות הקיצוניות, מן הסוג הפ־מיטיבי, הרגיזו את המחנה ה־כאשר הרים את נס ארץ־ישר־השלמה, ההתנחלות המוגברת רוח השוביניסטית.

מדי פעם השתיקו אותו ש־הביטחון — תחילה עוזר וייצ־ואחר־כך מנחם בגין. השבוע תורו של שר־הביטחון החדש.

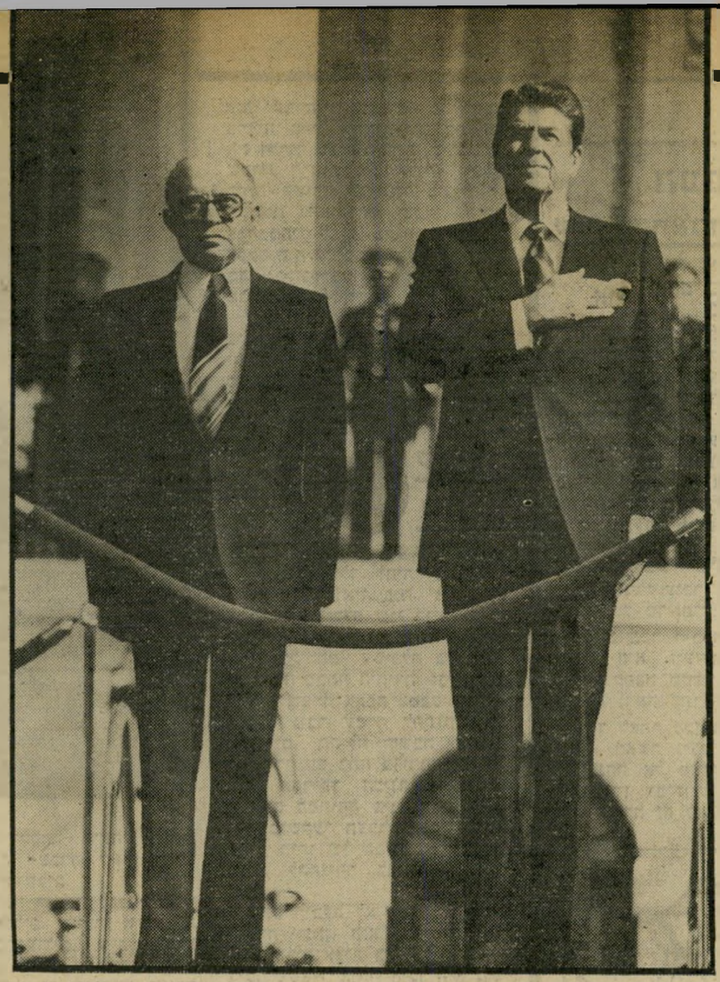
אך עלה אריאל שרון למ־שהוביל אותו לארצות־הברית, חבר המישלחת של מנחם ב־לשיחות עם הצמרת האמריקא־(ראה עמוד 10), וכבר עלה ב־הרמטכ"ל דחף שלא־ניתן־להתגב־עליו להשמיע את דעתו הפוליטי־

„לעצור את הנסיגה". המ־של הרמטכ"ל לא היה חדשני מייוחד. הוא רק ביטא את א־אומרים אנשי התחייה ושאר מ־נגדי הנסיגה בסיני: שפעולו־הדיכוי של אל־סאדאת מוכיח את חוסר־היציבות של מישטו־ושעם נפילת מישטרו יהיה גו־השלום הישראלי־מצרי תלוי בלימה. המסקנה המתבקשת, שלא בוטאה על־ידי הרמטכ"ל אסור לוותר על הנכסים האיסטר־טגיים בסיני תמורת שלום שכ־

דבריו של הרמטכ"ל לא היוו פגיעה בשליט ידידותי וביחס־העדינים־מאוד בין שתי המדינ־בתקופה רגישה ביותר. הם ז־גם עידוד לכוחות הדתיים־הלאו־ניים בישראל, הרוצים לעצור גלגל השלום — בדיוק כמו כוחות הדתיים־הלאומניים במ־ריים, שעליהם ירדה ידו הק־של אל־סאדאת.

יד על הלב: מה היה מחיר הביקור?

חתונת הצמרת

פ גישת־צמרת של מנהיגים דומה לחתונת־צמרת. לא יתכנו בה שום הפתעות. התוצאות צפויות מראש. אחרי שנשלחו ההזמנות לאורחים, שולמה הנדוניה ונקנתה התחילה לוזג הצעיר, שוב אין שום צד יכול לחזור בו.

כאשר נפגשים המנהיגים העליונים של שתי מדינות, ההשקעה של שני הצדדים בפגישה היא עצומה. הפירסומת העצומה לפני המיפגש ובעת קיומו, האינטרסים הפוליטיים המעורבים בו, היוקרה האישית של שני המנהיגים — כל אלה יוצרים אצל שני הצדדים את הצורך החיוני ב„הצלחה" פומבית.

משום כך אין פגישה כזאת נערכת לעולם, אם לא נקבעו תוצאותיה מראש, עוד לפני שהאורח דורך על אדמת הארץ המארחת. כאותו רגע כבר מוכן, למעשה, הקומוניקט הסופי, המפרט את נקודות־ההסכמה.

כל זה נכון שיבעתיים לגבי פגישה בין נשיא ארצות־הברית וראש ממשלת־ישראל — יהיו אשר יהיו. אין נשיא אמריקאי יכול להסתכן בכישלון, שישניא אותו על יהודי ארצו, בעלי העוצמה הכבירה. ואין ראש ממשלת־ישראל יכול להסתכן בכישלון אשר יכרה תהום בין ישראל וארצות־הברית.

משום כך כל המתיחות הנוצרת מראש היא מגוחכת. הניחושים בכלי־התיקשורת לגבי האפשרות של כישלון הם תרגיל של „חסרי־ציבור". הדיבורים על „כימיה", שפעלה בין שני האישים, הם שטות.

בני ערובה

כ אשר הסכים מנחם בגין לערוך ביקור אצל רונלד רגן, בנסיבות הנתונות, היתה התוצאה בלתי־נמנעת.

לכרטיס־טיסה זה היה מחיר כבד: ויתור ישראלי על המאבק במכירת מטוסי־„אייוקס" האמריקאיים לסעודיה.

לדעת אנשי־ביטחון, זהו מחיר כבד מאוד. ההערכה השלטת בישראל היא כי הימצאות מטוסים אלה בידי הסעודים היא פגיעה ממדרגה ראשונה ביכולת־הפעולה של צה"ל בעתיד. כמו הימצאות סילי ה־נ"מ משני עברי הגבול הסורי־לבנוני, הם מצמצמים במידה ניכרת את זמן־ההתראה הניתן לצה"ל במיקרה־חירום. ממילא יש בכך פגיעה חמורה בביטחון המדינה.

אך לולא היה מנחם בגין מוכן לוותר בעניין זה, אסור היה לו לקבל את ההזמנה לביקור. אין מנהיג ישראלי יכול להתארח ברוב־כבוד אצל רונלד רגן, ובאותה השעה להורות לסוכניו בוושינגטון לפעול כדי להנחית על רגן מהלומה פוליטית ניצחת.

ואכן: בגין הודיע באמריקה למנהיגים היהודיים, המהווים את חיל־העזר של המדיניות הישראלית, שעשיהם ליחדוק מלתקוף את עיסקת־הנשק הסעודית.

כמה מהם נדהמו וזעקו, אך איש מהם אינו יכול להרשות לעצמו להפר פקודה של ראש ממשלת־ישראל, שהוא הבוס.

זאת היתה התרומה הישראלית לרגן. מה היתה התרומה האמריקאית לבגין?

טיב הסחורה, שעבורה שוקם מחיר כבד זה, לומה ערפל.

האמריקאים כבר הודיעו, ביום שלאחר סיום הביקור הרשמי, כי מחיר זה — יהיה אשר יהיה — לא ישולם אלא א ח ר י שהקונגרס האמריקאי יאשר את עיסקת האייוקס.

משמע: כשבועות הקרובים ישמשו מנחם בגין ועמיתיו מעין בני־ערובה, עד לאישור העיסקה.

רק אחרי שוושינגטון תיווכח כי ממשלת־ישראל וסוכניה אכן לא הפריעו לאישור העיסקה, ישולם המחיר לישראלים.

מניעים רגשיים

מ הו מחיר זה? לפי ההודעות הרישמיות, הסכימה ארצות־הברית לענות לבקשת ישראל לקיים „שיתוף־פעולה איסטראטגי".

?כאורה, זהו עניין תמוה ביותר.

בדור האחרון השתדלה ארצות־הברית להשיג ברחבי־העולם שיתוף־פעולה כזה (קרי: השתלבות של מדינות במערך הצבאי האמריקאי) בכל האמצעים האפשריים: לחץ, שיכנוע, איומים, שוחד, סחיטה, פרסים. תמיד היו האמריקאים התובעים, ואילו המדינות הקטנות היו הנענות, המתחמקות או המתנגדות.

הפעם, בפעם הראשונה, התהפכה הקערה: ישראל הקטנה היא המתחננת לפני האמריקאים להרשות לה לשרת אותה, להעמיד לרשותה בסיסים, להעניק מיטריה אווירית למטוסיה ולאוניותיה, לאחסן את ציודה המילחמתי. ואילו אמריקה לא התחבה לעניין כלל וכלל, והשתדלה לצמצם את העניין למינימום, לדחות את הביצוע ולא לפרט את הדברים בכתב.

הסיבה לכך פורטה במאמר רב־חשיבות שפירסם, ערב בואו של בגין, השבוע סיים, הקרוב למיפלגת־השילטון בארצות־הברית. אנשיו של רגן טרחו לשלוח מאמר זה מטעם הנשיא לכל חבריהם של שני בתי־הקונגרס, כאמצעי־שיכנוע לטובת העיסקה עם הסעודים.

תוכן המאמר: ישראל אינה, ומעולם לא היתה, נכס איסטראטגי לארצות־הברית. התמיכה האמריקאית לישראל נבעה תמיד ממניעים ריגשיים ותרבותיים (ובמרומז: מן הצורך לרצות את יהדות ארצות־הברית, רבי־ההשפעה), אך תמיד היה ברור כי קיומה של ישראל מסכן את האינטרסים האמריקאיים במרחב, ודוחף את הערבים לזרועות הסובייטים.

העיתון טרח להזכיר כי עם קום המדינה התנגד שר־ההגנה האמריקאי, ג'יימס פורסטל, בכל כוחו להכרת ארצות־הברית בה, בגלל סיבות אלה.

המסקנה: אל לו לבגין לשים את הדגש על היחסים האיסטראטגיים, אלא דווקא על הקשר הרעיוני־התרבותי בין אמריקה וישראל.

בגין התעלם מן העצה, שהוגדרה על־ידי דוברי ירושלים כתעמולה אנטי־ישראלית, ואולי גם אנטי־שמית. לא היה ספק כי מאחורי המאמר עומדים ידידי סעודיה, שיש להם השפעה כבירה בחוגי הכלכלה האמריקאית, שהם כיום הכוח הדומיננטי בממשלת־רגן.

למה זה טוב?

א ם היספו האמריקאים, והשאירו את הצד שלהם ב„שיתוף־הפעולה האיסטראטגי" כשהוא לוט בערפל, הרי קיימת תעלומה גם לגבי המניעים הישראליים.

איזה עניין יש לישראל באים־טראטגיה זו? מה היא באה לשרת?

הנימוק הרישמי של בגין — שישראל עומדת בשורה הראשונה של חזית־המילחמה האנטי־סובייטית — הוא מוזר, אם לקבלו בכלל ברצינות.

יחסי ישראל־ברית־המועצות רחוקים מלהעמוד במרכז עניניה של ישראל. במקום המרכזי עומדים היחסים בין ישראל והעולם הערבי בכלל, והפלסטינים בפרט.

אמנם, יש לסובייטים השפעה רבה על יחסים אלה — אך לא ההשפעה המכרעת.

עתיד השלום בין ישראל ומצריים, המילחמה בין ישראל ו־אש"ף, האוטונומיה, המצב בלבנון, ההתנגשות האפשרית בין ישראל וסוריה — כל אלה חשובים לישראל יותר מאשר „החדירה הסובייטית למיזרח התיכון".

„חדירה" זו עצמה מוטלת בספק. לסוכנות יש שלושה בסיסים חלושים ב־מרחב (לוב, אתיופיה, תימן הדרומית) המהווים רק סכנה שולית לישראל. השפעת ברית־המועצות על סוריה ואש"ף חשובה יותר, אך יציבה פחות. גם סוריה וגם אש"ף מפלרטטים עם ארצות־הברית, ויש כאן מיקרה של אהבה נכזבת. בסך־הכל מצבה של ברית־המועצות במרחב הגיע כימעט לנקודת־השפל.

יתכן כי בגין אימץ לעצמו סיסמה זו כסכסיס בלבד, כדי למצוא חן בדעת־הקהל האמריקאית ובבית־הלבן, שבהם שוררת אופנה של תקיפות אנטי־סובייטית.

אם כן, הפך כאן המכשיר למטרה, ושובשו תחילכי המחשבה הצלולה.

הפירות המעשיים של „שיתוף־הפעולה" יכולים להיות רק שוליים. תימרונים משותפים, ביקור של יחידות ימיות אמריקאיות בישראל, הזמנות בתעשיה הצבאית הישראלית, מחסני־חירום אמריקאיים בישראל — כל אלה יכולים להעניק לישראל רק פירות שוליים.

וגם לאלה יש מחיר כבד מאוד: ככל שתגדל המעורבות חישירה של ארצות־הברית בישראל, באמצעות נוכחות צבאית, כן יגדל כוח־הווטו האמריקאי על המדיניות הישראלית.

ארצות־הברית פשוט לא תוכל בעתיד לסבול מעשים ישראליים הפוגעים ב־יחסיה עם העולם הערבי, אם תהיה ישראל בגלוי ולעיני־כל „שותפה איסטראטגית" (קרי: גרורה) אמריקאית.

אם כן, מה השיג בגין?

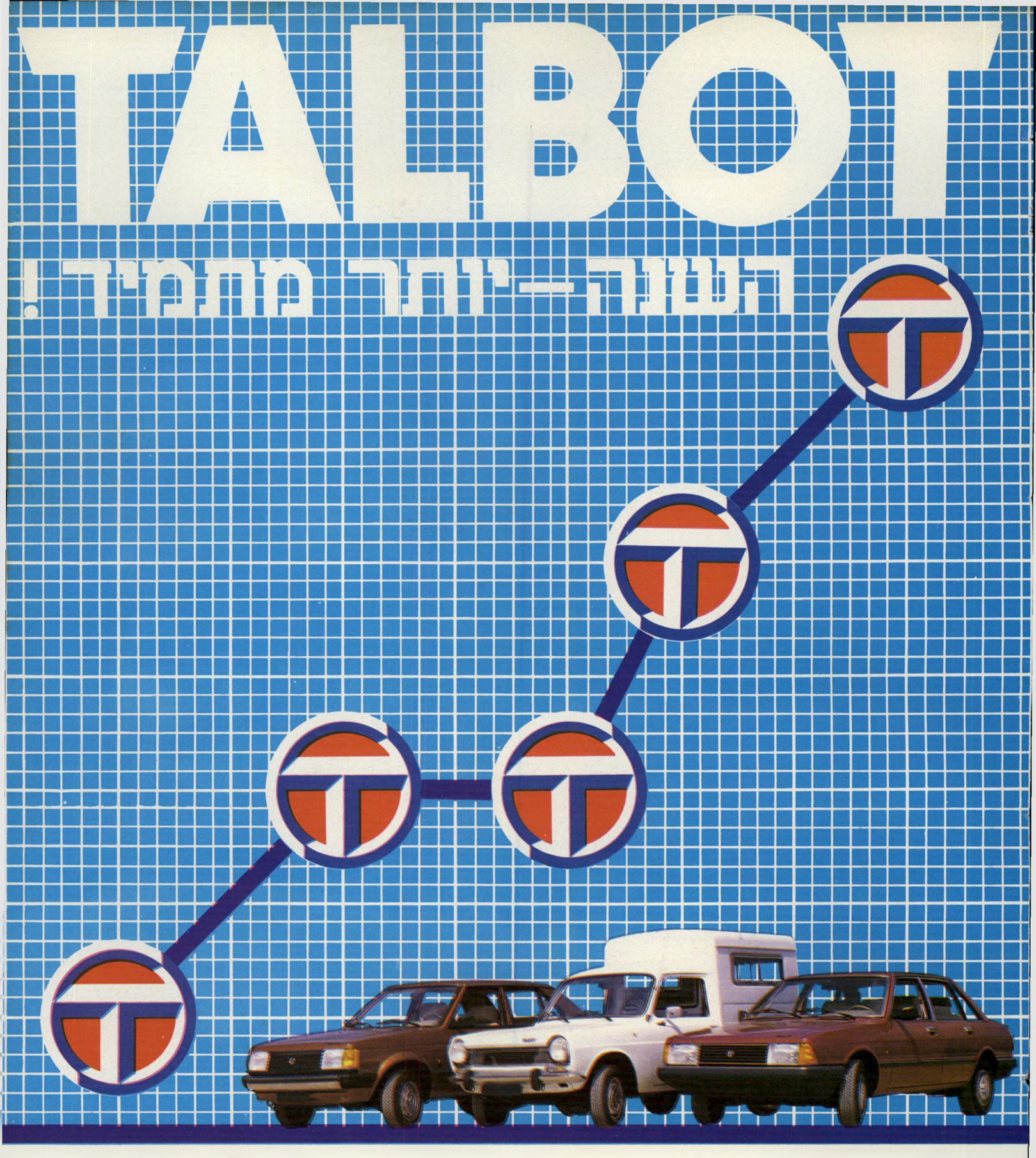
הוא השיג ביקור־יוקרה, המחזק את מעמדו בדעת־הקהל הישראלית.

הוא משך את ארצות־הברית, בניגוד לרצונה, למידה כלשהי של שותפות צבאית. סדר־הגודל של המעורבות לא היה השבוע ברור, וייתכן כי לא נקבע כלל.

התועלת של התרגיל כולו היה מוטל בספק חמור — גם במיסגרת המדיניות של הליכוד. בכמה מקומות בצמרת המדינית נשמעו השבוע דיברי־כפירה: שניתן הרבה תמורת מעט, ושהסיבה לכך נעוצה בחוסר מחשבה איסטראטגית אמיתית, באי־קביעתם של יעדים ברורים ובחוסר תיכנון מדיני ואיסטראטגי הראוי לשמו.

TALBOT

השנה הזה – שנה מחיר!

הגיעו דגמי טלבו 1982

סולרה 1600 SX, סולרה 1300 LS, טלבו מסחרית 1100, טנדר טלבו 1100,
הורייזן 1100 LS, הורייזן 1300 GL, הורייזן 1500 SX.

מכשירי תנועה בע"מ: תל־אביב – דרך פתח־תקוה 74, טל' 336115 ● חיפה – דרך העצמאות 104, טל' 04־524475 ● סוכני משנה: אילת – מוסך "אורים" טל' 059־74066 ●
באר שבע – נגב, מוסך כרמלי, דרך חברון, טל' 057־77021 ● נגב, טל' 057־75824 ● בני־ברק – דבש, ז'בוטינסקי 162, טל' 704646 ● טבריה – אחים כהן – טל' 067־90878 ●
ירושלים – שייקביץ, תלפיות, טל' 02־715867 ● נצרת – אחים סרוג'י, טל' 065־71339 ● נתניה – לוינקופף, ספיר 1, טל' 053־35082 ● עפולה – שחף, שרת 10, טל' 065־298301 ●
קרית שמונה – "רכב הבשן" טל' 067־40939 ● ראשון־לציון – י.מ. בע"מ, הרצל 2, טל' 995643/942770 ● רמתיים – אל'עזר לב, השיקמים 41, טל' 052־34218 ●

הדרך למכונית טובה עוברת בבית טוב – מכשירי תנועה

1981
המוצר הנבחר

המוצר הנבחר
10 שנים ברציפות

מחברים

איש השנה

קוראים מציעים את איש השנה תשמ"א

אף על פי כן ולמרות הכל: מנחם בגין, האיש שניצח פעם אחרי פעם...

שלום בן־מאיר, ירושלים

מנחם בגין, שקצר בהבל פיו, בהעוויות ובתנועות־ידיים את כל מה שדויד בן־גוריון זרע.

שימעון פרנקל, תל־אביב

ירוחם משל, איש כבד. כבד־גוף וכבד־לשון. הביטו עליו וראו

בדרן טופז
חבל פה

את תנועת־העבודה. סמל חי לסירוס של תקופה.

א.מ., פקיד בהסתדרות, תל־אביב

הפעם זה רציני: איש־השנה הוא לא אחר מאשר אריק שרון, הבא בתור אחרי בגין.

מירי ויעקב קידרון,
תל־אביב

לא נותר לי אלא לתמוך בהצעתו של הקורא יצחק ברטוב (העולם הזה 2295), שהציע את לך

שר מרידור
איינשטיין של ישראל

ואלנסה, מנהיג האירגון סולידאריות, שכבר חולל מהפכה בפולין ועוד ידו נטוייה. אם תבחרו בו, עשוי הדבר לעורר מחשבות חדשות גם בקרב הפועלים שלנו. הגיע הזמן שיקחו דוגמה מחבריהם הפולנים וילמדו את עסקני ההסתדרות מהו אירגון פועלי אמיתי, מהי דימוקראטיה פועלית, מהו מאבק פועלי.

יצחק (איז'ו) ברקלי, חיפה

איש־השנה הוא האזרח הפשוט, שאין שומעים עליו דבר. הוא נחבא אל הכלים, אין לו חלק ונחלה בשערוריות ובשחיתויות, עושה מלאכתו נאמנה, בשקט ובשלווה, בענווה ומבלי לקבל פרס. עליו אפשר לומר: זהו איש השנה תשמ"א / יהודי בעל לב ונשמה / הניצב על במה / החורש אדמה / ושותה תורתו בצמא...

א.ס., תל־אביב

דודו טופז, שבהבל פיו הניח על סדר־יומה של החברה הישראלית את הבעייה החמורה מכל — הפער שבין העדות...

רונית דרורי, רמת־גן

שר־התמיד, הד"ר יוסף בורג. גם אם לא תבחרו אותו כאיש־השנה, הוא יכנס לספר השיאים של גינס, כבעל הכהונה המיניסטריאלית הארוכה ביותר בעולם הדמוקרטי.

יצחק יהושוע, באר־שבע

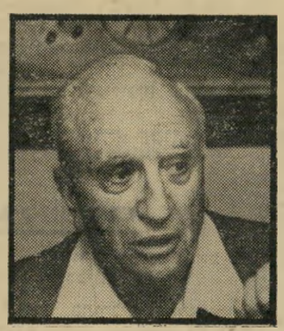
יאסר ערפאת, האיש שהשפעתו על החברה הישראלית הולכת וגוברת מדי שנה, מבלי שהדבר יהיה תלוי בתוצאות הבחירות, ביחסי הכוחות שבין קואליציה ואופוזיציה ובתככים פוליטיים־מיפלגתיים.

מיכי עציוני, ניו־יורק

הריני מציע להעניק את התואר לקבוצה ולא לאדם אחד: מועצת־גדולי־התורה הקובעת את אורחות חיינו, מעצבת את תרבותנו ויוצקת את איכות החיים שלנו יותר מכפי שעשתה זאת אישיות בודדת כלשהי, מאז קום המדינה.

י.מ., נהריה

רפאל („רפול") איתן, על כי

מזכ"ל משד
סמל חי

היה הרמטכ"ל קצר הראות ביותר שהיה לנו מעולם. האיש שקורא לנו „אחרי!" בהולכו אל עברי־פי־פחת.

צחי מדיני, כפר־סבא

יעקב מרידור, שהעלה את ישראל אל פיסגת המדע העולמי. האיינשטיין של ישראל.

שולמית אפשטיין,
ירושלים

...ומה עם הח"כ לשעבר, שמואל פלאטו־שרון, המסמל את ניוונה של החברה הישראלית? האם אין

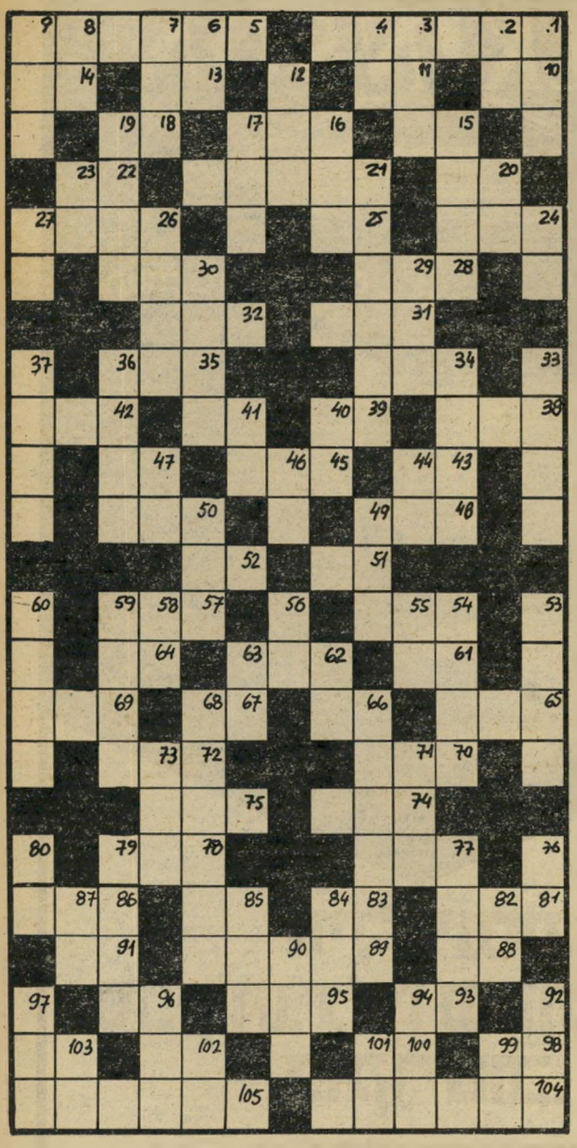

ח"כ לשעבר פלאטו־שרון
סמל לניוון

הוא ראוי לתואר איש־השנה? לדעתי ראוי הוא. גם ראוי.

גילי מרגוליס, חיפה

תשבץ העולם הזה 2298

מאוזן:

1) עונג; 5) מקום מקודש למוסלמים; 10) פרפר לילה שסוע עד מחציתו; 11) אות החיבור; 13) מועיל לחיים ומסייע למוות; 14) עושה להטים; 15) פקודה צבאית בשדה הקרב; 16) כלי מאור; 18) לא אנחנו ולא אתם; 20) זעף; 21) בעל אחוזה שאדמתיו מעובדות ע"י אריסים; 22) יסוד התורשה; 24) מעדנות, בנחת; 25) שיח ירוק־עד שמוצאו מסין; 26) קומפרסור; 28) עמק בארץ; 30) קיבוץ בשפלה; 31) חוט דוקרני; 32) אונקלוס; 34) גדלות, גאווה; 35) הסיר חלק מדבר; 38) תערובת של מלט וסיד; 39) בין בריטניה וצרפת; 41) עורקן; 42) מלך גדול; 43) אמצע; 45) שלט, משל; 47) תואר מוסלמי; 48) עדיין לא פקעה סמכותו; 50) היא יוצאת, וחדשה הנה היא כבר מאחורי הסף; 51) סוף; 52) לבו פועם עדיין; 57) מי שיש בו זוהמה; 61) „יוסף" גם לגורן; 62) בעבירות הוא רב; 64) קרוב משפחה בעל אנגריה; 65) הוקל; 66) תבלין; 67) שן חותכת; 69) כאב; 70) כלי תחבורה ימי בצפון הרחוק; 72) חלק מן העיר; 74) שמש; 75) מגן; 77) שומן בגוף החי; 78) יחידת קצב; 81) סוג של כופר; 83) הסכמה אנגלו־סכסית; 85) כלי־רתמה; 86) שטיחון קטן ליד המיטה; 88) דרך; 89) תכנית בידור חדשה בטלוויזיה; 91) כל הקיים; 93) הדור הצעיר ביותר; 95) סופר גרמני — „גרקיס וגולדמונד"; 96) זרם, שטף; 98) פתח; 100) עני; 102) תספורת; 103) קיבוץ בדרום; 104) יש בה או אין בה... חופרים או בולשים...; 105) „דור דור ו. . . . .".

מאונך:

1) בושם; 2) שן של מפתח; 3) רעל; 4) אות המהפכת זמנים בדקדוק עברי; 6) אבק בנגב; 7) מידה קדומה; 8) לא אכל ולא שתה; 9) צרתה של שרה; 12) צנוע; 15) לוח־אבן; 16) זוועת; 17) קוטב של כדור שמיימי; 18) ממתק; 20) פתח; 21) אדם ממעמד האצילים ברומא העתיקה; 23) אחד השוואים בדקדוק; 24) במקום אחר; 26) עמדה בצה"ל לארך קו בר־לב; 27) סופר צרפתי — תופעה חולנית נקראת בשמו; 29) סימן בדקדוק העברי; 30) מגדל צאן; 33) אספלנית; 34) צמח בושם להכנת קטורת; 36) צווחה; 37) גם היא במחתרות; 40) לשד־העצמות; 41) ממהר; 44) סופרת אמריקאית מיסיונרית בסין (ש"מ); 46) שובב; 47) ילד של אבא, אמא; 49) נסדק, נשבר; 50) סוג ספורט; 53) עיר חכמי התלמוד בבבל; 54) הרווח בין מקום אחד למשנהו; 55) שער מוסלמי; 56) מונח במישחק השחמט; 58) חומר הממלא את חלל הגולגולת; 58) המקום בו המרחק שווה אל הקצוות; 60) מצע בתוך הנעל; 62) חומת מגן קטנה; 63) בן אותו עם; 66) משרי הממשלה לשעבר; 68) מחול איטלקי עממי מהיר; 71) חייל בצה"ל; 73) זוהר, זיו; 76) לא נוח; 77) מומיה; 79) פרוזים; 80) יהודי מרצון; 82) בהמת־משא; 84) אחת מדידות היבש והלח; 85) עיר בשפלת החוף של הנגב; 87) כנף בגד; 90) מבחן, נסיון; 92) מטבע מימי התלמוד; 94) בן־כלאיים של חמור וסוסה; 96) אחת מעשרים ערים חשובות בא"י בתקופת המקרא; 97) העונה הבאה; 99) תל חרבות; 101) סופר אירי נודע לתהילה; 102) תוך; 103) שמו הפרטי של סופר צרפתי, בעל „חיים".

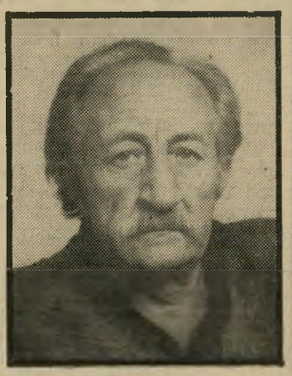

מכתבים

אנוסי ציון

מה קרה לציונות?

הכרנו עד כה את המושג „אסיר ציון". לאור מאבקם של אריה דולצ'ין והסוכנות היהודית לחייב את הגושרים מווינה לבוא ארצה, אני מציע מושג חדש לשימוש הציבור: „אנוסי ציון". אין צורך באישור האקדמיה למדעי הלשון.

קורא חסון
ציונות כפייתית

אין ספק שלפרשת אנוסי־ציון תהיינה השלכות מרובות וחמורות על משמעות הציונות, שהפכה ל־ציונות כפייתית לאחר שמיצתה את כוחה כציונות מיסיונרית, וכן על אזרחי ישראל. אבל זהו סיפור אחר, שטרמינולוגיה אחרת יאה לו.

יצחק חסון, תל־אביב

● ● ●

בגילגול הבא

הקורא בר־דג אוהב תורכיות

קינאתי בתורכים כשהאזנתי לתוכנית הרדיו (28.8.81) על מנהיגם הדגול כמאל אתאתורק: הוא הפריד בין הדת והמדינה, ובבת אחת הפך את תורכיה ממדינה דתית פרימיטיבית ומפגרת, למדינה דמוקרטית מודרנית.

לעומת התורכים, נשאר עם ישראל איש בעבר, חי חי וקיים, אבל מעלה עובש: ממשיכים לקיצץ עורלות, מקשטים דלתות במזוזות (מבלי לדעת מה כתוב בהן...), חוגגים בר־מיצווה, ומתחתנים ברבנות — אבל ממשיכים לעשות את הרע בעיני ה', מאז מתן תורה ועד העצם של היום הזה.

מה חטאי ומה פשעי שהגורל דפק אותי דווקא אל עם־סגולה זה של חלמאים עלובים?!

בגילגולי הבא אתעקש להיוולד תורכי, מה גם שאני אוהב תורכיות — אין יפות מהן!

ישראל בר־דג, חוקון

● ● ●

כלבים נובחים ונושכים

„הכו באגודת־ישראל והצילו את המדינה..."

מעשה בכלבים שטרפו אדם, במושב הגבירים סביון, ומעשה בכלב שטרף את בת אדוניו, בכפר ערבי בגליל. ובעל כלב מקיים מה שלא נאמר: „זובחי אדם — כלבים ישקון". כל יושבי תל־אביב פוחדים מנשיכת, כלבים ורציפי תל־אביב עטורים בגללי כלבים. ורק ידיעות אחרונות הדפיס שתי מסות ומאמר קצר על סכנת הכלבים. ואם כן, למה שותקים כותבי העיתים? כי הם דומים לכלבים, כלומר: נובחים ונושכים כמו כלבים. ולכן הם לא רוצים ללחום נגד חברים למיקצוע...

וכאן, בארץ־ישראל, קם העם החילוני וגידל דור של שודדים ורוצחים וחשישאים ומדיחי־נפשות ומחללי־שבת וכל מום רע. כי הרי בעיראק ומרוקו ותימן, לא היו יהודים רוצחים ומדיחי־נפשות. והסופרים החילונים והמשומדים הם שמאלניים רצחו גופי יהודים, הרי קול ובן־גוריון ויערי רצחו נשמות יהודים. וכותבי העיתים זועקים: „עליהום! הכו באגודת־ישראל והצילו את המדינה!" ושינאת כותבי העיתים לאגודת־ישראל באה מתוך קינאה עמוקה... אנו יודעים למה אנו יהודים ואנו מחכים לרוכב על החמור, שיבוא ויעשה נקמה בגויים הרוצחים — אבל רשעים בחייהם אינם יודעים מאומה, בשביל מה, לעזאזל, הם יהודים. וחפץ קיומם הלאומי חסר טעם ומשמעות. ובגות השומר־הצעיר מתחתנות עם ערבושים רוצחים ובני השומר־הצעיר מתחתנים עם מתנדבות מצפון־אירופה...

ד"ר חיים צבי קורניק,
תל־אביב

● ● ●

בזכות ההורוסקופ

תודה לעורך השבועון, תודה לעורכת ההורוסקופ.

בדרך מיקרה — אחרי שניסיתים להשמיץ אותי כמאמן נבחרת הנשים בכדורסל, התחלתי לקרוא את עיתונכם, ואט־אט הפכתי לקורא קבוע; הרבה בזכות ניתוחיו המצויינים של אורי אבנרי אך לא פחות מכך בזכות דף ההורוסקופ, שנכתב בידי מרים בנימיני.

איני מחסידי ההורוסקופים למיניהם, ולמען האמת נהגתי בהם זילזול מופגן, אך אחרי מעקב רצוף של כמה חודשים אחרי ההורוסקופים שלכם אני מוכרח להודות, כי לאט, אבל בטוח, אני מתחיל לשנות את דעתי בנדון.

ועל כך תודתי למרים בנימיני ולמערכת העולם הזה.

משה דניאל, תל־אביב

● ● ●

ענייני קבורה

לסת ושיניים ובינאום ירושלים

הרב־האלוף שגייר ממזרים / וגם זיווג פסולי חיתונים / כוהן רב באנטומיה כבהלכה / וימציא לנו לסת ושיניים לרפואה.

חילול קברים זאת עבירה חמורה / על כן לקח גם את הרב עובדיה / בליסטראות ולייסטים גייסו במאה־שערים / ועל עירו של דויד שמו מצורים.

שר החינוך פסק ללא משוא פנים / יש רשיון אבל אין יוצאים ואין באים / הליברלים כרגיל מנסחים מחאה / המר, בורג ובגין יושבים על המבוכה.

כי לצערנו קרה דבר משונה/ הירי לא יצא דרך הקנה / ורבגלל עצם לסת ושיניים / עלולים לבנאם את ירושלים.

צבי מרום, רמת־השרון

גרביים - מלה חדשה

הקורא סיוון ביקש לא לשנות את הכתיב במיכ־
(המשך בעמוד 16)

טילאק
להסרת
כתמי ניקוטין
ואבן שן
Teelak
לחשיב בכל בתי המרקחת דיסקי בע"מ

ג'פרי ארז
מונטריאול
מזל טוב
ליום הולדתך ה-10
עד 120
הרבה אהבה
מסבתא
הניה ארז

תבאו

(טייפ עם אוזניות)

WALKMAN

כל אחד זוכה!

עכשיו אתה יכול לקבל את ה־WALKMAN שכל כך רצית.
אין? פשוט מאד: ספר להורים שלך שכל מי שקונה ספת־נוער של **עמינח** במשך חודש ספטמבר יכול לקבל WALKMAN . למה אתה מחכה? קדימה, קח את ההורים לחנות הרהיטים הקרובה, בחר לך ספת־נוער של **עמינח**, ותוכל לקבל WALKMAN סטריאו .

המבצע בתוקף עד 30.9.81 , או עד גמר המלאי

"נעורים" מתרוממת

"סטודיו"

"סטודיו" מתרוממת

"קנגורו"

ספת "סטודיו" רב־שימושית.
ספת "סטודיו" פונקציונלית ומשתלבת להפליא גם בחדר קטן.
מיוצרת בשני דגמים:
"סטודיו" — ע"י הסטה קלה של המשענת, הופכת ספת ה"סטודיו" היפה למיטה כפולה ונוחה.
"סטודיו" מתרוממת — ספה יפה ביום, מיטה כפולה בלילה וארגז מצעים מרווח לכלי־מיטה.

"קנגורו" — ספת־נוער משולבת.
"קנגורו" ספת־נוער שמחביאה בתוכה מיטה מתקפלת. מתרוממת בקלות ויש בתוכה מספיק מקום גם למצעים וגם למיטה המתקפלת.

"נעורים" — ספת־נוער שהילדים אוהבים במיוחד.
ספת "נעורים" מצטיינת בעיצוב צעיר וערנן ומיוצרת בשני דגמים:

"נעורים", ספה־מיטה־כפולה — לדגם מיוחד זה יש למעשה שני מזרונים. כשמורידים את המזרון העליון — הופכת הספה לשתי מיטות נפרדות או למיטה אחת כפולה.
"נעורים" מתרוממת — ספת־נוער נוחה ובריאה מאד (מזרון־קפיצים), עם ארגז מצעים מרווח לכלי־מיטה.

החלטה הגדול חונג בעמינח

תצוגה ומכירה: רשת חנויות יניב. * **ניר־צבי:** טלפון 054-20777. **תצוגה ראשית תל־אביב:** דיזנגוף סנטר, קומה ב'. **תל־אביב:** דיזנגוף 203. **ירושלים:** רח' יפו, מרכז כלל, חנות 226. * **תצוגה ראשית לצפון:** מפרץ חיפה, רח' ההסתדרות, ליד משרד הרישוי. * **חיפה:** רח' הרצל 78. * **באר־שבע:** רח' הפלמ"ח 71. * **נתניה:** רח' הרצל 45.

סוכנויות מורשות — ניו ג'רסי: Sharut, 310 Paterson Plank Road Carlstadt, N.J. 07072, TEL: (201)46018056 * **ירושלים:** רהיטי רויאל, דרך בית לחם 120 * **תל־אביב:** רהיטי ורד, הרצל 154 * רהיטי מוניטין, נחלת בנימין 122 * **הרצליה:** רהיטי נתן, סוקולוב 67 * **ראשון־לציון:** רהיטי עלפי, הרצל 103 * **חולון:** דיוריט, אילת 18 * **חדרה:** תרבות הדיור, הגבורים 78 * **נתניה:** רהיטי עילית, ככר עצמאות 11 * **כפר־סבא:** רהיטי תל־חי, ויצמן 141 * **רמת־גן:** פול־רהיט, ז'בוטינסקי 35 * **פתח־תקוה:** רהיטי בלושטין, הברון הירש 26 * **אשדוד:** אשדה רהיטים, א. התעשיה, בנין ב־ב * **לוטקר:** התעשיה, שד' ה־55 * **אשקלון:** רהיטי יוסי, הרצל 55 * **קרית־שמונה:** רהיטי אלון, הרצל 2 * **עפולה:** רהיטי עמק, הרצל 2 * **נצרת־עלית:** רהיטי עלית, הרצל 2 * **טבריה:** רהיטי גליל, הרצל 2 * **צפת:** רהיטי הגליל העליון, הרצל 2 * **קרית־שמונה:** רהיטי אלון, הרצל 2 * **נהריה:** רהיטי הגליל המערבי, הרצל 2 * **עכו:** רהיטי עכו, הרצל 2 * **קרית־ים:** רהיטי ים, הרצל 2 * **קרית־מוצקין:** רהיטי מוצקין, הרצל 2 * **קרית־ביאליק:** רהיטי ביאליק, הרצל 2 * **קרית־אתא:** רהיטי אתא, הרצל 2 * **קרית־גת:** רהיטי גת, הרצל 2 * **קרית־מלאכי:** רהיטי מלאכי, הרצל 2 * **אופקים:** רהיטי אופקים, הרצל 2 * **דימונה:** רהיטי דימונה, הרצל 2 * **ערד:** רהיטי ערד, הרצל 2 * **מצפה־רמון:** רהיטי מצפה, הרצל 2 * **אילת:** רהיטי אילת, הרצל 2

מכתבים

(המשך מעמ' 14)

תבו. „זה הדבר העקרוני היחיד שבמכתבי," הסביר

גרביים — מלה חדשה היא. היא הופיעה ב„לשון הירושלמית" של בן־יהודה וחבריו בשנת 1885 בערך. בן־יהודה הסתמך בחידושו על מקור ארמי ועל המלה הערבית ג'ראב. וכן קבע למלה את מינה — זכר.

רבני מאה שערים בירושלים, שפרסמו מודעות בגנות לבוש לא צנוע וכתבו גרביים שקופות, גרביים כהות, הרגיזו מאוד מאוד את אורי אבנרי (יומן אישי, העולם הזה 2295), והוא אינו מוכן לסלוח להם. את האברכים המשוחררים מצה"ל הוא שולח ללמוד מהתורה, מהנביאים ומהכתובים מה מינם של הגרביים. אבל גרביים אינם נזכרים, לא בתנ"ך ולא בספרות התלמודית ולא בכל ספרות ימי הביניים וההשכלה, עד סוף המאה ה־19.

(ד"ר) ראובן פיוון, ירושלים

● ● ●

טעות בזיהוי

במדור תקולנוע, בכתבה על הסרט „שדר מן העתיד", נפלה טעות בזיהוי השחקנית („העולם הזה" 2296)

הנערה המצולמת במעבדה לבדיקה אורגזמתית אינה אירית מאירי,

קורא הזינגר
שפות רשמיות

היה אומר שטלוויזיה ממלכתית תשתמש אך ורק בשפות המדינה.

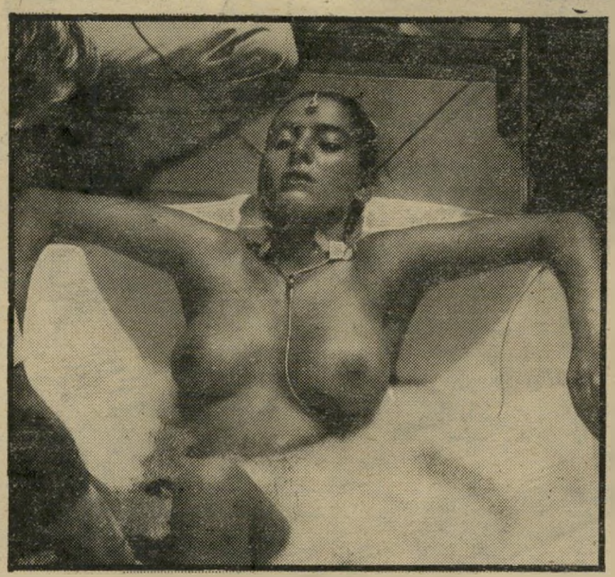
רקי הזינגר, תל־אביב

● ● ●

איזהו עשיר?

אילי־התון היהודיים בגו־

הטלוויזיה לא שמעה עדיין שהשפות החוקיות בארץ הן השפה העברית והערבית בלבד וההגיון

גאסמן בבריקה
אורגזמה במעבדה

כפי שנכתב מתחת לתמונה, אלא החתומה מטה.

מארי גאסמן, תל־אביב

● גאסמן במעבדה — ראה תצלום.

● ● ●

שפות רשמיות

מיכתב גלוי להנהלת ה־טלוויזיה

אתם שוב מנהיגים שיטת אפליה עדתית וחלוקת העם. בהודעתכם לתשלום האגרה לפנסיונרים, אתם קוראים בעשרות שפות חוץ מאשר בשפה הגרמנית.

שכחתם שיוצאי גרמניה, שרבים מהם הם עכשיו פנסיונרים, הגיעו בשנות השלושים והצילו את הארץ מכולירע על־ידי הנהגת סדר והיגיינה. האם לא מגיע להם הכבוד לשמוע את ההודעה בשפתם? רובם עוד לא הספיקו ללמוד עברית, כי גם לאולפן לא שלחו אותם!

האמת היא שצר לי שהנהלת

לה גמרו אומר להפיל את ראש ממשלת־ישראל, מר מנחם בגין. הברון רוטשילד מכנה אותו „משוגע ושוטה" (תשקיף, „העולם הזה" 2295)

אותי מטרידה השאלה כיצד יעשו זאת. כי הרי יהיה בגין „משוגע ושוטה" כאשר יהיה, לא על כך חלוקות הדעות. לא הרוטשילדים למיניהם הם שבחרו בבגין, אלא עם ישראל. אז לא ברור כיצד אנשים שהם אמנם כשרים למהדרין וחרדים ידועים לגודלה של המדינה, אך אינם אזרחי המדינה כלל וכלל, לא מתגוררים בה ולא משלמים את מיסיה — כיצד, אני חוזר, יפעלו הם להפלתו של ראש־ממשלתה החוקי של המדינה? בדרכי שוחד של פלאטו־שרון או על גבי הטנקים, שבהם אמור אריק שרון להקיף את בניין הכנסת? ואני חשבתי לתומי כי „איזהו עשיר — השמח בחלקו".

יצחק סובוב, תל־אביב

טפחות לדיור
זה אומר דיור!
במיוחד כאשר מצמצמים את האשראי במשק

ב"טפחות לדיור" חסכונותיך צמודים, נושאים ריבית צמודה ומזכים במשכנתא גדולה בתנאים מצויינים.

לתשומת לבך! הטבלה הבאה מוכיחה ש"טפחות לדירה" מאפשרת מימון חלק נכבד מרכישת הדירה בהנחה שתחסוך 15,000 שקל לשנה, ב־3 השנים הראשונות, ובנוסף תפקיד תשלומים חודשיים.

ההפקדה החודשית	תקבל בתום 5 שנים	תקבל בתום 7 שנים	תקבל בתום 12 שנים
500 שקל	131,000 ש' 22% (ממחיר הדירה*)	161,000 ש' 27% (ממחיר הדירה*)	244,000 ש' 41% (ממחיר הדירה*)
1500 שקל	230,000 ש' 38% (ממחיר הדירה*)	304,000 ש' 51% (ממחיר הדירה*)	503,000 ש'** 84% (ממחיר הדירה*)

הכנס לסניף טפחות הקרוב אליך ושאל את המומחים על טפחות לדיור.

* דירה שמחירה היום 600,000 שקל, ובהנחה שמחירה יעלה במקביל לאינפלציה.
** כולל כ־100,000 שקל הלוואה לא־צמודה בריבית נמוכה.

בנק טפחות
זה אומר הרבה

כל הסכומים במחירי אוגוסט 81

"לא טוב היות האדם לבדו"
רעים
הכרויות למטרת נישואין
19 שנות מוניטין
העסק הגבחר לשנת 1981
תל אביב, רח' בן יהודה 58 טל: 03-282932

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי, 15.9.81
ראיון החודש עם המיזרחן העיתונאי
אמנון קפליוק
על הנושא:
ההתפתחות בשטחים ובעולם הערבי
המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

Grand 41
ברנדי ישראלי מעולה

לקראת השנה החדשה
חידשנו את המלאי:
מצלמות, פלשים, מקרנות,
מחשבי־כיס לתלמידי תיכון.
פתוח תמונות צבע ע"י המעבדות המשוכללות ביותר בארץ.
צלומי־פספורט, בן־רגע!
העתקת־מסמכים.
מכירה — החלפה — קניה
בימי שלישי סגור כל היום.
פוטו־ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 10

תן טרמפ לחייל

מצבר גולד

המצבר האמריקני
שאינו זקוק אפילו
לטיפת מים אחת!

never needs water

לרכב פרטי
12 חודש אחריות מלאה
24 חודשי אחריות פרורטה
סה"כ 36 חדשי אחריות פרורטה

סוכנים לישראל:
אחים פוקס בע"מ
סוכנויות · יבוא
תל-אביב, לינקולן 19,
טל. 03-284976 ת.ד. 884

התחרות התשקיט

חיפה והצפון: גולדנר, המגינים 100, טל: 04-533293
באר־שבע: חשמל לרכב "שאול", איזור התעשיה, כביש חברון, טל: 057-35111
ירושלים: גוטמן דוד, איזור התעשיה תלפיות, טל: 02-781818

לבני הכותנה המעולים

סרינאים

לא הגדולים ביותר–אבל הטובים ביותר

מרים בנימיני

מזל החודש: בתולה

האופן שבו מחזיק אדם את ידיו מלמד על אופיו

בני מזל בתולה ידועים כאנשים ה־ערים לסביבתם. כל דבר קטן או גדול, בעל חשיבות רבה או מעטה, מעורר את תשומת ליבם של בני מזל זה. כל־כך חשוב להם שהכל יעשה בשלימות, והם ממש סובלים כשהדברים מתרחשים ב־צורה שונה מזו שמוכרת להם, או הנח־שבת בעיניהם כנכונה. יתכן שבגלל או־פיים הדקדקני הם ביקורתיים יותר מבני שאר המזלות.

הם אינם יכולים שלא להעיר, כש־משהו לא נראה להם. מיותר להוסיף שעל־פי־רוב הם צודקים, כל מכריהם וידידיהם יעידו עליהם שהערותיהם אי־נן נאמרות סתם כך, אלא מטרתם לתקן ולעזור לאחרים. בדרך כלל הם אינם מודעים לכך, שאנשים מעדיפים לשגות מאשר לחיות מבוקרים.

כאשר פוגשים אדם, פניו הן הראשו־נות שמושכות את תשומת הלב. לאחר סקירה מהירה עוברת העין להופעה ה־כללית, ולאחר מכן לידיים. כמעט כולם מעיפים מבט באופן אוטומטי בידיים.

אפשר ללמוד רבות על אדם אפילו לפני שרואים את פנים כף ידו. גם כשמישהו מניח את ידיו באופן סתמי על השולחן, ניתן לדעת רבות על אופיו ובעיותיו, לפי הדרך שבה הוא מניח אותן. כאן אבהיר מספר פרטים שיעני־יינו במיוחד את אלה שבהסתכלותם על אחרים מחפשים פרטים רבים, כדי ש־יוכלו להכיר את הסובבים אותם בצו־רה יסודית.

החזקת היד מעידה לעתים קרובות על מצבו הנפשי העכשווי של האדם, על מה שהוא מעוניין להציג כלפי חוץ, ועל אישיותו ואופיו.

המחזיק את אצבעותיו צמודות אינו נותן אימון באיש ★ יד רכה שייכת למי שאינו מעריך עצמו כראוי

אדם הפורש אצבעותיו לרוחב ברור־חים שווים, מגלה כי הוא בעל אמון רב, אפילו ילדותי, באחרים. הוא יצ־רתי, פתוח, גלוי־לב, אופטימי ואוהב אדם. לעולם לא יתכנן להרע או לחזיק לזולת. גם אם פגעו בו בכוונה תחילה, הוא לא ינסה להתנקם או לשמור טי־נה. זה אדם מעורר ביטחון, חיובי ו־אהוב על החברה.

האדם המגושם מחזיק את אצבעותיו כשהן צמודות חזק מאוד, וכאילו ממאן לפותחן. זה מראה על יחס סגור וזהיר לחיים. זה אדם אנטי־חברתי, שאינו נו־תן אמון באיש, נוטה לפסימיות, שו־מר על כספו ורכושו מכל משמר, וב־טוח שכוונת הסובבים אותו היא להרע בכוונה תחילה. הוא פוחד מכל דבר שאינו מוכר לו, שונא הפתעות ומצפה בחרדה לעתיד. זכרונותיו מהעבר קשו־רים לעלבונות וחשבונות שהיו לו עם אחרים.

מכאן כדאי ללמוד שעדיף אולי להח־זיק את האצבעות בצורה שונה, וייתכן שזה יכול לעזור לו לשנות מעט את גישתו לסביבה ולחיים.

עצמאות ומקוריות מתגלים בידו של זה הממזר אצבעותיו כך שהמרחק הג־דול ביותר נוצר בין האצבע הראשונה (אצבע) והשניה (אמה). זו אישיות בע־לת חשיבה והתנהגות עצמאיים. הוא לא מושפע מאחרים, ולא מתחשב במוס־

(המשך בעמוד 60)

לאחר העייפות שפקדה אתכם בימים האחרונים, צפויים מיספר ימים שבהם תחיו מרוצים יותר. עניינים כספיים מס־תדרים על הצד הטוב יותר, אך הכל על חוט השערה, וברגע האחרון, אחרי שנד־מה שהמצב בלתי־אפ־שרי. בני־הזוג אינם מתחשבים השבוע בר־צונכם, ולכן עדיף ל־וותר ולהמתין — זה לא הזמן לשכנע אותם. אהבות חדשות וקליות, עלולות להיתקל בקשיים.

★ ★ ★

תקופה נעימה ומבטיחה לשוורים — תצאו לבילויים יותר מהמקובל. ידידים ומכרים יבקשו את חברתכם, והזמנות למסיבות יבו־או באופן בלתי־צפוי. תוכלו להרשות לעצמ־כם ליהנות, ואלה שאר־הבים מישחקי הימורים יוכלו לנסות את מזלם השבוע. למרות הכל, במקום העבודה נדרש מכם להשקיע מאמץ וזמן רב. תפקידים חד־שים יוטלו עליכם, ואפילו אם יהיו למו־רת רוחכם, תיאלצו להסכים ולקבלם.

★ ★ ★

תקופה שבה עליכם להימצא בביכם יו־תר מהרגיל. יתכן שתועסקו על־ידי בני המישפחה, ותמצאו את עצמכם מטפלים בהם בגלל בעיות ברי־אות של מישהו מבני־הבית. בהמשך השבוע תוכלו להשתחרר ו־אפילו לצאת ליום חופשה או טיול בלתי צפוי עם ידידים, ש־באופן מפתיע יזמינו אתכם לבילוי נעים ומרענן. אלה שהתחילו בפרשיית אהבה חדשה, טוב אם יוותרו על טיול משותף.

ידיעה שתגיע מאחד מבני המישפחה ה־שוהים בעיר אחרת, תביא אתכם לשנות מהתוכנית, ואולי אף לבצע נסיעה בלתי־מתוכננת. המתח בבית־כם רב, ועליכם שוב לשקם את היחסים בי־נכם ובין מקורביכם. שיחה גלויה עשויה לחולל רבות ולקרב לבבות. בעניני כספים עליכם להיות מאד זהירים — זה לא הזמן לקחת סיכונים. מכיוון שצפויה אכזבה גדולה, עדיף להשאיר הכל כפי שהוא.

★ ★ ★

מרץ בלתי רגיל יחושו האריות שית־חילו בדברים חדשים. עבודה שונה, או לימודים שמתקרבים, מפיחים בכם שוב שימחת חיים, התלה־בות ונכונות לעבוד קשה. לאלה שמחפ־שים השבוע עבודה יהיו סיכויים רבים למצוא משהו שישביע את רצונם. יחסי־אה־בה מתוחים גורמים לכם לראות את הדב־רים גרועים מכפי שהם. האכזבה שאתם עלולים לחוש השבוע היא זמנית בלבד.

★ ★ ★

הצעות מעניינות עשויות להיות מושמ־עות באוזניכם השבוע. מישהו המעריך את כושר עבודתכם, יבוא בהצעה הקשורה להחלפת עבודה, ואולי אף לנסיעה בתפקיד מיוחד כשההוצאות מ־שולמות לכם על ידי מישהו אחר. מצב ה־בריאות עדיין לא בכי טוב, דאגו פחות ל־שאר בני־המישפחה ו־יותר לעצמכם. אדם קרוב מאוד עומד להגיע ולהוסיף שימחה והנאה, ובעיקר שקט נפשי שאתם זקוקים.

יתכנו בעיות בחיי־המישפחה, בני מאז־ניים הזקוקים לחופש ולהרגשה שאיש אינו מגביל אותם, יאלצו לוותר לא מעט השבוע. כדאי להם לגייס סבלנות ורצון טוב כדי להחזיק מע־מה. בתנאים שיווצרו לא טוב לתכנן חופ־שות. עדיף להיצמד לשיגרה ולהתמסר ל־עבודה שמעסיקה את־כם כעת. קידום עס־קים עלול שלא להצליח, ולכן מומלץ להימנע מלחתום על מיסמכים חשובים.

★ ★ ★

העקרבים במצב של רגישות גבוהה מדי, ייתכנו קשיים בחיי־האהבה. ניתוקים ש־קרו לא מזמן פוגעים בכם. כדאי לשחזר את העבר ולנתח מה קרה — יתכן שחוסר מחש־בה והתחשבות בצר־כיו של בן־הזוג הם שהביאו למצב הנוכחי. אלה שעומדים לפני החלטות חשובות ומ־חייבות רצוי שימתינו, משום שכעת אתם עלו־לים להיסחף לגמרי אחרי רגשותיכם, ולש־פוט בצורה לא נכונה. ידידיכם יאכזבו.

★ ★ ★

בעיות בקאריירה המיקצועית מעוררות רוגז רב והרגשה של חוסר־אונים. כעת הזמן לגייס את כל הידידים הנשכחים ו־לבקש מהם סיוע במאבקכם הצודק על כבודכם ומעמדכם. ה־דרך היחידה להביא לפיתרון המצב המסו־בך, שאליו נקלעתם, היא לחשוף את זה שחותר עותיו של זה שחותר תחתיכם. בשטח ה־רומנטי עליכם לוותר על רצונכם ולכבד את רצונו של בן־הזוג. זה יביא הקלה.

קשיים שמלווים את התקופה יוסרו מע־ליכם השבוע ותוכלו לחוש הקלה במצב־הרוח. אלה שסבלו ב־ימים האחרונים ממוע־קות, כדאי שיעשו עם עצמם חשבון־נפש, וב־כך יוכלו למנוע מעצ־מם סבל בעתיד. הבע־יות שנוצרו ניתנות לפיתרון והדרך אליו הרי כל־כך פשוטה! כדאי להתייעץ עם אדם קרוב שקשור ב־צורה כלשהי לחוץ־לארץ, שכן הוא יכול להורות לכם את הדרך הנכונה וההגיונית.

★ ★ ★

אהבות שהתחילו לא מזמן מקבלות קביעות, ותוכניות לעתיד רחוק יותר ממלאות אתכם ב־תיקווה והנאה. אנ־שים שגורמים לכם מתיחות, מסרבים ל־בוא לקראתכם ולה־בין את עמדותיכם. עליכם להתייעץ עם אנשים המתמחים ב־בעיות המעסיקות את־כם. עליכם לנסות ל־התנהג לפי עצתם. ה־פופולריות שלכם בעלייה, ידידים רבים יבקשו את קירבתכם. עשו טיול לחו"ל.

★ ★ ★

אי־ההבנות שנוצרו לאחרונה ביניכם ל־בין בני־הזוג על עניינים כספיים, מעור־רים מחלוקת. הגישה לידידים, לסידור ה־בית — על כל אלה קשה למצוא הסכמה הדדית. נסיעה משותפת ומהנה תוכל להביא אתכם שוב למצב רגוע, שבו תוכלו למצוא רעיונות כיצד להחזיר את המצב לקדמותו. בסוף השבוע תוזמנו למסיבה שבה תיתכן פגישה מעניינת עם מכר מהעבר. פגישה זו תגרום לנעימות.

מתאים לי... BROADWAY 80

תמיד חשבתי
שיש רק
סיגריה אחת -
עד שגיליתי
את
BROADWAY 80

80 מ"מ,
תערובת אמריקאית.

מוקד

„תמיד הייתי ילד בעייתי"

מעיד על עצמו אלישע שפיגלמן

האחות זהבה מבוגרת מאלישע בשש־שנים. השניים היו תמיד חברים טובים, וכאלה הם גם היום.

הג'יבוב אביו של אלי־שע, לוי שפי־גלמן, שנהרג ב־1948, ושעל שמו נקרא בנו של שפיגלמן, לביא.

השד כך כינו אותו. אלישע היה ילד ג'ינג'י, פרוע ולא ממושמע.

ר **אש־הממשלה**, מנחם בגין, הגדיר אותו כבעיה השלישית שלו, אחרי רונאלד רגן וחאפט' אל־אסד. ואכן, אלישע שפיגלמן, הכתב הכלכלי של הטלוויזיה, מעיד על עצמו שמאז ומתמיד היה ילד בעייתי.

בשבועות האחרונים רעשה המ־דינה כולה אחרי ששר האוצר, יו־רם אריזור, הכריז שיסרב להת־ראיין אצל כתב הטלוויזיה אלי־שע שפיגלמן. עיתונאים מכל ה־סקטורים החליטו, במחאה על הכ־רזה חסרת־תקדים זו, שלא לראיין

את השר ולהימנע מלסקר את ה־אירועים שאותם ינחה.

שפיגלמן לא נראה מוטרד מה־שערוריה. „השד מכיתה גימל," כפי שכונה בבית־הספר היסודי, ממשיך לדבוק בדרכו ולדרוש את המגיע לו. „אף פעם לא הייתי ממושמע," מספר אלישע בעודו שרוע במכנסיו הקצרים על הספה שבדירתו הירושלמית.

אלישע שפיגלמן נולד בשנת 1944 בירושלים להוריו שושנה ו־לוי שפיגלמן, שהיגרו לארץ מפו־לין. על אביו, שהיה אחד ממקימי תנועת ההגנה ושנהרג במילחמה

השד מכיתה ג

מבית־הספר היסודי „הוא לא השת־תנה," מעידה אהובה על בעלה אלישע. השניים הכירו במחזה שהועלה בבית־הספר. שם המחזה היה „אלוף בצלות ואלוף שום". אהובה היתה אלוף בצלות ואילו אלישע שיחק את אלוף השום.

כשאלישע היה בן ארבע, הוא מד־בר בהערצה.

„אבא שלי נהרג ב־1948, ערב קום המדינה," מספר אלישע. „הוא היה איש קשה מאוד. איש אמיץ שעשה רק מה שמצא לנכון."

דמות האב הנערץ, שנשארה חקוקה היטב בזיכרונו של אלישע, מסמלת עבורו את אומץ־הלב ו־הדבקות ביושר. אולם הדמות ה־דומיננטית בחייו היתה דווקא אי־מו, שושנה.

„אחרי שאבא מת," ממשיך אלי־שע, „עברנו לגור בקריית־אליע־זר. אמא, עם כוח הרצון המטו־רף שלה, פירנסה את שלושתינו והיתה לי ולזהבה, האחות הבכי־רה שלי, אם ואב גם יחד. היא עבדה כמנהלת המשק בבית־החו־לים רמב"ם בחיפה, ומאוחר יותר לימדה תזונה בבתי־ספר."

פגישה לאור נרות

את אשתו החיננית אהובה, הכיר שפיגלמן בעת לימודיו בבית־הספר העממי.

„אלישע היה הילד הבעייתי של

בית־הספר," צוחקת אהובה. "למרות היה הסכם ביניהן, שעל־פיו כל שנה עבר אלישע מכיתה אחת לכיתה המקבילה. הן לא יכלו לסבול אותו שנתיים רצופות. אני זוכרת את עצמי מתקוטטת איתו על הדשא. לא נעים להיזכר מי ניצח שם."

"אהובה היתה בסדר," נזכר שפילגמן, "כבר ביסודי שמתי עליה עין. היתה אז תקופה של זוגות, ואני לא ידעתי במי לבחור — באהובה או במישהי אחרת מהכיתה שלה. אז לא יצא מזה כלום."

דרכי השניים נפרדו בסוף בית־הספר היסודי. לאלישע היתה חברה צמודה מאוד במשך שבע שנים, מגיל 13 ועד גיל 20, ושמה יפה. לאחר שהשתחרר מיפה ומהצבא, בו שירת כנחלאי, חזר ופגש את אהובה. הפגישה המחודשת עמדה בסימן של הפסקת־החשמל. עד היום צוחקים השניים כשהם נזכרים בערב המשותף הראשון שלהם. הם ישבו על הספה בחדר של אלישע, לאור נרות, משום שהחשמל כבה לפתע והשאיר אותם בחושך. אולי בזכות האווירה הרומנטית החליטו השניים להישאר יחד גם הלאה ולהתחתן.

"את ההחלטה לעבור לגור בירושלים," נזכר אלישע, "קיבלנו בערך שנה מאוחר יותר. אני למדתי באותה התקופה באוניברסיטת חיפה, בפקולטה למדעי־המדינה. נמשכתי מאוד ללימודי הסוציולוגיה ומצאתי בהם עניין רב, למרות שהמיקצוע נחשב בעיני רבים כמשעמם מאוד. החלטתי לעבור לירושלים ולשלב לימודי כלכלה בלימודי סוציולוגיה. למה דווקא כלכלה? כי שמעתי ששני שליש מהסטודנטים שרוצים ללמוד את המיקצוע נכשלים בו. הייתי אז צעיר ואהבתי מאוד אתגרים. אהובה אף היא נתפשה לעניין הסוציולוגיה ושנינו עברנו ללמוד באוניברסיטה בירושלים."

אלישע שפיגלמן היה בין הסטודנטים שאהבתו מאוד את הלימדים באוניברסיטה. עובדה — את התואר הראשון שלו עשה במשך כמעט שש שנים — הישג נדיר. "לא למדתי כמעט," הוא מספר, "שרצתי בקפיטריות, בטעמון, ונוכחתי בכל ההפגנות. לעומת זאת, בשיעורים כמעט ולא הייתי נוכח. במקביל ללימודים עבדתי

שלושה ג'ינג'ים

לוזום בן השלוש ולוש וללביא בן השמונה פנים מעוטרות בנמשים ורעמת שיער אדמונית. שפיגלמן עצמו כבר איננו ג'ינג'י. הנמשים נעלמו, השיער האפיר. "זה מה שנקרא מזדקנים," הוא צוחק. אך האופי הסוער נשאר כשהיה.

"העבודה בטלוויזיה היא שונה," הוא מספר. "היא קשה מאוד. קשה במיוחד השילוב של העבודה העיתונאית עם המדיום הקולנועי. הכלכלה היא בעצם עניין בעייתי — קשה לעשות ממנה עניין של סקופ או סנסציה."

לאהובה ואלישע שני בנים: תום בן השלוש ולביא בן השמונה. "שניהם ג'ינג'ים, חמי־מזג ועליזים," אומרת אהובה ופורעת בחיבה את שערותיו של תום. "כמו שאלישע היה פעם. לפעמים קשה לי איתם," היא מוסיפה. "אלישע כמעט ולא נמצא בבית, ואני חייבת לעשות את רוב העבודה. אבל מסתדרים."

בשבוע שעבר, כשנראה היה שהסכסוך של הכלכלי של הטלוויזיה הצליח לשבור את החרם שהטיל עליו שר האוצר, נשמו הכל — בטלוויזיה בממשלה ובמישפחתו של שפיגלמן — לרווחה. **איילת דקל**

סטודנטים לסוציולוגיה

היו וזשנייזן כאשר ערכו לו התגורר בירושלים והתחתנו. למטה: אלישע צופה בטלוויזיה.

לבד בבית

כאשתו של כתב בטלוויזיה העסוק רוב חיום בעבודתו, מוטלת רוב העבודה על כתפיה של אהובה, שעובדת בשעות הבוקר במישרד־התחבורה, ובערב כעקרת־בית.

בלישכה־המרכזית־לסטטיסטיקה, ומעולם לא השתעממתי כל־כך כמו בתקופה שעבדתי שם."

"הוא לא בן־אדם"

ב־1970 החל שפילגמן את הקאריירה העיתונאית שלו, ככתב לענייני כלכלה ברדיו. מחלקת־החדשות של הרדיו גייסה באותה התקופה אנשים חדשים. העיתונאי איתן ליפשיץ, חברו של אלישע עוד מימי הצבא, הציע לו להצטרף לקורס כתבי רדיו, שפיגלמן הצטרף, ונשאר ברדיו שש שנים.

את התוכנית הדוקומנטרית על מילחמת יום הכיפורים, שאותה ערך יחד עם ידידו, טכנאי ההקלטות, אבי יפה, הוא רואה כאחד משיאי עבודתו. "אין לי ספק שזוהי אחת מהתוכניות הדוקומנטריות הטובות ביותר שעשו על מילחמת יום־הכיפורים," הוא אומר. "אבי ואני הקלטנו כל מה שהתרחש במוצב בזמן המילחמה עצמה. התוכנית היתה מהממת. עצוב מאוד להקשיב לה, שכן מרבית החברים בגדוד לא נשארו בחיים."

באותה תקופה התחיל גם הרומן של שפיגלמן עם הטלוויזיה. הוא ביקש להשתתף בקורס כתבי־טלוויזיה והתקבל. בינתיים, עם תום המילחמה, חזר לעבודתו ברדיו והפך למנהל מחלקת יומני החדשות של הרדיו. במינוי החדש לא הצליח. "האנשים לא אהבו אותי," הוא מסביר בפשטות. "זה לא הלך. בסופו של דבר התארגנו העובדים ודרשו את סילוקי. הם טענו שאני לא בן־אדם. המרד אומנם דוכא, אך אני העדפתי להתפטר ולחזור להיות כתב."

באותה עת עזב את הטלוויזיה הכתב הכלכלי אברהם קושניר, שעבר ללונדון. מנהל מחלקת החדשות, חיים יבין, פנה לאלישע שפילגמן והציע לו את מישרת הכתב הכלכלי בטלוויזיה. אלישע נענה להצעה בשימחה.

הנחלאי

אלישע, במיכ... סי העבודה, ... שבא לתור בחוצות תל־אביב

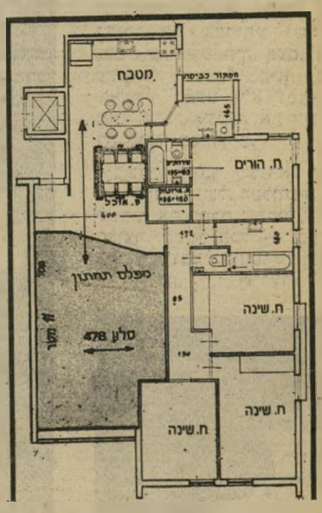
אברהם גינדי

המדד עלה - אברהם גינדי עוצר את עלית
המחירים ל־10 דירות בלבד, ומעניק הנחה של

100,000 שקל

תל-אביב
תכנית ל'

בצפון העיר, ברחוב בורלא, 5 דירות־יוקרה מפוארות ומרווחות במחירי פרסום ובתנאי־רכישה נוחים

שפע של שיכלולים:
- בכל דירה אינטרקום עם טלויזיה לזיהוי האורחים.
- ריצוף כהה מיוחד בסלון, שטיחים מקיר לקיר בחדרי השינה.
- שני מיפלסים בכל דירה.
- שני חדרי־רחצה בכל דירה.
- קרמיקה בריצפת האמבטיה ובשירותים.
- חרסינה מאויירת וכלים סניטריים.
- חימום ניפרד לכל דירה.
- מיתקני משחקים ותאורה דקורטיבית.
- לובי מפואר בכניסה.

פתח-תקוה

במקומות היפים ביותר בעיר, דירות־יוקרה בנות 4 ו־4½ חדרים, במחירים מיוחדים ובתנאי־תשלום נוחים במיוחד:

4 חדרים:
880,000 שקל במקום ~~980,000~~ שקל

4½ חדרים:
960,000 שקל במקום ~~1,060,000~~ שקל

בכל הדירות מיפרט טכני משוכלל ושפע של חידושים.

פנטהאוזים

מיבחר גדול של פנטהאוזים ודירות עם גג בתל-אביב, פתח-תיקווה וראשון-לציון, במחירים החל מ-

799,000 שקל

ראשון-לציון

- דירות־יוקרה במערב העיר, באזור היפה ביותר, בבנין בן 4 קומות, שבו 8 דירות בנות 4 ו־5 חדרים.
- מיבצע מיוחד למכירת 5 דירות בנות 4 חדרים במרכז השקט של ראשון לציון:

610,000 שקל במקום ~~710,000~~ שקל

תנאי תשלום

10,000 שקל בהרשמה
150,000* שקל עם חתימת החוזה
היתרה במשכנתא ובתשלומים חודשיים עד הכניסה.

*בתל־אביב — **450,000** שקל,
בפתח תקוה — **350,000** שקל.

המחירים אינם כוללים מ.ע.מ.

אברהם גינדי

1980/81 העסק הנבחר

תקינה הטובה ביותר 1981

תל-אביב	פתח-תקוה	ראשון-לציון
ככר המדינה ה' באייר 10	חיים עוזר 28	הרצל 62

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

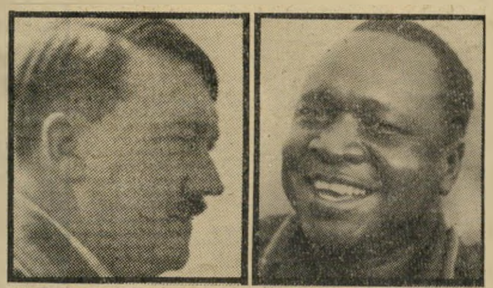
מאליסיה: נאצי קטן בשילטון

„הקמצנות היהודית ולהטוטי־הכספים של היהודים, העניקו להם שליטה כלכלית באירופה. תופעה זו עוררה אנטי־שמיות שחזרה ונשנתה במשך דורות." משפט כמעט קלאסי זה, המוכר היטב מספרות־הסחי האנטי־שמית באירופה, נכלל בספרו של רופאי מאלאי בן 55, הדילמה המאלאית, שהופץ במשך שנים רבות במאליסיה באורח מחתרתי. בימים אלה זכה הספר לאישור רישמי להפצה חוקית — עובדה לא־מפתיעה במיוחד בהתחשב בכך שהמחבר, מאכתיר בן־מוחמד, אינו אלא ראש־ממשלתה החדש של מאליסיה!

ההערה האנטי־שמית נועדה רק לתגבר מערכת שלימה של טיעונים גזעניים בשבח הרוב המאלאי (50 אחוז) ובגנות המיעוט הסיני (40 אחוז) במאליסיה. הספר הדילמה המאלאית אמור לתאר את החלוקה החברתית והאתנית במאליסיה, בה חולשים הסינים על מירב המשאבים הכלכליים, והמאלאים על העוצמה הממלכתית־פוליטית.

ראש־הממשלה מאכתיר אינו זקוק לחריש עמוק במיוחד כדי לאתר את הסיבות למצב מיוחד זה. התשובות שלו אינן אלא איפיונים גזעניים: „המאלאים," כותב מאכתיר, „הם נוחים לבריות, סובלניים ונוטים לרוחניות. לעומתם הסינים הם חומרניים, תוקפניים ושאפתנים."

נימוסים ורמאות במשק? ראש־הממשלה החדש

אידי אמין
גירוש המוני

אדולף היטלר
מיין־קאמפף מאלאי

שונא זרים, והעובדה שהם מהווים כיום את מחצית האוכלוסיה תחת שילטונו, מעוררת דאגה לגורלם. גם גישתו לאזרחות בארץ מעורבת זו היא גזענית בעליל. לדעת מאכתיר רק המאלאים הם בעליה החוקיים של מאליסיה. זרים זוכים לאזרחות רק תודות לרצונם הטוב של המאלאים, אבל הם גומלים להם רק בתאוות־בצע וניצול מחפירים.

„המאלאים סולחים לזרים," משתפך מאכתיר, „בשל חינוכם המעולה והנימוסים הטובים שלהם. הסינים וההודים נעדרים נימוסים ואצילות. הם מעריכים רק את הכסף."

הריפורמות שמציע מאכתיר מנוסחות אף הן בשפה גזענית מעליבה ובוטה. בין השאר הוא מציע חוק מיוחד לפיקוח על מידות ומשקלות בשל „נטייתם הטבעית של הסינים לרמות במישקלות, ובכך לקפח את המאלאים בתחרות בלתי־הוגנת."

מיהו מאלאי. מאכתיר בן־מוחמד אינו מתקשה להגדיר מיהו מאלאי אותנטי. מאלאי בהגדרה, כותב ראש־הממשלה, הוא מוסלמי בדתו.

מאכתיר כתב את ספרו כבר ב־1970, אבל רק עם עלייתו החדש לכס ראש־הממשלה קיבל אישור להפצתו מסגנו ושר־הפנים שלו, מוסא חיטאם. מאכתיר גאה בספרו, ורואה בו עתה את הבסיס האידיאולוגי לתוכנית לאומית־חברתית עבור מאליסיה. „חיוני הדבר," הצהיר מאכתיר השבוע בג'קארטה, בירת אינדונסיה, „שאזרחי מאליסיה ידעו מה חושב ראש־הממשלה שלהם."

הסינים חוששים במיוחד מהתוכנית הכלכלית החדשה הכלולה בספר. סעיפי התוכנית מעוגנים כולם בהנחת־יסוד ברורה. יש להפלות את המאלאים לטובה בתחומי הכלכלה, החינוך והפוליטיקה ולהצר את רגלי הסינים ככל האפשר.

למרות הבטחות מאכתיר והצהרותיו על זיקה „ליברלית" עולה בבירה קואלה לומפור שמו של הנשיא המודח של אוגנדה, אידי אמין, כמעט בכל שיחה.

גירוש האסיינים, בעיקר ההודים, מאוגנדה, עלול להוות מודל לפעולה של הנאצי הקטן שעלה עתה לשלטון במאליסיה.

דרום־אפריקה:
עידוד העליה

קוראה ישראלית מיוהנסבורג, דרום־אפריקה, נענתה לבקשת המדור וסיפקה מידע מעניין על נהירת עובדים ישראליים למדינת האפרטהייד:

מודעה בשפה העברית ביומון הדרום־אפריקאי סטאר מחפשת „פקיד או פקידת קישור ישראלי". מדובר הפעם בקליטתם החברתית של פועלים, טכנאים ומהנדסים מישראל. עובד מתאים בתפקיד ציוני זה יזכה למשכורת נאה, שימוש במכוניות החברה וטובות הנאה אחרות.

הקוראה טרחה להתקשר עם מר דניס דו־טוי, ששמו מצויין במודעה. הוא אישר את דבר קיומו של יבוא

כוח־אדם ישראלי לדרום־אפריקה בממדים מאסיביים, המצריכים כלים ממוסדים לקליטה מתוכננת.

למדור נודע שעם אלפי הישראלים בדרום־אפריקה נמנים גם עובדים רבים המייצגים חברות ישראליות, בכללן כור וסולל־בונה.

פקיסתאן:
זיא מענה נשים

מישטרו הרצחני של נשיא פקיסתאן, הגנראל זיא אל־חאק, ספג השבוע מהלומה יוקרתית מכאיבה דווקא מאשה.

פאהימדה ריאז, משוררת פקיסתאנית בעלת שם־עולמי, פופולארית בעיקר במערב־אירופה, נמלטה דווקא לשכנה השנואה, הודו, כדי למחות על עינויי נשים בכלא לאהור הידוע לשמצה.

הכלא משמש מאז ומתמיד כמרכז חקירות ועינויים. רוב הכלואים בו הם אסירים פוליטיים מתומכיו של הנשיא לשעבר, עלי בוטו, שנתלה על־ידי זיא. לאחרונה עונו בכלא שתי אחיות שהיו חברות באגף השמאלי של מיפלגת העם של בוטו. הצעירות, בנות 23 ו־22, עברו סידרה של עינויים אכזריים, הצליחו להימלט לאפגניסתאן וקיבלו מיקלט פוליטי בגרמניה־המערבית. אשת משורר ידוע בילתה ב־כלא כחצי שנה, עונתה במכות־חשמל ובסיגריות בוערות. גורל דומה פקד גם שתי נשים נוספות, הנשואות למנהיגים במיפלגת העם. נוסף לטיפול הרגיל נאנסו הנשים על ידי חיילין של זיא אל־חאק.

גנרל זיא אל־חאק
סוקל־גברים

מוות בסקילה. אמנסטי אינטרנשיונאל ניסתה לשגר צוות לפקיסתאן כדי לחקור את האשמותיה של המשוררת ריאז, אבל הגנראל זיא אסר על המישלחת להיכנס לתחומי ארצו. מישרד־החוץ של ארצות־הברית סירב להתערב בנושא. האמריקאים אמנם מממנים ומחמשים את פקיסתאן אבל הם רואים בעינויי הנשים עניין פנימי של ממשלת זיא.

משקיפים אמריקאיים טוענים שפקיסתאן אינה מפלה נשים לרעה. הם מצביעים על גזר־דין של בית־המישפט האיסלאמי בעיר הפאקיסתאנית קאראצ'י. נהג אוטובוס מקומי, נשוי ואב לילדים, נדון בשבוע שעבר למוות בסקילה בעוון קיום יחסי־מין עם סטודנטית רווקה. הסטודנטית, לעומת זאת, ספגה 100 צליפות שוט, והרופאים סבורים שיש לה סיכוי סביר להישאר בחיים.

עולם קטן

פרויד לחתולים

השבועון הבריטי סאנדיי טיימס דיווח השבוע על סקר שנערך בקרב 750 אלף הצעירים, מתחת לגיל 21, המובטלים כיום בבריטניה. כמעט מחציתם גילו נטייה הולכת וגוברת לאלימות, והביעו אי־אמון מוחלט במוסדות הדמוקרטיים הבריטיים, ובעיקר במיפלגה השמרנית.

תופעה מדאיגה זו, והגילויים הרבים של תסיסה חברתית אלימה בבריטניה, לא השפיעו במיוחד על המעמד הבינוני הבריטי.

בשבוע שעבר הבחין זוג לונדוני שהחתול הסיאמי שלו, בוריס, מתנהג באורח מוזר במקצת. בדיקה יסודית אצל רופאה ויטרינארית לא העלתה דבר.

דוקטור מאנפורד ובוריס
46 לירות שטרלינג לביקור

„אין לו שום בעיה גופנית," אמרה הרופאה, „אבל יש לו כנראה בעיות התנהגותיות חמורות. כדאי שבוריס יקבל עזרה פסיכיאטרית."

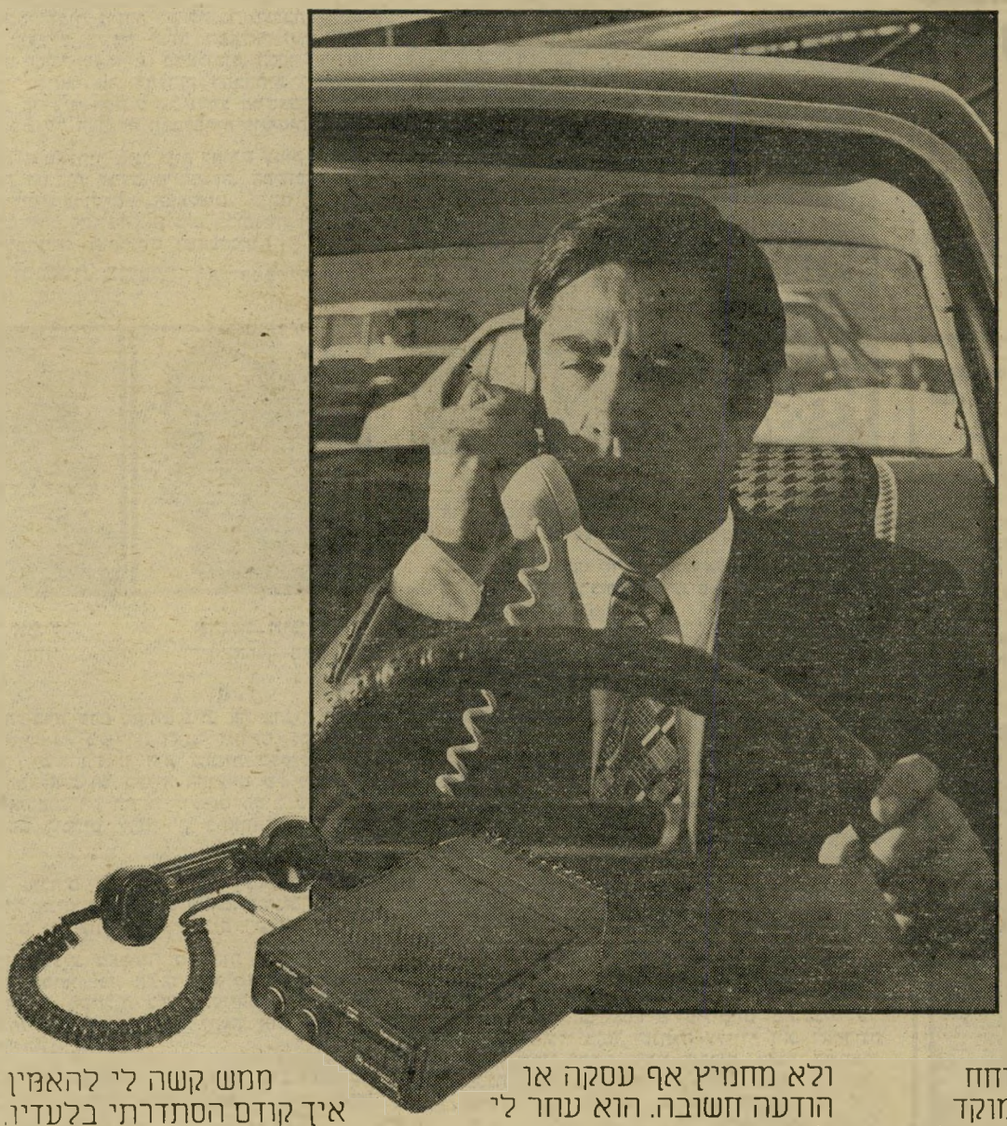
הזוג הנדהם קיבל מהווטרינארית כרטיס ביקור של ד"ר רוג'ר א. מאגפורד, יועץ התנהגותי לחיות.

ריגשות אשם. מכיוון שד"ר מאגפורד הוא פסיכיאטר־חיות היחידי בבריטניה, היו בני־הזוג פטורים מהתלבטויות מיותרות. אפילו לא טרחו לברר אם הוא שייך לאסכולה של פרויד, או של יריבו המושבע, אדלר.

ד"ר מאגפורד ביקר בביתם, בדק את בוריס באורח יסודי ופסק שהחתול בעצם משקף בהתנהגותו ריגשות אשם של בני־הזוג. „יתכן שהוא פשוט מנסה לחרוג מסביבתו הרגילה. הוא עייף מהשיגרה," פסק הדוקטור. ביקור נוסף העלה שבוריס כבר נרגע ואינו מגלה שום התנהגות פסיכופאתולוגית. יש לו פשוט בעיות הורמונאליות. קשה לחדור לנבכי נפשו של החתול. רק בעזרת פסיכולוגיה התנהגותית ניתן להשפיע עליו.

אבל הרופא לא הסתפק בתיאוריות. ד"ר מאגפורד רשם לבוריס מינון שיגרתי של כדורי ואליום, והגיש חשבון של 46 לירות שטרלינג לכל ביקור.

היום קשה לי לתאר איך קודם הסתדרתי בלי רדיו-טלפון במכונית.

רדיו–טלפון למכונית הוא מכשיר קשר אלחוטי (TWO-WAY SIMPLEX) שמוטורולה מייצרת. הוא מאפשר לי, תוך כדי נסיעותי, לשוחח אישית – באמצעות מוקד תקשורת – עם כל מנוי טלפון שאני צריך בארץ ואפילו בחוץ־לארץ.
באמצעות הרדיו–טלפון אני גם יכול לבקש מהמוקד לבצע עבורי בירורים, להעביר את הודעותי ולקבל מהמוקד הודעות עבורי.
מאז שיש לי רדיו–טלפון אני מספיק הרבה יותר ביום אחד ולא מחמיץ אף עסקה או הודעה חשובה. הוא עוזר לי להיות בעניינים גם כשאני בדרכים ולהגיב מיד על אירועים והתרחשויות, בקיצור–להיות יעיל יותר.
גם חשבון הדלק שלי פחת מאז שמוטורולה התקינה במכוניתי מכשיר רדיו–טלפון, שלא לדבר על נסיעות סרק ושעות עבודה שהוא חוסך לי ברגע הנכון.
ממש קשה לי להאמין איך קודם הסתדרתי בלעדיו.

בדבר פרטים נוספים אנא פנה ל:
מטרוקול METROCALL
טל': 03-733228 ת"א
טל': 057-35664 ב"ש
החברה היחידה בארץ המפעילה שרותי מוקד לרדיו–טלפון–24 שעות ביממה–עם ציוד מוטורולה.

מוטורולה אתה בקשר והעסק רץ.

אנשים בעולם

התפשטות נוסח לונדון 81: ילדה בלי בגדים ושוטר בלי כובע

מראות מוזרים מאד נתגלו באירופה של קיץ 81: לאחר שבחודש יולי הורידו השמיים גשם זלעפות בא החמסין וגירש את מגפי הגומי בלי כל הודעה מוקדמת. השמש הפליאה את מכותיה באוגוסט, כשתושבי לונדון ופאריס, שאינם מורגלים לחום, מבקשים להם מיפלט בפארקים.

בלונדון שכחו האנגלים את שירו של נואל קווארד „רק כלבים שוטים ואנגלים מהלכים בחום הצהריים", ויצאו להשתזף בפארקים שבלב העיר. וכך נקלטה התמונה שלמעלה: ילדה עירומה מסוככת ראשה בכובע של „בובי" — שוטר אנגלי, שניראה נהנה גם הוא מקיץ של יחפים בפארק.

הנסיכה גרייס ממונאקו: איזה יופי!

זה זמן רב ש**הנסיכה גרייס** לא חייכה, כך, מאוזן לאוזן. היא אפילו העזה לשים שני פרחים נועזים בשיערה. זהו סימן שלנסיכה היה באמת־באמת מצב־רוח מרומם, והיא הרשתה לעצמה „להשתולל" — אחרי התסרוקות הסולידיות שגזרה על עצמה בזמן האחרון. הסיבה לשמחה: היא עברה את המחט הגדול שאליו נקלעה המישפחה כולה עקב תאונת דרכים שקרתה לבתה **סטפאני**, שרכבה על קטנוע ונפגעה ממכונית. למרבה המזל יצאה סטאפני עם חבלות יבשות בלבד.

כל זה קרה ערב הגאלה המפוארת ביותר שנערכת במונאקו מדי שנה־בשנה, והכנסותיה קודש לצלב־האדום. בערב זה היתה לכך משמעות מיוחדת, לאחר שהתברר שסטפאני קיבלה עזרה ראשונה ולא תזדקק לאישפוז ממושך.

חואן קארלוס: שתי מתנות של ארבע

לאחר ש**חואן קארלוס**, מלך ספרד, קיבל מישלחת של איגוד בעלי חוות ממחוז פאלנסיה, הפך המלך לאדונם של שני כלבים. שמו של האחד רטאמה ושל השני טומילו. השניים ניתנו לו במתנה על־ידי החוואים שמכירים את חיבתו הרבה של המלך לבעלי־חיים. ואומנם, חואן קארלוס לא הסתיר את התרגשותו, והתחיל מטייל עם הכלבים, כשנילווה אליו שר החקלאות, המחלק עימו את המשימה ואוחז גם הוא ברצועה.

ג'ורג' האמילטון: זורו במקום דראקולה

לגיבור הקולנועי זורו ישנה קאריירה ארוכה מאוד, ומי שניראה בתמונה מימין הוא הגיבור החדש שלו, השחקן **ג'ורג' האמילטון**. היה זה **דאגלס פיירבנקס** שהציג את הגיבור הזה לראשונה. לאור ההצלחה המסחררת הוא החליט לעשות סרט המשך, וכך נולדו האות של זורו ואחריו דון ק, בנו של זורו.

טיירון פאוור המשיך בסידרה, וגילם את זורו שכבר דיבר, בהפקתו של **דריך זאנוק** וכך זכה לכינוי האות של זאנוק. את הליטוש האחרון נתן לזורו **אלן דרון** בסומבררו שחור.

איך מגיעים לספינת האהבה?
שותים פינה קולדה אמיתית...

מבצע שותים ושטים

בפעם הבאה שאתה שותה פינה קולדה COCKTAILS FOR TWO, חשוב על כך שאתה עשוי לזכות באחת החוויות היפות של חייך:

שבוע שייט לזוג בספינת האהבה של "אפירוטיקי ליינס"*

או באחד הפרסים האלה:
- 100 חולצות פינה קולדה.
- 100 קסטות מוקלטות עם מוסיקה מדליקה לריקודים, בהגשת אבי אתגר.
- 100 בקבוקי פינה קולדה.

מה צריך לעשות?

קודם כל — לשתות פינה קולדה אמיתית COCKTAILS FOR TWO, ליהנות מטעם הקוקוס הטבעי ולהרגיש איך הקצב של האיים הקאריביים זורם בעורקיך.

אחר כך — גזור משני בקבוקי פינה קולדה 750cc את סמל ציפוי "מגן קור" הבלעדי של COCKTAILS FOR TWO (ראה ציור), ציין את שמך וכתובתך, הכנס למעטפה ושלח לפינה קולדה, ת.ד. 6406 תל־אביב 61063.

ההגרלה תיערך ביום 28.10.81 ובינתיים, תוכל להמשיך וליהנות עם פינה קולדה COCKTAILS FOR TWO היחידה שיש בה מרכיבים טבעיים בלבד — וגם היחידה שיודעת את הדרך לספינת אהבה.

בהצלחה!

* ספינת האהבה של "אפירוטיקי ליינס" מפליגה לפיראוס דרך פורט סעיד וחופי יוון המקסימים. (יציאה מאשדוד כל יום ה')

הגב' לאה פלטשר

המורה לטיפוח חן ודוגמנות חזרה מחו"ל לאחר השתלמות וסיור ומברכת את תלמידותיה

בשנה טובה

כל הקורסים מתנהלים כסידרם. תלמידות חדשות המעוניינות ב:

- טיפוח החן
- דוגמנות
- התעמלות

נא להתקשר לאולפן

לאה פלטשר

אבן גבירול 50, תל־אביב, טל. 267682

תן טרמפ לחייל

Grand 41

ברנדי ישראלי מעולה

וידיאוסרט

הסרטת ארועים בוידיאו!

צילום חתונות, בר מצווה וארועים מיוחדים

רח' רוזנבאום 5, ת"א, טל. 296662

רח' ירושלים 13 חיפה טל. 662757

החברה שלך תאמור הקרוב

את הספר המשגע

מילים זרות

כתובות קיר עסיסיות במהדורה חדשה מורחבת

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הפצה: א. ערמוני, טל. 292026 (03)

סטודיו 81

רחוב יהודה המכבי 81, ת"א

לתנועה ולאמנות המחול

בהנהלת ורד צבעון וחיה הלפרין

מודיע על פתיחת שיעורים:

- מחול אירובי — ורד צבעון
- בלט מודרני — חיה הלפרין (מכון וינגייט)
- התעמלות ותנועה יוצרת לילדים החל מגיל 4
- התעמלות בקצב הג'אז לנערות ולנשים
- קורסים מיוחדים בהתעמלות לנשים לאחר הלידה
- התעמלות ואקרובטיקה לילדים מחוננים
- יוגה — מייקל גפן
- בלט קלאסי — נורית נתן (מיה ארבטובה)
- ג'אז — חיים אוחיון (מלהקת בת־שבע)

ההרשמה בימים א' — ה' 16.00 — 19.00 בסטודיו 81, רח' יהודה המכבי 81 ליד קפה "עוגתי" — קווים 5, 25, 24, 14, 13, טלפון 458910.

אנשים בעולם

ג'וני האלידיי: על בשר, על דגים ועל בניין הגוף

מלך הרוקנ'רול הצרפתי, **ג'וני האלידיי**, החליט להקדיש את החופשה השנתית לשמירת הכושר, והוא מתאמן בהרמת מישקולות. הפעם אין זה כדי להפגין ספורטיביות גברית, כפי שנהג לעשות לפני כעשרים ושתיים שנים. הפעם זה ברצינות ולמען עצמו. מה לעשות, הזמן עושה את שלו, ואליל הנוער המגיע לגיל שלושי ושמונה, כבר איננו נער, ועליו להזדרז ולהוריד את המיש־קל העודף המצטבר במקומות הלא נכונים.

מי זוכר את **ז'אן פיליפ סמה**, שנולד בפא־ריס ב־15 ביוני 1943, ומי בעצם הכיר אותו בשם זה? רק אמו, הדוגמנית הצרפתיה היפה, **איגט**, ואביו הבלגי, **ליאון סמה**. זו היתה תקופה יפה לרוק האמריקאי, שכבש אפילו את צרפת דרך נציגים מקומיים כמו **אדי מיטשל** וג'וני האלידיי.

כך קרא לעצמו ז'אן פיליפ הצעיר, שהאמין שעם שם אמריקאי כמו ג'וני, ייחסו לו קירבת־רוח כלשהי לאלביס פרסלי.

היום, בגיל 38, הוא מרשה לעצמו להצהיר על הצורך שיש לגבר מתבגר לשמור על עצמו. הוא מבלה את חופשתו בסן־טרופה בחברת מכשירים לבניין הגוף, ובמישטר דיאטה קפדני.

רודי מקלולין: המזל הגיע לא מבאקינגהם כי אם מבית דיור

מי שהירבה לבכות את גורלו של **רודי מקלולין**, המסכן שנזרק לכלבים על ידי **הנסיכה מארגרט** לפני הוראת אחותה המלכה, **אליזבת** — שיביט בתמונה זו וישנן לעצמו: יש עלבונות שמשתלמים.

הנה החתן שבתמונה: זמר פופ בינוני למדי, ונער שעשועים בינוני למדי, שעבר תקופה קצרה של הוללות עם הנסיכה מארגרט באיי ברמודה וקיווה לטוב. אך הכתר לא טיפח את התיקוות, ושומר־הנסיכה פוטר מעמדתו כמאהב לשעת משבר. הוא נעלם לזמן מה וסברו שהיה בדיכאון.

ואז לפתע, בקיץ האחרון, נשא לו לאשה את הכלה החסודה הנראית בזה, **טניה סוסקין**. נשמע כאילו נולדה בתל־אביב הקטנה? למעשה היא נולדה לא רחוק מכאן, אי שם על גדות הנילוס, למפיק סרטים מצרי שחי בנעימים עם אמה, אריסטוקרטית ממוצא רוסי, בקאהיר.

חתונתם דמתה מאוד להפקה קולנועית, לפחות בנוכחים שבאו לברך: **אגה חאן, הכנום פאלימה**, הדוגמנית **ביאנקה ג'גר** ועוד ידידים מן הבוהימה הלונדונית שהזוג מעורה בה היטב. שכן טניה היא מעצבת אופנה עילית שהתמחתה בבית דיור, ועובדת בין השאר עבור ירחוני האופנה המעולים בעולם, וגם זו נסיכות.

אמנדה ליר: הציור עבורי הוא תראפיה

זמר הפופ **אמנדה ליר**, מודיעה לכל מעריציה כי היא נכנסה לתקופת הציור שלה. בגיל 35 החליטה להחליף קאריירה, למרות שהקאריירה הקודמת שלה נראתה משגשגת ביותר. אביה הרוחני של אמנדה אינו אלא **סלוודור דאלי**, והוא ההשראה לכל סיגנונה הפסאודו־סוריאליסטי.

אך מבט אחד בתמונות שהיא מציגה מגלה כי למעשה היא חוזרת על דיוקנו של דאלי פעמים אין ספור. האם היא מתכוננת לצייר כל העת ציור אחד בלבד? על כך היא עונה: „עבורי הציור הוא קודם כל תראפיה. אני חוסכת בצורה זו כסף עבור הפסיכיאטר שלי."

לא ברור למה היא מתכוונת — האם היא מוכרת תמונות כדי לממן את הפסכיאטר או שמא איננה זקוקה לביקורים כה רבים, ובכך היא בוודאי חוסכת כסף. הדבר האהוב ביותר על הציירת, בשלב התחלתי זה הוא לצייר את עצמה: זה קל מאד — קודם כל אני מציירת חזה גדול.

אנשים בעולם

רוברטינו רוסליני: הסיבה האמיתית לאוטוביוגרפיה של אינגריד ברגמן

רוברטינו (ריכין) רוסליני גדל בצילו של מירדף נצחי — מירדף של צלמי עיתונות. כשהיתה אמו, **אינגריד ברגמן**, בהר־יון, נשמר הדבר בסוד עד לרגע האחרון, והלידה הפכה סנסציה גדולה, כשגדוד של צלמי עיתונות רץ אחריה כימעט עד לחדר הלידה. כשלא הירשו לצלמים להכנס לבית־החולים, התחפש אחד מהם לבעלה של אשה הרה ללדת, וכך התגנב לתוך חדר היולדות.

בתמונה למטה נראית אינגריד ברגמן (המבקרת בישראל לצורך הסרטת אשה ושמה גולדה) באותם ימים מאושרים, לפני כעשרים ושמונה שנים, עם בעלה הבמאי, **רוברטו רוסליני**, וילדיה רוברטינו, **אינגריד ואיזאבלה**.

באוטוביאוגראפיה שלה מספרת ברגמן שרוברטינו הוא הסיבה העיקרית לכתיבת ספרה: „הוא אמר לי: אמא, אם את לא תכתבי את האמת על עצמך, לא נדע אותה לעולם."

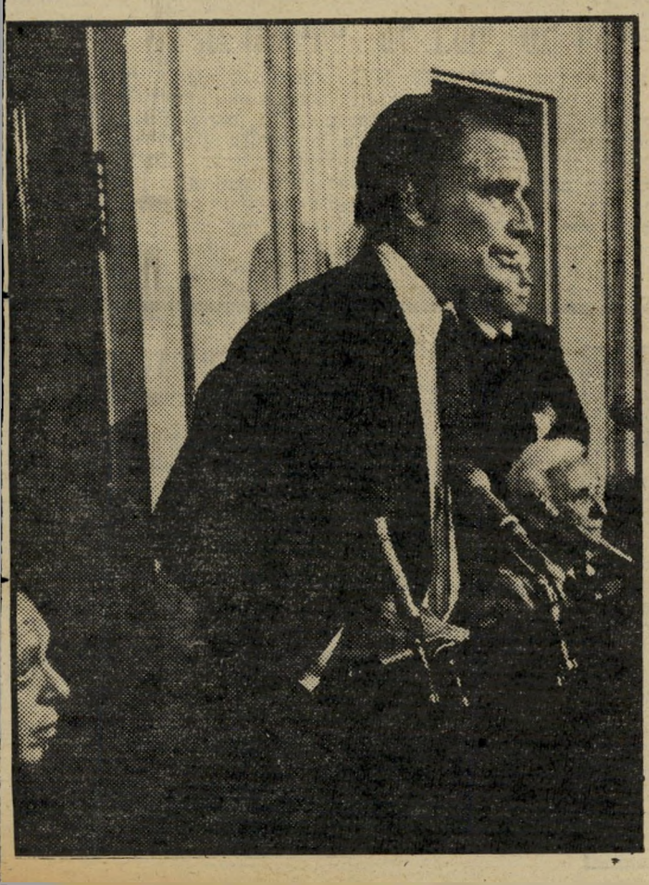
רוברטינו, היום בן שלושים ואחת, הוא סוכן נכסי דלא ניידי במונטה קארלו, ושוב העיתונות בעקבותיו: הפעם בגלל קשריו עם הנסיכה סטפאני (בתמונה למעלה) המעוררים סימן שאלה: ידידות או חתונה?

פרד אסטייר: מי קופץ גבוה יותר ממי

השמועות היו וישנן, והמציאות בעינה עומדת: **פרד אסטייר** בן השמונים ושתיים, נשוי עדיין לאשתו בת השלושים ושמונה, **רובין**. הטענה כאילו הם עומדים להתגרש הוכחשה בתוקף על־ידי בני הזוג, כשהם מוסיפים ומפרשים כי דווקא האהבה של רובין לפרד שיכנעה אותה לוותר סו־פית, על אהבתה האחרת: השתתפות בתחרויות לרכיבה ולקפיצה אמנותית על סוסים, שהיתה סלע המחלוקת ביניהם.

הקאריירה של אסטייר החלה באופן טיפוסי ל־שדה ההרפתקות הקולנועי: כשבא להוליווד בשנת 1928 וביקש עבודה בחברת פאראמונט נאמר ב־תוצאות מיבחן הבד שעשה: „לא מסוגל לשחק. לא יכול לשיר. נוטה להקריח. יודע בקושי לר־קוד." ה„בקושי לרקוד" הזה עשה את הקאריירה המהירה שלו: מי שנקרא במקור **פרדריק אוס־טרלין** הפך לכוכב המרקד של אמריקה, כש־סיגנון השירה המדובר־למחצה שלו, הפך לסמל מסחרי. בתחילת הדרך חולל נפלאות עם **ג'ינג'ר רוג'רס** וכבר בשנת 1949 זכה בפרס האוסקר הראשון שלו על „אמנותו הייחודית ותרומתו לפי־תוח הטכניקה של אמנות הקולנוע". לגבי אדם שלא יידע לשחק, לדבר ולשיר, זהו הישג לא רע.

צ'רלטון הסטון: רגן היה שחקן והיום הוא מקצץ את סובסידיות השחקנים

לא רבים יודעים, ש**צ'רלטון הסטון**, לבד מהיותו שחקן מצליח עוסק זה זמן רב בתמיכה בשחק־נים, בפעילות ציבורית להטבת תנ־איהם, בטיפוח כשרונות צעירים ובהקמת קרנות לעידוד אמנות ה־קולנוע במיוחד, ואמנות בכלל. ב־שטח זה מצא לו תעסוקה רבה ב־מיוחד, מאז הצהיר **הנשיא רגן** על כוונת המימשל לקצץ ב־40 מיליון דולר את הסיוע שניתן לאמנים צעירים, בצורה של קרנות ומילגות לימודים.

השחקנים רגזו על רגן, והסטון, שכמו רגן בעבר היה גם הוא יו־שב־ראש איגוד השחקנים, ניסה להסביר את הקצף שיצא על ה־נשיא: „הוא שחקן לשעבר ולכן לא מסוגלים לסלוח לו את העובדה שהיום הוא מקצץ דווקא את כנ־פיה של אמנות המישחק."

מכירת חג שבועיים בלבד

פתוח במוצ"ש: קלאס דיזנגוף סנטר, קלאס באר שבע, קלאס ירושלים.

זכוכית

מערכות לשתיה קרה
(קנקן + 6 כוסות)
באריזת מתנה
במקום 299
רק **210** ש'

פעמוני גבינה
תחתית עץ ומכסה זכוכית במבחר גדלים. לדוגמא:
במקום 239 ש'
רק **169** ש'

מגשי זכוכית מבחר נפלא בדוגמאות שונות ועיצובים מקוריים רק **139** ש'

ליפתן
מערכות שונות של קעריות להגשה. לדוגמא: במקום 39 ש'
רק **28** ש'

קש מהמזרח הרחוק

מגוון מקסים של מוצרי קש שימושיים

סלסלת לחם
מקש קלוע
במקום 39
רק **29** ש'

סלסלות קש לשימושים שונים – במקום 25 רק **18** ש'

קרמיקה

תה לזוגות אוהבים
תה לשניים. במקום 259 ש'
רק **182** ש'

ספלי שתיה
חדשים בעיצובים שונים לכל ארוע
החל מ **16** ש'

מגוון גדול של סטים כפריים. לדוגמא: סט פרחוני לקפה ל-6 איש
במקום 490 ש' רק **345** ש'

קומקומי קרמיקה להגשה –
במקום 225 ש' רק **159** ש'

מציאות ב-50% הנחה!

מערכת אוכל איטלקית
באיכות מובחרת, 18 חלקים
במקום 990 רק **495** ש'

כלים נוספים תואמים למערכת:
מגש בעיצוב אובלי במקום 99
רק **49.5** ש'

קערה למרק –
במקום 119
רק **59.5** ש'

אריחי קיר
דקורטיביים מהודו, 15 דוגמאות שונות
במקום 199
רק **99.5** ש'

מטלית החזקה
עגולה לסיר חם עם טבעת עץ לתליה
במקום 24 רק **12** ש'

שמר־חום לסירים
במבחר דוגמאות:
במקום 36 ש'
רק **18** ש'

ריבועי בד צבעוניים, שימושיים כמטליות בידוד או תחתיות לכלי הגשה חמים.
במקום 18 רק **9** ש'

כפפות בד
מקסימות למטבח, זוג,
במקום 42 רק **21** ש'

סלי קש במבחר גדלים.
לדוגמא: במקום 79 רק **39.5** ש'

מציאות ב-50% הנחה!

מפות תחרה סינתיות

40% הנחה

במבחר גדלים
לדוגמא:
במקום 5 ש' רק **3** ש'
במקום 7.5 רק **4.5** ש'
במקום 60 רק **36** ש'
במקום 85 רק **51** ש'
במקום 1200 רק **720** ש'

קומקום משושה

40% הנחה

מצופה אמאיל צבעוני במקום 299
רק **180** ש'

מגוון גדול של מרקיות ותחתיות מקרמיקה,

40% הנחה

במקום 100
רק **60** ש'

מאפרות קרמיקה יפניות בשלל צבעים ובמבחר דגמים
במקום 25 ש' רק **15** ש'
במקום 45 ש' רק **27** ש'
במקום 59 ש' רק **35.4** ש'

מהודו★חדש מהודו★חדש

30% הנחה

מגוון עצום של שולחנות ואביזרים לבית מגולפים מעץ עבודת יד: שולחנות, סטנדים לטלפון, מחיצות, מגשים וכלי הגשה.

לדוגמא: **שולחן הגשה פינתי** מקורי ומיוחד –
במקום 535 רק
374 ש'

מגש עץ גדול מסוגנן עם ידיות,
במקום 480 רק
336 ש'

אדנית מגולפת מיוחדת במינה–
במקום 239 רק **168** ש'

למטיילים

תיקי רחצה צבעוניים לגברים ולנשים במבחר צבעים
במקום 45
רק **32** ש'

בובות דקורטיביות
מבחר מקסים בגדלים שונים
החל מ- **63** ש'.

חיסול עודפי מבצע קניה.

30% הנחה

פסלונים מקוריים מאבן ועץ, מסיכות, כלים שימושיים, כלי הקשה, תמונות בד רישומים והדפסים, מוצרי קש.

קלאס

מהמזרח הרחוק

האגרטלים המקסימים של המזרח הרחוק עם ציורים אוריינטליים עדינים, בגדלים שונים ובעיצובים מרובעים עגולים ואובליים. לדוגמא: אגרטל פרחוני מיפן
במקום 259 רק **182** ש'

מרקיות כפריות
מגוון של גדלים וצבעים.
לדוגמא: מרקיה יפנית עם ידית
במקום 49 ש' רק **35** ש'

קלאס

לבישול אוכל סיני

מבחר של כלי בישול, לדוגמא: "ווק"
במקום 250 ש' רק **175** ש'

קלאס

רשת חנויות קלאס • **ת"א** קלאס בכל בו שלום בקומת האופנה ובמחלקת כלי בית • קלאס, דיזנגוף 224 • קלאס, דיזנגוף סנטר פתוח רצוף כל היום קלאס, לונדון מיניסטור, אבן גבירול 30 • **חיפה** קלאס, הנביאים 9, פתוח רצוף כל היום • **ראשל"צ** ז'בוטינסקי 65 • **רמת־השרון** קלאס, סוקולוב 47 • **כפר שמריהו** קלאס, מ. מסחרי • **סביון** קלאס, מ. מסחרי • **ירושלים** קלאס, רח' הלני המלכה 9, בנין טפחות • **באר־שבע** קלאס, הדסה 52 (ע"י גלידת ב"ש) • **רחובות** הרצל 181. **פ"ת** קלאס, מוהליבר פינת נורדאו.

ניתן להשיג גם אצל החנויות המורשות הבאות • **נתניה**: "קלאסה", שמואל הנציב 12 • **רעננה**: פיפר אין, אחוזה 104 • **כ"ס**: עינבל (כהן), ויצמן 84 • **חולון**: "סטייל", ככר ויצמן 15 • **ערד**: פירחי זהב, מרכז מסחרי ערד • **רמת־אביב**: שהרזאדה, מרכז מסחרי גוה אביבים • **מדרה**: "בוטן וסוכר" • **טבריה**: כלבו

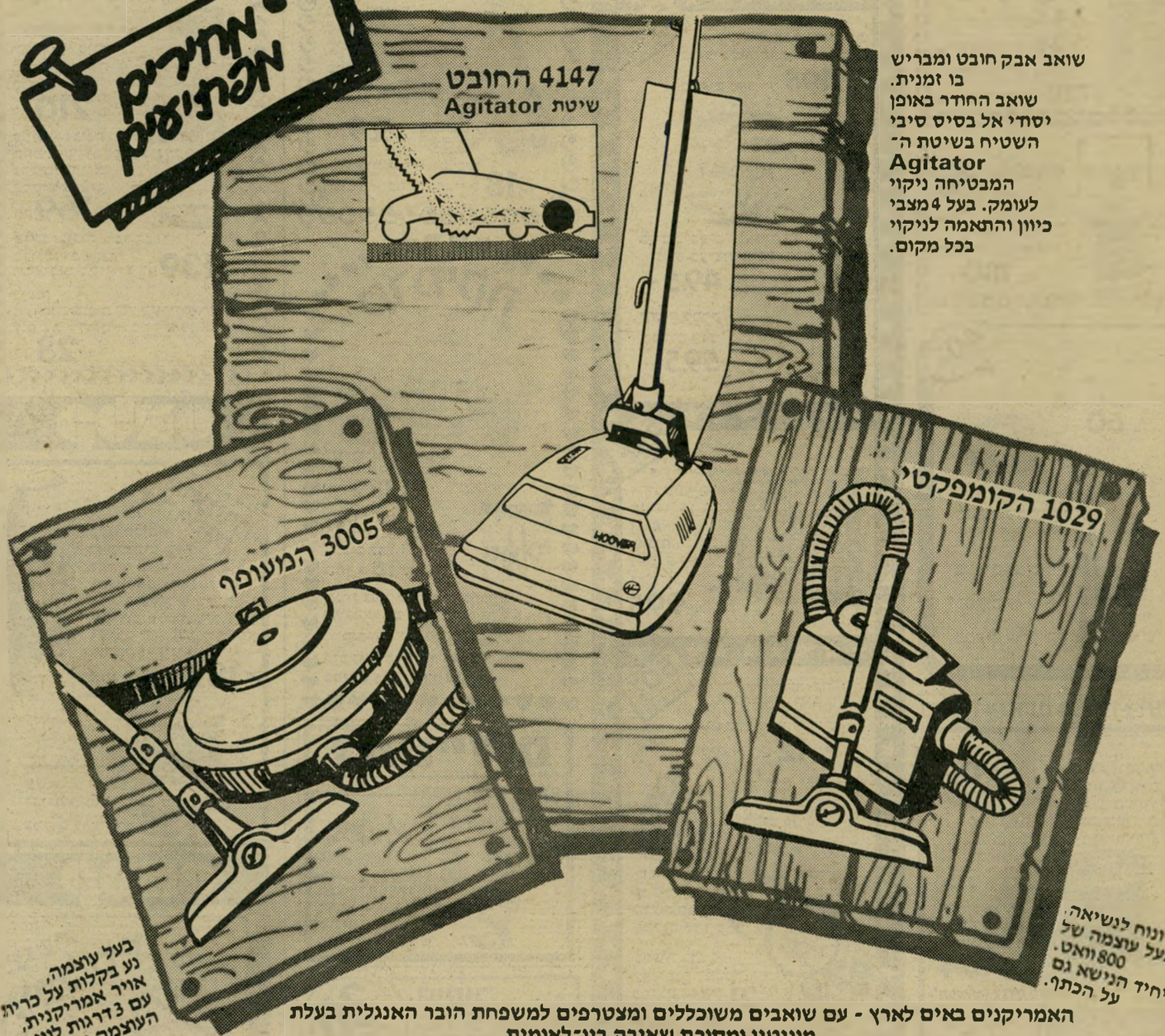
לקראת החגים

האמריקנים באים... האמריקנים באים!

מחירים מפתיעים

4147 החובט
שיטת Agitator

שואב אבק חובט ומבריש בו זמנית.
שואב החודר באופן יסחי אל בסיס סיבי השטיח בשיטת ה־Agitator
המבטיחה ניקוי לעומק. בעל 4 מצבי כיוון והתאמה לניקוי בכל מקום.

חזק ונוח לנשיאה. בעל עוצמה של 800 ואט. היחיד הנישא גם על הכתף.

בעל עוצמה, נע בקלות על כריות אויר אמריקניות, עם 3 דרגות לויסות העוצמה ושק ענק לאבק.

האמריקנים באים לארץ - עם שואבים משוכללים ומצטרפים למשפחת הובר האנגלית בעלת מוניטין ומסורת שאיבה בין־לאומית.
לכל שואבי האבק של "הובר" מצורף מכלול אביזרים הפותר את בעית הניקוי בבית כגון: ספות, וילונות, ספריות, תריסים, מכונות ועוד.

עכשיו, לקראת החגים, האמריקנים עם מחירים מפתיעים.

להשיג בשקם או באחת מחנויות החשמל המובחרות.

הובר HOOVER

אבק בשבילנו זה אויר לנשימה.

לשירותכם 6 תחנות שירות ברחבי הארץ:
תחנה ראשית: תל־אביב דרך פ"ת 23 • **ירושלים** "המומחים", הרצוג 9, טל' 668865 • **חיפה** הרצל 109 • **פתח תקוה** "אור תקווה" שטמפר 25 • **נתניה** בר מנחם שטמפר 15 • **באר־שבע** "מאור הנגב" החלוץ 102

מפיץ:
"חוסן" - חברה למוצרי חשמל בע"מ,
דרך פ"ת 23, ת"א.

אנשים

המלך והקיסר התווכחו בוועידת ההסתדרות

ולציפורי יהיו בעיות בפגישה עם יאסר ערפאת

■ ציר ועידת־ההסתדרות שנפצע, **בני טרון**, נפגע ב־אוזנו מאלת־מישטרה בתיגרה הגדולה שפרצה לפני נעילת הוועידה. הוא הובל לפתח צדדי של היכל התרבות, ושם הושכב על הריצפה. עיניו היו עצומות ופניו לבנות. לפתע בא צוות־הטלוויזיה של הכתב לענייני־עבודה, **חנן עזרן**, והתחיל לצלם. טרון קם על רגליו וקרא לעבר עזרן: „חנן, איך אתה יכול לעשות לי את זה? אל תצלמו אותי!" לא ברור אם זוהי הסיבה שקטע זה לא שודר בהשבוע — יומן אירועים. אנשי המערך דאגו כל הזמן למנוע מעזרן לצלם את הדוברם בינם לבין אנשי־הליכוד.

■ טקס פתיחת הוועידה בירושלים לווה בתקלות רבות. הקריינים **משה חובב** ו־**רוויט עמית** הסתירו בקושי את עצבנותם, נוכח המיקרופונים שחדלו מדי פעם מלפעול. כשהופיעה הזמרת **מיכל טל**, נקטעו דבריה, אחרי שיר אחד, בטרם בירכה את הקהל, על־ידי הקריין השלישי שהיה על הבימה, **אריה אורגד**, שקרא לראש עיריית ירושלים, **טדי קולק**, לשאת את ברכת העיר המארחת. טל נעלבה ונעלמה מהאולם.

■ כוכב הוועידה היה נציג של"י, **מאיר פעיר**, שנאומו זכה בתשואות סוערות מצד נציגי הליכוד דווקא. פעיל תקף את ח"כ **שימעון פרס**, שנאם לפניו, ובתום נאומו ניגשו אליו נציגי־הליכוד ו־לחצו את ידיו.

■ כששמע פרס את נאום פעיל, קרא לעברו: „אם אתה כל־כך חכם, למה אין לך תומכים? למה אתה לא ראש־ממשלה?" פעיל ענה לו מיד: „אתה חכם, חבר שימעון. לכן אתה ראש־ממשלה!"

■ איש־ד"ש לשעבר, **מוטי תיאודי**, סמנכ"ל מישרד־התעסוקה, שהיה ציר בוועידה, לבש חולצה אדומה. לכל מי ששאל אותו מה פשר העניין, הסביר שאין זו הפגנה פולי־טית, והוא מתנצל שבא לישיבות בחולצה בצבע השנוי במחלוקת.

■ את נאומי **דויד לוי** ו**ישראל קיסר**, ממלא־מקום מזכ"ל ההסתדרות, ביום הראשון של הוועידה, סיכם ח"כ המערך **שבח וייס**, שטען שהיה זה בוקר של מונרכיה. „ראשון דיבר דויד מלך ישראל ואחריו נאם הקיסר."

■ ערב פתיחת־הוועידה השיא קיסר את בנו **אבישי** בטכס רב־משתתפים בבריכה ברמת־השרון. בחתונה, שבה נראו כל המי־ומי של מיפלגת־העבודה, צמרת ההסתדרות ומשק־העובדים, בלט שר־המיסחר והתעשייה, **גידעון פת**, שהוזמן ובא. שר־הליכוד אחר שהוזמן, אך לא בא, היה השר־בלי־תיק **יצחק מודעי**.

■ אופטימיות לגבי סיכויו של שימעון פרס להיות לראש־הממשלה הביע **שמחה דיניץ**. „בגין ניסה שמונה פעמים, ורק בפעם התשיעית הצליח. פרס ניסה רק פעם וחצי. אין כל סיבה לדאגה." באותו הקשר אמר דיניץ שהוא בטוח שפרס לא התכוון ברצינות למה שאמר, כשהודיע שהוא מניח על השולחן את המנדט שקיבל מהמיפלגה לעמוד בראשה. „אין מה למהר ולחפש את המנדט על השולחן!"

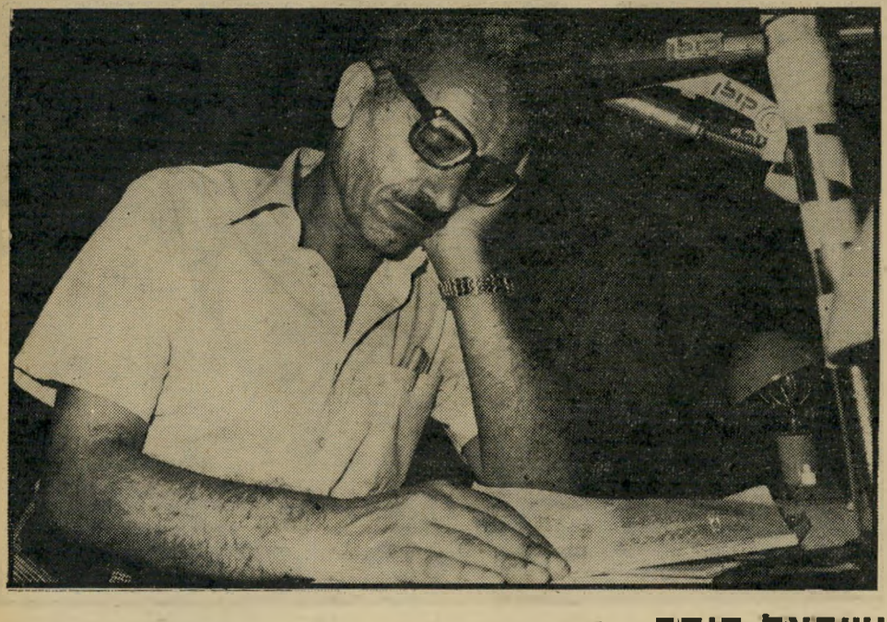
■ ח"כ **דב בן־מאיר** הוא אדם מאוד עסוק. מילבד עיסוקו הפרלמנטרי הוא יושב־ראש מועצת־הפועלים הגדולה בארץ, חבר הוועדה־המרכזת של ההסתדרות ואף כותב ספרים. בימים אלה הוא מונה כיושב־ראש ועדת־הבחירות המוניציפליות מטעם המערך, בזמן שכיהן כיושב־ראש הנשיאות של ועידת ההסתדרות.

■ המראיין **איתן דנציג** שאל את שר־התקשורת, **מרדכי ציפורי**, מה היה אומר למנהיג אש"ף, **יאסר ערפאת**, אילו פגש בו. ציפורי סמוק כולו, קרא בקול: „אני? לא היה מזדמן לי ולא הייתי אומר לו!" היקשה דנציג: „באילו תנאים כן תסכים?" ציפורי המחומם שוב קרא בקול רם: „איתו? בלי שום תנאים! אנשי אש"ף הם שכירי־חרב, המקבלים את המשכורות הגבוהות ביותר בעולם הערבי, ויש להם ידיים מטונפות ומצפון מזוהם!"

■ ציפורי נשאל אם היריבויות הגדולות שבין השרים השונים בממשלה החדשה לא יפגמו ביכולת עבודתה. תשובתו: „עושי הרעשים הגדולים כבר נפרדו מהממשלה עוד בסיבוב הקודם."

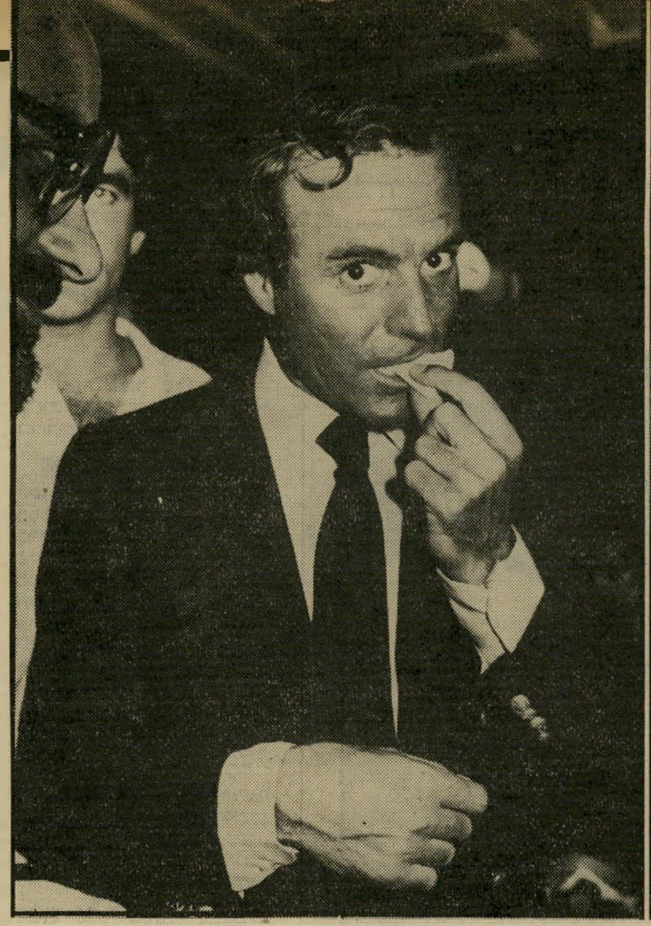
יצחק רבין נראה כאילו הוא משתחווה לבימה. זה קרה כאשר הזדרז לשבת, עם תום שירת האינטרנציונל, בטקס הפתיחה של ועידת־ההסתדרות ה־14, שנערך בשבוע שעבר בירושלים. האחרים, ביניהם אהרון ידלין (מימין) וחיים בן־שחר (מאחור) טרם ישבו.

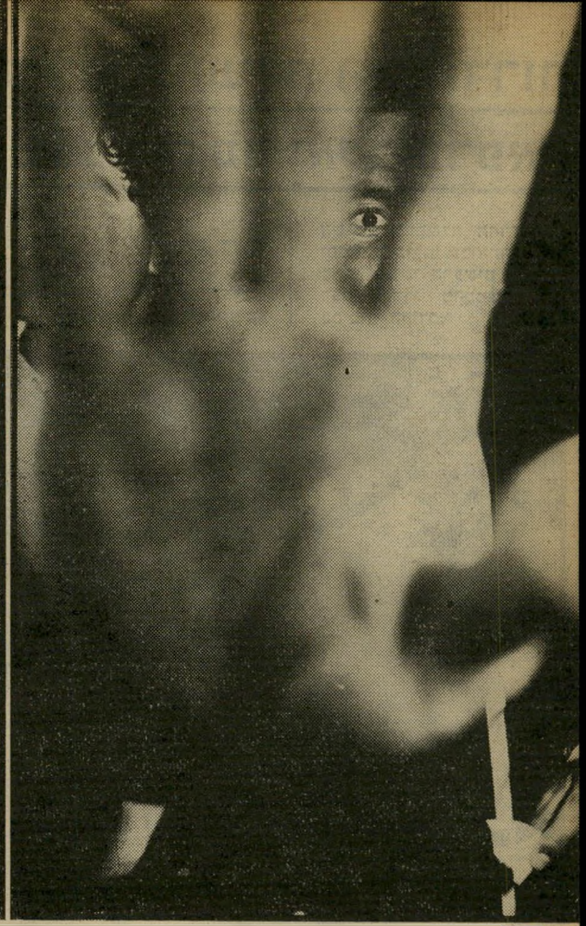

ישראל קיסר סבל כנראה מחוסר שעות־שינה בימי ועידת־ההסתדרות. בעוד שמציד האחר של אולם „היכל התרבות" התנהלה המהומה בין פעילי המערך והליכוד, כששוטרים מנסים להפריד ביניהם באלות, עצם ממלא־מקום מזכ"ל ההסתדרות את עיניו.

שלום קיטל כתב הרדיו של „קול־ישראל" בוושינגטון זכה במחמאה מפי מנחם בגין, בשעה ששידר את טקס קבלת־הפנים שערך נשיא ארצות־הברית, רונלד רגן. בגין אמר לרגן כי קיטל וחברו, הכתב המדיני של „קול־ישראל", שמעון שיפר (מימין) „הם ביקורתיים בארץ, אך אינם שואלים שאלות ביקורתיות בחו"ל. מאחור עומד, כשהוא חובש כובע, שליח „הארץ" באמריקה, גידעון סאמט, ומשמאל נראה כתב „ידיעות אחרונות" בניו־יורק, אביעזר גולן (ממושקף).

„לא כשאני אוכל!"

חוליו איגלסיאס השגיח על הצלמים, הוא אסר עליהם לצלם אותו בשעת האכילה משום שהוא עלול להיראות שלא במיטבו. בתמונה מימין נראה חוליו מניח את כף ידו על עדשת המצלמה, כדי למנוע את הנצחתו בפה מלא. בתמונה משמאל: חוליו איגלסיאס נוגס בעדינות מרובה בפרוסת גבינה.

חוליו וכולם וכו'

מודעות ענק בישרו כי הזמר ספרדי **חוליו איגלסיאס** יערוך זתי הופעות בארץ. הכרטיסים הופעותיו נחטפו כלחמניות טר־ית. מחירו הגבוה של הכרטיס העובדה כי ההופעות נערכו ב־רושלים הקרה לא הרתיעו את המונים ●●● עשרות שוטרים יסר להשליט סדר בין אוהדיו ובי הספרדית של חוליו, אך לא הצלחה מרובה. מדי פעם

גער חוליו בקהל וניסה להשליט שקט ממרומי הבימה ●●● הו־פעותיו של חוליו שנערכו בברי־כת השולטן עמדו בסימן הקור הירושלמי העז, הישיבה הבלתי־נוחה ומערכת ההגברה ששידרה צלילים באיכות ירודה מלווים ב־הד ●●● איגלסיאס מקפיד מאוד על הופעתו. הוא דרש מן הצלמים שלא לצלמו מצד ימין, כנראה משום שהפרופיל השמאלי של ה־

זמר כהה העור, מוצלח יותר מזה הימני ●●● הקהל הרב שהוזמן לחגוג עם חוליו ומארחיו, המתין שעה ארוכה עד שהכוכב בן ה־37 יירגע אחרי ההופעה, יחליף בג־דיו ויצטרף אל אורחיו נקי ורע־נן ●●● מקורביו של חוליו סיפ־רו שהוא אוהב מאוד את חוף־הים ולכל מקום שאליו הוא בא, הוא הולך בראש ובראשונה להשתזף. גם כשבא לארץ, דרש לקיים את

החתיכה המיסתורית

אינה דוברת עברית, ואף אחד לא היה מוכן לגלות את שמה. היא בת לוויה של חוליו, ודאגתה שלא יישן לבד.

מסיבת העיתונאים שנערכה עבו־רו בתל־אביב ולא בירושלים, כדי שיספיק לבקר בחוף־הים ●●● במסיבה שנערכה לכבוד חוליו, נפגש ראש עיריית ירושלים, **טדי קולק**, עם שר התיירות, **אברי־הם שריר**. השניים שוחחו ביני־הם על היתרונות והחסרונות של

צעיר כדי להיות שר," החמיא חוליו איגלסיאס ל־שריר. שר־התיירות, שנהנה מאוד, ענה לו: „המדינה שלנו צעירה ולכן צעירים גם השרים."

יכוח עם הגדולים

הציג את טדי קולק חוליו לפני שר־התיירות, אברהם שריר. „אתה נראה

בריכת השולטן תוך כדי טעימה מן המאכלים הרבים שהוגשו ל־אורחים ●●● הצלמים עטו על איגלסיאס. הם ניסו לצלמו בכל פעם ששיגה תנוחה או טעם מאכל זה או אחר. לסדי קולק הפריעה העובדה שמטרידים את אורח עי־

מסיבה במסיבה

רו בזמן האכילה, והוא ביקש מן הצלמים להתנהג בנימוס ולא לצ־לם את הזמר כשפיו פעור לרוו־חה ●●● חוליו, שהיה שוער ב־קבוצת הכדורגל ריאל־מדריד, פרש מן המישחקים בעיקבות פציעה. במסיבה הוא נפגש עם **אורי מל־מיליאן**, שחקן בית"ר ירושלים, המחלים אף הוא מפציעה, והיה מי שאמר שאולי עכשיו יעבור גם מלמיליאן לשטח המוסיקה ●●● מנהל אולפני־הרצליה, **איציק קוק**, בא יחד עם צוות צלמים למסיבה. קול סיפר על בחירת מיס יוניברס. איציק כיהן בתחרות כשופט וכך התיידד עם חוליו ש־גם הוא שפט בתחרות ●●● **פנינה רוזנבלום**, לבושה יותר מתמיד, בשימלה אדומה וצעיף מסביב לצווארה, סיפרה שאנשי הביטחון לא נתנו לה לעבור דרך השער שהוביל לבימה, שם ישבו הצלמים. רוזנבלום הניחה שאנשי הביטחון פשוט לא זיהו אותה ו־לכן מנעו ממנה את המעבר. עוד סיפרה פנינה כי מהמקום בו יש־בה אי־אפשר היה ליהנות מההו־

סאנגרייה שותה אחת מרביעיית חבונות המלוות את חוליו בהרפעותיו ברחבי־העולם. לכל אחת מהן שיער ארוך מעבר לכתפיהן.

הם ●●● שחקני תיאטרון הבימה חגגו השבוע את סיומה של העונה את יציאתם לחופשה ●●● מנהל התיאטרון, **שמוליק עזר**, נשא נאום ואף העניק לשניים מעובדי התיאטרון את אות העובד המצטיין ●●● שניים מבידה כוסית יין ומשוחחת עם השחקנית מרים זוהר, שנהנית ממיגו הסלטים. כששמוליק עומר, שנשא את נאום הברכה, הפסיק לרגע את נאומו, צעק שלמה בר־שביט: „בתיאבון!" והשחקנים פנו לאכו

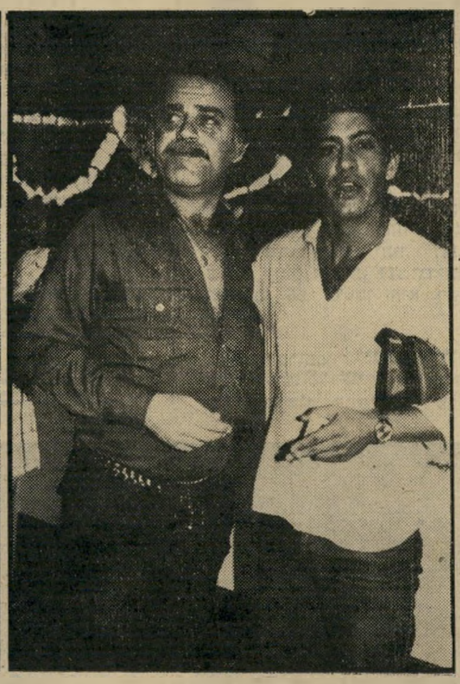
„אכול ושתה כי..."

כי מחר נצא לפגרת הקיץ. זו היתה סיסמתם של שחקני התיאטרון, ואותה הגשימו הלכה למעשה. דליה פרידלנדר אוחזת

מלמיל'אן שיעשע את חוליו בסיפורים על קבוצת הכדורגל „בית"ר ירושלים". השניים החליפו דיעות מיקצועיות, וליצני המסיבה טענו שעכשיו יתחיל בוודאי מלמיליאן לשיר.

עוד שימחה השחקן שימעון כהן (מימין) עומד לפני נסיעה לאיטליה יחד עם השחקן ניסים עזיקרי (משמאל).

הוותיקים הם רפאל קלצ'קין (משמאי המשוחח עם גידעון זינג השניים שתו לחיי השחקנים והשחקניות הצעירי

בין השחקנים היו מאושרים במיוחד: השחקן **שימעון כהן** והשחקן **ניסים עזיקרי**. השניים, המשחקים בהצגה פילומנה, תיכננו נסיעה משותפת לאיטליה. הם יצרו קשר עם כותב המחזה, **אדוארדו דה־פיליפו**, וביום בו נערכה המסיבה קיבלו מיברק תשובה מהמחזאי, שאחד מן השחקנים המפורסמים יותר ששיחקו במחזה שכתב הוא **מרצ'לו מסטרויאני**. במיברק נאמר לשניים כי הם מוזמנים לבוא לרומא ולהיפגש עם האיש שעליו שמעו רבות ●●● שחקן אחר המתכונן לבלות את הפגרה בחו"ל הוא **שמוליק וילוז'ני** שנוסע ליוון לחודש. הוא מתכוון לנוח מן הרעש וההמולה בהם הוא חי יום־יום ולחזור רענן לתחילת העונה הבאה ●●● שחקנים אחרים, שלא תיכננו עדיין את הפגרה, ובאו להרים כוסית היו **שלמה בר־שבים, מרים זוהר, אלי דנקנר ואלדד כהן**.

היסטריה של מעריצות

שבאו מצויידות בתקליטים של חוליו ובתמונות שעליהן ביקשו להחתימו, נתקלו בחומת השוטרים.

ידין התחיל לנסוע רק באוטובוס
וקורפו מברך את ההרג בדרכים

■ העיתון ידיעות אחרונות פירסם עם בואו של ראש־הממ־שלה, **מנחם בגין**, לארצות־הברית, ידיעה מוטעית שלפיה הורד בגין מהמטוס במעלית־מיטען, והוסע במכונית אל ה־עיתונאים, למרות המרחק ה־קצר, בגלל הכאבים בבירכו. עוזריו של בגין החליטו שלא להעכיר את רוחו, ונמנעו מ־להגיש לו את הגליון שהכיל ידיעה זו, שאותה טילגרף שליח ידיעות אחרונות בארצות־הב־רית, **אביעזר גולן**. הגדיל לעשות **יחיאל קדישאי**, שפנה לבתו של בגין, **חסיה**, המלווה אותו במסע תחת אשתו, **עזיזה**, החולה, וביקש ממנה שלא תספר את תוכן הידיעה המצונזרת לאביה, כדי שלא לגרום לו דיכאון.

■ אורח־כבוד בארוחה שערך נשיא ארצות־הברית ל־ראש־הממשלה היה האמן ה־ישראלי **יעקב אגם**, המת־גורר בפאריס. הוא הוזמן ל־ארוחה על־ידי האחראית ל־ענייני טקס במישרד־החוץ ה־אמריקאי, שרכשה מיצירותיו לקישוט איזור מגוריו הפרטי של הנשיא האמריקאי בבית הלבן.

■ בגין, שהיה במצב־רוח טוב במיוחד, שיבח באוזני ה־עיתונאים הישראליים את ה־ציר הכלכלי בוואשינגטון, **דני הלפרין**: „הוא כל־כך נערי וקטן, אבל באיזו חריפות הוא הסביר את צרכינו לאמרי־קאים!"

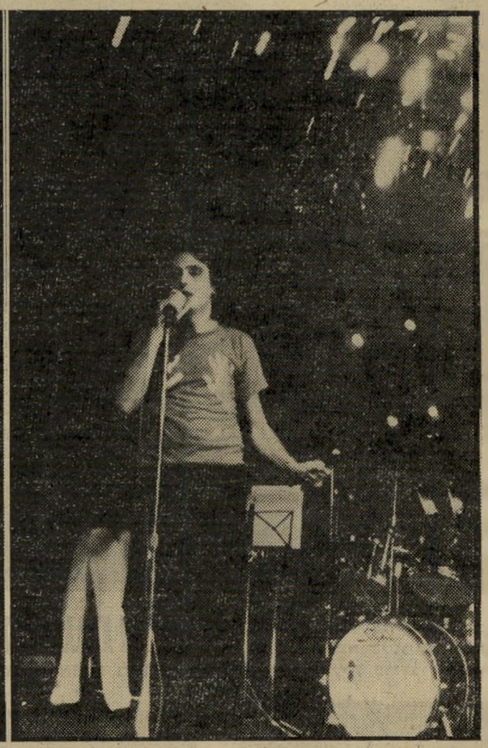
■ כשנשאל חבר מועצת עיריית ירושלים, עורך־הדין **יחיאל** („חיליק") **גוטמן**, מדוע הוא מתנגד להצעת ראש־העיר, **טדי קולק**, ל־מנות את **יוסף גדיש** כסגן וכממלא־מקום ראש־העיר, ה־שיב גוטמן: „אין הכרח שגיל ראש־העיר וסגנו יהיה 137 שנה." קולק הוא בן 71, וגדיש הוא בן 66. גוטמן הוא רק בן 38.

■ הפרופסור **יגאל ידין** סיפר ל**שמואל שי** שהוא הב־חין בתחושות המשיחיות, ש־אפפו את הרב **שלמה גורן** כבר בתום מילחמת ששת־ה־ימים. „כשבא גורן לתקוע ליד הר־הבית, הוא רצה להרוס את המיסגדים ולבנות מחדש את בית־המיקדש. עכשיו, שהוא רואה שקבוצות דתיות קטנות, לא־ציוניות, משיגות הישגים דתיים, ושוב התחושות המשי־חיות שלו מתעוררות."

■ ידין סיפר, שעכשיו, כשאינו ממלא תפקיד ממלכתי, הוא נוסע באוטובוס. הוא רואה אנשים שמשוחחים ביניהם, והפונים אפילו אליו. „זוהי חוויה שהיפסדתי בארבע ה־שנים האחרונות!"

■ ח"כ **מרדכי וירשוב־סקי** העיר לגבי המאבק בין

צביקה פיק משלב בהופעותיו פעלולי־עשן, המכסים את הבימה, והמסתירים לסירוגין את הזמר. מני פאר, שהיה מנחה המופע שבו הופיע פיק, עלה לבמה מלאת־העשן, כשהוא מכסה באורח היתולי את פניו במיטפחת אדומה. הדבר אירע בנשף לבחירת מלכת־המים, בהיכל־התרבות בתל־אביב. היתה זאת הפעם הראשונה שבה הופעלו באולם זה זיקוקין־די־נור.

דובי גל הוא כוכבו של סרט חדש, „מסג'יסט הצמרת", שייצא לאקרנים בחודש הבא. גל מגלם את דמותו של מעסה, שנשות־החברה היפות מתאהבות במגע ידי־הזהב שלו. דובי גל מעסה בסרט כ־20 נשים, שחקניות מיקצועיות ודוגמניות, ביניהן אנה הללי, שגבה נראה בתמונה. שמו הראשון של הסרט היה „נשים נשים נשים" והוא שונה אחרי שהתברר שהוא עוסק בעיסוי.

בקבוק
מלא
רעיונות...

יין אפריטיף
אדום, על בסיס
של יין בתוספת
מיצוי של
שורשים וצמחים
שונים.
מריר, מעורר
תיאבון

טביעי – Natural
אמריקנו, מקורר היטב, עם
פלח לימון.

On The Rocks על הקרח
אמריקנו מעל קוביות קרח
בתוספת 1/2 כפית מיץ לימון
עם פלח לימון.
לערבב היטב.

Long-Drink
חלק אחד של
אמריקנו עם 2
חלקים מי סודה
מעל קוביות
קרח ועם
פלח לימון
להגיש
בכוס גבוהה.

מוקד

אמריקנו
אמרטו
רום
וודקה לימון

הרביעיה
החדשה
של "כרמל"
חשקה ראשון. אצלכם בבר

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

גורן וזבולון המר על המשך החפירות בעיר־דויד: „מדברים אצלנו על חזרה לימי־הביניים, אך לדעתי אנו נמצאים הרבה לפני כן. בתקופת התחתו־רוחה, ואם נגיע לימי־הביניים אנו נמצאים בדרך המלך לקראת העת החדשה.“

■ בכנס־חירום של המוסד העצה הלאומית למניעת תאונות אמר, בהיסח־דעת, שר התחבורה, חיים קורפו: „אני שמח להשתתף בכנס של המועצה, שקמה לקדם את תאונות־הדרכים ואת ההרג בכבישים.“

■ ביקורו של מנכ״ל התאחדות בתי־המלון, משה עמיר, בכלא רמלה, עורר התרגשות בקרב האסירים. עברה שמועה שהביקור בא בעקבות דו״ח הוועדה של השופט מכס קנת, שבדקה את המצב בבתי־הסוהר, ושמטרתו היא לשפר את תנאי־המגורים בכלא בסיגנון מלונאי. לצערם של האסירים הוא בא למקום לביקור אישי. הוא נפגש עם מימון לוי, המלונאי הירושלמי, המרצה עונש־מאסר על חלקו בפרשת הרצח הכפול.

■ אחרי הפירסום הראשון, שליזי שרון לא נסעה לארצות־הברית עם בעלה, שר הביטחון אריאל שרון, משום שהיא „מצפה לביקור החסידה“ — אמר הבלשן אבשלום קור: „מה זאת אומרת שהיא מצפה לחסידה? על אריק היא לא סומכת?“

■ בשבוע שעבר נישאה שוש הזאב, אלמנת אלי הזאב, לגיידעד ברטוב, בנו של השופט הירושלמי דויד ברטוב. מילבד שופטי בית־המישפט בירושלים נכחו בחתונה גם נשיא־המדינה, יצחק נבון, ורעייתו אופירה. אמו של החתן, אפתר, שימשה במשך תקופה ארוכה מזכירתה האישית של אופירה.

■ העורכת לשעבר של השבוע — יומן אירועים, יעל חן, ילדה בשבוע שעבר בן בכור. בעלה, גידעון, שנכח בלידת בנו, שאל את המיילדת מה מישקל הבן, ומבלי שקלה את התינוק השיבה: שלושה קילו ו־400 גרם. רק אחר־כך התברר שהאומדן של המיילדת היה מדוייק.

■ מנכ״ל מישרד־התיירות, רפי פרבר, נראה בסוף השבוע שעבר באילת. הוא בילה בכפר של רפי נלסון וניסה לנוח מהמשברים המישפחתיים שפקדו אותו לאחרונה.

■ השדרן דן שילון, ששב מארצות־הברית, סיפר שאת הישראלים בניו־יורק ניתן לזהות, בעיקר מפני שהם קונים, ואת הישראליות אפשר לאתר בקלות משום שהן היפות ביותר בעיר.

■ בוויכוח פומבי בין יצחק ליבני והד״ר ישראל אלדד, טען ליבני שהקיצוניות של אלדד תביא לגירוש הערבים מהארץ. אלדד הפתיע כשענה שאמנם היה שבע־רצון מבריחתם ב־1948, אבל עכשיו לא היה תומך בגירושם, משום שהתנאים השתנו.

■ מי שהיה ראש עיריית רחובות, שמואל רכטמן, שהוזמן להשתתף בערב־ראיונות, הודיע ברגע האחרון שאינו יכול לבוא לאירוע, שלו נתן את הסכמתו קודם לכן, משום שאשתו וילדיו מפעילים עליו לחץ כבד שלא להתראיין בנוגע לתקופת ישיבתו בכלא.

■ המשורר יונה („יבי“) בן־יהודה, שחזר לא מכבר מסיור של שבועיים בפאריס, סיפר שבילה בבתי־הקפה הידועים של העיר, ושפגש את זיכרם של אנשי־הבוהמה, הציירים והמשוררים שישבו שם, בגלויות מצוירות המוצעות למכירה בבתי־הקפה האלה. לדבריו, מה שמרגיז הוא שהוויכוחים שאיפיינו את המקומות בעבר, אינם עוד. את מקום הבוהמה תפסו מרובעים, הממלאים את בתי־הקפה סלקט, לה־קופול, דום וקלוזרי דה־לילה. „התקשרתי מצרפת לידידי הטובים יגאל תומר־קין, שמואליק קראוס ואורי ליפשיץ, ואמרתי להם שהבוהמה בתל־אביב טובה יותר. יש מעורבות, ויכוחים, ומעל לכל — הרבה שתיה.“

■ יבי אומר שמרגיזה אותו העובדה שהוא הופך לפופולארי, וזוכה ביחס של אהדה. „בחיבוק־הדב נותרתי בלי רוח־חיים, אך הדב לא ישיגני!“

■ הבדרן מוטי גילעדי התגלה כצייר־קאריקטורות מעולה. בשבועון ספורט חדש, שיצא לאור, צייר מוטי את ח״כי אגודת־ישראל שלמה זורנץ ואברהם שפירא כשחקני־כדורגל.

■ הרקדנית רינה שינפלד יוצאת בימים אלה לסיור הופעות־יחיד באירופה. ההופעה שלה תהיה צירוף של שני ערבי־יחיד שלה בעבר, חוטים ופחים. בין השאר היא תופיע באופרה מוניציפאל באמסטרדם, בהופעה מיוחדת לעסקני־מחול ומנהלי תיאטראות באירופה.

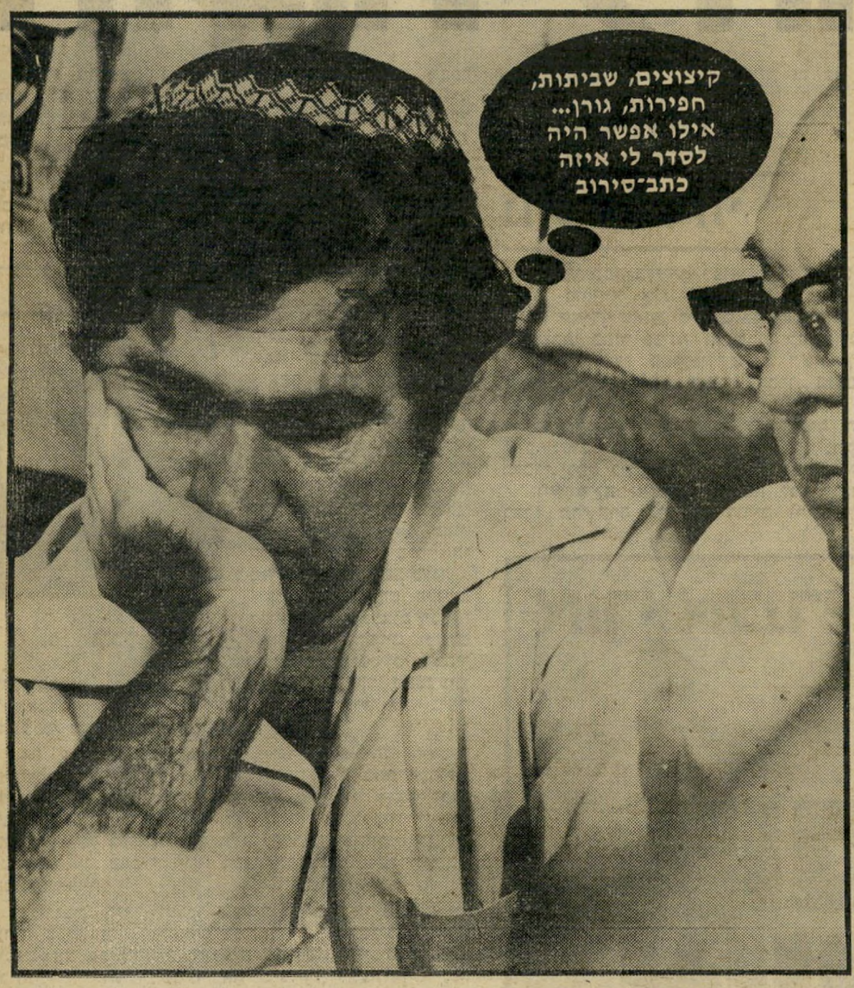
■ ח״כ ליברלים פינחס גולדשטיין סיפר שהוא מתכוון ליזום חקיקה בכנסת בעניין הישראלים השוהים בחו״ל. לדבריו, יש להימנע מלהשתמש בביטוי „יורדים“, וכדי לקרב אותם לארץ, יש לאפשר לשוהים בנכר להצביע בבחירות הנערכות כאן דרך הקונסוליות הישראליות. למרות שמועד־הבחירות די רחוק, אומר גולדשטיין שהוא מתעתד לעסוק בנושא בכובד־ראש, ואף ללבן את העניין בוועדה שהוא דורש להקים.

■ ח״כ תמ״י, אהרון אוזן, שכרסו הולכת לפניו, אמר שהוא שמן מפני שהוא רוצה לשמור על איזון. למתפלאים הסביר שהוא אוכל געפילטע פיש אשכנזי וחרמייה מרוקאי ביחד.

■ השופט לשעבר, חיים כהן, נשאל על־ידי העיתונאי ישראל לנדרם האם יש פיסקי־דין שהוא מתחרט עליהם. מי שהיה שופט בית־המישפט העליון ענה: „אין פסק־דין שכתבתי, ושבו אני חושב, לאחר מעשה, שצריך היה לנהוג אחרת. אינני חושב שטעיתי, לא בעניין עמוס ברנס ולא בעניין עמוס אורון. היו מיקרים שהתלבטתי הרבה מאוד עד שפסקתי את הדין. אבל משפסקתי, אף פעם לא התחרטתי.“

בלונים

מאת דניאלה שמי

שר־החינוך־והתרבות זבולון המר

הזכות להתאבדות

אילו מחשבות נוראות התרוצצו במוחה של רבקה גובר, לפני שהפילה את עצמה מחלון חדרה? אילו פחדים איומים? האם התייסרה במשך ימים ולילות, ימים של מורך־לב, לילות של אימה, לפני שגמלה החלטתה סופית?

מימי לא הכרתי את הפיתוי להתאבד, וקשה לי להעלות את המצב הזה בדמיוני. אך גם הדמיון הקהה ביותר יכול לתאר לעצמו את הפחד והאימה, הגואים בליבו של אדם השוקל התאבדות.

אני מתנגד להתאבדות בכל נימי נפשי. אבל אני דוגל בזכותו של אדם להתאבד. אדם הוא אדון לעצמו, לגופו, לחייו. הוא ריבוני.

גובר

שום מוסר כפוי, דתי או חילוני, אינו יכול לשלול ממנו זכות זו.

אחת ההצבעות הראשונות שלי בכנסת, כשאך הגעתי אליה ב־1965, היתה בעד הצעתו של שר המישפטים דוב יוסף לבטל את האיסור המגוחך, שהפך את ההתאבדות לפשע. ביטלנו אז את האיסור הזה בחוק הפלילי, ששרד מימי ה־מנדאט, וטוב שביטלנו.

בינתיים התקדם העולם. בבריטניה ובארצות־הברית יצאו שני ספרים מטעם גופים הומאניסטיים, המכי־לים מדריך מפורט למתאבדים: מהו מיבחר האמצעים להתאבדות, אילו מהם גורמים ליסורים ואילו לא, כיצד פועל כל אחד מהם, ועוד.

הם עוררו שערוריות־רבתי, וגררו אחריהם הליכים משפטיים. אך הן קבעו עובדה חדשה: יש עתה אסכולה חשובה האומרת שמותר לו לאדם, אם הוא רוצה בכך, לבחור לעצמו את הדרך והזמן לסיום חייו בכבוד. למשל, כשהוא לוקה במחלה טרמינלית, הכרוכה ביסורים בלתי־נסבלים. או כאשר חייו הפכו לו לטורח בלתי־נסבל מסיבה אחרת.

אני יכול לתאר לעצמי שבעוד חמישים או מאה שנים תהיה בכל עיר „מירפאה" למתאבדים. מי שייכנס אליה ייפגש עם פסיכולוגים ויועצים אחרים, אולי גם רבנים וכוהני־דת, אשר ישמעו את נימוקיו ובעיותיו וינסו לשכנעו שלא לשים קץ לחייו.

אם לא יצליחו בכך, יסבירו היועצים את הדרכים השונות להתאבדות, מעלותיהן ומיגרעותיהן, ויניחו לאיש לבחור בדרך הנראית לו. אחר־כך יעמידו לרשותו את האביזרים הדרושים ומקום ראוי, כדי שיוכל להגשים את החלטתו בשלווה ובכבוד, בלי יסורים ובלי אימה.

עד אז יתייסרו אנשים ביסורים נוראים, יקפצו מגגות (איזו שיטה נוראה!), ינסו לירות בעצמם (ויישארו חיים כנכים), להרעיל את עצמם (כדי להתעורר, אחרי כאבי־תופת, במחלקה לטיפול נמרץ) ויעברו חוויות דומות.

הגרמנים קוראים להתאבדות „מוות חופשי". אם זכאי אדם לחיות בחופש, הוא זכאי גם למות בחופש.

פגישה עם מדוזה

במשך כל עונת־הקיץ לא פגשתי אף במדוזה אחת. ולא הצטערתי על כך.

כמו כל אדם, יש לי פחד כמוס מפני יצורים מוזרים אלה. לא פעם. כשמצאתי את עצמי עומד על הסקה באמצע ריכוז של אלפי מדוזות כחלחלות, חששתי שמא תעלה אחת מהן לסירה, או שאתחלק מן הסירה למים, ואז יקרו לי דברים נוראים.

השבוע קראתי מאמר שהרגיע אותי. המדוזות, כך נאמר נאמר, אינן כל־כך נוראות. לא מתים מזה — אלא אם כן נתקלים בציירעת־הים, מין מדוזה המתגוררת במימי אוסטרליה הצפונית. השק שלה הוא בגודל ראש־אדם, וזרועותיה מגיעות לאורך של שיבעה מסרים. היא מצויידת ברעל, המשתק את שרירי־הלב והממית אדם תוך דקות.

אבל המדוזות שלנו שייכות לסוג המצוי בכל העולם, מהקוטב ועד קו־המשווה, שקוראים להן מדוזות־הירח. הן חיות במשך שנה אחת בילבד. הן מטילות את ביציהן, השוקעות לקרקעית־הים. שם הן מתפתחות, ועולות בחודש יולי אל פני המים. למדוזה יש ארבעה פיות, מתחת לשק שלה, האוכלים כל מה שנדבק למישטח הדביק של השק. באותו זמן היא מטילה ביצים, השוק־עות אל הקרקעית, וחוזר חלילה. היא מתה בספטמבר.

היצור הזה נקרא בכל השפות בשם מדוזה, על שם היפהפיה הנוראה במיתולוגיה היוונית, אחת משלוש האחיות הגורגוניות. האלה אתינה התרגזה עליה מפני שניסתה לתגות אהבים עם פוסיידון, אל הים, שהיה אהובה של אתינה, ודווקא במיקדש שלה. זה יכול להרגיז כל אשה, קל וחומר כשהיא אלה. כנקמה, הפכה אתינה את שערותיה של מדוזה לנחשים. פרסיאוס הגיבור כרת את ראשה של מדוזה בשנתה, והגיש אותו כמתנה לאתינה, שחיברה אותו למגן שלה. כל מי שחזה בראש זה הפך בו־במקום לאבן.

זה די מבהיל לראות מדוזה במים, ולוא רק מטעמים פסיכולוגיים. למעשה אין לפחד זה כל סיבה הגיונית. המדוזה המצוייה שלנו אינה מזיקה.

נכון לעכשיו:
נתק חברתי

עברתי כמה בדיקות רפואיות. ידעתי שאצטרך להמתין בתור, ולקחתי איתי את ווקמן שלי — מגנן־הקסטות הקטן, הנייד, שאתה מקשיב לו באמצעות אוזניות. ישבתי בתור בפינה, והקשבתי לקונצ'רטו לפסנתר מס' 5 (הקיסר) של בטהובן, שהוא השיגעון הנוכחי שלי. מישהו, שישב לידי, העיר לחברו, בזעם מוזר: „נתק חברתי!"

הביטוי נחרת בזיכרוני כי בימים הבאים שמעתיו שוב ושוב, במאה הקשרים שונים. נתק פוליטי, נתק כלכלי. נתק בין פרס ורבין. נתק בין אריאור ושפיגלמן.

זוהי מילה אופנתית, חדשה למדי. מה עשינו קודם לכן? מה קרה בין הארידורים והשפיגלמנים, הפרסים והרבינים דאשתקד? האם היה ביניהם קצר? ואולי סתם ריב ומדון?

לפעמים נדמה שאי־שם יושבת מעין מיפקדה בלשנית סמוייה, ומחליטה על מילת־החודש, כשם שסופר־מארקט מחליט על מיצרך־החודש. ואז, על פי פקודה, כל הארץ משתמשת בה, לצורך ושלא לצורך, עד שזה נמאס על הכל, והמיפקדה מחליטה על מילה תורנית חדשה.

פעם המציא משה שרת את ה„אתגר". במשך חודשים לא ידעה הארץ שובע: עמדו באתגר וענו על אתגר, השיבו לאתגר והעמידו אתגר, ולא היה פוליטיקאי שלא מנה את שלושת האתגרים של דורנו.

כשזה נמאס באה ה„השלכה". פיתאום התגלה כי לכל דבר יש השלכות על גבי השלכות. לא היתה השלכה שלא התייחסו אליה, ולא היה עסקן שלא התייחס להשלכות. (אז המציאו גם את המילה „להתייחס". כי מה ערכה של השלכה, אם אי־אפשר להתייחס אליה?)

כשזה נמאס, נולד ה„היבט". זה היה נהדר. אי הפרו־פסור, הוגה־הדיעות, חברי־הכנסת והעיתונאי־ם שהעז לפתוח את פיו מבלי לגלות היבטים חדשים לגמרי?

זה נכון לעכשיו.

יכולתי לאמר: זה נכון כעת, זה נכון לפי שעה, ואף — שומו שמיים! — זה נכון. סתם נכון. שהרי אם אני אומר זאת עכשיו, ברור שכוונתי היא לאמר שזה נכון עכשיו. ומה שנכון עכשיו לא יהיה, בהכרח, נכון מחר בבוקר.

אבל מה? המיפקדה החשאית החליטה כי „נכון לעכשיו" — תירגום זוועתי למדי של ביטוי אמריקאי, בעל יומרה גברית־צבאית־טכנוקראטית — הן מילות־החודש. ולאור ההשלכות המרחיקות־לכת הכרוכות בהיבט המעודכן של האתגר הלשוני, אני מקבל את הדין — נכון לעכשיו.

סיפור של שני בנים

חיים־יענקל היה בלגולה (כלומר: בעל־עגלה) בעיירה בפלך מינסק. היו לו שני בנים — ברל ודווידל.

השנה היתה 1905, והימים ימים רעים. החליט חיים־יענקל שעל בניו ללכת ולחפש להם חיים חדשים במולדת חדשה.

ברל לוינסון היה ציוני ואידיאליסט. הוא הגיע אחרי תלאות וייסורים לפלסטינה. שם היה חלוץ ועבד בפרדסים וייבש ביצות ולבסוף התיישב בנהלל, רעב וקדח וראה שכר בעמלו.

דווידל לוינסון היה איש מעשי וחומרני, וקנה כרטיס במחלקה הרביעית באוניה שהפליגה מהמבורג לניו־יורק. הנסיעה היתה קשה, דווידל הקיא בחברת מאה נוסעים אחרים שעימם רבץ בתא בלי־אוויר, אבל הוא לא התלונן. כשראה את פסל־החרות, בכה מאושר. הוא גם לא התלונן כשעבד יום־יום, מעלות השחר ועד שקיעת השמש, כחייט שכיר במיפעל קטן בצד המיזרחי התחתון של מנהאטן. גם הוא ראה לבסוף שכר בעמלו, ועבר לברוקלין.

בנו של ברל התגייס, כמובן, לפלמ"ח, הוא שינה את שמו ללביא, וברבות הימים הפך אלוף בצה"ל.

בנו של דווידל פתח חנות, וייסד ברבות־הימים רשת־חנויות. הוא שינה את שמו לליווינגסטון, וכאשר הירשו ליהודים להצטרף למועדונים הטובים, הפך גם חבר בקאנטרי־קלאב.

בנו של האלוף לביא, צבר גיזעי וסרן־צנחנים, היה חסר־מנוחה. הוא התחיל ללמוד משהו, והפסיק, ושוטט־בעולם, ובסוף החליט: מקומי באמריקה. הוא ירד לשם, „זמנית", ופתח — כמו שאר היורדים — חנות לצורכי־חשמל בלוס־אנג'לס.

בנו של המיליונר ליווינגסטון הלך ללמוד באוניבר־סיטה של קאליפורניה, התגלה כגאון מאתימטי והפך בגיל צעיר למדי ראש החוג באוניבריסטה, מומחה בעל שם בינלאומי.

באחד הימים נכנס הפרופסור סטאנלי ליווינגסטון לחנותו של יורם לביא וקנה מיקסר. השניים שוחחו קצרות, ולא מצאו הרבה עניין זה בזה. משום־כך לא גילו שהם, בעצם, בני־דודים.

וזה חבל. כי אחרת יכלו לתת ביחד את דעתם על השאלה: לשם מה נסע ברל לווינסון לארץ־ישראל?

דיילות חדשות

מה הוא עושה לי, המיכה לימור הזה?

השקעתי שנים של עבודה כדי לשחרר את עצמי, עד כמה שאפשר, מן השוביניזם־הגברי־החזירי שלי. זה לא היה קל, כי כמו כל בני־גילי גדלתי באווירה של „לגבר־דרוש־אופי, לאשה־דרוש־יופי", וקביעות נוחות ונעימות דומות.

אני גם אוהב להסתכל בנשים יפות. אני בהחלט מסוגל להפנות ברחוב את ראשי כדי להזין את עיני באשה נאה שעברה על פני.

אבל מה זה שייך לעניין?

קריין־חדשות אינו מגיש את דבריו לאבר־המין שלי, והוא הדין בקריינית. על שניהם — הקריין והקריינית — חלים אותם הכללים, ואני דורש מהם את אותם הדברים:

ראשית, שיהיו אינטליגנטיים. אני רוצה להרגיש שהם מבינים את אשר הם מדברים, ושהם מצויים בחומר וברקע, כפי שזה נדרש מאדם משכיל.

שנית, שיידעו עברית ללא שום ליקוי או רבב. שההיגוי שלהם יהיה נכון. כי בידיהם, יותר מאשר בידי (או בפי) מישהו אחר, תלוי עתה גורל השפה שגורה בפי העם.

שלישית, שיהיו נעימים למראה. אחרי ככלות הכל, זוהי טלוויזיה ולא רדיו. העם רואים את הקולות. איני רוצה להכניס לחדר־המיטות שלי אנשים בעלי הופעה מרגיזה.

אין צורך ביופי. יש גבר יפה, אך בלתי־נעים, ויש אשה נעימה, שאינה יפה דווקא. גלוריה סטיוארט (סליחה, גליה סופר) היא יפה וזו־

גלוריה

הרת, אך קודם כל היא נעימה. „נעימות" היא הגי־דרה בלתי־מדוייקת — הסך הכולל של האיש ו־האשה כפי שהם מצטיירים לעינינו.

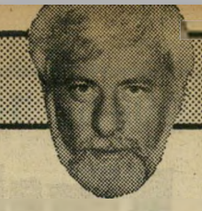
איני מתיימר להיות מומ־חה לשפה העברית ולטיב היגוייה. ידידי עמיקם גו־רביץ, הוא „קול שדי", אומר כי כרמית גיא עו־לה בהרבה על דליה מזור ועונת שרן, שיש להן בע־יות בהיגוי אותיות מסויי־מות. על כל פנים, את זאת ניתן לבדוק באופן אובייקטיבי, ואיני משוכנע כי מיכה לימור הוא המומחה העליון. על סמך מה פגע בכרמית גיא?

כרמית גיא נראית ונשמעת לי כמגישה מעולה. נכון, לפעמים היא מרגיזה אותי, כאשר היא מנסה להיות הומוריסטית. בבואה לקרוא ידיעה פיקאנטית, היא לובשת הבעת־פנים אחרת ומשנה את אורח־הדיבור שלה בצורה המוציאה אותי מן הכלים. אך איש אינו מושלם, וגם אשה לא.

ואם דיברנו על רוב מדוכא אחד, הנשים, מדוע לא נדבר על רוב מדוכא שני, בני־עדות־המיזרח? חסרים לי קריינים־קרייניות בעלי חזות ומיבטא „מזרחיים". הטלוויזיה היא אמצעי־התיקשורת הבולט והחזק ביותר של המדינה (ראה הנדון). איך יתכן שדמותו של הישראלי המשתקף בה תהיה כל־כולה אשכנזית־לבנה?

גם כאן אין לוותר על רמה ואיכות. בהחלט לא. אך איש לא יגיד לי שבין קרוב לשני מיליון בני עדות־המיזרח אין אף קריין אחד או קריינית אחת היכולים להתחרות בעודד בן־עמי ובדליה מזור.

הנדון:

אזה יופי!

„איך מתמודדת הטלוויזיה שלכם עם הבעיות שלה?" שאל אותי, לפני כמה שנים, חוקר בריטי מאוניברסיטת אוכספורד, שבא ארצה במיסגרת מחקר עולמי על המדיום הזה.

ישבנו במיזנון הכנסת, אחרי אחד הוויכוחים הפרלמנטריים הסוערים על הטלוויזיה, והייתי חדור רוח־קרב. „זוהי מילחמה קשה," אמרתי, „הממשלה (של המערך, בימים ההם) מנסה לצנזר את הטלוויזיה ולכפות את רצונה על מהדורות־החדשות!"

האיש הפסיק אותי בתנועת־יד של חוסר־סבלנות. „איני מתכוון לבעיות פוליטיות," אמר, „אלא להשפעת הטלוויזיה על מירקם־החיים, על מערכת־הערכים של החברה. אלה הן הבעיות המטרידות אותנו."

חייכתי. „הלוואי והיו לנו הבעיות שלכם! לנו יש בעיה הרבה יותר פשוטה: איך למנוע את הפיכת הטלוויזיה למכשיר של שטיפת־מוח בידי הממשלה."

■ ■ ■

החיוך שלי לא היה במקומו.

אומנם, כוונת הממשלה להשתמש בטלוויזיה כדי מכשיר לשטיפת־מוח לא נעלמה. להיפך. באה ממשלה חדשה, ולה יש תיאבון גדול עוד יותר.

מזה כמה חודשים רועשת הארץ ביגלל המריבה בין יורם ארידור ואלישע שפיגלמן, פרשה מגוחכת, שבה משפיל השר את עצמו ואת ממשלתו.

אבל שפיגלמאניה זו היא בסך־הכל התקפה של טירוף זמני. היא תחלוף.

ואילו באופק הטלוויזיוני עולות סכנות שהן חמורות לאין שיעור מפרשת־שפיגלמן, ואף נסיונות הממשלה להפוך את הטלוויזיה לכלי־תעמולה.

הסכנות הכרוכות בהקמת טלוויזיה מיסחרית.

■ ■ ■

משתמשים אצלנו במושגים „ערוץ שני" ו„ערוץ מיסחרי" כאילו הין שמות נרדפים.

זה דובים וזה יער. יכול להיות ערוץ שני בלתי־מיסחרי, ויכול להיות ערוץ יחידי מיסחרי. הקשר בין שני הדברים הוא מיקרי.

אינני מתנגד לערוץ שני. יכולה להיות ברכה רבה בקיום התחרות בריאה בין שתי תחנות־הטלוויזיה, וקיומן יפתור הרבה בעיות.

יכול להיות ערוץ רציני, שישדר הרצאות של פרופסורים ומוסיקה של פורטל וטלמאן, וערוץ קל, שישדר מוסיקה של פופ ודיוני הכנסת. יכול להיות ערוץ ימני וערוץ שמאלי. ערוץ אשכנזי וערוץ ספרדי. האפשרויות אינן מוגבלות.

אם החברה הישראלית מחליטה שזהו צורך חיוני, ואין בילעדיו — יש לעשות זאת. המדינה היא, אומנם, עניה — אך עוד יש בכוחה לממן ערוץ שני, כשם שהיא מממנת את הערוץ הראשון. אפשר לבטל את האגרה המטופשת, להטיל מס, לחסל את הביזבוז השולט במוסד זה ולכוונן שני ערוצים טובים.

מה לכך זה ולטלוויזיה מיסחרית?

■ ■ ■

אני מתנגד לטלוויזיה המיסחרית.

אני מתנגד לה באופן טוטאלי, ללא פשרות.

אני רואה בה סכנה לעצם המירקם החברתי של מדינתנו.

אני משוכנע כי כינונה בידי ממשלה שיטחית וקיצר־דעת, תחווה שלב נוסף בהשחתת החברה הישראלית.

כאשר מושמעת דיעה זו בפי אדם הקשור בעיתונות הכתובה, מתעורר מייד החשד שזוהי גשיה אינטרסנטית.

העיתונות, כך אומרים, חיה מן הפירסום המיסחרי. הטלוויזיה המיסחרית, כאשר תקום, תגזול את מרבית הפירסום מידי העיתונות. כאשר היא מתנגדת לכינון הטלוויזיה המיסחרית, העיתונות פשוט פועלת לטובת תועלתה החומרית.

כן, זה נכון.

אינני חושש להודות בכך. להיפך. אני סבור שזוהי אחת הטענות החמורות ביותר נגד המיסחור של המירקע.

בחברה הדמוקרטית, העיתונות הכתובה ממלאה תפקיד חיוני, ששום אמצעי־תיקשורת אחרים אינם מסוגלים למלא אותו. משימתה אינה פחות חשובה מאשר משימותיהן של הממשלה, הכנסת ובית־המישפט. היא הזרוע המבקרת, המפקחת, הלוחמת בשחיתות ובעוולות השילטון, המעוררת למחשבה ולוויכוח, המשמיעה רעיונות חדשים ובודקת עקרונות ישנים.

מכשיר המנחית מכת־מוות על העיתונות הכתובה הוא קבלן הדמוקרטיה עצמה.

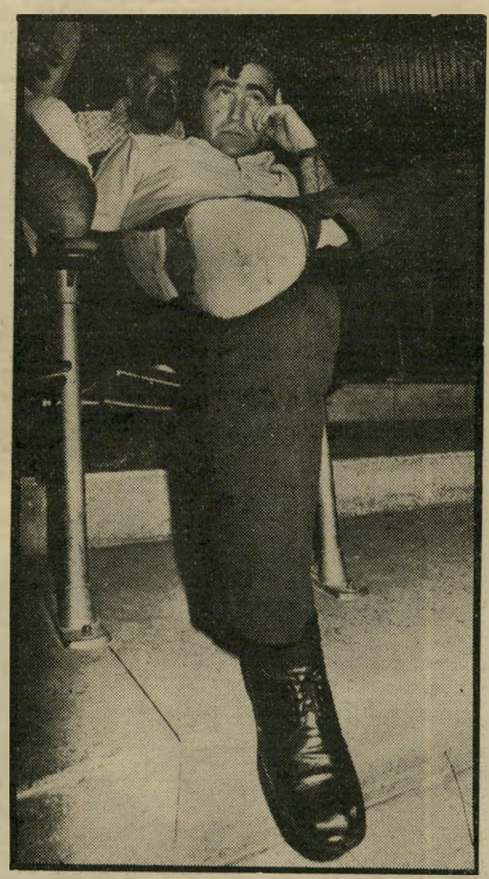
הטלוויזיה המיסחרית היא מכשיר כזה. בארצות רבות היא פצעה את העיתונות פצעים אנושים. בערים רבות בארצות־הברית נותר רק עיתון אחד, ויש ערים שבהן לא נותר אף עיתון אחד הראוי לשמו. במדינות אחרות הפכה העיתונות מונופול בידי איל־הון אחד.

בישראל הסכנה גדולה עוד יותר. עם הידלדלות המערכת הפוליטית והתנועות הכנסת, ממלאה כיום העיתונות תפקיד חיוני מאין כמותו.

הממשלה אינה מתעלמת מכך. למרות זאת — ונאמר־נא את הדברים בפה מלא: ביגלל זאת — היא נחפזת לחקים את הערוץ המסחרי. היא רוצה לחסל את העיתונות הכלי־תיבותית, שאינה נוחה לה, כשם שהיא רוצה לגמד את הטלוויזיה העצמאית־למחצה, המייסרת אותה כשפיגלמנים שלה.

הנסיון לשחד עיתון זה או אחר, על־ידי שיתופו בריווחי התחנה המיסחרית שתקום, אינו משנה דבר. לא חשבון־הבנק של בעלי־העיתון מעניין אותנו, אלא קיום העיתונות החופשית.

לולא היתה כל טענה נגד הטלוויזיה המיסחרית זולת זו — שהיא פוגעת פגיעה קטלנית בעיתונות הכתובה — היה די בה כדי לשכנע כל דמוקרט הגון שיש לגנות את הרעיון.

השר המר: בגידה בחינוך ובדת

אך יש סיבות חשובות עוד יותר — הרבה יותר.

■ ■ ■

כאורה אין הבדל בין מודעה של קוקה קולה בשבועון זה, בעיתון יומי, ברדיו, בקולנוע, על לוח־המודעות ובטלוויזיה. המוצר הוא אותו המוצר, והמסר הוא אותו מסר.

אך יש הבדל כביר.

אין צורך בקריאת הסיפרות המיקצועית, כגון ספריו המהפכניים של מארשל מק־לוהאן, חלוץ המחשבה על התיקשורת ההמונית, כדי לעמוד על הבדל זה.

יש הבדל גדול בין אמצעי־התיקשורת השונים. לכל אמצעי התכונות שלו, ההשפעה שלו.

העיתונות הכתובה פונה אל השכל, אל התודעה. המוח קורא ומעבד. מודעה בעיתון יכולה להשתמש בפיתויים שונים (אשה הלבושה בהידור משתמש בדיאודורנט, למשל) ולהעזר ביצירת אסוציאציות בלתי־מודעות (נערה עירומה מוכרת צמיגים) — אך בעיקרה היא פונה אל המוח הביקורתי של הקורא.

לא כן הפירסומת ברדיו. הג׳ינגל המושר במדיום זה הוא מכשיר מובהק של שיטפת־מוח. הפיזמונים האלה, ההולמים בתת־ההכרה שלך בתדירות רבה, משתרשים בה מבלי שאתה מרגיש בכך. ג׳ינגל העשוי בכישרון יכול למנוע ממך להירדם בלילה, כשהוא מהלך אימים במוחך, הצמא להינתקות.

אבל הג׳ינגל הרדיופוני פונה רק לחוש אחד של המאזין: חוש־השמיעה. זה מגביל את כוחו.

ואילו הפירסום הטלוויזיוני הוא כלי־יכול הוא פונה בעת ובעונה אחת אל שני חושים רבי־עוצמה: הראייה והשמיעה. הוא כופה את עצמו עליך במזוא עוצמתי. כוח־החדירה שלו הוא של פגז חודר־שריון.

בכך הוא עולה בהרבה אף על הפירסום הקולנועי. לכאורה אין הבדל: גם הפירסום המוקרן על הבד הלבן נראה ונשמע בוזמנית. אך צופה־הקולנוע הוא מנותק. הוא הלך למקום־בילוי. פועל אצלו מכניזם של הגנה, האומר לו כל הזמן, בצורה בלתי־מודעת: אין זו המציאות. אתה נמצא בידי חרושת־החלומות.

שונה לגמרי מצבו של צופה־הטלוויזיה. הוא נמצא בביתו, בכורסתו, במיטתו. כל מכשירי ההגנה שלו מושבתים. כמו מיכצר, שכך שעריו פתוחים לרווחה, הוא השוף לכל התקפה.

■ ■ ■

האמצעי הוא המסר, אמר מק־לוהאן. The medium is the message. רוצה לומר: ביגלל השוני בין אמצעי־התיקשורת, מסר אחד מקבל משמעויות שונות לגמרי באמצעי־התיקשורת השונים. כל אמצעי — העיתון, הרדיו, הטלוויזיה — מעצב למעשה את המסר של עצמו, כתוצאה מתכונותיו המיוחדות.

מה יהיה המסר של הפירסומת המיסחרית, שיקפוץ מן התיבה הזוהרת אל הצופה ויחדור דרך עיניו ואוזניו אל תת־הכרתו?

אדם תמים יאמר: זה תלוי במפרסמים.

אין זה כך. אין זה תלוי במפרסמים כלל. זה יהיה תלוי במכשיר הטלוויזיוני.

במילים אחרות: המפרסמים ייאלצו להתאים את עצמם לתכונות המכשיר, אם ירצו בכך, אם לא. והם ירצו בכך, כמובן. שהרי הם רוצים למכור את סחורתם.

אין? מה יהיה המסר?

התשובה נתונה מראש: חיי־מותרות בדי מאמץ.

הצופה בשכונת־התיקווה יישב בכורסתו ויראה את הזוג המהודר, הלבוש לתיפארת, יוצא לבילוי־ערב במיסעדת־הפאר במרצדס המבריק שלו.

הנער ברמת־גן יראה כיצד מבלה הגבר הצעיר, שניכר עליו שלא עבד יום אחד בחייו, במועדון־הלילה הנהדר בחברת אשת־החלומות, המכוסה ביהלומים, מפני שהשתמש באפטר־שייב הנכון.

הנערה בטבריה תלמד שאל לה לפתח את שיכלה, שתכונותיה האישיות כלל אינן חשובות, שהיא יכולה לזכות באביר־החלומות, אם תשתמש בבושם הנכון.

וכן הלאה. מן המירקע ישתקף עולם אחר, עולם של מותרות בלתי־מוגבלים, עולם של גברים יפים ונשים יפות, המחלקים את חייהם בין סקי־שלג וסקי־מים, מלונות־פאר ומועדוני־פאר.

כל זה יישפך מן התיבה בזרם שלא ייעצר, הישר אל תוך נפשו של הציבור כולו וכל אחד מפרטיו.

התרבות של מחר. הערכים של מחר.

■ ■ ■

לי אמרו, בוודאי, שזה אינו מוכרח לקרות. יבטיחו, בוודאי, לנקוט אמצעים כדי למנוע זאת. הם תמיד מבטיחים. תהיה ביקורת. יגבילו. יקבעו נורמות.

שטויות.

את זאת הבטיחו גם כשהוכנסה הפירסומת לרדיו. הבטיחו וגם קיימו — זמן־מה. הקפידו על השפה העברית. מנעו אפקטים חריגים.

ועתה — שימעו. יש כמה ג׳ינגלים יפים, כמה הודעות תרבותיות. בלי ספק, אך גוברת עליהם הפירסומת הוולגארית, המרגיזה את העצבים בעברית העילגת, במיבטאים המעושבים בפיקחות.

אך זה יהיה כאין וכאפס לעומת הטלוויזיה המיסחרית. יגבילו? שום פיח בעוים לא יהיה מסוגל להגביל. כי התחרות תהיה עזה מכך, הדחין כביר, והתיאבון של הטלוויזיה לכספו של המפרסם יגדל משנה לשנה.

■ ■ ■

לבוש אתה לתמוה על השיטחיות הנוראה של הממשלה הזאת.

היא מדברת עד־בוש על זקיפות־קומה ועל ערכים לאומיים, — היא המכניסה לארץ את הזיהום הרוחני הזה, המגמד כל זיהום אקולוגי. „שיתוף־פעולה איסטרא־טגי" בין ישראל וארצות־הברית לא יהיה, אך יהיה שיעבוד ישראלי לנורמות הגרועות ביותר של הפירסומת האמריקאית, שהפכה את הטלוויזיה בארצות־הברית למכשיר של עינויים.

חברי ממשלה זו, שכמה מחבריה אינם אלא סוכני־בשכר של מיליארדרים שונים, פותחים את השער לפני הסוס הטרויאני הזה, שבביטנו מצטופפים הטפילים — „אנשי העסקים" המבקשים להפיק מיליארדים מערימת־הזבל הזה.

ושיא הציניות: שכך זה נעשה בתחום סמכיותו של שר־החינוך הדתי, המתכונן לבצע כאן בגידה כפולה — בחינוך ובדת גם יחד.

ד"ר משה דמבינסקי

לא

יש לא מעטות כבר שמעו מאחוריו גבן את האמירה הלא כל כך מחמיאה: „כשהיא הולכת, זאת לא סתם תנועה, זו תנועת המושבים." מה שמסתתר מאחורי האמירה, זו בעיה המטרידה נשים רבות, שיש אומרים שהנשים הישראליות סובלות ממנה במיוחד. תופעה זו נקראת בלשון המדע צלוליטיס.

מה זה צלוליטיס?

זו הצטברות של שומן ומים בגוף, הצטברות הגורמת לשינויים ולהתעבות בריקמת העור, שגורמת לה להיראות כקליפת תפוז. כ־70 אחוזים מכלל הנשים סובלות ממחלה זו — צרת רבות שהיא חצי נחמה למי שמוכנה להתנחם. אך רבות מהנשים עומדות יום־יום מול המראה מסתכלות בדאגה, ממששות בעצב את „הג'לי" וחושבות בערגה על תרופת פלא, על רופא אליל, או על מכשפה שתבוא לעזרתן. מה עדיין לא נעשה? דיאטה? לא עזר! התעמלות? ללא הועיל! מי יושיע?

המושיע המיוחל הופיע בדמות רופא ישראלי, ד"ר משה דמבינסקי — כירורג פלסטי־אסתטי, בן קיבוץ בית־השיטה, שעקר לצורך לימודי הרפואה לעיר פאביה, ליד מילנו שבאיטליה. את לימודיו באיטליה התחיל בגיל מאוחר יחסית, בהיותו בן 24, אחרי שניסה שלוש פעמים להתקבל לאוניברסיטות בארץ ונכשל. הוא לא התייאש, ושם פעמיו לאוניברסיטה באיטלקית.

היום, בגיל 35, כשהוא דובר איטלקית רהוטה וכשתואר דוקטור באמתחתו, ישראלי צעיר זה הוא אחד מעמודי־התווך של הכירורגיה הפלסטית־אסתטית באיטליה.

הבעיה כאובה, ושום דיאטה הרזיה אינה יכולה להעלים פגם אסתטי זה. ב־1977 התחילו להופיע פירסומים בכתבי־עת רפואיים, על שיטה חדשה של הורדת עודפי שומן, הפותרת את בעיית הצלוליטיס. התפרסמו שמות שונים של תרופות, רובן מתוצרת צרפת, שהיגה המדינה המובילה בעולם מבחינת הטיפול בפגמים אסתטיים.

ד"ר דמבינסקי התחיל להתעניין בצורה רצינית ביותר בנושא, טילפן לחברת תרופות צרפתית שהיה לה סניף באיטליה, וביקש חומר מדעי על התורפות הללו. תוך זמן קצר קיבל חבילה של חוברות על עבודות שפורסמו בנושא זה בעיקר בצרפת, וגם כתובות של רופאים המטפלים בבעיה. באמצעות רופאים אלה הגיע למרכז ברומא, שם עסקו בצלוליטיס כבר שנתיים קודם לכן.

ממציא שיטת הריפוי הוא רופא צרפתי, ד"ר מישל פיסטור. הוא התחיל את נסיונותיו בסוסי חיל־הפרשים הצרפתי. כשראה את התוצאות הנפלאות שקיבל, לא היה אדם מאושר ממנו. ד"ר פיסטור הגיע למסקנה שהצלוליטיס הוא מין ריקבון של תאים, לא במובן הרגיל של המילה, אלא במובן של שינוי תכונות התא. התא הצלוליטי נחשב כמת, ותא מת אי־אפשר להחזיר למצבו הקודם. אפשר רק להוציאו מן הגוף, וזאת ניתן לעשות בעזרת הזרקת חומר שימיס את התאים, ויהפוך אותם לנוזל שייכנס לתוך מערכת הדם, ובאמצעות השתן יוציא את עודף הנוזלים מן הגוף. החומר המוזרק מכיל „קוקטייל" של חומרים המשמשים ברפואה לטיפול במחלות רגילות, והוכח בצורה מדעית שהם אינם מזיקים (במיקרים בודדים תיתכן אפשרות של אלרגיה).

מטפל בירכיים הנפוחות של הנשים

רופא אליל!

ד"ר דמבינסקי אינו מוכן לפרט מה בדיוק מכיל קוקטייל זה. הוא מוכן לומר שיש בו חומר הרדמה. אך לדבריו, יכול כל רופא למצוא את החומרים הבסיסיים המשמשים להמסת שומנים. הבעיה היא למצוא את האיזון, ולהוסיף חומרים נוספים. מה שברור ובטוח הוא שהחומר אינו מכיל הורמונים ושהתרופה הצרפתית מאפשרת טיפול קצר ביותר.

לפני תחילת הטיפול על הלקוחה לעבור סידרת בדיקות שיגרתיות: בדיקת דם, שתן, לחץ־דם ובדיקת אלרגיה (כמו בבדיקת פניצילין).

כיצד מתבצע הטיפול? מזריקים לעור התפוז נראה לעין, ועליו מופיעות בליטות חיצוניות המעוותות את צורת הרגל. בשלב זה מופיעים על הרגל, לעתים קרובות, גם ורידים בולטים.

שלב א' הצלוליטיס טרם בולט לעין. ניתן להבחין בו רק כשבשעת צביטה מופיע עור כתום כקליפות התפוז. זהו שלב המופיע אצל נשים צעירות ורזות.

שלב ב'

שיטת הטיפול מזריקים לעור כמות מסויימת של החומר בתדירות של פעמיים עד שלוש פעמים במשך השבוע, במשך חודש ימים. הכאב נסבל וניתן להשוותו למכה.

כמות מסויימת של החומר בתדירות של פעמיים עד שלוש בשבוע, במשך חודש ימים. אחר־כך עורכים הפסקה של 15 עד 20 ימים. אחרי תקופה זו מודדים את תוצאות הטיפול ומשווים אותן למצב הקודם. אם באיזור מסויים לא נעלם הצלוליטיס, ממשיכים בחצי טיפול נוסף כלומר, יש צורך בשש זריקות נוספות.

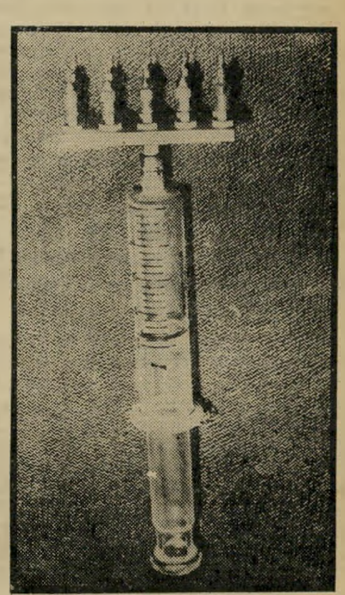
עד כאן השלב הרפואי של ההזרקות. אך זה אינו כל הטיפול. מיד לאחר כל זריקה צריכה המטופלת לעבור עיסוי בעזרת קרמים ממיסים שעוזרים לפיזור החומר המוזרק בשטח הפגוע.

המזרק שבו משתמשים נקרא מולטי אינג'קטור — מזרק רב מחטים. זהו מזרק רגיל שעליו מורכבת לוחית עם מספר משתנה של מחטים. הכאב נסבל, אינו דומה לכאב של הזרקה רגילה, אלא של מכה.

ההזרקות והעיסוי בלבד אינם מספיקים לסילוק הצלוליטיס. חלק בלתי־נפרד מהטיפול הוא שיתוף הפעולה מצידה של המטופלת — עליה להיכנס למישטר של דיאטה איכותית, ולא כמותית, ולהרבות בתנועה.

דיאטה זו מחייבת לוותר על כל המאכלים שגורמים להצטברות גוזלים

(המשך בעמוד 46)

המכשיר מולטי אינג'קטור — מזרק רב־מחטים הוא מזרק רגיל אשר עליו מורכבת לוחית עם מיספר משתנה של מחטים.

"לאפטר" הבושם אשר הצליח להוציא את האנגלים משלוותם.

אין דבר קשה יותר מאשר
להוציא ג'נטלמן אנגלי מכופתר משלוותו
ולגרום לו שיתרגש...

"לאפטר" עשה זאת!!

לאפטר-הבשם מבית "יארדלי"
המגיע אליך ממרכז האפנה
של לונדון.
בניחוח חושני ומעורר,
אשר הוציא את האנגלים משלוותם...

...הוא יעשה זאת גם לישראלים!

Laughter,
by YARDLEY

אקסקלוסיב ישראל פרסומאים

פרסום מלניק

tornado

נעל הספורט לאלופים

Gali גלי®

הנעלים שבראש

את הויסקי הנמזג ביותר בארצות הברית
אפשר לזהות לפי ה-"White Label"

מה אירע באותם רגעים גורליים בשעה 10 בלילה?

✶

האם ס'גי כ"ץ (משמאל) נפלה קורבן לתאונה, לתרגיל של שוויץ, או להתערבות אומללה?

✶

נשמע קול חבטה. הילדים צווחו: „זה היה רק משחק!"

מישחקים אסורים

קו־החבטה האיום, שנשמע מכיוון מיגרש־החניה, הבהיל את מרים כ"ץ. בעודה רצה לכיוון מירפסת ביתה, כדי לראות מה קרה, נשמעו צווחות נוראות, שאותן לא תשכח לעולם.

לעיניה התגלה מראה נורא. לרגלי ה־בניין הסמוך שכבה סיגי, בתה בת ה־14, כשמסביבה מתרוצצים חבריה וצועקים ב־היסטריה, „זה היה רק מישחק! זה היה רק מישחק!"

אחוזת בעתה רצה למטה, כשלמרוצתה מצטרף בעלה. הם הגיעו אל הילדה, ש־שכבה עדיין בתנוחה מעוותת. אמבולנס־צבאי, שעבר בסביבה, נעצר על־ידי עוב־רי־אורח. הם מיהרו להכניס אליו את הנערה הדוממת.

כשהגיעו לבית־החולים, נקבע מותה של סיגלית כ"ץ שצנחה ממרומי הבניין בן 12 הקומות שברחוב אלנבי בקריית־אליעזר, למרגלות הכרמל בחיפה.

הטרגדיה ארעה ביום השני, סמוך ל־שעה 10 בלילה.

„חזרנו מפגישה עם המורה," מספרת האם, מרים, כשהדמעות חונקות את גרונה,

„לסיגי היה באותו ערב מצב־רוח טוב. היא קישקשה ודיברה כל הזמן, וביקשה ממני להזכיר לה לקנות בריסטולים, כדי שתוכל לקשט בהם את הכיתה.

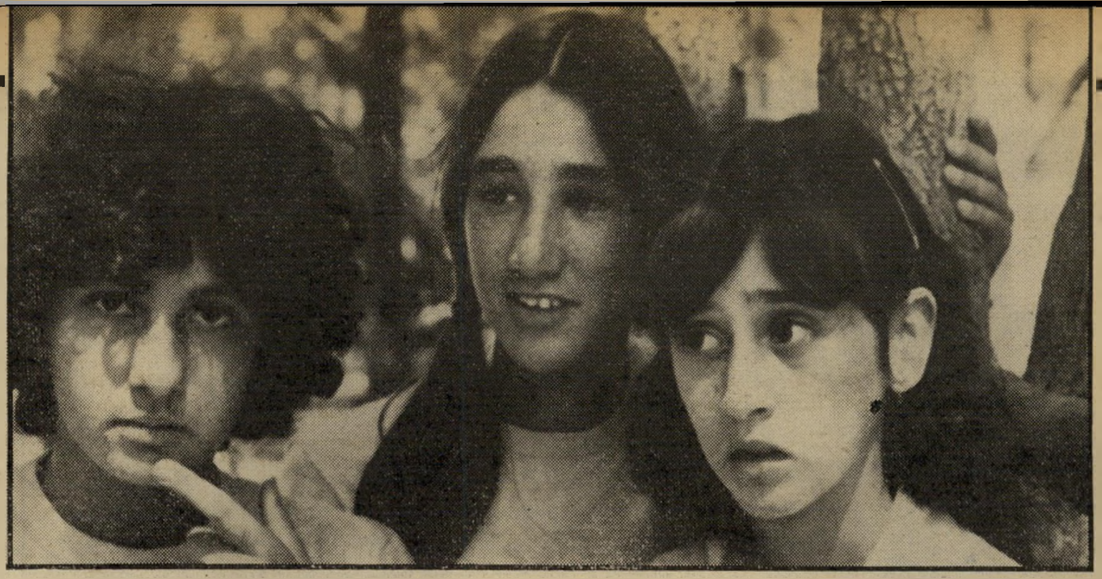
„סיגי היתה הציירת הכי טובה בכיתה שלה. תמיד הטילו עליה את עבודות־הקישוט.

„כשהגענו הביתה פנשה סיגי בחברים שלה וביקשה ממני רשות להישאר איתם למטה. בהתחלה לא הסכמתי, אבל לסיגי אי־אפשר להגיד ,לא' הרבה זמן. היא תמיד ידעה לשכנע אותי ולהשיג ממני את מה שרצתה. סיכמנו שתחזור הביתה בשעה 10, ואז הייתי צריכה ללכת למישמרת־לילה בבית־החולים. זהו, נכנסתי הביתה, עד ששמעתי את קול־החבטה הנורא הזה, ואת צווחות הילדים. סיגי שלי נפלה מהגג!"

„היינו צוחקים הרבה..."

✶

סיגלית כ"ץ בת ה־14 למדה בבית־הספר־התיכון עירוני ג' שבקריית־

החברות מהכיתה

המקבילה הן: סיגל, חגית וחווה, אף הן מקריית־אליעזר. הן סיפרו על התדהמה והצער בבית־הספר למישמע האסון. „בהתחלה לא האמנו," אמרה חווה (משמאל). „קשה להאמין לסיפור כזה. החברים שהיו איתה עדיין בהלם." חבריה ומוריה מעידים שהיא היתה תלמידה מחוננת.

סתם, ששמעו על המיקרה.

היו שאמרו שסיגלית נפלה מהגג משום שהיתה מסוממת. אמרו שהתאבדה מפני שהיה לה חבר, שהוריה לא הירשו לה לצאת עימו. אמרו שהתאבדה בגלל מש־ברים נפשיים. ואמרו שמישהו התנכל לה, ודחף אותה מהגג.

על הסיבה האמיתית לא העז אף אחד לכתוב.

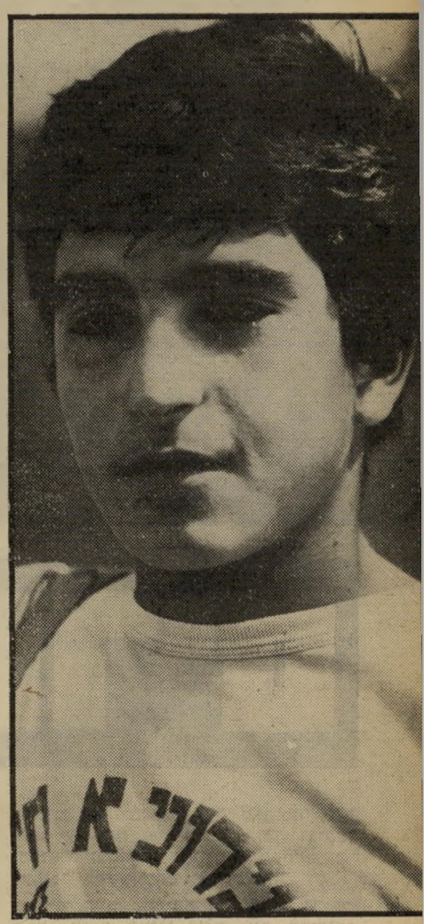
לאיש לא היה האומץ להודות שסיגלית נפלה מהגג, אחרי שהתערבה עם חבריה שיש לה האומץ לעלות בלילה על הגג ולעמוד על המעקה.

„מישהו נופל מהקומה ה־12, אז זו התאבדות?" צעקה לחלל־החדר אמה של הילדה. „מחפשים סנסציות, נכון? איך אפשר לומר שסיגי שלי התאבדה? סיגי היתה ילדה כל־כך מאושרת. כלום לא היה חסר לה! הבית שלנו הוא בית מלא אהבה. בבית־הספר היתה מוקפת חברות. מה יכול לגרום לה להתאבד? איזה מין שטויות מכוערות אלה? אנשים אמרו שלסיגי היה חבר. סיגי שלי עוד לא זכתה שיהיה לה חבר, ואילו היה לה, אני בטוחה שהיתה מביאה אותו דבר ראשון הביתה. והוא היה מתקבל אצלנו בשימחה.

(המשך מעמוד 43)

אליעזר. היא היתה אחת הדמויות הבול־טות בבית־הספר, נערה בעלת תלתלים חומים ועיניי־איילה עליזות. היא היתה תל־מידה מחוננת, כפי שמעידים עליה חבריה לכיתה ומוריה.

„תמיד העתיקו ממנה שיעורים," מספר אבנר אבוטבול, אחד מידידיה. „אני ישבתי על־ידה בכיתה. היינו צוחקים הרבה. סיגי צחקה כל הזמן. תמיד שמעו עליה. בכל מקום שהגיעה היה בו רעש. תמיד

חבר לכיתה, שישב על ידה, אבנר אבוטבול, סיפר שסיגלית היתה התלמידה הטובה ביותר בכיתתה.

היתה מוקפת בחברות שלה, ושמעו אותה מרחוק."

היא היתה גם חביבת המורים. היו לה מחברות למופת, מיבחנים שהציונים בהם לא ירדו מ־9. בחודש האחרון הדריכה תלמידים משכונות־מצוקה בחיפה. היא לימדה חשבון ואנגלית.

מה קרה שם באותו יום השני בלילה, על הגג החשוך?

המישטרה שירבה לשתף פעולה עם העיתונות, גרמה לחרושת של שמועות. הידיעות שהופיעו בעיתוני הבוקר והצה־ריים ניזונו מהשמועות שהסתובבו בין תלמידי בית־הספר, השכנים, והסקרנים־

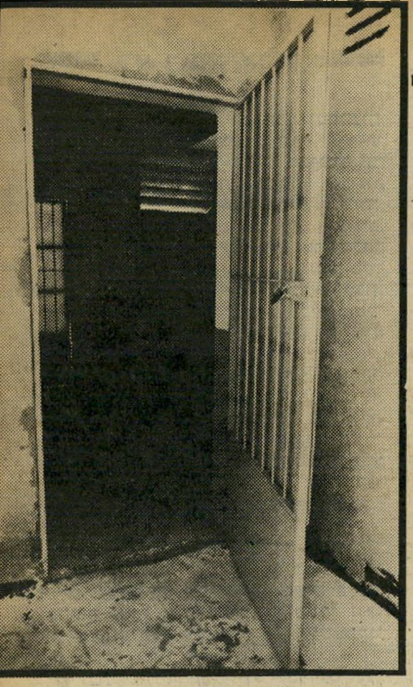

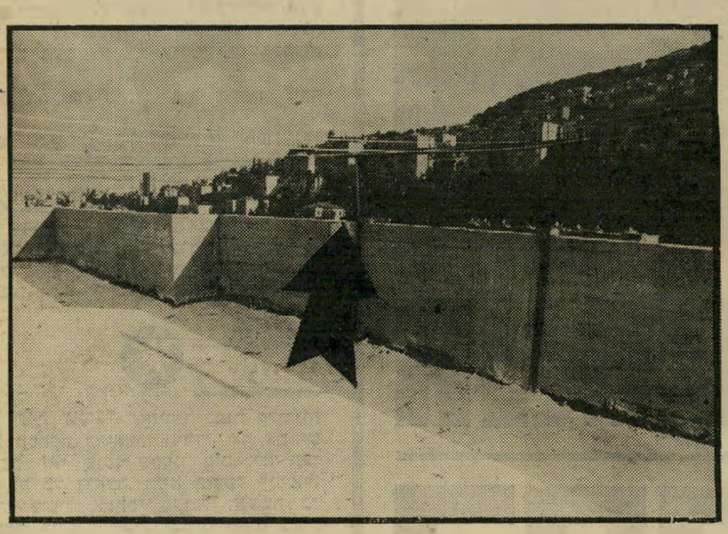
דף מאלבום התמונות המסודר של סיגלית סיגלית אירגנה את תמונותיה בסדר מופתי, וקישטה את האלבום ממחיש את אהבת החיים שלה. בכותרות שאותן גזרה מעיתונים. בתמונות היא נראית יושבת על החלון שבחדרה ומחייכת אל המצלמה. היא לא נרתעה מהעובדה שדירתה נמצאת בקומה השנייה, וחייכה באומץ.

שם היא עמדה

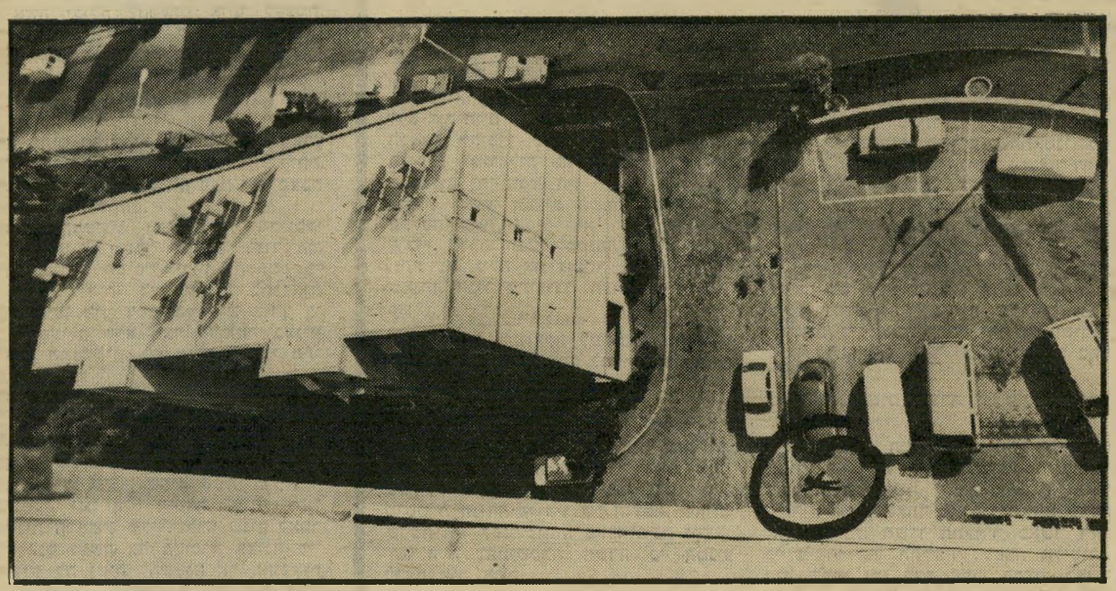
חייכה בעליצות, ונופפה לעבר חבריה שישבו למטה והביטו בה. הלילה היה חשוך, והם בקושי הצליחו להבחין בה. סיגי איבדה, כנראה, את שיווי־משקלה, ונפלה למיגרש־החניה לעיני חבריה.

המעקה

שעל הגג אינו גבוה. אין שום קושי לטפס עליו. סיגי, שעלתה עליו, רצתה כנראה להרשים את חבריה במיבצע אומץ. מתחת למעקה הבטחון נפערת התהום — שום דבר לא יכול היה לעצור את נפילתה של הנערה.

מבט ממעקה הגג

יכול לגרום סחרחורת למביט למטה. אין אי־פוא פלא שסיגלית, שעמדה שם, איבדה את שיווי־משקלה.

הבניין שברחוב אלנבי, הוא הבניין הגבוה ביותר בקריית־אליעזר. ניתן לצפות ממנו בכל הקריה ובהרי־הכרמל. הגג הוא מוקד משיכה מסוכן ביותר למשחקיהם של כל ילדי הסביבה.

„ילד אחד אפילו ליווה אותה עד למעלית. זה כל־כך אופייני לה, לסיגי שלי. לרצות להיות הראשונה בכל מקום. בשביל להגיע לפני כולם היתה מוכנה לעשות הכל." היא משתתקת לרגע, מוחה את דמעותיה וממשיכה. „הם סיפרו שעלתה לגג. שצעקה להם מלמעלה. ניפנפה בידיה. זה היה הניפנוף האחרון שלה."

אין ספק שאם הרצון להוכיח את עצמה הוא שדחף את סיגלית לעלות על הגג, היא לא נתקלה בשום קושי. הדלת המובילה אל גג הבניין פתוחה תמיד. היא גם נשארה פתוחה למחרת יום האסון. איש לא טרח לסגור אותה. שום קושי אינו עומד לפני ילדים. הרוצים לשחק מישחקים אסורים על גגו של הבניין הגבוה ביותר בקריית אליעזר.

„שכחתי הכל..."

א בא של סיגלית יושב בפינת החדר. דומה כי אינו שומע את חילופי הדברים. הוא שקוע בעצמו ובצערו.

שלמה כ"ץ איבד את כל מישפחתו ב־שואה. „את כולם לקחת ממני, אלוהים," הוא מתייפח, „את כולם. למה להוסיף? למה גם את סיגי? היא היתה בשבילי האור והשימחה בבית.

„סיגי, המישטרה שאלה אם היכיתי אותך באותו יום. מעולם לא הרמתי עליך יד. איך יכלו לשאול דבר כזה? היה לך כל־כך טוב בבית."

במישפחתה של סיגלית שש נפשות. מרים האם היא אחות בבית־החולים כרמל בחיפה, האב, שלמה, הוא נהג מונית. לסיגלית שתי אחיות ואח בן חמש, אבנר.

פתוח

הפירצה קוראת לגנב. אין מחסום שיגביל את הגישה לגג. גם לאחר האסון נשארה הדלת פתוחה.

„סיגי נפלה מהגג בגלל שהתעקשה ל־הראות לחברים שלה שהיא יכולה לעמוד על המעקה. היה לילה. היא לא ראתה. היא פשוט נפלה."

„פחדתי לגעת בה"

ב ערב המאורע היתה סיגלית על־יד ביתה, בחברת חברתה אורית ונערים שכנים נוספים. אורית היתה מזה שנים חברתה הטובה ביותר של סיגלית. לרגליה צנחה סיגי ללא רוח־חיים.

הילדה בת ה־14, שהיתה עדה למות חברתה, עברה זעזוע קשה.

„סיגי היתה החברה הכי טובה שלי," היא מספרת בלחש. „סיגי היתה כזאת מין מצחיקה. היא היתה ספורטאית מצטיינת. אחת מהכי־טובות בבית־הספר. לפעמים היתה נתלית על המעקה שבמירפסת שלנו, ומבהילה אותי עד מוות, ואחר־כך מתפוצצת מצחוק.

„באותו יום שיחקנו. היא עמדה שם. ניפנפה אלינו בשתי ידיים. פיתאום היא היתה למטה. לא ראו כלום. לא היה דם. היה שקט כזה, ואז התחלנו כולנו לצרוח. פחדתי לגעת בה."

מיספר ימים לאחר שאירע האסון התקבצו בביתה חבריה של סיגלית, שהיו עדים לנפילתה מהגג. מקטעי סיפורים ומחצאי מישפטים הצליחה אמה של סיגלית להבין מה בעצם אירע באותו לילה.

„הילדים סיפרו שהם פשוט התערבו, שלאף אחד לא יהיה האומץ לעמוד בלילה על מעקה הגג," היא מספרת בקול תנוק. „הם סיפרו שסיגי תיכף קפצה ואמרה „מה הבעיה?" „נראה אותך," אמרו לה כולם. תוך שניות היא כבר רצה לכיוון המעלית.

האח הקטן, שעדיין לא עיכל את גודל האסון, לא מוצא לעצמו פינה שקטה בין האנשים הבוכים. „אמא. מתי אוכלים?" הוא מתפרץ הביתה ושואל. כולם ממהרים להשקיט אותו: „אחר־כך אבנר, אחר־כך!" עונה לו מרים ומחבקת אותו בכוח.

היא עוצמת את עיניה ומספרת לנוכחים: „אתם יודעים? באמבולנס, לא יכולתי לעשות כלום. לא בדקתי דופק. לא נשימה. רק לחשתי את השם שלה כל הזמן: סיגי, סיגי. שכחתי שאני אחות, שכחתי הכל. החזקתי לה את היד והתפללתי בליבי לאלוהים שזו לא תהיה הפעם האחרונה."

אירית דקל ■

(המשך מעמוד 38)

בגוף, כגון: מלחים, תבלינים, מחמצים, שומנים מן החי, רטבים, מיונית, פירות־ים, פאסטות למיניהן, דגים מטוגנים ב־שמן, חביתות, שמנת, קצפת, גבינות מסוגים מסויימים, גמבה, כרובית, פטריות, חצילים, פירות יבשים, בוטנים, אגוזים, שקדים, תאנים, תמרים, לחם טרי, לחם חי, קפה שמכיל קופאין, תה מרוכז, מש־קאות חריפים. כמו כן יש להמנע מעישון.

מאכלים אלה מגבירים את כמות המל־חים המתרכזים בתאים, המושכים ואוצרים בתוכם מים.

„אנו חיים היום חיי ישיבה," מצטחק ד"ר דמבינסקי, ומספר בבדיחות הדעת על אדם העתיד „שתהיה לו עין אחת גדולה — כדי להתבונן בטלוויזיה, אצב־עות ארוכות (ללא כף יד) כדי להשתמש במחשב, רגליים קצרות, כי בלאו־הכי הוא לא ישתמש בהן, וישבן גדול לשבת עליו."

מה הם הגורמים לצלוליטיס?

במקום ראשון עומדים ההורמונים ה־נשיים. משום כך זוהי בעיית נשים בלבד. בתקופה שאין שווי־משקל הורמונלי נוצ־רות בעיית הצלוליטיס; יש שלוש תקו־פות כאלה בחיי אשה:

- בתקופת ההתבגרות: לכן גם נע־רות בנות 11 או 12 זקוקות לטיפול.
- בתקופת ההריון ולאחר הלידה.
- בתקופת הבלות.

בהתפתחות המחלה יש ארבעה שלבים:

- בתקופה הראשונה הצלוליטיס טרם בולט לעין, וניתן להבחין בו רק בשעת צביטת העור. מופיע עור כתום כקליפת תפוז.
- בתקופה השניה עור התפוז נראה לעין.
- בתקופה השלישית עור התפוז נר־אה לעין, ועליו מופיעות בליטות חיצו־ניות המעוותות את צורת הרגל.
- בתקופה הרביעית צורת רגל מעור־תת, והווריד החיצוניים בולטים.

הצלוליסטיס מופיע בדרך־כלל באיזור הירכיים, אך גם בברכיים בקרסוליים וב־זרועות.

הוצאות עיסוי

א שה שמנה שתוריד כמות קלוריות מספקת בדיאטה, תירזה. אך אם יש בגופה תאי שומן שספגו מים, לא תע־זור לה כל דיאטה, והיא תזדקק לטיפול.

זהו טיפול אסתטי מקובל הנעשה ב־מרפאה מיוחדת לכך, ובשום מקום בעו־לם אינו בטיפולה של קופת־חולים, אשר לא תכיר בצלוליטיס כבמחלה. רק באופן פרטי ניתן לטפל בבעיה. מכיוון שזהו טיפול אסתטי, זוהי זירה מסחרית ולא כל אשה יכולה להרשות אותו לעצמה.

ד"ר דמבינסקי טוען שיש בארץ נשים רבות המסוגלות להרשות לעצמן טיפול זה, אך טרם שמעו עליו.

גם חבריו למיקצוע בארץ לא שמעו על תגלית רפואית זו.

מה מחיר התענוג? המחיר שונה מארץ לארץ, מרופא לרופא ומלקוחה ללקוחה. המחיר שרירותי ונקבע לא פעם לפי מצבה הכספי של הלקוחה.

המחיר הממוצע, נאות ד"ר דמבינסקי לגלות, הוא 25 דולר לזריקה, ועוד הר־צאות העיסוי. הטיפול יכול להסתכם ב־100 אלף לירות. כדי להגיע לתוצאות טובות טוען ד"ר דמבינסקי, יש צורך ב־שיתוף פעולה מלא מצד הלקוחה בעניין הדיאטה התזונתית, יש צורך בעיסוי מת־אים, ובתנועה.

ד"ר דמבינסקי מוסיף: גם אחרי הטי־פול לא נעלם הצלוליטיס לעד. אין ני־סים. צריך לעשות טיפול מונע חוזר של חמש או שש זריקות, מדי שנה.

עדינה, בת ה־35, שהיא אשתו של ד"ר דמבינסקי, וגם היא רופאה, היתה שפן־הנסיונות הראשון שלו. שלוש שנים לאחר לידת בנם נעשה בה הטיפול. עדינה מר־דה שיש לה נטיה להשמנה אך התוצאות היו מזהירות. „פתאום הלכתי עם מכנ־סיים, אפילו מכנסי־ג'ינס — בפעם הרא־שונה בחיי."

ד"ר דמבינסקי, שטיפל משנת 1978 ועד היום בארבעים לקוחות, החל מגיל 12 וכלה בגיל 60, אומר בסיפוק שבכל המיקרים התוצאות היו טובות.

הטיפול בצלוליטיס מהווה עבודה צדדית של ד"ר דמבינסקי, שבא לארץ מדי שנה לביקור מישפחתי. הוא מקווה לחזור לישי־ראל, ואולי אז יוכלו הנשים הישראליות ליהנות מרגליים יפות. **אורנה גלזן** ■

הבדואי שנאשם באונס וברצח החיילת ורד וינר (מימין) הורשע, ובית־המישפט העליון דחה את ערעורו - אך נשארו תמיהות

מימצאים שנתגלו בגרצחת, והוא הסכים. הבדיקה הוכיחה כי הדם והזרע הם מאותו סוג שנמצא בגופה. אלא שלהוכחה זו לא היה משקל רב, מכיוון שסוג־דם זה הוא שכיח מאוד, ונמצא אצל כל אדם רביעי באוכלוסיה. אך הדבר עודד את המישטרה, והיא נקטה בתרגיל מחוכם.

לתאו של אל־טורי הוכנס עצור אחר, בן־שיבטו. עצור זה, מוחמד אל־עביד, נחשד כי הרג אדם בתאונת־דרכים. בן־דודו של מוחמד, שוטר במישטרת באר־שבע, תידרך אותו כיצד לתחקר את אל־

האשם הודשע - הספק נשאר

ה חזייה היתה כרוכה ומהודקת סביב צווארה של החיילת הצעירה, ששכבה ללא רוח־חיים על השביל המוביל מהכביש הראשי לקיבוץ מישמר־הנגב. פניה היו פצועים ומגואלים בדם, חצאיתה היתה מופשלת, ותחתוניה היו תלויים על שוקה הימני. כאשר הפציע השחר, אחרי ליל־העלטה ב־10.10.79, יצא חייל, חבר ה־קיבוץ, בדרכו חזרה למחנהו. בשולי הדרך, תחת עץ, גילה את גופתה של ורד וינר, שאותה הכיר מקיבוצו (העולם הזה 2199, 2198).

המישטרה שהוזעקה למקום ערכה בדי־קות, ושלחה את הגופה למכון הפאתולוגי. התברר כי החיילת נרצחה סמוך לשעה עשר בערב הקודם. היא מתה מחנק, ו־נאבקה לפני מותה עם תוקפה. סימני־אלי־מות נותרו על פניה הפגועים באבנים, שהיו מונחות לידה מוכתמות בדם. תחת צפורניה נמצאו שרידי עור ודם, שה־מישטרה הניחה כי היו של הרוצח, שאותו שרשה ורד לפני מותה. באבר־מינה נמצאו תאי־זרע, והמישטרה חשדה כי המניע לרצח היה אונס.

שריטה על המצח

כ ל המאפיינים הזכירו באופן מפ־תיע רצח קודם — הרצח של רחל הלר, בסוף שנת 1976. גם במיקרה זה היה הקרבן חיילת צעירה, שנאנסה סמוך למותה, וחזייתה נמצאה כרוכה סביב צווארה. שתיהן נמצאו ליד כביש, מוטלות על הארץ. המישטרה למדה היטב את הלקח מהמיקרה הקודם, והפעם ניהלה את החקירות בצינעה, ללא כל פירסום.

החקירות פנו לכל הכיוונים. נחקרו חברי־קיבוץ, מכיוון שבמשק נמצאו כתמי־דם. נחקרו חיילים שהתאמנו ליד המשק, מכיוון שליד הגופה נמצאה דרגת טר"ש קרועה וישנה. ורד היתה רב"טית, ולכן הניחה המישטרה כי דרגת הטר"ש היתה של אדם אחר. נחקרו גם ידידים וחברים של הנערה בבאר־שבע, והתגלה כי בילתה את שעותיה האחרונות עם חברה בעיר, וזו אף ליוותה אותה לאוטובוס שיצא לקיבוץ בשעה 8 בערב. נוסעת הבחינה כי כאשר ירדה ורד מהאוטובוס, עמד בצד הדרך גבר לבוש בבגדים בהי־רים.

עשרות אנשים נעצרו, אך כולם שוחררו ללא מימצא.

חודש אחרי הרצח הגעה החקירה למבוי סתום. ואז בא לתחנת־המישטרה בבאר־שבע מורה לנהיגה, יהודה בן־נעים, וסיפר כי הוא חושד שאחד מתלמידיו, הוא שרצח את החיילת. חשדו התעורר כאשר ראה כי מיצחו של התלמיד, עטבה אל־טורי, היה שרוט זמן קצר אחרי הרצח. כאשר שאל המורה את אל־טורי למקור השריטה, הסביר הבדואי כי נפל מאופניו ונחבל. אולם מאותו יום החל מפנק את מורהו בדברי־מתיקה, בגרעינים ובפרחים.

המישטרה הזמינה את אל־טורי, והוא בא מרצונו החופשי. על מצחו עוד ניכרה השריטה. הוא נעצר מיד ונחקר, אך הכ־חיש כל ידיעה על הרצח וכל קשר אליו. לדבריו הוא אפילו אינו מכיר את האיזור, ואינו יודע היכן נמצא קיבוץ מישמר־הנגב.

המישטרה ביקשה ממנו מידגם של דם וזרע, כדי לבדוק אם אלה מתאימים ל־טורי. על גופו הוטמן מכשיר־הקלטה, והוא התבקש לדובב את חברו לתא.

מכיוון שהדבר החשוב ביותר לאל־טורי, באותו רגע, היה שיחרורו ממעצר, ניצל הסוכן השתול חולשה זו. הוא הבטיח לאל־טורי שכאשר ישתחרר, ילך להוריו של אל־טורי וישכנע אותם לשכור עבורו עורך־דין. הוא הסביר לאל־טורי כי עורך־דין מפולפל ישיג את שיחרורו בערובה. אם יודה לפניו ברצח.

בשיחה ארוכה, שחלקה לא נקלט בגלל שיבושי־הקלטה, תיאר החשוד־ברצח ל־חברו את הגירסה שימסור לעורך־דין על פרשת הרצח. בעזרתה הוא קיווה לשכנעו לעזור לו ולזכות בשיחרור בערובה. מפעם לפעם הוא הודה, לכאורה, ברצח, ושאל בעצת חברו כיצד לנסח את דבריו, ומה כדאי לו לומר. „אם לא תודה, זה יכול להשאיר אותך בכלא שנה־שנתיים, עד שייגמר המישפט. אבל אם תודה, במאתיים אחוז, אני אומר לך יוציאו אותך בערי־בות," יעץ הסוכן לאל־טורי.

„עשיתי" או „לא עשיתי?"

ה שיחה המוקלטת מלאה בסתירות ובחזרות מדברים. אל־טורי ענה חל־קית, ולפעמים, איחר בתשובתו. השיחה התנהלה בערבית בניב בדווי הנגב, וה־תירגום הראשון, שהוגש לבית־המישפט, נדחה על־ידי הסניגור, משה ישראל. הוא טען כי התמליל מלא בשגיאות־תירגום, ושחסרים בו חלקים רבים, שאותם לא הצליח התורגמן להבין. התמליל השני שהוגש הוסכם על דעת שני הצדדים.

נאשם אל־טורי (באמצע) על ספסל־הנאשמים
אנחנו מפחדים להודות בשקר... הלב לא נותן!"

יש דברים תמוהים רבים בשיחה. כאשר שאל הסוכן את אל־טורי מתי קרה הרצח, בחצות־יום או בחצות־לילה, לא ידע ה־בדווי מה להשיב. הסוכן, שתודרך היטב על־ידי המישטרה, אמר לו: „טוב, נגיד 12 בלילה, גמרנו, 11 בלילה, חושך." האם יתכן שרוצח לא יזכור את שעת הרצח?

בעמוד 49 שאל הסוכן לראשונה שאלה ישירה: „תגיד, עשיתי' או ,לא עשיתי'?" החשוד ענה: „לא עשיתי!"

ובהמשך שאל: „מה, אגיד להם שקר?" וכאשר יעץ לו הסוכן להודות כדי שישוח־רר בערובה, ענה: „אבל אנחנו מפחדים להודות בשקר... הלב לא נותן!"

לעומת חלקים אלה, המצביעים על חפותו של אל־טורי, ענה לחברו לפעמים בתשובות המשתמעות כהודאה. למשל, כאשר שאל אותו אל־עביד: „אני יודע, עכשיו שכימעט 95% שעשית (את הפשע), ועכשיו ידע איך לדבר איתם (עם ההורים, כדי לשכנעם לשכור עורך־דין)," ענה לו אל־טורי: „נכון!" במילה זו נאחזו השופ־טים כאשר מצאו כי היתה כאן הודאה באשמה.

חקירות המישטרה הוכיחו כי החשוד שיקר כאשר טען כי אינו יודע היכן נמצא הקיבוץ. התברר כי היה נוהג לרעות את צאנו במאהל שצפה אל הקיבוץ, וידע היטב את מיקומו. גם השריטה במיצחו נבדקה על־ידי הרופא, הד"ר בצלאל בלוך, והתגלה כי לא נגרמה מנפילה מאופניים. שני שקרים אלה שיכנעו את המישטרה כי אל־טורי היה הרוצח, והם העבירו את תיק־החקירה לפרקליטות מחוז הדרום. שם השופט דן כהן, קבע כי הנאשם הוא ערמומי.

„נכון הוא כי במהלך השיחה המוקלטת הכחיש הנאשם פעמים רבות את מעורבותו ברצח המנוחה, אולם מהכחשות אלה אין ללמוד על־כך שהודאת הנאשם ברצח ה־פסק־הדין, השפיע בוודאי באופן תת־כי־רתי על השופטים. התובע, משה זילברמן, העלה בעיתוי טוב, סענה מישפטית של „עדות־שיטה". הוא ביקש להזמין עדים שיעידו כי לנאשם יש שיטה בעבירותיו. כי בפעם קודמת, בהיותו בן 17, כאשר הסניגור, ישראל, הגיש עירעור על פסק־הדין לבית־המישפט העליון, ו־בימים אלה הוחלט לדחות את העירעור. אך בפעם הראשונה בתולדות בית־המיש־פט העליון נדחה עירעור על הרשעה ברצח ברוב־קולות בלבד.

השופט משה בייסקי כתב בפסק־דינו את דעת המיעוט: „חברי המלומד, ממלא־מקום הנשיא (אשר קבע את ההרשעה ברוב דיעות), מדגיש את אותם קטעים מדברי המערער בשיחה המוקלטת שאינם אופייניים לאדם חף־מפשע. לכך אני מוכן להסכים. אם כי אין להתפלא על־כך, לאור הצורה שבה תימרן מוחמד את ה־שיחה לכל אורכה... אך זה בילבד איננו מספיק.

„בהודאה יש יותר מדי סתירות פני־מיות, מכדי שיהיה בטוח להשתית עליה הרשעה. גם אותם הקטעים של השיחה הכוללת, המצביעים לכאורה לכיוון הרש־עה, ניתנים לפירוש נוסף. כל ספק חייב לפעול לטובת הנאשם. ואני — אין ב־יכולתי להשתחרר מהספק. לפיכך הייתי מזכה את הנאשם."

קיבוצי הדרום נשמו לרווחה עם סיום המישפט. רוצחה של החיילת נתפס, נשפט וקיבל את עונשו. גם אנשי־המישטרה סגרו את התיק בסיפוק. אבל כאשר בליבו של שופט עליון עוד מקנן ספק באשמתו של נאשם, אין זה סוף־פסוק. אפילו אם שופט אחד בילבד מזכה את הנאשם מחמת־הספק, יש לעשות משהו בנידון. פרשת ברנס ופרשת סלומון אבו עדיין טריות, ולא כדאי להתחיל פרשה נוספת.

הסניגור פנה לנשיא־המדינה כדי להשיג חנינה למרשו, ויחד עם זאת פנה גם ב־בקשה לבית־המישפט העליון לדון שוב ב־עניין, בהרכב רחב יותר. **אילנה אלון**

הנופה והחזקרים במקום הרצח
„יותר מדי סתירות פנימיות, מכדי שיהיה בטוח..."

פרקליט ישראל
לבד נגד כל העולם

„הנאשם הוא ערמומי"

ה שופטים לא התעלמו מכך שהמדיה, אל־עביד, זכה בפרס גדול על הצל־חתו. הוא נאשם בגרימת־מוות בלבד, עבי־רה שעונשה שלוש שנות־מאסר, ולא ב־הריגת, שעונשה 20 שנה. אבל בית־המיש־פט לא התייחס אליו, אלא אך ורק לשיחה המוקלטת. מתוכה דלה את הקטעים שנראו לו כהודאה באשמה. השופטים מצאו גם את ה„דבר־מה" המישפטי, הדרוש כתמיכה בהודאת נאשם. הם ראו בשקריו תמיכה בהודאה ומצאו תמיכה נוספת בסוג דמו וזרעו.

השופטים דחו את דיבריהם של שני פסיכולוגים נודעים, שהביאה ההגנה, ש־קבעו כי הנאשם מפגר מעט בשיכלו, ואינו יכול לתחנן ולראות דברים באופן כוללני. לדעת השופטים לא הספיקו הפגי־שות הקצרות, שבהן ראו הפסיכולוגים את הנאשם, כדי לבסס מסקנות אלה. להיפך, אמור אינה אמת. אלא יש ללמוד על ער־מומיותו הרבה של הנאשם, ועל רצונו להרחיק עצמו מביצוע העבירה, ולערפל את המידע שדלף לאוזני העד אל־עביד."

למיקרא תמליל ההודאה ופסק־הדין, קשה להתעלם מהפער העצום בין רועה־העיזים, האנלפבית, חסר הידע והתרבות, שבילה את מרבית חייו הקצרים בין ה־כבשים, ובין השופטים הנכבדים, בעלי התרבות המערבית ועשרות שנות לימוד ומחקר. כל מילה הנאמרת בציוריות מיז־רחית מתפרשת בבית־המישפט בצורה מתוחכמת וערמומית. השופטים מתעלמים מדמותו של הרועה, שמצא עצמו לכוד בין כתלי בית־הסוהר, כאשר כל העולם נגדו. תוצאות הבדיקות של חכמי־המיש־טרה, שהיו ככישופים בעיני הבדואי, הוכיחו כי זרעו ודמו נמצאו בגופה של המנוחה. הוא לא הבין כי קרוב ל־60% מהאוכלוסיה נכנסו להגדרה זו, וחשב כי ההוכחה היא „מן אללה". ומיהו הרועה שיתקומם נגדה?

מורה־ההגיגה שלו קם נגדו, וגם חברו־לצרה ובן־שיבטו הקליט את שיחתו ומסר אותה למישטרה.

דבר נוסף, שכימעט שאינו מופיע ב־עדרו רעה ליד מושב קדימה בשרון, הור־שע בנסיון לאנוס נערה.

באותו מיקרה התיידד הבדווי הצעיר עם הנערה היהודיה, ויום אחד היא הגישה תלונה במישטרה שהוא ניסה לאנוס אותה. כאשר נחקר הכחיש בתחילה הכל, אבל עוד באותו יום הודה במישטרה, בעברית, שבה אינו שולט עד היום, כי אומנם ניסה לאנוס את הצעירה.

השופט מפקפק

ה מישפט הוכרע על פי הודאתו, ו־נידון לשנת מאסר. כרגיל אין אפשרות להעלות עבירות קודמות של נאשמים לפני מתן פסק־הדין. הדרך המישפטית היחידה המתירה זאת היא כאשר רוצים להוכיח „שיטה". התובע ניסה להכניס את העדות בצורה זו, אך בית־המישפט דחה את בקשת התובע, ולא נתן לו להעלות זאת כעדות כשרה. אבל השופטים שמעו את הדברים תוך כדי הטיעון, ואין ספק כי הללו השאירו את חותמם הכבד בלבם.

אל־טורי נידון למאסר־עולם.

קולנוע

סרטים

סרט נורמלי

„סרט זה מוקדש לאומה האלמונית ה־חדשה, הרביעית בגודלה באירופה, אומה של 11 מיליון מהגרים ועובדים זמניים, שעברו צפונה כדי לנצל את אוצרותיהן של המדינות המשגשגות והביאו לשם את מינהגיהם המצחינים, את נימוסיהם המג־עילים ואת ניחוח השום."

במלים אלה, כתובות באותיות קידוש לבנה, התכוון דושאן מאקאבייב לפתוח את סירטו החדש ביותר, מונטנגרו, הנק־רא גם על חזירים ופנינים. הכותרת אינה מופיעה, בסופו של דבר, בראש הסרט, וזה אולי חלק מן הכניעה של מאקאבייב לכמה תכתיבי הפקה, שבלעדיהם לא היה זוכה לשוב ולעבוד באולפני הסרטים, אח־רי שבע שנים של שתיקה כפויה.

המפיק השוודי, בו ג'ונסון, שנטל על עצמו את סיכון ההשקעה בסרט, קבע עי־מו מראש: „זאת חייבת להיות בראש וב־ראשונה קומדיה קלילה, המדברת בשפה מובנת לקהל הרחב והמטובלת ברוטב עשיר של פילפל מיני." כותרת פתיחה מן הסוג הזה, היתה עשויה להפחיד חלק מן הצופים, ומאקאבייב, שהתגעגע אל ה־קהל, נאלץ לוותר עליה.

יוגוסלאבי זה, שהוא, אולי, הקולנוען החצוף, הנועז, השנון והמקורי ביותר ה־פועל היום בקולנוע (כאשר מאפשרים לו לפעול — סירטו האחרון היה ב־1974!) הרכין ראש.

התוצאה: מונטנגרו — סירטו האחרון שיוצג בישראל בסוף חודש זה, בנוכחותו האישית של הבימאי — נחשב למיסחרי ביותר בכל סירטי פסטיבל קאן, האחרון. הוא כיסה, במפתיע, את כל הוצאותיו של המפיק, ג'ונסון, ונמכר בכסף רב בכל חלקי העולם.

מעריצי מאקאבייב, שלא נטשו אותו גם כאשר כל־כך הרבה מתוכניותיו, ב־שנים האחרונות, עלו על שירטון, שמחו בשימחתו. הדרך אל האולפנים נפתחה לפניו שוב.

קיקלו את האורגיה. מי שזוכר את סרט מתוק יודע שמאקאבייב אינו נמ־נה עם הביישנים, שחוששים לשטוח על הבד את מחשבותיהם. להיפך. הוא משת־מש בתמונות הבוטות והחריפות ביותר, אבל לא פעם גם בפיוטיות ביותר, כדי להבהיר את כוונותיו בצורה שאינה מש־תמעת לשתי פנים. מה שהפריע לשוק ב־סרט מתוק היתה התיסבוכת האידיאולוגית שלתוכה השליך את צופיו, כשהכריח אר־תם לא רק לחשוב, אלא אפילו להפעיל את מיטען הידיעות שיש להם. ומה עושה מי שאין לו מיטען כזה?

כשבתפקיד ראשי מופיע אבר־מין גברי מיכני, הנע על גלגלים?

עולם שונה. כל אלה, כמובן, רק סמ־לים חיצוניים למה שמאקאבייב רוצה לו־מר. בסרט יש אמנם עלילה, השונה במהו־תה מזו של סרטיו הקודמים: אשתו האמ־ריקאית של איש עסקים שוודי שנותרת בגפה ביום השנה החדשה, נקלעת למוע־דון לילה של פועלים בלקאניים ומגלה שם עולם שונה מעולמה המצוחצח. היא חו־רת הביתה אך שום דבר לא יהיה עוד כפי שהיה.

מאחורי המיסגרת העלילתית הזאת, אפ־שר למצוא שוב את הנושא שהטריד את מאקאבייב מאז ומתמיד: החברה האנו־שית כגורם שמדכא את הפרט, והקידמה המשכללת את החברה אבל מחמירה את הדיכוי במקום למתן אותו.

מתוך תיאור אורח־החיים המסודר וה־מהוגן להפליא של מארטין ג'ורדאן, איש העסקים השוודי ורעייתו, מארילין, גיבו־רי הסרט, מבצבץ הלעג של הבמאי. החו־קים, המוסכמות, המותר והאסור באים לידי ביטוי משעשע במיוחד.

לעומת החברה השוודית המתנוונת: יש בפועלים הזרים, המהגרים שטרם הש־תחררו ממושגי החיים של רועי־הצאן ב־הרי הבאלקאנים, חיוניות, כנות, וקשר ישיר לחיים. גם כשהם מדברים זה עם זה, במילים אחרות: זוג מתעלס במיטת סוכר, מישגל על שולחן מיטבח, אבר־מין מצופה זהב אצל הגבר ומקושט בפר־חים אצל האשה — כל אלה מרכיבים מיסחריים בהחלט. אבל שירי מהפיכה, אוניה שעל חרטומה מתנוסס דיוקנו של מארקס וגוויות של ילדים בשקי פלאס־טיק ושאר הסמלים המסובכים, קילקלו את תמונות האורגיה שהסוחרים רצו לר־אות בסרט.

במונטנגרו התאפק מאקאבייב יותר. רו־צים קומדיה מיסחרית? בבקשה. לא יהיה כאן שום דבר שיטריד את שנתכם יתר על המידה. אבל ג'ונסון, המפיק, הבטיח לו מראש, שאם ישמור על המיסגרת החי־צונית כמו ילד־טוב, אז מותר יהיה לו להכניס את הברקותיו הפרטיות, ככל ש־ירצה, בין השיטין.

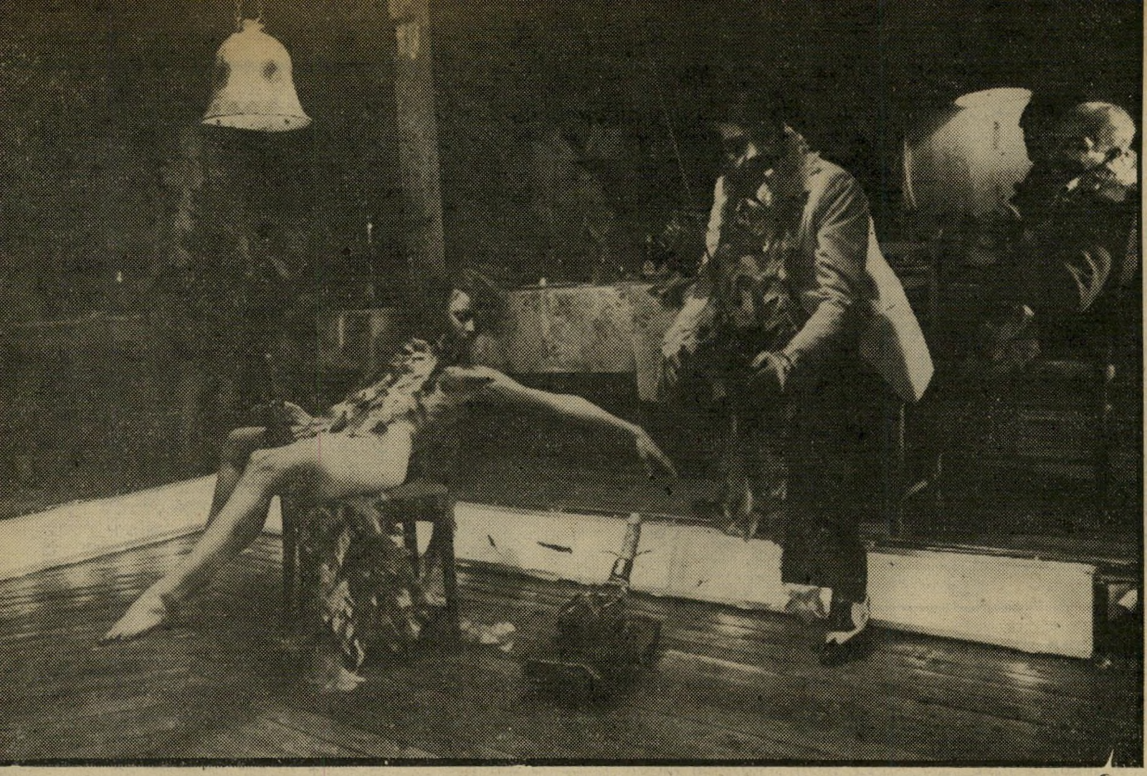
וזאת בדיוק הוא עשה. וכי אצל מישהו אחר אפשר למצוא ברנש שסכין תקועה לו במיצחו, צועד בשלווה סטואית אחרי קטטה? איזה במאי היה מעז, למשל, לה־עלות על המסך, מחוץ למיסגרות פורנו־גראפיות גרידא, בלט אירוטי מתוחכם יוגוסלבי נפלא שהתאים לירושלים. היה זה סיפור על חייט קטן שאהב מאוד את ישו ורצה לעזור לו לסחוב את ה־צלב. וכך נצלב החייט תחת ישו וישו נעלם — איש לא יודע לאן. אך המפיק אמר לי שסיפור כזה לא בא בחשבון בישראל. אולי בפעם אחרת בעתיד...

סיפרו לי שגנבו ממני רעיונות. לא איכפת לי. רעיונות הם חופשיים. אם לואי מאל החליט להראות אשה מיניקה אשה בירח שחור כמו בסרט מתוק שלי, אם זה עזר לו ביצירתו — שיבושם לו. אם בטומי שחה הגיבור בתוך שעועית כמו בסצינת הטביעה בשוקולד בסרט שלי, לא איכפת לי. אם גונבים ממני רעיונות אני ממציא רעיונות חדשים.

שני סרטי האחרונים, מיסתורי האור־גניזם וסרט מתוק לא הוצגו ביוגוסלביה, ואחרי שעזבתי ב־1972 הפסיקו להראות שם את סרטי האחרים. כמה מנציגי מו־לדתי בחוץ־לארץ ידידותיים מאוד כל־פי, ואחרים לא, אבל נתנו לי להבין שהדלת אינה סגורה בפני לגמרי. גם אם מבחינה פוליטית המצב נוח עבורי היום, קיימת בעיית הכסף. מה גם, שלפי קצב חילופי־הגברי במישטרים שם, גם אם פוליטיקאי מסויים מחבב אותך יש סי־כוי סביר שייעלם מן המפה אחרי כמה חודשים.

גדלתי על ברכי הסוציאליזם ועל ה־רעיונות הקומוניסטיים. במערב אני מציג את עצמי בפני האנשים: „אני בא מעולם העתיד שלכם. ראיתי את העתיד וזה לא עובד". אני חושש שעדיין לא הגיע הזמן להשתלטות הסוציאליזם על העולם. אין בפי תשובה לבעיות הכלכליות היום ב־עולם. הקאפיטליזם האמריקאי קרוב יותר לאידיאלים המהפכניים הישנים, של הג־שמת שיווין לכולם, ושל השבעת רעבו־נם של ההמונים.

בסירטי רואים אדם יוצא כשהוא מבו־הל ונרעש מתוך באר וצועק: מהרו, קחו את אחי לבית־חולים יש לו סכין בראש! אחר כך מסתבר שמי שתקע את הסכין בראשו זהו האח בעצמו. זו דמותה של ארצי: את מכה את ואחר כך רץ להציל אותו.

מועדון לילה של פועלים בקניונים בסירטו של מאקאבייב „מונטנגרו"
אבר־מין מכני על גלגלים

קארול לור יונקת משדיה של אשה ב„סרט מתוק"
רעיונות הם חופשיים

מאקאב"ב: „אני בא מעולם העתיד!"

הבמאי היוגוסלבי דושאן מאקאבייב צוהל שוב. אחרי שבע שנות שיתקה הציג בקאן את מונטנגרו, סירטו החדש ווכה להצלחה, אפילו מיסחרית. בראיון מיוחד שהעניק להעולם הזה סיפר על תלאותיו בדרך להגשמתו, על יחסו לסוציאליזם ועל יחסו של המישטר בארצו אל סר־טיו, ואיך כימעט בא לעשות סרט בישׂ־ראל.

מספר מאקאבייב:

במשך שבע שנים כתבתי כשני תריסרי סרטים. דיברתי עם אלף ומאה מפיקים ובכל פעם שנידמה היה לי שהנה מצא־תי את הממון לסרטי וכי אני עומד להגשים את תוכניותי, מצאתי את עצמי כמו צ'ארלי צ'אפלין — ניכנס לבית דרך הדלת ומוצא את עצמי שוב בחוץ. כש־הייתי בפאריס הוצע לי אפילו לבוא ל־ישראל. בא אלי המפיק שלמה מוגרבי ואמר לי — מדוע לא תבוא אלינו? וב־אמת, מדוע לא — היה לי אפילו סיפור

במאי מאקאבייב
כמעט בישראל

עושים אהבה זה עם זה או מתקוטטים ותוקעים זה בזה סכינים, הם נשארים נאמנים לריגשותיהם ולעצמם.

מאקאבייב משווה חברה אחת לחיות בכלוב, וחברה שניה לחיות חופשיות, ואין ספק לצד מי מהן נוטה ליבו. הקידמה מביאה את מארטין ג'ורדאן אל מיטת הפסיכיאטר שלו, ותמונת השניים, לבושים בחלוקים לבנים, על רקע ריהוט מודרני של פלדה וזכוכית, היא מעין נבואה של ניוון עתידני.

ואילו מנגד שובה של מארילין למקורות, מוביל אותה אל אסמים מזוהמים, תינוקי־אהבים על שקי־תבואה ושיחרור מכל המעצורים והחרדות — שהם בעצם יעודו של הפסיכיאטר.

דראביץ ב„מיסתורי האורגניזם"
הסוציאליזם לא עובד

עימות הקולות בפס־קול — התפרצות הלחנים הדרומיים בתוך הסדר הצלילי של הצפון (העלילה כולה מתרחשת בשטוק־הולם) — מדגיש עוד יותר את מוסר ההשכל: לא הפנינים מבוזבזות על חזירים אלא להיפך. חבל להרעיל חזירים בפנינים.

מלך הצחוק

זו היתה תוכנית כמו תוכניות רבות אחרות בעולם הסרטים. היו שחשבו כי לא תתגשם לעולם: מילא, מרטין סקורסיזה עם רוברט דה־נירו הם כבר זיווג בדוק (נהג מונית, השור הזועם), אבל מה יעשה ג'רי לואיס במרק הזה? ומה לדה־נירו הזועם בסרט קומדיה?

היום כבר אין כל ספק: אחרי שלוש שנות הכנה ושני חודשי הסרטה בניו־יורק, עומד מלך הצחוק, בבימויו של סקורסיזה, בצילומו של פרד שורר ובכיכובם של דה־נירו ולואיס, לפני סיום.

המפיק ארנון מילצ'ן שהכיר את דה־נירו לפני יותר משלוש שנים והביאו פעמיים לישראל, לא זכה אומנם להגשים את חלומו — להסריט עם דה־נירו את הביאוגרפיה של משה דיין. אך לעומת זאת הצליח להפגיש יחד את מי שנחשב היום לשחקן הדרמטי המעולה ביותר של ארצות־הברית, עם מי שנחשב לקומיקאי המפתיע ביותר של ארץ זה. מה גם שלאחר סירטו העמדה לא בשבילנו זכה ג'רי לואיס להכרה מחודשת של הביקורת האמריקאית שהיתה חלוקה עליו זמן רב.

וכך נולד מלך הצחוק במחיר של ארבעה־עשר וחצי מיליון דולר, בהפקה עצמאית של מילצ'ן ובהפצה של חברת פוקס. השמועה אומרת שהסרט יהיה מוכן עמד לאוסקר, וכי יש לו סיכויים רציניים להחזיר את השקעתו בריבית דריבית.

הסרט מספר על קומיקאי צעיר ושאפתן, רוברט דה־נירו, שאינו בוחל בשום אמצעי כדי להגיע לתוכניתו של הקומיקאי הוותיק, ג'רי לנגפורד, שהוא הי שחקן ג'רי לואיס.

נוילחמות בני אור בבני חושך

אכסקאליבור (סטודיו, תל־אביב, אירלנד) — ג'ון בורמן הוא במאי המנסה בכל אחד מסרטיו להציג התמודדות בין שני קצוות מוסריים כדי להוכיח שאינם יכולים להתקיים זה ללא זה. לצורך זה הוא משתמש, הפעם, באוסף האגדות על המלך ארתור ועל אבירי־השולחן־העגול שלו.

התסריט נאמן בעיקר לספר שנחשב כמהימן ביותר בנושא זה, „מותו של ארתור" מאת סיר תומאס מאלורי, סופר בריטי בן ימי־הביניים. תחילתו במעשה אונס, שכתוצאה ממנו נולד ארתור, והמשכו בפרשת החרב האגדית, אכסקאליבור, שהמחזיק בה הופך בלתי מנוצח, אולם רק יחיד־סגולה ראוי לאחוז בה. הסרט מתאר את פרשת התגלותו של ארתור, היחידי שהצליח להוציא את החרב מן הסלע והדרך שבה איחד מאחוריו את אבירי אנגליה, את נישואיו, את פגישתו עם לאנסלוט, ואת האהבה האומללה של האביר מן האגם למלכתו היפה. הוא מספר על החיפוש אחרי הגראל, אותו גביע שלפי האגדה נאגר בו דמו של ישוע והמסוגל לתת תשובות לכל שאלות האדם, ולבסוף על ההתמודדות הסופית בין ארתור ומורדרד והתמוטטותה של אגדת אבירי־השולחן־העגול.

במבט ראשון אפשר לחשוד שמדובר כאן בסרט לילדים, עם מעללי גבורה של אבירים, סוסים הדוהרים והשריונים הנוצצים. אולם כמה סצינות חריפות במיוחד, כמו האונס או חלק מן הקרבות, מעידים מייד שהתצגה מיועדת לעיניים בוגרות הרבה יותר. מה שעניין כאן את בורמן הוא לא רק שיחזור של תקופה (הזוכה בכל מיקרה לתשומת לב רבה), אלא בעיקר הקשר שאין לנתק בין העידן הנאור של שיווין וחופש, שמסמל ארתור, לבין המחשכים והאמונות הטפלות, שמסמלים יריביו. וכדי לקשר בין שני אלה, מציב בורמן במרכז את מרלין, אותו קוסם אגדי שהוא מורה דרך לארתור, מעצב דמותו, מבשר הקידמה, אבל גם זה שקובר קידמה זו, כאשר מסתבר שהמין האנושי אינו מוכן לה עדיין.

הלן מורן וניג'ל טרי: אגדות למבוגרים

סיפור לאשה ולמרגל

חוד המחט (מוגרבי, תל־אביב, ארצות־הברית) — פרשיית ריגול דימיונית, שייכת לאותן מעשיות מיכניות שבהן כל צעד בסיפור מתוכנן בכבדות ובצורה גלויה. הדמויות הן בובות מתוכנתות מראש להתנהגות מסויימת, הכל קורה בדיוק כפי שקרה בעשרות סיפורים דומים מסוג זה, והחידוש היחידי, אולי, הוא בעצם העובדה שבזמן האחרון פשוט מיעטו לעשות סרטים כאלה.

מעשה בבן אצולה גרמני השתול בתוך בריטניה הגדולה, במילחמת העולם השנייה, משם הוא שולח מידע חסוי ישר לפיהרר, שסומך עליו יותר מאשר על כל מקור אינפורמציה אחר. שעה ש„מחט" (שם הצופן של המרגל) משתיק את בעלת ביתו לנצח, מציג הסרט, במקביל, זוג בריטי צעיר, טייס ובחירת־ליבו, הנישאים ויוצאים לירח דבש, אבל נפגעים בתאונת דרכים עוד לפני שהגיעו למיטת הכלולות. כצופי קולנוע מתורגלים, מבינים הכל שהמרגל והזוג הצעיר, עתידים להיפגש בעתיד.

ואכן, ארבע שנים מאוחר יותר, יושב הזוג באי סקוטי נידח. הבעל ממורמר ומתנכל לאשתו, משום שאיבד בתאונה את השימוש ברגליו ואינו יכול עוד למלא את חובתו למולדת. האשה סובלת בשקט אצילי, נושאת בגאווה את מר גורלה ומטפלת בבנה היחיד. ביניתיים מפלס לו המרגל, בעזרת סכין קפיצית, את דרכו מלונדון צפונה, שם ממתינה לו צוללת נאצית.

סאתרלנד וקורבן: פגישה בלתי נמנעת

הפגישה בלתי נמנעת, והתוצאות גם כן. וכי מה אפשר לצפות מאשה רעבה לאהבה וממרגל שחי ארבע שנים רק עם סכין קפיצית? כמובן, ללילות אהבה סוערים.

דונאלד סאתרלנד זכה כבר בתפקידים מרתקים יותר מן „החמט" בעבר, וקייט נליגן ראויה בהחלט לתפקידים יותר מעניינים בעתיד.

סקורסיזה מילצ'ן ודה־נירו על בימת הצילומים של „מלך הצחוק"
מילצ'ן מפיק — פוקס מפיצה

דה־נירו לא חסך שום מאמץ וערך תחקירים בנושא, כפי שהוא נוהג לעשות בכל תפקיד שהוא עומד לגלם. הוא עקב אחרי קומיקאים ולמד את אורח חייהם ובעיותיהם. אין מילים בפיו כדי לתאר את עזרתו ומסירותו של לואיס: „הוא טוב מאד, מיקצועי מאד, ויצא מעורו כדי ללמד אותי את סודות המיקצוע". ואילו סקורסיזה, שאינו ידוע כקל ביותר בעבודה, חלק ללואיס, שגם הוא מוכר כאגוז קשה, שבחים: „הוא היה לי לעזר רב בכל הנוגע לתנועות הגוף ולתנועות המצלמה. ידעתי שאני יכול לסמוך עליו".

אחרי משמע האוזניים לא נותר אלא לחכות למראה העיניים.

תדריך
חובה לראות:

תל־אביב — אנגי ורה, אנשים פשוטים, כוכב עולה, זוהר בדשא, שיעור.

ירושלים — הכפיל, כל מה שרצית לדעת על המין, ברובייקר, ביתו של כוהן־הפחם.

שידור

צל"ג

אללי, סיני!

● **לשימעון יקותיאל**, שסירטו ה־תעודי המידבר היה דוגמה מצויינת לסוג מסויים של יצירות ישראליות: יומרנות הזועקת לשמים, ללא מסר וללא תוכן כל־שהו. הסרט, שבא כביכול לתאר את „מידבר סיני כמקור־השראה לאמנים יוצרים, המנצלים את ההזדמנות גם לפרידה", היה תיאור משעמם ומנופח של טיולם של כמה אמנים במרחבי סיני. אלה, לפחות, יצאו נשכרים: הם זכו בטיול חינם על חשבון הטלוויזיה.

מאחרי הקלעים

שיקול מבט

מדי בוקר, כאשר פותחים כתבי מבט וראשי השולחנות במחלקת החדשות של הטלוויזיה את עיתוני הבוקר שלהם, הם מתמלאים חרון ועם. הם עוברים על ה„סקופים" של היומונים, ובוחנים את ההחמצות שלהם.

מאוחר יותר, בישיבת־הבוקר היומית שלהם, הם מטיחים בעורכי מבט את תיסכוליהם. כמה מהסקופים שהוחמצו על־ידי הטלוויזיה בחודש האחרון, כלל לא הוחמצו, אלא נדחקו לקרן־זווית בידי ה־עורכים.

ראשון הסקופים היה ידיעה של **מנשה רז** על מגעיו של יו"ר מיפלגת־העבודה, שימעון פרס, עם נציג סעודי, שנערכו בלונדון. מערכת מבט החליטה לדחוק ידיעה זו למהדורת כימעט חצות. למחרת צוטטה הידיעה בכותרות מאירות־עיניים בעיתוני־הבוקר, ושימשה ידיעה עיקרית במגזיני־הבוקר של גלי צה"ל וקול יש־ראל. את דיווחה של ידיעה זו בהצנעה, נימק עורך מבט, **מיכה לימור**, בקבי־עה: „הדבר כבר פורסם לפני זמן רב."

ביקורת נוספת שהוטחה באחת מישי־בות־הבוקר עסקה בראיון ששרר **יואל אסתרון** עם הרב הראשי שלמה גורן, בערב שקדם להוראת הבג"ץ, המאפשרת לארכיאולוגים להמשיך ולחפור בשטח ג'־של עיר־דויד. אחרי ויכוח נוקב בין אס־תרון לליימור, קוצר הראיון לכדי מחצית אורכו. לדעת רוב הכתבים, היה בראיון המלא ערך חדשותי מובהק, שהטלוויזיה החמיצה.

צופים חדי־עין הבחינו כי יומיים מתוך שלושת ימי ביקורו של ראש־הממשלה מנחם בגין, בניו־יורק, בטרם הגיע לפגי־שות עם נשיא ארצות־הברית, רונאלד רגן, בוושינגטון, דווחו טלפונית ולא ב־דיווח־טלוויזיוני מצולם. במהלך יומיים אלה נפגש ראש־הממשלה עם מנהיגיה של יהדות ארצות־הברית, וניהל סידרה של פגישות עם מנהיגים אמריקאיים על משלוח מטוסי האיוואקס לסעודיה. כתבי הטלוויזיה כינו דיווח זה כ„חדשות ה־מוגשות בתחנת טלפון."

מיכה לימור עצמו אמר על דיברי־הבי־קורת: „אנחנו עוברים עכשיו תהליך של שינוי. אין לי ספק שבקרוב יסתיים תה־ליך בדק־הבית במבט, ושהדבר יתן תוצ־אות חיוביות ברמת הדיווח..."

הבליץ על לונדון

הודעה נוספת שהועברה בין חברי מלי־את רשות־השידור היתה הודעתו האישית של חבר־המליאה, **צבי זינדר**, שהיה ב־עבר הרחוק מנהל הרדיו. ההודעה, שהי־תה מיתקפה אישית על **ירון לונדון**, אמ־רה בין השאר: „אני מוחה נגד עצם העובדה שאדם שהשמיץ ברבים את הנ־הלת הרשות ומוסדותיה בכל הזדמנות, בעל פה ובכתב, ולעיתים ללא רחמים; עובד המכוון את חיציו נגד אישים בכי־רים ברשות — משתתף כמנחה בתוכנית יוקרתית וקבועה. לעובד כזה אין, לדעתי, מקום כמנחה, המופיע מדי שבוע על ה־מירקע, כאילו לא קרה דבר, והכל יפה ושפיר.

„דומני שגם אם אין עילה לשחרר את מר לונדון מעבודתו ברשות, הרי בוודאי שאין מקום להחזיר אותו לטלוויזיה אח־רי חופשה ממושכת, כשהוא משובץ באחד התפקידים המרכזיים בתיכנון החדש. ה־מסר הציבורי מחייב את הנהלת הרשות להעסיק אותו בעבודות הפקה, כתיבה וכ־גון אלה — עבודות שאינן נותנות לו את האפשרות להופיע לפני הציבור, ובוודאי שלא בתוכנית קרובה..."

בפתיח של מיכתבו הבהיר זינדר, בין השאר: „כישוריו של מר לונדון לא היו המניע להתנגדותי. אין ספק שהוא אחד המנחים המוכשרים שבין עובדי הטלוויי־זיה, שגדל בתוך המוסד ובעזרתו הגיע למה שהגיע בגין כישוריו המיוחדים..."

הודעה זו, שהיא חסרת־תקדים בחרי־פותה, והמופנית באופן אישי נגד עובד הטלוויזיה, מקורה בהתנגדותו העקשנית של צבי זינדר לאישור מינויו של ירון לונדון כמנחה התוכנית החדשה דיל'מה, אשר אושרה בוועדת חמ"ה (חינוך, מדע והסברה), בהתאם לנדרש בחוק רשות־השידור.

הבהיר מנכ"ל הרשות: „זינדר העלה את הסתייגויותיו. חברי־הוועדה (**מיכה ינון, לוי־יצחק הירושלמי, דן מרידור**, הפרופסור **ראובן ירון** וד"ר **הינו נואף**) החליטו לאשר את הצבתו של לונדון כמנחה תוכנית זו. המסתייג היחידי היה צבי זינדר. ההחלטה עברה למרות התנגדותו..."

איש מחברי המליאה לא הגיב על הר־דעתו של זינדר.

מגישה דליה מזור*
הרווח בין שיני כרמית גיא שווה מיליונים

הסיבה למיתקפה אישית זו ש זינדר על ירון לונדון, שאחד מחברי המליאה קרא לה „הבליץ על לונדון",* טמונה בסידרת־מאמרים שפירסם ירון לונדון לפ־ני כמה שנים בעיתונות, ושבה הטיח בפני חבריהם של מליאת־הרשות והועד־המנהל טענות על ביזנויותם ואי־יכולתם להת־מודד עם הבעיות המורכבות של הטלוויי־זיה. אחד ממותקפיו של לונדון באותם מאמרים היה צבי זינדר — אשר נטר לו כל השנים איבה. בשבוע שעבר מצא הז־דמנות להתנכל לירון לונדון.

אגב, זינדר מייצג במליאת רשות השי־דור מיפלגה שאינה קיימת עוד על המפה הפוליטית של ישראל: מיפלגתו של ייג־אל ידין.

הקרב על כרמית

במיסגרת השינויים שהוא עורך החליט עורך מבט, **מיכה לימור**, לחולל מהפי־כה בין המגישים. עכשיו עומדים לרשותו חמישה מגישים (**חיים יבין, דן שי־לון, אריה אורגד, דניאל פאר וויי־קוב אחימאיר**). לימור החליט שכל אחד מהקריינים יגיש את מבט יום אחד בשבוע. לחיים יבין אופשר להגיש פע־מיים בשבוע. יעקוב אחימאיר מגיש את מבט מוצאי שבת. בלילות שבת את הש־בוע — יומן אירועים — מגיש **עודד בן־עמי**.

במקביל החליט לימור לערוך שינויים דומים בין קרייניות מבט (**שרי רז, כר־מית גיא, דליה מזור ועינת שרן**). שרי רז ועינת שרן תגשנה פעמיים בשבוע.

אין ספק שהורדתם של יעקוב אחימאיר וכרמית גיא ממנה של שלוש פעמים בש־בוע למנה של פעם בשבוע תביא לתסיסה ולהורדת איכות ההגשה של מבט. ליאור אינו מסתיר את מורת־רוחו מאופן ההג־שה של כרמית גיא. מנכ"ל רשות־השי־דור, **יוסף לפיד**, מעדיף דווקא את סיג־נון־הגשתה של גיא על זה של כל שאר קרייני מבט. לפיד אף אמר, באחת מישי־בות המליאה, ש„הריווח שבין שיניה שווה לטלוויזיה הישראלית מיליוני לירות."

שינויים אלה של לימור בסיגנון ההג־שה של מבט נעשו בהתאם לגישתו העק־רונית, שהמגישים הם מכשירים למסירת החדשות, ותו לא.

איך נכשל „כלבוטק"

לפני כמה שבועות נכשלו אנשי כול־בוטק. כאשר בתגובה על מאות פניות של ישראלים אשר נפשו ביוון ובאיה, החלי־טו לשגר צוות, בראשות **ירון קימור**, לרודוס, כדי לצלם ולדווח על אי־הסדרים, תנאי־הלינה האיומים, תת־התזונה ואיכות החופים שסופקו, כביכול, לנופשים הישי־ראליים.

מנכ"ל הטלוויזיה עודד את שיגורו של הצוות, שפנה אל אחת מחברות־התיירות, המארגנות את טיסות־הצ'ארטר, והזמין מקומות. אלא ששמותיהם של אנשי כול־בוטק ידועים ברבים. הסוכן הבין מיד ב־מה מדובר, והידיעה על כך שוגרה לכל סוכני־התיירות המארגנים טיסות־נופש אלה.

התוצאה היתה ביזבוז כסף בשילוחו של הצוות. סוכני־הנסיעות הקדימוהו וטסו ליוון כדי להסדיר את כל שצריך להיות מוסדר.

אנשי כולבוטק לא אמרו נואש, וב־עבודת־נמלים שינו את הכיוון. הם ערכו תחקיר מקיף על מארגני קבוצות־התיור למצריים, מחדליהם ואי־מיצוי הכתוב ב־פרוספקטים שלהם. התוצאה היתה תוכ־נית שהוקדשה לתיירות הישראלית במצ־ריים, שפגעה פגיעה קשה בהכנסותיהם של מארגני חבילות־התיור לארץ־היאור.

אחד מעובדי כולבוטק הבהיר שיש ב־כוונת התוכנית להמשיך ולעמוד על ה־מישמר בנושא זה, ולמנוע את ניצולם של האזרחים גם בימי החופשה שלהם.

פסקול

תיוך נוסף אמריקה

במהלך אחת מתוכניות בחצי היום ראיין המגיש, **גבי גזית**, מומחה לעכברים, ש־השיב בתשובה לאחת מהשאלות: „העכ־ברים מתרבים בהרבה, והם טובים מאוד בהתנחלות..." גזית חכך בקולו במיקרו־פון, צחק והניח תקליט על המקול ●● צופי־טלוויזיה שטרם רכשו מכשירי־טל־ויזיה בצבע, התוהים על הסיבה לכך ש־תשדירי־השרות הועברו ברובם לשעה מאוחרת יותר, יגלו, כאשר ירכשו מכשי־רים ציבעוניים, כי רוב התשדירים הם צבעוניים, ולכן הם מוצמדים לשידורי־הצבע ●● בעוד שהמומנה על הכנסות־המדינה, **אוריאל לין**, מציע למנכ"ל רשות־השידור **יוסף לפיד**, את ביטול אגרת־הטלוויזיה תמורת תשלום של 330 מיליון שקל מצד האוצר לרשות־השידור, תובע לפיד חקיקה מתאימה, שתבטיח את הכנסות רשות־השידור, באחוז מוגדר מ־הכנסות המדינה. לטענת לפיד, בלי חקי־קה הולמת עשוייה הזרמת הכספים מה־אוצר לרשות להיות אמצעי־לחץ ●● חיטוט בארכיון של קטעי־העיתונות של רשות־השידור גילה כי מאמרו של יועץ ראש־הממשלה לענייני חיקשורת, **אורי פורת**, שבו תבע למנות „נציב עליון ל־טלוויזיה" (בידיעות אחרונות, 23.7.76) התבסס ברובו על שתי רשימות שפירסם, קודם לכן, חבר הוועד־המנהל של הרשות, **אהרון פאפו** בידיעות אחרונות (22.6.76) ובמעריב (30.1.76) ●● השבוע תיערך באולפני הרצליה הקלטה פומבית של ה־תוכנית חיים שכאלה, בהנחייתו של **עמוס אטינגר** ●● הפגישה הטלוויזיונית של שר־האוצר, **יזרם אריזור**, עם ראש ה־שולחן הכלכלי בטלוויזיה, **אלישע שפי־גלמן**, שבמהלכה ראיין שפיגלמן בשתי שאלות את שר־האוצר, היתה בתמיכתו של הממונה על השגרירות האמריקאית, שקיבל מידי אריזור את בקשת ישראל לסיוע לשנת־הכספים 1983. כמה מכתבי־החדשות התבדחו ואמרו: „כל משא־ומתן במיזרח התיכון חייב להיעשות, כנראה, באמצעות האמריקאים. אחרי שהנרי קיסינג'ר והנשיא ג'ימי קארטר תיוו־כו בין ישראל ומצריים, תיווכו האמריק־אים הפעם בין אריזור ושפיגלמן.

---

* „בליץ" הוא ברק בגרמנית. הצבא הגרמני במילחמת־העולם השניה דיבר על בליצקריג („מילחמת בזק"). הבריטים אימצו את המילה כדי לתאר את ההתקפה האווירית הגרמנית על בריטניה ב־1940.

* קריינית בפתיחתה של ועידת־ההס־תדרות השבוע.

המהפך של ירון

יו"ר רשות־השידור, הפרופסור **ראובן ירון**, לא צידד בעמדתו העק־רונית של המנכ"ל, **יוסף לפיד**, לגבי זכותם של רשות־השידור וכל כלי־תיקשורת אחר לקבוע מי הכתב הנשלח לראיין שר זה או אחר. המאבק, שהת־חיל לפני כמה חודשים, כאשר פרצה המחלוקת בין יורם אריזור ו**אלישע שפיגלמן**, העמידה את ירון בעמדת־מיעוט ברשות־השידור. הוא הצדיק את זכותו של שר זה או אחר לקבוע מי יראיין אותו.

פתחתי ואמרתי כי יש לענין הבט כללי. גישתו של השר, אם אני מבין אותה נכון, אומרת, כי אין צורך בכדיקה ניטראלית, כי די בתחושתו הסובייקטיבית של מי שמבקשים לראיין אותו כדי לבסס סרובו להתראיין ע"י כתב מסויים. עם כל הכבוד, זאת היא עמדה אשר רשות השידור לא תוכל לאמץ לעצמה. בייחוסה על כלל אישי הציבור יתקבל המצב הבא: כאשר מזמינים איש ציבור להתראיין, מוענקת לו מכללא האפשרות לפסול מראיין כלשהו, אשר אינו נראה לו. ואם פסילה זו לא תתקבל על דעתה של הרשות, ומשום כך הראיון לא יתקיים, כי אז תהיה הרשות חשופה לטענה כי היא "מחרשת" את איש הציבור שמרוכר בו, לשון אחרת, כל איש ציבור יהיה מוסמך להחליט מי לא יראיין אותו. אין להניח כי תוצאה כזאת תתקבל על גורמי הרשות, המיכהליים והציבוריים גם יחד.

בישיבה החודשית של מליאת רשות־השידור חילק ירון בין המשתתפים הודעה מודפסת, שבה פירט את עמדותיו בנושא. בחלק האחרון של הודעתו אימץ היו"ר את עמדתו של המנכ"ל, ועמדת רשות־השידור כולה בנושא זה (ראה גלופה).

הפרופסור ירון, שיצא לחו"ל בשליחות האוניברסיטה העברית (שבה הוא מועסק במחצית־משרה, במקביל למחצית־המישרה שלו כיו"ר רשות־השידור), העביר את היום שקדם ליציאתו מן הארץ, בסידרת פגישות בירושלים ובתל־אביב עם ראשי תנועת החרות, כדי לתווך בין השר אריזור ולבין הרשות.

וידיאו

בפרס הכפול

וידיאו־טייפ BLAUPUNKT

בלאופונקט מכריזה על תחרות פרסים מיוחדת במינה: כל הקונה טלוויזיה צבעונית או רדיו־טייפ למכוניות בחודש ספטמבר — ישתתף בהגרלה שבה יוגרלו 3 פרסים יקרי ערך:

פרס ראשון:
וידיאו־טייפ RTV-100

פרס שני:
רדיו־טייפ ESSEN

פרס שלישי:
רדיו־טייפ HANOVER

אל תחכה לאוקטובר. קנה בספטמבר, מלא את ספח הביטוח ושלח לבלאופונקט (רח' בוגרשוב 70, ת"א).
ההגרלה תיערך ביום 22.10.81,
באולם התצוגה של בלאופונקט, בנוכחות נציג בלאופונקט בישראל, פרסומאי החברה ורואה־חשבון מוסמך.

פרס שני ושלישי

רדיו־טייפ למכונית BLAUPUNKT

זכה

טוב שחיכית עד עכשיו!

השתתף בהגרלה הגדולה של בלאופונקט.

TEDELEX

BLAUPUNKT ● בלאופונקט – בכל מחיר!

היבואן הבלעדי: טרכף יבוא בע"מ, רחוב בוגרשוב 70, תל־אביב.

מלכת האיים

מזמינה את המועמדות הסופיות בתחרות

מלכת המים 81

לחגיגה של נופש באי האושר

כרתים

מציעה לכם את כל תענוגות יוון באי אחד!

בחסות

דיזנהויז

נסיעות ותיירות

ימים משגעים ולילות לוהטים בשבוע של נופש וכף בכרתים

הגדול היפה המעניין והמגוון – שבכל איי הנופש של יוון!

יום רביעי

16. 9

● **רומיאו וג'ולייט (6.00 — שידור בצבע, מדבר ומזמר אנגלית).** עיבוד מוסיקאלי מונפש לאחד מסיפורי האהבה הגדולים. הגיבור והגיבורה הם שני רו־בוטים מהמודרניים, המשוכללים והרבגוניים ביותר, שירדו אי־פעם מפסי־הייצור. הם מתאהבים זה בזה, למרות העובדה שיוצרו על ידי שתי חברות מתחרות, מגאסטלר וסופרסולר, שאינן חסכות במאמצים כדי להפריד בין השניים. אך סוף האהבה לנצח.

● **מרץ בידיוני : חלוצי החלל (6.20 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** ספינת החלל אינה מצליחה להיחלץ מסערת החלל אליה נקלעה. שדר המגיע מטרלנה מסייע לחלוצי החלל להיחלץ מהסערה.

● **סידרת טלוויזיה : עולמו של ג'ו (6.32 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק „התרמית" מתאר כיצד מגי קונה מחבר לילמודים תשובות לבחינות, כדי להשביע את רצון הוריה. אך היא מבינה שהמעשה היה פסול, היא מבקשת סליחה וזוכה באמון מחודש מצד הוריה.

● **סידרת בידור : ספינת האהבה (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה המספרת על התקשרויות בין נוסעיה של ספינת נופש אמריקאית בים־הקאריבי.

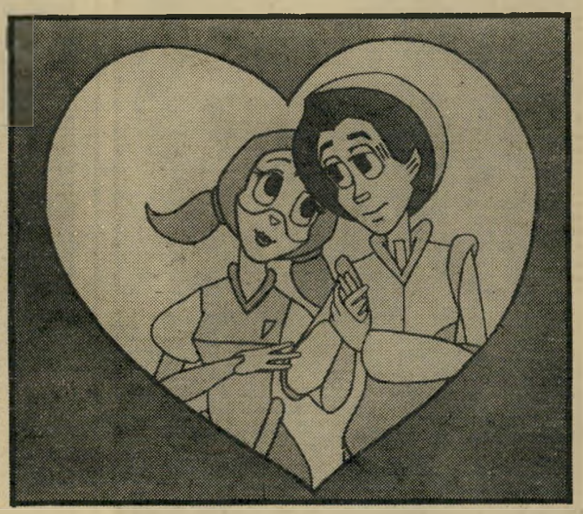
● **סרט טלוויזיה : כיצד להכיר בחורות (10.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** קומדיה רומנטית המבוססת על רב־מכר נודע. גיבור העלילה הוא צעיר שלומיאל ולא מתוחכם המגיע לניו־יורק, שם הוא מנסה ליצור קשרים עם נשים. בתפקידים הראשיים: פרק מקקארן, דזי ארנז ובס ארמסטרונג.

יום חמישי

17. 9

● **תעודה : חיים עדי־ארמות (5.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק שמיני בסידרה, המייחד ליצורים מעופפים.

● **תעודה : מסע ברני**

רובוט ורובוטה : רומיאו וג'ולייאט
יום רביעי, שעה 6.00

דון (9.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית). גירסה מודרנית של האגדה המספרת על מסעם של ברנדון הקדוש וקבוצת נזירים אירים, מאירלנד אל העולם החדש. הקדוש ונזיריו חצו את האוקיאנוס האטלנטי בסירת עור קטנה, והגיעו לאמריקה הצפונית במאה השישית לספירה, כאלף שנה לפני קולומבוס.

● **סידרת טלוויזיה : שש נשותיו של הנרי ה־שמיני (10.25 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק „אן בולין" מספר על נישואיו השניים של המלך לאן בולין, היולדת לאחר מכן עובר מת. כדי לעזור להנרי להיפטר מאן בולין, טופל עליה תומס קרומוויל אשמה של בגידה וגילוי עריות. קית מיטשל הוא הנרי השמיני, ודורותי טוויטן היא אן.

יום שישי

18. 9

● **סידרה לילדים : היידי בת ההרים (3.00 — פס־קול בעברית, שידור בצבע).** היידי מתאקלמת במקום מגוריה החדש, ומתיידדת עם פטר רועה העזים. הסב הממורמר מתרגל לנכדתו, ומחליט שהיידי תמשיך להתגורר בביקתתו.

● **בידור : פרברים וידידים (9.15 — שידור בצבע, מדבר ומזמר עברית).** צמד הפרברים מארח את חווה אלברשטיין, מתי כספי ולהקת ברור חיל.

● **סרט קולנוע : חשמיים בהירים תמיד (10.00 — שידור בצבע, מדבר ומזמר אנגלית).** סרט מוסיקאלי של ג'ין קלי המהווה המשך לסרטו הנודע יום אחד בניו־יורק. הסרט מפגיש שלושה מלחים במעין פגישת מחזור, כשכל אחד מהם כבר עיצב לעצמו דרך חיים משלו. בתפקיד הראשי מופיע ג'ין קלי, ולצידו דן דיילי, מייקל קיד והרקדניות־זמרות דולורס גריי וסיד צ'אריס.

שבת

19. 9

● **סידרת טלוויזיה : דאלאס (10.00 — שידור**

שרון : בעקבות הר־סיני
יום שני, שעה 10.55

ההוכחות מצויות בידיו ?

● **דיון : שיחה בשניים (10.50 — שחור לבן).** הפיזמונאית נעמי שמר משוחחת עם הישראלית־הירדנית אראלה דים.

● **סידרת בידור : בוקעות (11.05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** צ'סטר מציע לדאטש לרצוח את אל־פוארקו. דאטש מסכים, אך מיד משנה את דעתו. מרי בוכה במטבח וג'וליוס הזקן (בנה ג'ודי), נותן לה כמה עצות יהודיות, ומסביר לה כי כל הרעות העוברות על מישפחת קמפבל, הן מיבחן של האלוהים. בני מישפחות טייט (בצבע, מדבר אנגלית). „מה קרה לבייבי ג'ין ?" (חלק א') ביום שבו בנה של סו־אלן צריך להשתחרר מבית־החולים ולשוב הביתה — הוא נעלם.

● **מותחן : קווינסי (10.50 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק „החולה מעל לכל". שני חולים אנושים נפטרים בשעת העברתם מבית־חולים פרטי לבית־החולים העירוני. קווינסי תובע הסבר מד"ר דניאל וארני (השחקן ג'ורג' דיליו). שטיפל בשני החולים בבית־החולים הפרטי, אך לומד לדעת שד"ר וארני רק מוציא לפועל מדיניות אותה קבע מיהל בית־החולים, ד"ר צ'סטר רולינס (ג'יימס קיירן).

יום ראשון

20. 9

● **מוזיקה : ארץ אהבתי (8.03 — שחור לבן).** תוכנית על ארץ־ישראל בהגיית מאיר שליו.

● **סידרת טלוויזיה : לו גראנט (10.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק „פסולת". העיתון עומד בפני בעייה מוסרית : האם לפרסם סיפור רב־חשיבות לציבור הרחב, גם אם לא כל וקמפבל מתאספים כדי להמתין לאות מחוטפה של ג'סיקה. ברט קמפבל ממשיך במגעיו עם המושל, בעוד המאפיה מתכננת להוציאו להורג. במיפגש בין דני לבין ברט, מתוודה דני על אהבתו לאמו החורגת אני. מגי, ארוסתו של ג'ודי, מוזמנת הביתה לראות את ג'ודי החדש.

יום שני

21. 9

● **בידור : צא מזה (8.03 — שידור בצבע, מדבר בעברית).** ששעות בהנחיית יהודה ברקן.

● **ספרות : מום"פ (8.30 — שחור לבן).** ירחון בנושאי מו"לים וספרות.

● **סרט טלוויזיה : חיים היפים (9.30 — שחור לבן, מדבר צרפתית).** מחזה לטלוויזיה שכתב המחזאי הצרפתי הנודע ז'אן אנואי, מי שחיבר בין היתר את בקט, וואלס הרואדורים. העלילה מתרחשת בימים שלאחר מלחמת העולם הראשונה, בגרמניה, כאשר לנוכח עליית השמאל חשים בני האצולה כי הקרקע נשמטת מתחת לרגליהם. מישפחה מבני האצילים מובאת למוסיאון המקומי, ועליה להציג בפני המבקרים, מדי יום ביומו, את אורח החיים הרגיל שלה, כדי שבני המעמד העובד יוכלו להיווכח עד כמה פסולים היו מינהגי האצולה.

● **סרט ישראלי קצר : בעקבות הר־סיני (10.55 — שידור בצבע, מדבר עברית).** סרטו של יואל שרון, שמתאר את גדעון (עמוס טל־שיר) שחזר הביתה מהמילחמה, ונמלט למידבר. בלילה בו מתכונן גדעון לצאת עם חבריו בעקבות הר־סיני, מוריעה לפתע אשתו, נעמי (אריס ברנע). לילה ארוך, מוזר ורב־אירועים עובר על שניהם.

יום שלישי

22. 9

● **צרכנות : כוכבוטק (8.30 — שחור לבן).**

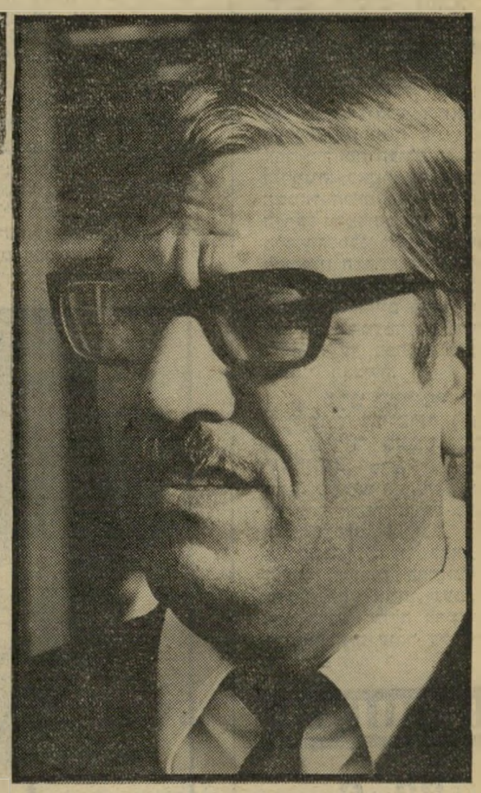
● **תעודה : פרופסור יעקב קלמן מן (9.30 — שחור לבן).** עולמו של המנהל לשעבר של בית־החולים הדסה בירושלים, ושל בני מישפחתו, שרובם רופאים.

● **בידור : טקס בחירת מלכת היופי העולמית 1981 (10.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).**

● **רב־מכר : סיפורו של חייל (10.55 — שידור בצבע, מדבר נאגלית).** סם משמש סניגור בישפט בנו של רוצח בצבא. לאחר מכן הוא נשלח למזרח־הרחוק כדי ליטול חלק במילחמה בין סין ויפאן, בעוד קורט ממשיך להתקדם בקאריירה הצבאית שלו בוושינגטון.

טכס בחירת מיס תבל 1981
יום שלישי, שעה 10.00

אבנר שאקי:

„היזהרו בבני־עניים שמהם תצא תורה!"

פרופסור אבנר שאקי הוא יליד צפת, דור שישי בארץ, בן לאם ממוצא מרוקאי ולאב ממוצא איטלקי־תורכי. הפרופסור למשפטים באוניברסיטת תל־אביב, חבר כנסת, וסגן שר־החינוך בכנסת השביעית, רותח מזעם. הבעיה העדתית שהתעוררה אחרי הבחירות מרתיחה אותו, שנים, כך הוא מספר לי, הוא מנסה ללחום בפער העדתי הנובע, לדעתו, מחוסר מתן הזדמנות להשכלה לבני עדות־המיזרח. שאלתי אותו:

● האם גלי השנאה ההדדיים הנשפכים בימים אלה בעניין הפער בין אשכנזים וספרדים הם לרוחך? האם כך לדעתך, צריך לטפל בבעייה העדתית?

צריך להימנע מטונים גבוהים ומביטויי שיגאה. זה לא ישרת שום מטרה. אני בעד צימצום הפערים ובעד שיווין. על כולנו, בני מיזרח ומערב, להירתם למניעת גילויי איבה, אחרת המצב יביא למילחמת אחים, וזהו הדבר האחרון שאנחנו יכולים להרשות לעצמנו.

● מהו לדעתך, מקור הפער העמוק הזה מביא לגילויי השינאה?

ביטויים מהסוג של הם ואנחנו, טעוני טיפוח עדות. אנשי שוליים — וכל ביטוי נוסף רק מעמיק את הפערים. ואל תשכחי את הבורות שהיא אם כל חטאת. פרופסורים, עיתונאים, סופרים ומחנכים, אינם יודעים דבר על המורשת המזרחית ויש להם רגש התנשאות על תרבות המזרח. הם שוכחים שאנחנו, בני התרבות המזרחית, קדמנו להם ונשרוד אחריהם. הם אינם יודעים כי יהדות האיסלאם יצרה תרבות עצומה עוד לפני שתרבות המערב הביאה דיבורים על צ'חצ'חים ועל אספסוף.

● מדוע לדעתך, רבים המשכיחים בקרב בני עדות אשכנז מבקרב בני עדות המיזרח?

כסגן שר־החינוך לחמתי למען מתן מילגות לבני עדות המזרח. אי־אפשר למנוע מציבור גישה אל הקתרות ואל מוסדות החינוך.

● אתה באמת סבור כי השכלה היא עניין של כסף לא עניין של חינוך?

כל הטענות הגזעניות של סמילנסקי וחבריו, שביקשו לחפש פיגור תורשתי אצל בני עדות־המזרח, צריכות להיזרק לפח. צריכים לחפש פיגור אצל אלו שמחפשים פיגור תורשתי. גדולי ישראל היו בני עניים.

צריך לזרוק לאשפה את כל ריגשי העליונות של מחנכי, סופרי ועיתונאי ישראל, וצריך ללמד אותם אלף־בית של תרבות המזרח. הזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה!

כרמית גיא:

„קריינות זה מיקצוע, לא דוגמנות צמרת!"

אני יודעת שהפעם הראיון שלי עם קריינית הרדיו והטלוויזיה כרמית גיא אינו „בלעדי", אולם לא יכולתי להתעלם מהשערורייה שבהחלטתו של עורך „מבט" החדש, מיכה לימור, שהחליט לצמצם את שעות הופעתה של כרמית ב„מבט" לפעם אחת בשבוע, ביגלל הופעתה החיצונית.

כבר הקדימה אותי העתונאית בלה אלמוג, כשכתבה בדיוק את מה שחשבתי אני: „לפי קנה המידה שלו עצמו, הוא לא היה מסוגל לעבור את הרמפה."

טילפנתי אל כרמית כדי לשאול אותה איך היא מרגיש אחרי שחטפה עלבון צורב ולא־מיקצועי שכזה:

זכותו של עורך מבט לצמצם את שעות העבודה שלי, אך אינני מקבלת בשום פנים ואופן את שיקול דעתו. אני לא יכולה להבין אותו. לבוא ולהגיד לי שאני לא מתאימה אחרי עשר שנים שאני עובדת בטלוויזיה? והוא מודה שאני קריינית טובה.

● מהם לדעתך המניעים של מיכה לימור?

יכול להיות שהוא לא אוהב אותה. אז מה? אני יכולה להביא שניים אחרים שדווקא כן אוהבים אותי. הוא לא יכול לכפות את הטעם האישי שלו על כל המדינה!

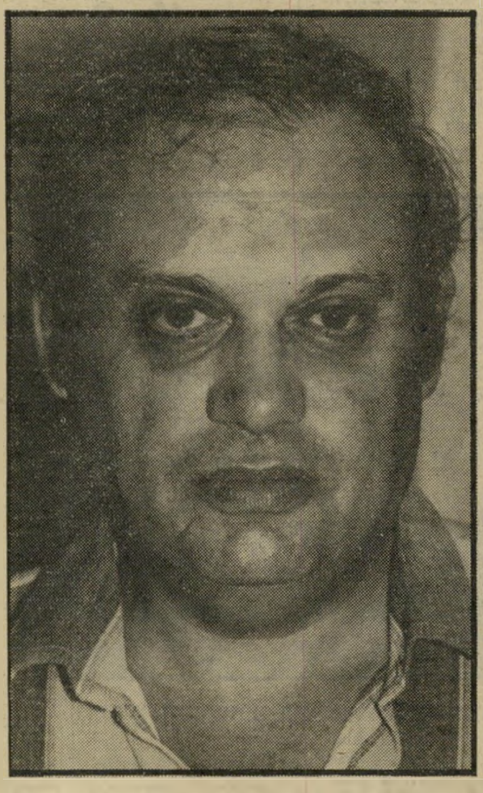
● מתי נודע לך על החלטתו של מיכה לימור?

כל המהפיכה נעשתה מאוד מאוד בשקט מאחורי גבי. מסתבר שכל החבר'ה במחלקה ידעו עוד לפני במה מדובר. כל השנים שבהן אני עובדת בטלוויזיה נמנעתי במכוון מלעסוק ברכילות, עשיתי את עבודתי והלכתי הביתה. דברים נודעו לי תמיד לאחר מעשה.

פיתאום הרגשתי שאני עובדת פעם בשבוע. שאלתי למה? אמרו לי שזוהי החלטה של מיכה. טילפנתי אליו ושאלתי מה העניין. הוא אמר שהוא חושב שההופעה של דליה מזור ועונת שרן טובה משלי, והוא רוצה שיראו אותן יותר. הוא אומר שהגשת מבט זו גם הופעה, לא רק קריינות. נשארתי בלי אוויר. כדי לא לבכות לו באוזן סגרתי את השפופרת. זה היה נורא מעליב.

● מה את מתכוונת לעשות?

אין לי מושג. מילחמות אינן הדרך שלי. קריינות היא מיקצוע. לא דוגמנות צמרת. אילו רציתי להיות נערת זוהר הייתי עובדת במקום אחר, לא כקריינית טלוויזיה.

אמנון זיכרוני:

„עורך־דין הוא גם בן־אדם!"

במישפט המתנהל עתה נגד קציני המישטרה לשעבר, שאול מרכוס ויהודה אלבז, הנאשמים במסירת עדות שקר במישפטו של עמוס ברנס, שהורשע ברצח החיילת רחל הלר, מייצג שאול מרכוס את עצמו. את הנאשם השני, יהודה אלבז, מייצג עורך־הדין אמנון זיכרוני. שאלתי אותו:

● האם לדעתך יכול נאשם שהוא גם עורך־דין לייצג את עצמו?

אם הוא יכול לייצג אחרים, אין מניעה לכך שייצג את עצמו. עורך דין מקביל למתרגם, אך להבדיל ממתרגם שונה, כי הוא מעביר מסר פוטנציאלי מטעם הלקוח. מישפט הוא מעין דיאלוג בשפה מסויימת. אדם שיש לו כישורים ומסוגל לשחק את המשחק יכול להגן גם על עצמו, בתנאי שיש לו עצבים חזקים.

● האם אינך סבור כי אדם המגן על עצמו אינו מסוגל לשמור על קור־רוח ושיקול־דעת?

אם את רומזת בדבריך כי נמתחת ביקורת כלשהי על התנהגותו של אדם מסויים, זה לא אומר שהביקורת תמיד צודקת.

● כאשר עורך־דין מייצג לקוח הוא אינו מעורב במיקרה מבחינה ריגשית.

ראשית זה לא מדוייק. יש הרבה מאוד עורכי־דין רגשניים. אחרי הכל עורך־דין הוא גם בן־אדם. אולם נכון הוא, שעורך־דין המגן על עצמו צריך את מרחק הביקורת. הכל תלוי באיש. אם עורך־דין יכול לייצג את עצמו במישפט תעבורה, אם הוא מסוגל להתנתק ולהיות עורך־דין כשהוא הנאשם, אין כל מניעה שייצג את עצמו גם במשפט פלילי.

זה הם אומרים ... מה הם אומרים ... מה הם אומרים ... מה הם אומ

אילנית:

„הנוער שבחר בי עושה אותי יותר צעירה!"

תאמינו או לא, אבל 12 אלף בני נוער בחרו בזמרת אילנית כזמרת העשור — מחמאה לא קטנה למי שעברה כבר את גיל העשרים, למרות שהיא עדיין נראית כבת־עשרה.

אילנית, שלמרות גרושיה משלמה צח, עדיין שומרת לעצמה את שם המישפחה שלו, וידועה לכל חבריה כחנה צח, עברה בימים אלה להתגורר בדירתו של חברה, איש העסקים אלי תמיר, ונשמעה לי מאוד שמחה ומאושרת כששאלתי אותה בטלפון:

● **מה זה עושה לך שבני נוער בחרו דווקא בך כזמרת העשור?**

זה שהם בחרו בי, מכל הזמרות, נורא מחניף לי. העובדה שהם התחילו לעקוב אחרי כשהיו פיצקלעך, ילדים בגן, וגדלו יחד איתי, ממש עושה לי דקירות בלב. אני הזדקנתי והם נעשו חתיכים וחתיכות. זו באמת הפתעה שבני נוער, שמתעניינים בתיסלאם ובמוסיקה מודרנית, בחרו דווקא בי. הבחירה הזו עושה אותי יותר צעירה.

● **מדוע האטת את קצב הקאריירה שלך?**

נעשיתי יותר מפונקת. אחרי כל־כך הרבה שנים, אני יותר בררנית, אין לי כוח לרוץ לחלטורות. אל תשכחי שהיו משברים כלכליים, שדרשו ממני להתפשר על תיזמורות של שניים־שלושה נגנים. לא הסכמתי לזה. החלטתי לחכות עד שתהיה לי אפשרות להשקיע, ואז לצאת בתוכנית כלבבי.

חוץ מזה התגרשתי מבעלי השני, ורציתי להיות יותר עקרת־בית, חשבתי שהילד זקוק לי. הילד והחיים הפרטיים שלי יותר חשובים לי מהקאריירה. עדיין יש לי ביקוש רב אבל אני לא רוצה לרוץ. ביקשו ממני להופיע במועדון לילה וזה היה כרוך בחווה שמן, אבל אמרתי: לא, תודה! בערב שישי אני יושבת בבית.

אז אני עובדת בשקט על תקליט חדש שייצא בסוף אוקטובר, ובשבוע הבא אני מתחילה לעבוד על תוכנית יחיד לטלוויזיה. פשוט הפסקתי להסתובב. אני לא יושבת בכלל בפינתי, אם עדיין יושבים שם. אני יושבת בבית וכך טוב לי.

● **האמרגן שלמה צח נפרד משותפו חיים שקד, את נשארת עם צח?**

נו, וכי חשבת אחרת? איך אמר לי מישהו שלשום? אלוהים קשר אותנו לנצח.

חוליו איגלסיאס:

„זה לא בריא לבן־אדם לישון לבד!"

חוליו איגלסיאס, הזמר הספרדי שמרטיט לבבות בשיריו הרומנטיים, הוא תופעה. עובדה — אלפים באו וישבו בקור הירושלמי הנורא על האדמה הקשה של בריכת השולטן, למרות שאני מוכנה להתערב, שלפחות שישים אחוז מהקהל לא הבין חצי מילה משיריו. ממש רגע לפני עלייתו למטוס שהוביל אותו מצריימה, הצלחתי לחטוף עם חוליו כמה מילים:

● **האם נכון שהפירסומים על הרומן שלך עם פריסלייה פרסלי, אלמנתו של אלביס, הם חלק ממסע פירסומת שאתה מנהל כדי לחדור לשוק הדתיים האמריקאי?**

זה לא נכון! אני לא צריך את פריסלייה פרסלי כדי להצליח באמריקה. אני מתגורר במיאמי ואני מנסה כעת לחדור לשוק לא בעזרת פריסלייה, כי אם בעזרת תקליטים שלי. אם הצלחתי כל כך באירופה אין כל סיבה שלא אצליח גם באמריקה.

לדעתי הבעייה נובעת מכך, שהשירים שלי הם בספרדית, ולכן אני לא פופולרי לא באנגליה ולא באמריקה. אני עומד כעת להקליט באנגלית ואני מאמין שאמכור לא פחות תקליטים מאנגלברט המפרדינק.

● **מיהן שתי החתיכות שהבאת אתך לי־ארץ? לא סיפרו לך שיש כאן מספיק חתיכות?**

סיפרו לי, וגם פגשתי כמה. האמת היא שהחתיכות לא באו איתי, הן באו עם הצלם שלי. אבל אני אגלה לך סוד — אני לא אוהב לישון לבד, זה לא בריא לישון לבד.

מוני מושונוב:

„יש משהו יותר רציני זהו־זה בטלוויזיה?

אם יש תוכנית טלוויזיה שאני חסידה שלה, זוהי תוכנית הילדים „זהו זה", המשודרת במיסגרת הטלוויזיה הלימודית. את התוכנית מנחים ארבעה חבר'ה: שלמה בר אבא, גידי גוב, מתי סרי ואחרון אחרון חביב — מוני מושונוב, שהוא שחקן תיאטרון רציני ומצטיין. סקר קצר שערכתי בין ילדי השכונה שלי גילה לי, שמוני הוא הכי־הכי פופולרי, אחריו צועדים גידי גוב ושלמה בר אבא עם כימעט אותו מיספר נקודות, ואחריהם מתי סרי, שהילדים מכנים אותו „מתי מה מצאתי". לפי בקשה מייוחדת של הילדים אני מציינת פה, כי מתי הוא הכי פחות פופולרי כי הוא חדש והם, הילדים, עדיין לא מכירים אותו.

מכיוון שאני מכירה את מוני מושונוב ואני יודעת שהוא צנוע ונחבא אל הכלים, רציתי לדעת איך הוא מסתדר עם הפופולריות העצומה שלו, עם העובדה שמזהים אותו ברחוב ומבקשים ממנו חתימות:

אני לא כל כך מסתדר עם זה. זאת אומרת, אני מרגיש לחוץ, יש הרבה לחץ. מפריעות לי בעיקר האמהות. הילדים בסדר, הילדים מסתכלים מהצד וזהו. האמהות תמיד דוחפות ויוצרות מצבים לא נעימים, שולחות את הילד לבקש חתימה גם כשזה לא מעניין אותו. מוזר לי שכולם מסתכלים עלי. אני בן־אדם נורא פתוח, הולך לים, הולך לסרטים, לא רוצה לשנות סיגנון. אני משלם את מחיר הלחץ. אבל יחד עם זה, כשזה יותר אינטימי, הפופולריות נותנת לי אפשרויות, וזה דבר טוב.

● **לא מתסכל אותך שאחרי כל כך הרבה שנים שאתה עושה תפקידים רציניים בתיאטרון ובקולנוע, התפרסמת דווקא בגלל תוכנית ילדים בטלוויזיה הלימודית?**

מרגיז אותי? מה, יש משהו יותר רציני מ„זהו זה" בטלוויזיה?!

בנשף מרהיב ב„היכל התרבות" זכתה אילנה סיבוני, צנחנית (מיל') ודוגמנית מיקצועית, בתואר הנכסף של מלכת־המים לשנת 1981

נשיקה מלכותית

מעניקה הסגנית הראשונה דליה כהן, למלכת־המים, אילנה סיבוני, עם היוודע דבר זכייתן מאחרי הקלעים מפי

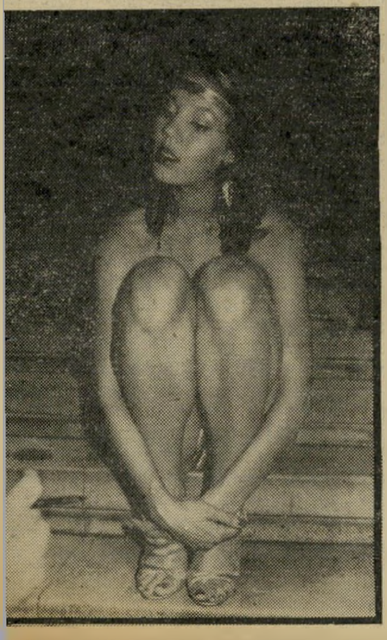
הנציגים: פינחס גולדשטיין, יוסי עמרם ודודו בבלי, נציגי „פינה קולדה", אסתר גינדי, אמו של הקבלן אברהם גינדי, עודי עו־בדיה, נציג „הווי 2000" וגאולה לוי, נציגת „נייטשר ביוטי".

צניחה חופשית

מבט לשמיים שולחת חיה אייגס, בעוד אילנה סיבוני מהורהרת, שניות אחדות לפני היוודע התוצאות.

החמישייה הסוגרת

שנבחרה כנערת־החן, דליה כהן, פקידה ב„תנובה", שנבחרה כסגנית־ראשונה, אילנה סיבוני, פקידה בצנחנים, שנבחרה כמל־כת־המים, איריס נאדל, תלמידת־תיכון מגבעתיים, שנבחרה כסג־נית שניה ואופירה אוחנה מעפולה, שנבחרה כחביבת הקהל.

מימין לשמאל: חיה אייגס התל־אביבית,

ה היה ערב שלא יישכח במהרה. הערב שבו הפכה אילנה סיבוני, דוג־מנית צעירה ואלמונית, למלכת המים של ישראל לשנת 1981. על הבימה המפוארת, כשהיא נרגשת ודמעות בעיניה, מילמלה אילנה: „אני מודה לכולם, אני מודה לכולם, אני עדיין חולמת."

לא רק אילנה חלמה באותו ערב. כל הערב כולו התנהל כבחלום. הבימה ה־מקושטת להפליא בצמחיה דקורטיבית ו־מרהיבה, המדרגות שמהן ירדו שתים עשרה היפהפיות, האורות שריקדו וריצדו והמופע האמנותי העשיר — כל אלה תרמו להצלחת המופע שהיה שיאה של שרשרת התחרויות שהתקיימו בחודשיים האחרונים. בתחרויות שהתקיימו בכל רח־בי־הארץ נבחרו נסיכת ים־סוף, נסיכת הכינרת, ונסיכת הים־התיכון.

בסך הכל ספורט

ד מתמודדות הגיעו לאולם היכל ה־תרבות בתל־אביב שעות ארוכות לפני הנשף. לרבות מהן היה זה הביקור הרא־שון במקום. בחדרת־קודש הן הסתובבו בחדרי־ההלבשה המרווחים, וערכו חזרות עם מפיקת הערב מירי זכרוני. הממונים על מלאכת היופי כבר חיכו לבנות בחדרי ההלבשה והתקינו להן תיסרוקת מתאימה ואיפור נכון.

ההתרגשות גאתה מרגע לרגע. בפעם הראשונה היו באולם הגדול של היכל ה־תרבות כל בני־המישפחות של המועמדות — אבות, אמהות, אחים, אחיות וכמובן, החבר הפרטי. כמעט כל בני־המישפחות הביאו מצלמות והנציחו את המועמדת ה־פרטית שלהם מאחרי הקלעים, הבנות,

דו"שיח מנהל המנחה מני פאר עם מועמדת מס' 11, דליה כהן, שנבחרה כסגנית ראשונה. מני אמר כי רמת המועמדות עולה משנה לשנה.

הללויה צועקת דליה כהן כש־וודע לה כי מונתה לסגנית ראשונה למלכת־המים לשנת 1981.

צהלת ההישג פורצת מפיה של איריס נאדל, תלמידת־תיכון מגבעתיים, כשנודע לה כי נבחרה כסגנית שניה למלכה. שמח בשימחתה גם הדוגמן מכס.

ריקוד הניצחון של מלכת־המים, אילנה סיבוני, והסגנית הראשונה דליה כהן, שפרצו בריקוד של שימחה בהיוודע התוצאות.

כדרכן עוד מתחילת מסע התחרויות, הו־כיחו חברות, עזרו זו לזו וחזרו והזכירו האחת לשניה כי בסך־הכל מדובר ב־ספורט, בתחרות שבסופה תיזכנה כולן בפרס יוצא־מהכלל — נסיעה לחופשה משגעת בכרתים.

אין סיכוי?

דליה כהן, בעלת גומות החן, התבדחה עם חברותיה ולא פסקה מלהזכיר את שמו של החבר שלה, אודי, שנמצא באולם. אופירה אוחנה, בעלת החיוך המתוק, סיפרה כי כל בני־משפחתה הגיעו במיוחד לתל־אביב מעפולה. אופירה, גבוהת הקומה חגגה ביחד עם הבנות את שיחרורה מצה"ל — היא שירתה בחיל־הקשר. איריס נאדל מגבעתיים, שזכתה בתארים שונים במיסגרת התחרויות, נראתה יפה להפליא, כששיערה הארוך נח על כתפיה החטובות.

(המשך בעמוד 59)

בואי כלה המועמדות הסופיות בתחרות מלכת־המים על בימת „היכל התרבות", שהיו ממונות על איסוף המיספרים שנערמו בקלפיות שהוצבו באכסדרת „היכל התרבות".

התפרקות מהמתח הרב מפגינה דליה כהן מאחרי הקלעים, על בירכיו של הדוגמן מכס.

האושר ניכר על פניה של מלכת־המים, אילנה סיבוני, שזכתה בנשיקה מעורך **העולם הזה**.

ואלה החברות שתרמו להצלחת מיבצע בחירת מלכת־המים 1981

זה היה מראה מדהים: הבימה קושטה בצמחיה מלאכותית שסיפקה חברת גור אקסוטיקה מהרצליה־פיתוח; הבנות לבשו ביגדי־ים משגעים וצעיפים של חברת גוטקס ונעלו נעלי מרנו. תכשיטי אנדין סיפקו את הכתרים והשרביטים. הדוגמנים שליוו את הדוגמניות לבשו חולצות של הווי 2000. הבנות היו מאופרות בתכשירי נייטשר ביוטי, הספר הנודע ג'ימי מחיפה התאים לכל אחת מהן תסרוקת אישית, כשהוא משתמש במוצרי השיער של לוריאל. חברת ניבה סיפקה לתחרות את ביגדי־החוף וביגדי הערב, והבנות קיבלו במתנה את השמלות, את הסנדלים ואת ביגדי־הים.

חברת לוריאל נתנה לכל אחת מהן מתנות למכביר וגם חברת עץ הזית לא החסירה במתנות. חברת־הנסיעות דיזנהוייז העניקה לבנות את היפה במתנות — חופשה משגעת בת שבוע ימים באי כרתים — כולל טיסה הלוך־ושוב ואירוח מלא במלון בן חמישה כוכבים. אך זו לא היתה מתנתה היחידה של החברה, שהעניקה לבנות גם חולצות טי לבנות ויפהפיות. הקבלן הראשון־לציוני, אברהם גינדי, העניק לכל מועמדת שי אישי והנחה של חצי מיליון לירות למלכת־המים על קניית דירה בחברתו.

סלון אמבר העניק למלכה חתונה חינם באחד האולמות המפוארים שלו, כולל טיפול ושימלה ביום כלולותיה. חברת פינה קולדה העניקה את מצב־הרוח הטוב ומתנות למועמדות.

מירי זכרוני, שהפיקה את נשפי בחירת מלכת המים ביחד עם גיסה איש מחלקת המודעות של „העולם הזה", רפי זכרוני, סופרת את התוצאות שהגיעו מהקלפיות יחד עם דודו בבלי ויוסי עמרם. נציגי „פינה קולדה", ואסתר גינדי, אמו של אברהם גינדי.

אבי פרידמן מנכ"ל דיזנהוייז, מעניק את כרטיסי הטיסה לחופשה החלומית באי כרתים לאיריס נאדל, שנבחרה כסגנית שנייה ל־מלכת המיים. אמה של איריס, מלכת יופי בעבר, עובדת בחברה.

הקבלן הראשון־לציוני אברהם גינדי, מכתיר את מלכת המים אילנה סיבוני, שמרוב התרגשות הכתר נשמט מראשה. אברהם גינדי העניק למלכת המים הנחה בסך חצי מיליון לירות על קניית דירה מחברת הבנייה שלו. אמו של הקבלן, אסתר, היתה אחת השופטות.

שמעיה ברוך, מנהל חברת ניבה, שהבנות ז'גמנו שמלות ערב ובוקר מתוצרתה, נושק לסגנית השניה איריס נאדל. חברת ניבה הפתיעה את המועמדות כאשר החליטה בסוף התחרויות להעניק להן את השמלות המפוארות, שאותן דיגמנו בנשפים ובטכסים, במתנה.

אבי קטוני, נציג חברת שנלי אינטרנשיונל פינה קולדה קוקטיילס פורטו, מכתיר את הסגנית הראשונה דליה כהן, העובדת כפקידה במחלקת הפירות והירקות של „תנובה". אבי טס לטקס ההכתרה היישר מארצות־הברית.

יוסי אלבז, מנכ"ל חברת לוריאל תכשירי שיער, מכתיר את חביבת הקהל אופירה אוחנה מעפולה. חברת לוריאל העניקה למועמדות מתנות מתוצרתה. כן השתתפה החברה בחלוקת הגרלות ועוד.

איציק טולדו, נציג חברת עץ הזית, שבחסותה נערך מבצע בחירת מלכת המים, מכתיר את איריס נאדל כסגנית שניה למלכת המים. חברת עץ הזית העניקה לכל המועמדות שי. תמי בארי מסלון אמבר ודניה דותן מחברת ניבה, היו בחבר השופטים שספר את הקולות.

מדריכת הדוגמניות לאה פלטשר, שהדריכה את המועמדות, מכתירה את נערת החן חיה אייגס. ליד חיה עומד שמואל עובדיה, מנכ"ל חברת הווי 2000 המייצרת חולצות גברים שאותן לבשו הדוגמנים שליוו את המועמדות בהופעתן על הבימה, בטכס בחירת המלכה.

אבי פרידמן, מנכ"ל חברת דיזנהוייז, מניח את הכתר על ראשה החינני של הסגנית הראשונה למלכת המים דליה כהן. חברת דיזנהוייז תארח את הבנות במשך שבוע ימים במלון בן חמישה כוכבים באי המקסים כרתים.

(המשך מעמוד 57)

איריס, דור שני ליופי, סיפרה בהתרגשות כי בני־מישפחתה נמ־צאים באולם, ולא הסתירה את רצונה העז להצליח ולזכות באחד התארים. גם חיה אייגס התל־אביבית, המתגוררת במרחק הלי־כה מהיכל התרבות, היתה נרגשת. חיה סיפרה כי רבים מחבריה ל־ספסל־הלימודים נמצאים באולם.

נרגשת פחות מכולם היתה איל־נה סיבוני, דוגמנית במיקצועה. אילנה החליטה מראש שאין לה סיכוי, למרות שבעת הראיונות ה־מוקדמים לתחרות הכריזה כי היא רוצה מאוד לזכות בתואר, כדי לקדם את הקאריירה שלה, ביום התחרות היא שיכנעה את עצמה שאין לה סיכוי להיבחר, ולכן היא החליטה להירגע ולחשוב ש־היא פשוט משתתפת במסיבה.

שירה בציבור

המסיבה, שבה השתתפה אילנה סיבוני, היתה מפוא־רת. מני פאר, שהינחה את הערב, היה במיטבו. צביקה פיק הלהיב את הקהל במופע מדהים של זיקר־קי דינור ועשן צבעוני ובנות הג'ז של ג'וקי ארקין זכו למחיאות כפיים אדירות.

מוטי גילעדי כמעט שגנב את ההצגה, והצחיק עד דמעות בחי־קוייו המשעשעים. תיזמורתו של משה גוי והדולפינים לא רק ש־הנעימה במשך כל הערב וליוותה את הזמרת ריקי גל, אלא גם הצ־ליחה לבדר את הקהל, כאשר איר־שסיפרה לצופים כי היתה חיילת פלוגתית בצנחנים, ושצנחה בעצ־מה כמה פעמים.

אילנה זכתה במחיאות כפיים סוערות כאשר סיפרה שקורס־צני־חה הוא מתנה שמקבלת חיילת כ־אות הערכה של מפקד־ה. כשהיא סיפרה שהחבר האישי שלה הוא מפקד יחידה בצנחנים, רעם האו־לם ממחיאות כפיים.

ככל שגברו מחיאות הכפיים הציעו הבנות מאחורי הקלעים ל־אילנה לקחת את עצמה קצת יותר ברצינות, ולהתחיל להכין את שיע־כהן, בעלת גומות החן החיניניות, פקידה במחלקת פירות וירקות של תנובה. אבי פרידמן, מנכ"ל חב־רת הנסיעות דיזנהויז ואבי קטוני, בן אחותו של המיליונר משולם ריקליס, שהגיע במיוחד מארצות־הברית כנציג שנלי אינטרנשיונל, יצרני פינה קולדה קוקטייל פורטו, הכתירו את דליה.

כשהגיע הרגע הגדול קם הקהל ורקע ברגליו, כשהוא צועק: „שתים־עשרה, שתים־עשרה!" הכ־ריז מני פאר על מלכת־המים של העולם הזה לשנת 1981 — ה־צנחנית אילנה סיבוני. אילנה ה־

המנצחות מקבלות את הידיעה על זכייתן
בסך־הכל ספורט

המועמדות ממתינות להחלטת הקהל
עידוד ועזרה הדדית

מאושרת והגאה פסעה אל הבימה, עורך העולם הזה, אורי אבנרי וה־קבלן אברהם גינדי מראשון־לציון הניחו את הכתר לראשה, נתנו את השרביט בידיה ונשקו לה על שתי לחייה.

תם ונשלם נשף בחירת מלכת־יזמים. הזוכות המאושרות פרצו ב־דמעות אושר וחברותיהן התחבקו אתן מאחרי הקלעים. לכולן עדיין צפוי הטיול הגדול לכרתים, ו־רבות מהן, שעדיין לא היו מעולם בחו"ל, התוודו כי עד לשניים ב־אוקטובר, מועד היציאה לחו"ל, ודאי לא תוכלנה להירדם.

מלכת־המים אילנה סיבוני
מאלמוניות למלכות

עה תקלה טכנית קלה — כשה־רמקולים לא פעלו, לקח משה נוי את החצוצרה ואירגן שירה־בציי־בור.

חבר צנחן

להקת חלב ודבש עם לאה לופטין באה למופע היישר מ־אוסלו, שם השתתפה במופע הח־גיגי אירופה שרה. החבר'ה לבשו את בגדי ההופעה שלבשו באוס־לו, והקהל לא נתן להם לרדת מהבמה עד שלא שרו את הללויה. שמוליק בילו, אחד מחברי הלהקה, סיפר כי הללויה נבחר באוסלו כ־שיר הפופולרי ביותר מכל שירי האירוויזיון שזכו אי־פעם במקום הראשון בתחרות היוקרתית.

המתחרות היפות והחטובות הד־גימו ביגדי־ים, לבשו ביגדי ערב וחוף ושימלות־כלה, והתראיינו כש־כל אחת מנסה לעלות על חברותיה בתשובותיה השנונות. לאחר הרא־יון עם אילנה סיבוני היה ברור: הקהל אוהב את המועמדת מס' 12,

רה כך שיתאים, אולי, לכתר ה־נכסף.

ואכן, לקראת השעה אחת בלילה הכריז המנחה מני פאר על הזו־כות המאושרות. כחביבת הקהל נבחרה אופירה אוחנה מפעולה — יוסי אלבז מנכ"ל חברת לוריאל וישראל („פשוש") בארי מסלון אמבר עלו על הבימה כדי להכ־תיר את אופירה החייכנית.

כנערת החן נבחרה חיה אייגס התל־אביבית — מורת הדוגמניות הנודעת לאה פלטשר ושמואל עובדיה, מנכ"ל חברת זוואי 2000 הכתירו את חיה תמיר'ת הקומה.

מועמדת מס' 12!

כסגנית שניה נבחרה איריס נאדל. איריס חטובת־הגוף ירדה במדרגות הדיקורטיביות ו־הרכינה את ראשה לפני שמעיה ברוך, מנהל ניבה ואיציק טולדו, נציג עץ־הזית, שהניחו את הכתר על ראשה.

כסגנית ראשונה נבחרה דליה

קמרה אובסקורה

קורסים לצילום, פיתוח והדפסה
חורף 81/82

נפתחה ההרשמה לקורסים הבאים:

1. שלב א' (מתחילים) פגישה בשבוע - בוקר או ערב
2. שלב א'+ב' 3 פגישות בשבוע - ערב
3. שלב א'+ב' מורחב 4 פגישות בשבוע - בוקר
4. שלב ב' פגישה בשבוע - בוקר או ערב
5. שלב ב'+ג' 3 פגישות בשבוע - ערב בלבד
6. שלב ג' פגישה בשבוע - בוקר בלבד

לכל הלומדים שימוש חופשי בחדרנות

פרטים והרשמה בשעות 10-22

תל-אביב: רחוב ביאליק 23, טל. 03-658677
ירושלים: רחוב בצלאל 6, טל. 02-233502

הופיע
גליון חדש של

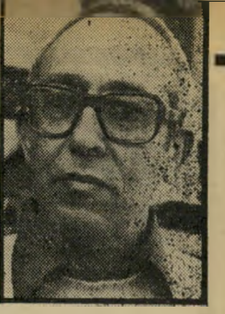
במחנה

תוכן:

המצב, האוייב, הברירה — מקסים גילן
בשר־תותחים ואבק־אדם — ש. בן־יוסף
שיח שכונות — ריאיון: מוטי אברהם
„ממיזרח תיפתח הטובה" — אורי רם
בגין: התשובה להתנשאות — דויד דרעי
עדה או מעמד? — ישמעאל ויניאם
פרשת טימרמן — אלן וולף
אש"ף: עת למילחמה — מרוואן אל־קודסי
האדם השלישי — ניסיון ההתנקשות בווינה
שיחת־חוץ — אלכס מסים
צעד ראשון במסע השמאל — גבריאל מוקד
סמלים תלושים ושמאליות תלושה — רוני סטראייר
להעלות חרס באריאל — בן־ציון ציטרין
איך להרחיק ידידים — ריאיון: ג'ף ארונסון
על לסביות ופמיניזם — אתי רונאל
מילה למצילי־המולדת — פרץ קידרון
המשבר מעמיק — אמיל תומא
מיכתב לבגין — גדעון ספירו
המירוץ הגרעיני במרחב — ישראל לף
היום שלמחרת — נימר נימר
דיוקן: ח"כ יעקב גיל — ריאיין: גדעון ספירו
ארוכה הדרך לשלום — ריאיין: עטאללה נאג'ר
...או מות השלום? — ריאיין: מוטי אברהם
„רוצה לשמוע קול סופר עברי!" —
ריאיין: עטאללה נאג'ר
ילדות לב — סאמיה פארס
הזוועה מביירות
יומן מדיני — חיים ברעם

להשיג בקיוסקים או באמצעות
ת.ד. 4461, ירושלים, 91043

תן טרמפ לחייל

יעקב שרת / איש ממאדים

האונס האסטרטגי

כשאת אומרת „אסטרטגיה" — למה את מתכוונת?

יש גילוי וכיסוי בלשון. בכל לשון ובכל רמת־לשון. כאשר אחד מזמרינו הלאומיים משתפך מעל גלי־האתר במלוא גרון ומיילל: „תני לי, תני לי, תני לי ...את ליבך!" ברור למאזינים מגיל עשר ומעלה, או עשרים ומעלה, שהנ"ל אינו אוכל בשר־אדם המשתוקק לטרוף את לבו או מוחו של זולתו כדי לרכוש בדרך זו את תכונותיו. המלים הפשוטות והברורות „תני לי, תני לי!" מספיקות, בעצם, להבהרת מאווייו של בעל־הדבר, אלא שהנימוס החברתי מחייב לכסות את שמגלים וחושפים בציניות, ולכן לא זו בלבד שאין לעצור ב„תני לי!", אלא יש להוסיף איזו מלה כיסוי נאה — „לב" במיקרה זה (אבל אפשר גם „יד", „מבט", ואם תרצו, אפילו „אהבה") — לריכוך ולהסוואה של המשמעות המובהקת כל־כך של „תני לי!"

כך בלשון המין, כך בלשון הפוליטיקה. מה שמחליפים ביניהם בגין ורגן בהיותם ביחידות, אם בכלל הם הגיעו למצב אינטימי שכזה — לפי שנמסר תחילה, רגן זה אינו בדיוק הטיפוס שאפשר להניח לו להיפגש עם מחזר סוער כבגין ללא השגחה של איזו דודה זקנה וחכמת־נסיון־חיים — אולי לא יודלף בקרוב מאוד, אבל ככל שמדובר בהתבטאויותיהם הפומביות במהלך הביקור ההיסטורי של ראש־ממשלת ישראל בוושינגטון, המילה „אסטרטגיה" היא מילת הכיסוי הרווחת ביותר, במקביל לאותם „לב" או „יד" או „אהבה". לנו, שכבר יודעים על שום מה נכנסת כלה לחופה, לא נותר אלא לחפש — ולמצוא — את ה„תני לי!"

ובכן, כשם שהמליצה „בלימת ההתפשטות הסובייטית" (או החדירה, אם כבר אנו כורכים פוליטיקה ומין יחדיו) באה לכסות על התפשטות (או חדירה כנ"ל) אמריקאית — ואיני רוצה לקבוע בכך שיפוט מוסרי כלשהו (שיהיה ברור לכם, שאני מעדיף את ההתפשטות האמריקאית אלף מונים על ה־סובייטית), אני רק מבקש לדעת מה מסתתר מאחרי הכיסוי שבלשון — כלומר לכסות על אינטרסי־קיום בסיסיים של מעצמה כארצות־הברית, שבמקביל לאינטרסים המיניים של היצור האנושי היחיד הזוטק „תני לי!", זועקת: „נפט מובטח ובזול!"

בזעקה זו היא ממהרת לרכך זאת במליצות רמות על הגנת הדמוקרטיה הסעודית המהוללת ממזימות הכיבוש הטוטליטריות של מוסקווה, שאין קל מלנפחן חרף מיזעריותן למעשה, אם בכלל הן קיימות כרגע, שעה שהבעיה האמיתית היא איך למנוע ב־סעודיה התפתחות נוסח איראן, שמקורה לא היה סובייטי אלא נבע מתחליכים פנימיים עמוקים.

באותו אופן באה המליצה „אסטרטגיה" לכסות על מיני „תני לי" ביחסי ישראל־ארה"ב.

לגבי ישראל, „שיתוף פעולה אסטרטגי" פירושו בראש ובראשונה „תני לי כסף!" (או במלים אחרות, „תני לי הרבה נשק בזול־הזול, ואפילו בחינם"), ובראש ובשנייה — ערובות כלשהן לקיום ישראל נוכח הפער שאינו ניתן לגישור בינה ובין ארצות ערב, בכוח־אדם, בשטח, במשאבים ובנכסים גיאופוליטיים. לגבי ארצות־הברית, „שיתוף פעולה אסטרטגי" פירושו הרגעת הפראנויה ה־ישראלית, שחלקה מוצדקת וחלקה פרי ריגשות אשמה עמוקים, שמקורם בחלקה־היא בדיבון ובהאצה של המשטמה הערבית, על מנת לצמצם את מימדי הסיכסוך לנשלטים ופתירים, כלומר למנוע צעדים ישראליים נמהרים, „משוגעים", שיוליכו את האיזור למלחמה חדשה.

לפיכך, מילת הכיסוי „אסטרטגיה" אינה חופפת לגמרי, מושגית, את כוונות שני הצדדים המשתמשים בה — אבל מכנה משותף יש: אתם תתנו לנו כסף וצעצועי מילחמה, ואנחנו נהיה ילדים טובים ונעשה לבסוף מה שתגישו לנו, כדי למנוע מילחמה רבתי באזור (רגן: „הגעתם לשלום עם מצריים, פיניתם את סיני — ואתם תמשיכו בתהליך הזה עם שאר שכנותיכם!") זאת בתנאי שתישמרו עלינו צבאית ותקיימו אותנו כלכלית.

זה נשמע יפה מאוד, אלא שמצד אחד ישראל חייבת להפגין עוויתות פראנויה ממשיות (בגדאד, ביירות) — אחרת השותפה האסטרטגית לא תתרשם שעליה לעשות משהו בנידון, כלומר לתת כסף — ואילו מצד אחר ארצות־הברית חייבת לתבוע מן השותף האסטרטגי הזוטר (שהרי לא מדובר בשני שותפים שווים, ככלות הכל, חרף מנופחותו המחרידה של מנחם בגין) להתנהג כמו שותף אסטרטגי, כלומר לא לעשות מעשים בעלי משמעות אסטרטגית (בגדאד, ביירות) על דעת עצמו בלבד. „אסטרטגיה", איפוא, אינה מילת קסם לכל דבר ולכל עת.

ר' ג'וג'ו זוהר

אורי זוהר יכול להיות „רב" או „רבי" או כל דבר אחר. לדידי אין הוא אלא אדם חשוך, המאמין באמונות תפלות בגירסתן היהודית הקיצונית. זה עושה אותו למאושר באדם? יש לי חדשות בשבילו: כבר בן ג'ונסון גילה, שכל פרה העומדת בשדה ומעלה גירה בלי לשאול שום שאלה, ובלי לחפש שום תשובה היא יצור מאושר מאוד.

כאשר הוא מספר לנו בטלוויזיה מעשיות על „הישארות־הנפש" ועל הפגיעה שחנפש נפגעת מנגיעה בלשהי בעצמות שהיו אי־אז חלק של הגוף אשר בו פעלה או שרתה — זה אולי עשוי להרשים את המאמינים בשדים ורוחות ושאר מיני ג'וג'ו. על זה אין טעם להגיב. אבל יש ויש טעם להגיב על הטענה המחרידה, כי אילו היו „גויים" הורסים או מעתיקים בית־קברות יהודי ברוסיה או בכל מקום אחר בעולם, היינו מקימים קול זעקה.

כבר אבותינו גילו, שאין בעולם שטח מספיק לקבורת כל בני־האדם, ולכן יש לרכז את העצמות. זו שיטה אחת להתגבר על בעיית השטח. שיטה אחרת, אחת מני רבות, היא פשוט להתעלם כעבור דורות אחדים מבתי־קברות ישנים נושנים, שאין איש פוקדם עוד, ולנצלם למטרות חברתיות אחרות.

הוכחה? איפה כל בתי־הקברות של מיליוני בני־האדם שמתו עד כה?

בתי־קברות מוקמים בדרך כלל בעיבורי ערים. במרוצת הזמן הערים „מדביקות" אותם בהתפשטותן. מה עושים? בדרך כלל, מחסלים את בית־הקברות, אלא אם כן יש לו ערך היסטורי מיוחד. זה מה שעשו יהודים, למשל, לבית־הקברות הערבי שעליו מתנוסס מלון „הילטון" בתל־אביב (או הגן שבסמוך לו), וכך צריך להיות, כי החיים קודמים למתים.

אני מדבר לא בחילול קברות לשמו, בהשחתת מצבות לשמה, בהתעלמות מודעת וזדונית מגיא־הריגה כגון באבי־יאר. אני מדבר בצורך הבלתי־נמנע לחסל בתי־קברות המפריעים להתפתחות אור־באנית. אני מתכוון למיקרים, שבהם חפירת ארכיאולוגית במקום ששימש אי־פעם בית־קברות יש לה ערך מדעי. במיקרים שכאלה, אנשים שאינם מאמינים באמונות תפלות מחליטים החלטות שכלתניות. אם זה לא מוצא חן בעיני אורי זוהר, מותר לו להפגין בשקט, להתפלל ולקונן ולבלבל את המוח בטלוויזיה, אבל לא להפריע. כי ברגע מסויים זה מתחיל להרגיז, ואז, היידה לבית־הסוהר! ויעזור לו שם הג'וג'ו הלאומי שלו.

ברית מילה

בימים טרופים אלה, שבהם מתחדהדת המלה „ברית" מפיות גדולי־עולם כרגן ובגין, עד שבאמת אפשר לחשוב שמדובר בברית, שעה שברית־אמת אינה ברית־מילה אלא חוזה מנוסח בבהירות ומגדיר יעדים, משימות ומחוייבויות, שבתחתיתו מתנוססות חתי־מות וחותמות — כמובן, שום חוזה מנוסח כדבעי ושום חתימה מפארת אין בהם ערובה לנצחיות, אבל מלים פורחות באוויר ומליצנויות על „ידידות" ו„ברית" בוודאי אין בהן ממשות מעבר לרגע הגייתן — ראוי לעמוד רגע דום לטובת ברית אחרת, ש ל א ה י ת ה ו ל א נ ב ר א ה, אך חוזרת ועולה בכתובים שונים, הלא היא „הברית הפריפרית" המיוחסת לראש ממשלת ישראל, דויד בן־גוריון, ושבה היו חברות, כביכול, ישראל („היוזמת"), איראן, תורכיה ואתיופיה.

הראשון שעשה כנפיים לברית זאת, שלא היתה ולא נבראה, חברית, „שיתוף פעולה אסטרטגי" פירושו הרגעת הפראנויה ה־ישראלית, שחלקה מוצדקת וחלקה פרי ריגשות אשמה עמוקים, שמקורם בחלקה־היא בדיבון ובהאצה של המשטמה הערבית, על מנת לצמצם את מימדי הסיכסוך לנשלטים ופתירים, כלומר למנוע צעדים ישראליים נמהרים, „משוגעים", שיוליכו את האיזור למלחמה חדשה.

לפיכך, מילת הכיסוי „אסטרטגיה" אינה חופפת לגמרי, מושגית, את כוונות שני הצדדים המשתמשים בה — אבל מכנה משותף יש: אתם תתנו לנו כסף וצעצועי מילחמה, ואנחנו נהיה ילדים טובים ונעשה לבסוף מה שתגישו לנו, כדי למנוע מילחמה רבתי באזור (רגן: „הגעתם לשלום עם מצריים, פיניתם את סיני — ואתם תמשיכו בתהליך הזה עם שאר שכנותיכם!") זאת בתנאי שתישמרו עלינו צבאית ותקיימו אותנו כלכלית.

זה נשמע יפה מאוד, אלא שמצד אחד ישראל חייבת להפגין עוויתות פראנויה ממשיות (בגדאד, ביירות) — אחרת השותפה האסטרטגית לא תתרשם שעליה לעשות משהו בנידון, כלומר לתת כסף — ואילו מצד אחר ארצות־הברית חייבת לתבוע מן השותף האסטרטגי הזוטר (שהרי לא מדובר בשני שותפים שווים, ככלות הכל, חרף מנופחותו המחרידה של מנחם בגין) להתנהג כמו שותף אסטרטגי, כלומר לא לעשות מעשים בעלי משמעות אסטרטגית (בגדאד, ביירות) על דעת עצמו בלבד. „אסטרטגיה", איפוא, אינה מילת קסם לכל דבר ולכל עת.

ר' ג'וג'ו זוהר

אורי זוהר יכול להיות „רב" או „רבי" או כל דבר אחר. לדידי אין הוא אלא אדם חשוך, המאמין באמונות תפלות בגירסתן היהודית הקיצונית. זה עושה אותו למאושר באדם? יש לי חדשות בשבילו: כבר בן ג'ונסון גילה, שכל פרה העומדת בשדה ומעלה גירה בלי לשאול שום שאלה, ובלי לחפש שום תשובה היא יצור מאושר מאוד.

כאשר הוא מספר לנו בטלוויזיה מעשיות על „הישארות־הנפש" ועל הפגיעה שחנפש נפגעת מנגיעה בלשהי בעצמות שהיו אי־אז חלק של הגוף אשר בו פעלה או שרתה — זה אולי עשוי להרשים את המאמינים בשדים ורוחות ושאר מיני ג'וג'ו. על זה אין טעם להגיב. אבל יש ויש טעם להגיב על הטענה המחרידה, כי אילו היו „גויים" הורסים או מעתיקים בית־קברות יהודי ברוסיה או בכל מקום אחר בעולם, היינו מקימים קול זעקה.

כבר אבותינו גילו, שאין בעולם שטח מספיק לקבורת כל בני־האדם, ולכן יש לרכז את העצמות. זו שיטה אחת להתגבר על בעיית השטח. שיטה אחרת, אחת מני רבות, היא פשוט להתעלם כעבור דורות אחדים מבתי־קברות ישנים נושנים, שאין איש פוקדם עוד, ולנצלם למטרות חברתיות אחרות.

הוכחה? איפה כל בתי־הקברות של מיליוני בני־האדם שמתו עד כה?

בתי־קברות מוקמים בדרך כלל בעיבורי ערים. במרוצת הזמן הערים „מדביקות" אותם בהתפשטותן. מה עושים? בדרך כלל, מחסלים את בית־הקברות, אלא אם כן יש לו ערך היסטורי מיוחד. זה מה שעשו יהודים, למשל, לבית־הקברות הערבי שעליו מתנוסס מלון „הילטון" בתל־אביב (או הגן שבסמוך לו), וכך צריך להיות, כי החיים קודמים למתים.

אני מדבר לא בחילול קברות לשמו, בהשחתת מצבות לשמה, בהתעלמות מודעת וזדונית מגיא־הריגה כגון באבי־יאר. אני מדבר בצורך הבלתי־נמנע לחסל בתי־קברות המפריעים להתפתחות אור־באנית. אני מתכוון למיקרים, שבהם חפירת ארכיאולוגית במקום ששימש אי־פעם בית־קברות יש לה ערך מדעי. במיקרים שכאלה, אנשים שאינם מאמינים באמונות תפלות מחליטים החלטות שכלתניות. אם זה לא מוצא חן בעיני אורי זוהר, מותר לו להפגין בשקט, להתפלל ולקונן ולבלבל את המוח בטלוויזיה, אבל לא להפריע. כי ברגע מסויים זה מתחיל להרגיז, ואז, היידה לבית־הסוהר! ויעזור לו שם הג'וג'ו הלאומי שלו.

ברית מילה

בימים טרופים אלה, שבהם מתחדהדת המלה „ברית" מפיות גדולי־עולם כרגן ובגין, עד שבאמת אפשר לחשוב שמדובר בברית, שעה שברית־אמת אינה ברית־מילה אלא חוזה מנוסח בבהירות ומגדיר יעדים, משימות ומחוייבויות, שבתחתיתו מתנוססות חתי־מות וחותמות — כמובן, שום חוזה מנוסח כדבעי ושום חתימה מפארת אין בהם ערובה לנצחיות, אבל מלים פורחות באוויר ומליצנויות על „ידידות" ו„ברית" בוודאי אין בהן ממשות מעבר לרגע הגייתן — ראוי לעמוד רגע דום לטובת ברית אחרת, ש ל א ה י ת ה ו ל א נ ב ר א ה, אך חוזרת ועולה בכתובים שונים, הלא היא „הברית הפריפרית" המיוחסת לראש ממשלת ישראל, דויד בן־גוריון, ושבה היו חברות, כביכול, ישראל („היוזמת"), איראן, תורכיה ואתיופיה.

הראשון שעשה כנפיים לברית זאת, שלא היתה ולא נבראה, היה הסופר־ההיסטוריון־הביוגרף־חה"כ ד"ר מיכאל בר־זוהר. ב־ספרו „בן גוריון" הוא כותב: „אולם בעת ששבעה ישראל מרוריים ותיסכול מארצות־הברית, היא כוננה במחשכים בברית חשאית במיזרח־התיכון. בסודי סודות קם סביבה ארגון רפאים, שהלך והתפשט עד שהקיף כטבעת את המיזרח־התיכון הערבי... בדרכי עקלתון המריאו ושבו עשרות שליחיו של בן־גוריון לבירותיהן של בעלות־הברית החדשות... רק מעט מועיר מאותם מעשים דלף עם השנים לידיעת הרבים, ונודע בשם „הברית הפריפרית'..." (ע' 1321 ואילך).

ובכן, לא היה ולא נברא. שום ברית פריפרית לא קמה. לא לאור היום ולא במחשך. היו יחסים חד־צדדיים בין ישראל וכל אחת מן המדינות שנמנו לעיל, ואף שלימים יחסים אלה התרוקנו כליל מתוכן לגבי כל אחת ואחת מן המדינות הללו, אין לזלזל בשום פנים ואופן בחישגים המרשימים שהשיגה ישראל בשנות קיומם ושיגשוגם. אבל מי כופר בכך? ומה רבותא בכך?

הכפירה היא בשקר המוסכם, שהיתה „ברית פריפרית" או „פריפריאלית". כלומר ברית משותפת חוזית מרובעת, בין ישראל, איראן, תורכיה ואתיופיה. שטויות במיץ עגבניות. לא היה דבר כזה. מעולם. אפילו רגע אחד. ומשונה מאוד, מ ש ו נ ה מ א ו ד מ א ו ד, שה„ברית" הזאת, שלא היתה ולא נבראה, קנתה לה שביתה לא רק בביוגרפיה החסידית, אם כי לא נטולת הביקורתיות של הד"ר מיכאל בר־זוהר, אלא אפילו בסיפרו של שמואל שגב „המשולש האיראני", רב תגלויים, („מעריב", 1981), שם נזכרת ברית זאת כברית לכל דבר, ללא הירתור אחרי עצם קיומה הדמ־יוני, וכן במאמר מאת מאיר עמית, מי שכיהן כראש המוסד לביון ולמודיעין בשעתו, בוודאי ידע משהו, שפורסם זה מקרוב — „תדות במרחב", „מעריב", 4.9.81. במאמר זה אתה מוצא פסוק שכזה: „...ד' בן־גוריון ביסס עליה, אומנם, את, הדוקטרינה הפריפריאלית' שלו, דהיינו הקמת ברית מרובעת בין ישראל, את־יופיה, איראן ותורכיה..."

רבותי המלומדים, מה אתם סחים? על מה אתם מדברים? מדוע אתם מטעים? מה צריך פתי ישראלי צעיר, שבשלהי עשור ה־50 היה צוציק, ועכשיו הוא קורא ספרים ומאמרים של בני־סמכא, המדברים במלוא הרצינות על ברית מרובעת במיזרח־התיכון, שהוקמה ביוזמת ישראל, לעשות אם לא להאמין לכל דבר, כלומר להתחנך על שקר, פשוטו כמשמעו?

הזרוסקופ

(המשך מעמוד 18)

כמות החברה. הוא אוהב שמש־אירים אותו בחברת עצמו. ה־בדידות מוכרת לו ואינה מפחי־דה אותו. מן הראוי להוסיף של־מצב זה מתלווה בדרך כלל זרת שעומדת מרוחקת מיתר האצב־עות.

זה המתייחס קודם כל לזולת ואחר כך לעצמו, שם את ידיו על צידן, כשהן כאילו כבר מו־כנות להושיט עזרה לאחרים.

זה המניח את ידיו כשהן קרו־בות האחת לרעותה, קשור למש־פחתו ומייחס חשיבות רבה ל־רקע המישפחתי. הקשר עם הו־ריו עלול להיות תלותי. לפעמים הוא אינו מצליח להשתחרר מ־השפעת הבית עליו, וכל חייו הוא מרגיש כבול וחייב לאחרים.

הבדלים גדולים בין שתי ה־ידיים — האחת קטנה, ואילו השניה גדולה ממנה, או האחת

אימון בשינוי תנוחת האצבעות יכול לתרום לשינוי האישיות

רחבה מאוד והשניה צרה — מעידים על שוני גדול באופיים ומיזגם של ההורים.

ידיים גדולות, כבדות ומגוש־מות, מראות על עצלות ותפיסה כבדה. בעליה מחפש את הנוח־יות לפני כל דבר אחר, ומעדיף להתחמק מכל עימות, ומכל עבו־דה קשה.

יד קטנה — אדם שאפתני חסר סבלנות, אינו מדקדק בפר־טים, פועל וחושב בזריזות ותו־פס את הדברים בצורה כוללנית. הוא גם ביקורתי מאוד — זו יד שמתאימה במיוחד לעיתונאים.

יד צרה מאוד מראה על רגי־שות עצומה, חוסר מציאותיות ואמונה עיוורת בבני־אדם.

יד רכה, בשרנית ומפונקת, מראה על פטפטנות, תאוותנות, ועליצות. זו תימצא לעתים אצל נשים העוסקות במיקצועות שב־הם מרבים לדבר עם לקוחות — קוסמטיקה, תפירה, ספרות, הו־ראה וכו'. זה האדם המסתגל מהר לכל מקום. גמיש מאוד, חינוני ומוכן לקבל כל אדם. הוא תוסס, מלא שימחת חיים ונוח לבריות.

זה המניח את ידו ויוצר כעין גיבנת, הוא מלא דאגות, מתוס־בך וסוגר את עצמו מפני העולם. הוא בעל אישיות חזקה וקשו־חה, עסוק בעצמו ואינו נותן אמון באיש. לעתים קרובות הוא ינסה להסתיר את תכונותיו אלה וישחק את הקליל הנחמד, ש־אינו לוקח דבר ללב. זה שיודע להסתכל, יכול להבחין מיד ב־תרמית, משום שבעל היד אינו מסוגל ליישר את אצבעותיו אפי־לו אם ירצה.

יד רכה מדי שייכת לזה שאי־נו מעריך את עצמו כראוי. הוא בעל אגו חלש, חסר אמון בעצ־מו ומעדיף לשבת בחוסר פעילות ולחלום.

אצבעות גמישות שמתכופפות כלפי חוץ, מעידות על בעליהן ש־הוא סקרן ואופטימי ולפעמים חסר אחריות. השעון הוא אוייבו הגדול בחיים, אך האנשים ה־חיים סביבו הם ידידיו, ואין לו כל בעיה ליצור קשרים עימם.

פסיכולוגית ושתי נשים אחרות מגיבות על מאמרה הפרובוקטיבי של האשה האוסטרלית, שטענה כי רק גירוי הדגדגן מביא אשה לאורגזמה

„הישראלית היא פאסיבית!"

מיסתורי האורגזמה הנשית

המאמר שפורסם בגיליון „העולם הזה" (2288) לפני 11 שבועות, תחת הכותרת „מיסתורי האורגזמה הנשית", עורר, כמצופה, תגובות חריפות ביותר של הזדהות ותדהמה.

לא רק לגבי נשים רכות היווה המאמר גילוי ששינה את תפיסתן לגבי מקומן ביחסי־המין, אלא גם בעיני גברים רבים, בני כל הגילים, היו במאמר גילויים מדהימים.

גילה רזין, כתבת „העולם הזה" לענייני רפואה, שגבתה בחודשיים האחרונים עדויות ותגובות של נשים וגברים על אותו מאמר, ממשיכה בכך בעמודים אלה.

„תור הפונים לטיפול בבעיות מיניות גודש היום את הקליניקות בישראל," אומרת ד"ר מרילין ספר, פסיכולוגית המטפלת בבעיות מין. בכנס הסכסולוגים האחרון דנו בבעיית המחסור בסכסולוגים, שהתמחו בהדרכה מינית חד־שנית, בישראל.

את ד"ר מרילין ספר פגשתי אחרי שיחות עם מטפלים אחרים, שביקשתי לראיין לסידרת כתבות זו.

נדהמתי כשפסיכולוגית מסויימת השיבה לי: „הייתי רוצה להתראיין אולם לא אוכל לומר לך את דעתי האישית, כי צורת הטיפול בה אני נוקטת עם המטופלים היא שונה."

תשובה זו ביטאה, בעצם את השאלה שבה מתחבטים המטפלים: מהי הדרך הנכונה בטיפול בתיפקודי־מין?

בעבר נהגו הסכסולוגים הישראלים ל־הסתמך על השיטות והמחקרים הקיימים בעולם. היום הם מנסים למצוא הסברים להתנהגות מינית בישראל. הם מסתמכים על המימצאים של עמיתיהם בעולם, אולם מבחינים שבחברה הישראלית בעיות מיוחדות ושיש צורך לאתר אותן ולקבוע צורת טיפול מתאימה.

ד"ר מרילין ספר היא פסיכולוגית מאוניברסיטת חיפה המעבירה בארץ לימודי התמחות בטיפול מיני לרופאים.

בבית החולים רמב"ם בחיפה מטפלת ד"ר ספר בשיטה הביהוויוריסטית, שבה התמחתה בשנים האחרונות. היא השלימה תואר שלישי בפסיכולוגיה באוניברסיטת סיראקיוס, שבמדינת ניו־יורק. המבטא האמריקאי הזר עדיין שגור בפיה, למרות שהיא היגרה לישראל לפני 13 שנה.

האם הגבר הישראלי שוביניסט?

המימצאים שלנו יפתיעו את הקהל הישראלי. הגבר הישראלי דומה לגבר האמריקאי. שניהם אינם שוביניסטים. הבעיה הישראלית היא האשה. היא פסיבית מדי. היא בהחלט אינה דומה לאשה האמריקאית. בארצות־הברית האשה שווה לגבר אך בישראל קיים פער. במחקר שערכנו התברר לנו שהנשים הישראליות דבקות בזהות מינית מוגדרת.

ערכנו רשימה של סטריאוטיפים מיניים הרווחים בישראל (ראה/י מיסגרת), ובי־קשנו מהמרואיינים לרשום איך הם רואים את עצמם.

בקרב הגברים הישראלים מצאנו ש־50 אחוז מהם גמישים בתפיסתם את עצמם. הם סיגלו לעצמם מאפיינים נשיים וגבריים. נתון זה מתאים לתוצאות מיבדקים שנערכו בארצות־הברית. אולם שם נמצא אצל הנשים אותו אחוז גמישות, בעוד שבישראל הנשים הפתיעו.

רק 22 אחוז מהנשים מוכנות לאמץ לעצמן גם סטריאוטיפים גבריים. בין הפרט־נות לטיפול — רק 2 אחוז.

כדי להמחיש את משמעות הדבקות הזו במאפיין המיני אתן דוגמה: האשה הישראלית לא תיזום קשר מיני, כי אז היא תיחשב גברית.

מהן הבעיות האופייניות לישראלים בהתנהגות מינית?

הבעיות נובעות בעיקר מהאופן בו נתפס המין. בישראל יש טאבו על הענין. הצעירים גדלים ללא אינפורמציה. קיים חסר בחינוך מיני במישפחות וגם בבתי־הספר. אין די מקורות אפשריים לקבלת אינפורמציה, משום שגם הספרים הנפוצים אינם נוגעים בצדדים טכניים.

יחסי־המין המקובלים בישראל הם על פי המתכונת המסורתית. יש שחושבים שבחברה המתירנית של היום הנער והנערה מגיעים להתנסויות מיניות מוקדמת (גיל 16). האמת היא שהם מקיימים יחסי־מין לפי המתכונת המסורתית המקובלת בסביבה שבה הם חיים. הם מסגלים לעצמם התנהגות מינית מוטעית בדיוק כמו זו המקובלת בבית הוריהם.

לצערנו, מצאנו שהישראלים אינם מוכנים להתנסות בהתנהגות מינית שונה. בארצות־הברית מקובל להחליף פרטנרים עד שמגיעים למיסגרת הנישואין, אך בישראל זה אסור, או, לפחות, לא מקובל.

התנסות מינית עם פרטנרים שונים היא רצויה מאוד, שכן היא מוסיפה ידע. כל אחד הרי מתנהג קצת אחרת במין, ובני־הזוג נכנסים למיסגרת הנישואין עם התנסויות שונות — עם כל פרטנר הם סיגלו לעצמם דברים אחרים. כך מקובל בארצות־הברית, אך לא בישראל.

בישראל יש עמדה שלפיה אין לאשה זכות לחפש סיפוק מיני. אשה שתעשה זאת היא „לא בסדר", רק לגבר מותר ליזום. בתוך מערכת כזו מפתחת האשה גישה מוטעית במין.

האשה הישראלית מצפה להשיג סיפוק־מיני אבל היא לא מבינה למה זה לא קורה לה. היא לא לוקחת אחריות לאורגזמה שלה ואחריות משמעותה היא להתאים את עצמה, או לבקש מהגבר קצב המתאים ליצירת גירוי מיני, בעת המגע.

באשה הישראלית עדיין מושרשת התפיסה שהגבר יודע מה טוב בשבילה. היא לא מעזה לומר לגבר איך לגעת בה, ומה טוב בשבילה. היא חוששת שאם תבקש, אז היא תיחשב לתובענית או לנימפומנית.

האם היא יודעת מה לבקש?

כמובן שלגבר קל יותר לגלות את אבר המין שלו, שהוא חיצוני. הילדה, לעומתו, חונכה שאסור לה לחפש. אבר המין שלה הוא חבוי, והיא לא מעזה לגלות אותו. היא לא מכירה את המבנה האנאטומי שלה. כדי שהגבר בעתיד ידע איך להביא

(המשך מעמוד 61)

אשה לסיפוק־מיני היא חייבת לדעת להנחות אותו, הוא הרי מכיר רק את תרגיושויות שלו. גם אם תהיה לו אינפורמציה על רגישות הדגדגן בגוף האשה, היא צריכה לעזור לו לאתר את המקום.

תופעה מוכרת היא שאשה טרוה באיתור הדגדגן שלה. היא פשוט מאוד צריכה לבדוק עצמה יותר, ולהעז לפתוח את הפה — ולדבר.

מהי דעתך על אוננות?

אני לא יכולה לומר שאנחנו מעודדים אוננות, אבל אנחנו בהחלט לא פוסלים אותה.

עובדה היא שכדי ללמד גברים ונשים להכיר את רגישותם המינית הם מתבקשים לאונן. אוננות עוזרת להסתגלות לחיי־מין אצל גברים ונשים.

אני לא אומר להורים: עודדו את ילדיכם לאונן, אלא אל תמנעו מהם, אם זה קורה. מחקרים בעולם מצאו שניסיון של אוננות בגיל צעיר הבטיח תיפקוד מיני טוב בגיל מבוגר. גישתינו המיקצועית אל מבוגרים שמאוננים היא שאין בזה פסול. אם בן־זוג מוכן להסכים לזה, ואין הסתייגות של אחד מהפרטנרים, זה מתקבל כהתנהגות נכונה. הגישה בהתייחסות היא אינדיווידואלית. רק אם קיימת הסתייגות מהאוננות מתערב המטפל.

במיסגרת נישואין האוננות היא דבר מקובל ולא יוצא דופן.

כשאשה מתלוננת על חוסר סיפוק, האם זו בעייה מינית?

מבין הנשים שפנו לטיפול בארץ מצאנו, ש־57 אחוז מהנשים התלוננו על חוסר אורגזמה במגע־מיני עם חדירה. באוכלוסיה הכללית בישראל, 70 אחוז מהנשים אינן משיגות אורגזמה בחדירה (אחוז דומה ידוע גם באמריקה, ממחקריהם של מסטרס וג'ונסון).

זו אינה בעייה מינית, אלא בעייה של חוסר ידע וברורות בטכניקה של מישגל.

הן לא ידעו שלא החדירה הקלאסית מביאה אשה לאורגזמה אלא גירוי הדגדגן?

כן. פרויד קבע שאשה בוגרת צריכה להגיע לאורגזמה בחדירה לנרתיק. הגבר נותן לה את אבר־המין שלו וממלא אותה בסיפוק. אם היא זקוקה לגירוי מיני נוסף, סימן שהיא ילדותית.

זוהי מחשבה שרווחה בתקופה מסויימת, ופרויד נתן לה אישור מדעי.

איך את מסבירה את העובדה שבעשר השנים האחרונות, אנשים קראו, שמעו ולמדו, שהדגדגן הוא האבר הרגיש ביותר בגוף האשה, אך בהתנהגותם המינית הם התעלמו ממנו?

כבר בתחילת שנות ה־50 הגיע אלפרד קינסי למסקנה שפרויד טעה. הוא גילה שנשים הגיעו לאורגזמה מההתרגשות ה־מינית בעוד שהן חשבו, בטעות, שזה קורה בעיקבות החדירה.

בשנות ה־60 קבעו מסטרס וג'ונסון, ש־80 אחוז מהאורגזם של האשה מקורו בגירוי הדגדגן והשפתיים, ובפירוש לא מגירוי בנרתיק. רק בשנות ה־70 החלו מסטרס וג'ונסון לשכנע את המטפלים שיש לקבל את הזרם החדש ולבחור בשיטת הוראה אחרת. לפני שמונה שנים החלו להתפרסם על־כך מאמרים רפואיים בעולם. בשלוש השנים האחרונות הגיע הזרם החדש גם לישראל.

את העובדה שאנשים לא מתייחסים עדיין לדגדגן ניתן היום להסביר רק בחוסר תיקשורת. דגדגן הוא אבר רגיש, ולא כל גבר יודע איך לגעת בו. הנשים ביישניות ולא אומרות. כדי להגיע אל הדגדגן צריך לשנות את הטכניקה של המישגל המסורתי.

אם מקובל היום, על־בני־הזוג הישראליים, שבעת המישגל האשה שוכבת על גבה והגבר מעליה, אז שניהם אינם מבינים שזוהי הדרך הקשה ביותר בשביל האשה כדי להשיג גירוי מיני בדגדגן. בתנוחה כזו קשה לגבר לגרום לאשה גירוי ישיר בדגדגן.

אשה שמשיגה אורגזמה בתנוחה זו הגיעה לכך על־ידי גירוי עקיף. גירוי עקיף יכול להביא אשה לאורגזמה, אבל הוא אינו מרוכז וחזק.

העיצבוב המפותח ביותר, זה שיכול להביא לגירוי המיני החזק ביותר, מצוי בדגדגן. כמובן, גם המישגל, תנועות החדירה והנסיגה מהנרתיק, גורמים לגירוי, משום שגם בכניסה לנרתיק ובשפתיים קיים עיצבוב. אך גירוי זה אינו מספיק, בדרך־כלל, להשגת אורגזמה. הגבר חייב לגעת ישירות (באצבע!) בדגדגן.

כדי שיהיה לו קל לעשות זאת בזמן החדירה, רצוי שבני־הזוג יסגלו להם טכניקת מישגל שונה. קל יותר לגבר להגיע אל הדגדגן כשבני הזוג שוכבים על הצד או כשהאשה מעל הגבר.

מה דעתך המיקצועית על השאיפה של בני־זוג רבים „להגיע יחד" לאורגזמה?

אנשים צריכים להבין שזה בלתי־אפשרי מבחינה פיסיולוגית. כשגבר „גומר", או שופך (מגיע לאורגזמה), הוא מפסיק לנוע. הוא לא יכול להמשיך בתנועת החדירה. רגישות אבר־המין שלו דורשת את ההפסקה. האשה המגיעה לאורגזמה דורשת את המשך התנועה. היא צריכה להמשיך לקבל גירוי כדי להחזיק באורגזמה.

בני־הזוג לא יכולים „להגיע יחד" לשיא, ועל־כן כל אחד צריך להגיע לזה לחוד, ולקחת אחריות לאורגזמה שלו.

יש נשים המשיגות אורגזמה מחדירה בלבד. איך את מסבירה זאת?

אם אשה הגיעה להתרגשות מינית מספקת במישחק המיני לפני החדירה, היא יכולה להגיע לאורגזמה בחדירה.

גבר יכול ליצור גירוי ישיר לדגדגן במישחק המיני לפני החדירה, ואם הוא יפסיק זאת בזמן החדירה, כשהאשה בשלב ההתרגשות המינית, כשהיא די מגורה, היא תשיג אורגזמה.

האם בישראל פונות יותר נשים מגברים לטיפול מיני?

להפתעתנו מצאנו שהגברים יוזמים פניה לטיפול יותר מנשים. יתכן שההפתעה הזו נובעת מהטעות שלנו כמטפלים, ה־חושבים שטיבעי יותר שהנשים יפנו לטיפול. נוכחנו לדעת שאם קיימת בעייה מינית המשבשת את התיפקוד המיני אצל שני בני־הזוג, יהיה זה הגבר שיזום את הפנייה. שאלה זו לא נחקרה בעולם, ולכן אנחנו לא יודעים אם זו תופעה ישראלית בלבד.

מהו השוני בבעיות המיניות של גברים ושל נשים?

חשוב להדגיש שחוסר סיפוק־מיני זו תופעה הפוגעת בנשים. אצל הגבר זו תופעה נדירה. זה קורה אם הגבר הגיע מהר מדי לשפיכה, או הגיע לשפיכה ללא שלב ההתרגשות.

גברים פונים בישראל לטיפול (גיל ממוצע 40) בתלונה על אימפוטנציה או שפיכה מוקדמת.

נשים מגיעות לטיפול (גיל ממוצע 27 שנה) בתלונה על חוסר סיפוק־מיני.

גבר הסובל מאימפוטנציה לא יכול להגיע לזיקפה. היא יכולה להיות קיימת כשהוא מאונן לעצמו או לפני יחסי־המין. כשיש כוונה לחדור, מאבד הגבר את הזיקפה והוא לא יכול לחדור אל נרתיק האשה. וכמובן שהוא לא מגיע לשפיכה.

שפיכה מוקדמת זו תופעה בה הגבר לא מסוגל לשלוט בתיזמון הפליטה. היא יכולה להתרחש מיד עם החדירה, או שניות ספורות אחרי החדירה.

האם קיים זמן שפיכה המוגדר כנורמלי?

כמה זמן חדירה נדרש מהגבר כדי להביא אשה לאורגזמה?

מצאנו שאצל רוב הזוגות המתפקדים בסדר (שאין להם תלונות לגבי סיפוק־מיני, זוגות שאומרים שהם מרוצים ביחסי־המין), הגבר שופך ארבע דקות אחרי החדירה.

זוגות ללא בעיות מיניות מקדישים יותר זמן למישחק־מיני לפני החדירה. לאשה שקיבלה מספיק גירוי־מיני לפני החדירה, יספיקו גם שתי דקות אחרי החדירה, כדי להגיע לאורגזמה.

הבעייה קיימת כזוגות שבהם הגבר סובל משפיכה מוקדמת. גברים אלה נמנעים ממישחק מיני לפני החדירה. הם חוששים מפני השסיכה המוקדמת, והאקט המיני מתחיל מיד בחדירה. מובן מאליו שבת־זוג של גבר כזה לא קיבלה גירוי מקדים, והיא לא מגיעה להתרגשות־מינית מספקת כדי להשיג אורגזמה.

האם מצאתם הבדלים בבעיות מיניות בין חילונים לדתיים?

להפתעתנו מצאנו שאחוז הגברים הדתיים הפונים לטיפול מיני הוא גבוה בהרבה מחלקם באוכלוסיה הגברית בישראל. מצאנו גם שמבין הגברים הדתיים והחילוניים הפונים לטיפול מיני, האחוז של הגברים שהגיעו מרקע דתי הוא גבוה בהרבה יותר. אין לנו הסבר לתופעה זו. יתכן שעל הגבר הדתי משפיעה הקבלה שאסור לשפוך זרע לשווא. יתכן שאותם גברים אוננו למרות שהוריהם אסרו עליהם לעשות זאת.

ניגשנו לחקור את הבעיות המיניות בחברה הדתית בישראל, בגלל מימצאיו של קינסי בארצות־הברית. הוא הצביע על בעיות מיניות חמורות הרווחות בקרב הקתולים והיהודים האורתודוכסים. גילינו שמימצא זה נכון גם בארץ.

פסיכולוגית מריין ספר
פרויד, מסורת, דת ומאבו

מהי הבעייה המינית המיוחדת לחברה הדתית?

צר לי לענות על שאלה. יש לי הרגשה שיכעסו עלי — הבעיה העיקרית היא בורות. בורות בהבנת המיבנה האנאטומי של הגוף.

לפני שנה פירסם בית־החולים לניאדו בנתניה עבודה שהצביעה על בעיות מיניות חריפות בקרב האורתודוכסים. נשותיהם הגיעו לטיפול במירפאה לפוריות בגלל שהן לא הרו. לא היו להם ילדים בגלל מגע־מיני לא נכון. הם קיימו יחסי־מין ללא חדירה!

איך ניתן, לדעתך, להפיץ ידע בקרב הקהל הישראלי כדי להבטיח חיי־מין מוצלחים?

ידע עובדתי יכול להיכתב בספרים. חדוות המין של אלכס קומפורט, שתורגם לעברית, וקשר ההנאה של מסטרס וג'ונסון הם ספרים מומלצים. יש לתת תינוק־מיני בבתי־ספר ממלכתיים ודתיים. גם שיחות בקבוצות מבוגרים יכולות לעזור בביעור הבערות.

בינתיים, תלוי החינוך־המיני בישראל ביוזמה האישית של מנהל בית־הספר. הנושא אינו נלמד כשיעור חובה, ועל המנהל להכיר בחשיבות האינפורמציה לתלמידים, כדי ליזום הזמנת מרצה מיקצועי. מישרד־החינוך מקיים איתנו קשר, אבל זה עדיין בשלב של דיון והתייעצות.

האם יש לכם תוכנית הדרכה חדשה לחינוך־מיני בישראל?

קיימת תיאוריה חדשה בפסיכולוגיה, האומרת שההצלחה בחיי־מין מותנית ב־יכולת האנשים לסגל לעצמם מבנה אישיות גמיש, אנדרוגיני. על הגבר לסגל לעצמו גם סטריאוטיפים נשיים ועל האשה לסגל לעצמה גם סטריאוטיפים גבריים. סיגול אישיות גמישה יכולה להבטיח מידה סבירה של סיפוק־מיני לשני בני־הזוג.

מצאנו שאדם עם אישיות אנדרוגנית מסוגל להתמודד טוב יותר מאדם סטריאוטיפי, עם השינויים הבלתי־נמנעים, החלים במשך השנים במערכת נישואין. הוא יהיה רגיש יותר לצרכים המשתנים של בן או בת־הזוג.

זוגות בעלי אישיות גמישה יכולים לפתור בעצמם בעיות מיניות. האשה תעז ליזום באקט המיני כמו הגבר. בני־זוג יעזו למצוא טכניקות נוספות ביחסי המין. גבר ירשה לעצמו להיות רגיש ועדין.

תוצאות מחקר חדש * שערכנו בישראל אכן מאשרות זאת. אנו מקווים שהגישה החדשה שלנו גם תאומץ על־ידי חוקרים בעולם.

הגיע הזמן לנטוש את הגישה הקודמת בפסיכולוגיה, שגרסה שהאשה צריכה להיות נשית, ושהגבר צריך להיות גברי — רק כך הם יגיעו להרמוניה.

מצאנו שבעלי סטריאוטיפ גמיש מקנים למערכת היחסים אווירה נוחה והתאכזבות מינית טובה. הבעייה היא שהרבה יותר גברים (50 אחוז) מנשים (22 אחוז) אכן מסגלים לעצמם מבנה אישיות אנדרוגני. אם כך, יש לשים את הדגש בחינוך המיני על אישיות הילדה דווקא.

מה ניתן לעשות עד שיכתבו תוכניות לימוד חדשות?

הבעייה הבוערת ביותר בישראל היא הכשרת רופאים שיתמחו בטיפול על־פי הגישה החדשנית. בינתיים פועלים בשטח מטפלים הנותנים טיפול, אולם יש לנו ספקות אם הטיפול שלהם נכון.

נשים רבות התלוננו שגבר לא יכול להבין מהי אורגזמה נשית, ולכן עלי לראיין אשה שזהו תחום ההתמחות המיקצועי שלה. האם מקובלת עליך דיעה זו?

אני חושבת שכל מטפל מיקצועי לימד אל הדגדגן כשבני הזוג שוכבים על הצד או כשהאשה מעל הגבר.

מה דעתך המיקצועית על השאיפה של בני־זוג רבים „להגיע יחד" לאורגזמה?

אנשים צריכים להבין שזה בלתי־אפשרי מבחינה פיסיולוגית. כשגבר „גומר", או שופך (מגיע לאורגזמה), הוא מפסיק לנוע. הוא לא יכול להמשיך בתנועת החדירה. רגישות אבר־המין שלו דורשת את ההפסקה. האשה המגיעה לאורגזמה דורשת את המשך התנועה. היא צריכה להמשיך לקבל גירוי כדי להחזיק באורגזמה.

בני־הזוג לא יכולים „להגיע יחד" לשיא, ועל־כן כל אחד צריך להגיע לזה לחוד, ולקחת אחריות לאורגזמה שלו.

יש נשים המשיגות אורגזמה מחדירה בלבד. איך את מסבירה זאת?

אם אשה הגיעה להתרגשות מינית מספקת במישחק המיני לפני החדירה, היא יכולה להגיע לאורגזמה בחדירה.

גבר יכול ליצור גירוי ישיר לדגדגן במישחק המיני לפני החדירה, ואם הוא יפסיק זאת בזמן החדירה, כשהאשה בשלב ההתרגשות המינית, כשהיא די מגורה, היא תשיג אורגזמה.

האם בישראל פונות יותר נשים מגברים לטיפול מיני?

להפתעתנו מצאנו שהגברים יוזמים פניה לטיפול יותר מנשים. יתכן שההפתעה הזו נובעת מהטעות שלנו כמטפלים, ה־חושבים שטיבעי יותר שהנשים יפנו לטיפול. נוכחנו לדעת שאם קיימת בעייה מינית המשבשת את התיפקוד המיני אצל שני בני־הזוג, יהיה זה הגבר שיזום את הפנייה. שאלה זו לא נחקרה בעולם, ולכן אנחנו לא יודעים אם זו תופעה ישראלית בלבד.

מהו השוני בבעיות המיניות של גברים ושל נשים?

חשוב להדגיש שחוסר סיפוק־מיני זו תופעה הפוגעת בנשים. אצל הגבר זו תופעה נדירה. זה קורה אם הגבר הגיע

סטריאוטיפים אופייניים:

כך רואים גברים ונשים בישראל את עצמם

נשים	גברים
1. בעלת מצביירוח.	1. סומך על עצמו.
2. בישנית.	2. עדין.
3. מגלה חיבה.	3. עצמאי.
4. אפשר להחניף לה.	4. אתלטי.
5. נשית.	5. בעל תכונות של מנהיגות.
6. רגישה לצורכי הזולת.	6. בעל כושר־החלטה.
7. כנה.	7. עומד ברשות עצמו.
8. ממהרת להביע רגשות שנפגעו.	8. גברי.
9. רכה.	9. מתנהג כמנהיג.
10. ירדותית.	10. תחרותי.
11. עדינה.	11. שאפתן.
12. בעלת דיבור רך.	12. תקיף.
	13. מוכן לנקוט עמדה.

ראל. מצאנו גם שמבין הגברים הדתיים והחילוניים הפונים לטיפול מיני, האחוז של הגברים שהגיעו מרקע דתי הוא גבוה בהרבה יותר. אין לנו הסבר לתופעה זו. יתכן שעל הגבר הדתי משפיעה הקבלה שאסור לשפוך זרע לשווא. יתכן שאותם גברים אוננו למרות שהוריהם אסרו עליהם לעשות זאת.

ניגשנו לחקור את הבעיות המיניות בחברה הדתית בישראל, בגלל מימצאיו של קינסי בארצות־הברית. הוא הצביע על בעיות מיניות חמורות הרווחות בקרב הקתולים והיהודים האורתודוכסים. גילינו שמימצא זה נכון גם בארץ.

מהי הבעייה המינית המיוחדת לחברה הדתית?

צר לי לענות על שאלה. יש לי הרגשה שיכעסו עלי — הבעיה העיקרית היא בורות. בורות בהבנת המיבנה האנאטומי של הגוף.

לפני שנה פירסם בית־החולים לניאדו בנתניה עבודה שהצביעה על בעיות מיניות חריפות בקרב האורתודוכסים. נשותיהם הגיעו לטיפול במירפאה לפוריות בגלל שהן לא הרו. לא היו להם ילדים בגלל מגע־מיני לא נכון. הם קיימו יחסי־מין ללא חדירה!

איך ניתן, לדעתך, להפיץ ידע בקרב הקהל הישראלי כדי להבטיח חיי־מין מוצלחים?

ידע עובדתי יכול להיכתב בספרים. חדוות המין של אלכס קומפורט, שתורגם לעברית, וקשר ההנאה של מסטרס וג'ונסון הם ספרים מומלצים. יש לתת חינוך־מיני בבתי־ספר ממלכתיים ודתיים. גם שיחות בקבוצות מבוגרים יכולות לעזור בביעור הבערות.

בינתיים, תלוי החינוך־המיני בישראל ביוזמה האישית של מנהל בית־הספר. הנושא אינו נלמד כשיעור חובה, ועל המנהל להכיר בחשיבות האינפורמציה לתלמידים, כדי ליזום הזמנת מרצה מיקצועי. מישרד־החינוך מקיים איתנו קשר, אבל זה עדיין בשלב של דיון והתייעצות.

האם יש לכם תוכנית הדרכה חדשה לחינוך־מיני בישראל?

קיימת תיאוריה חדשה בפסיכולוגיה, האומרת שההצלחה בחיי־מין מותנית ב־יכולת האנשים לסגל לעצמם מבנה אישיות גמיש, אנדרוגני. על הגבר לסגל לעצמו גם סטריאוטיפים נשיים ועל האשה לסגל לעצמה גם סטריאוטיפים גבריים. סיגול אישיות גמישה יכולה להבטיח מידה סבירה של סיפוק־מיני לשני בני־הזוג.

מצאנו שאדם עם אישיות אנדרוגנית מסוגל להתמודד טוב יותר מאדם סטריאוטיפי, עם השינויים הבלתי־נמנעים, החלים במשך השנים במערכת נישואין. הוא יהיה רגיש יותר לצרכים המשתנים של בן או בת־הזוג.

זוגות בעלי אישיות גמישה יכולים לפתור בעצמם בעיות מיניות. האשה תעז ליזום באקט המיני כמו הגבר. בני־זוג יעזו למצוא טכניקות נוספות ביחסי המין. גבר ירשה לעצמו להיות רגיש ועדין.

תוצאות מחקר חדש * שערכנו בישראל אכן מאשרות זאת. אנו מקווים שהגישה החדשה שלנו גם תאומץ על־ידי חוקרים בעולם.

הגיע הזמן לנטוש את הגישה הקודמת בפסיכולוגיה, שגרסה שהאשה צריכה להיות נשית, ושהגבר צריך להיות גברי — רק כך הם יגיעו להרמוניה.

מצאנו שבעלי סטריאוטיפ גמיש מקנים למערכת היחסים אווירה נוחה והתאכזבות מינית טובה. הבעייה היא שהרבה יותר גברים (50 אחוז) מנשים (22 אחוז) אכן מסגלים לעצמם מבנה אישיות אנדרוגני. אם כך, יש לשים את הדגש בחינוך המיני על אישיות הילדה דווקא.

מה ניתן לעשות עד שיכתבו תוכניות לימוד חדשות?

הבעייה הבוערת ביותר בישראל היא הכשרת רופאים שיתמחו בטיפול על־פי הגישה החדשנית. בינתיים פועלים בשטח מטפלים הנותנים טיפול, אולם יש לנו ספקות אם הטיפול שלהם נכון.

נשים רבות התלוננו שגבר לא יכול להבין מהי אורגזמה נשית, ולכן עלי לראיין אשה שזהו תחום ההתמחות המיקצועי שלה. האם מקובלת עליך דיעה זו?

אני חושבת שכל מטפל מיקצועי לימד

---

* את המחקר ערכו הפסיכולוגיות ד"ר מרילין ספר ומירנה ליכטנשטיין מאונברסיטת חיפה, הסוציולוג יוחנן פרס מאוניברסיטת תל־אביב, הסכסולוג ד"ר צבי הוך מבית־החולים רמב"ם בחיפה והסוציולוג יוסף טופר מאוניברסיטת חיפה.

היטב את הנושא, כמו בכל תחום אחר. רופא לא חייב לחלות כדי לדעת א"ך לטפל בחולה.

הייתי רוצה להתחמק מהתשובה כי ה־אמת היא שבימי־העיון האחרונים שערכ־נו, אמרו הרופאים הסכסולוגים הבכירים בארץ שהם מעדיפים שאשה תדבר על האורגזמה הנשית.

„3 שעות אחרי שהיכרתיו - היתה לי אורגזמה!"

יפה הבר היא ישראלית שנישאה לפני שש שנים בארצות־הברית ליהודי־אמריקאי. פגשתי בה השבוע, כשהגיעה לחופשת מולדת. מאז תחילת סידרת הכת־בות על מיסתורי האורגזמה הנשית רציתי לשוחח עם האשה המסויימת הזו. האשה האקסטרוורטית, שנהגה להדגיש את ההו־פעה הסכסית יותר מהאחרות.

כשהיבטתי בה, הייתי מחפשת תמיד מו־סיקה קיבצית המתנגנת ברקע, כי יפה תמיד ניענעה את גופה. היתה עליזה, חב־רותית ויותר מכל — נענית לחיזורים. „אני אוהבת כשמחמיאים לי, אני מצפה ליחס של פינוק מצד הגבר," היא נהגה לומר.

גברים שהביטו בה הפשיטו אותה מיד בעיניהם. לא כל גבר העז להתקרב אליה, כי התנהגותה החופשית הבהילה אחדים מהם. אבל היא יצרה תמיד עניין מיני אצל הגברים. יפה ניראת תמיד מאושרת בשלב החיזורים, והפכה סגורה יותר כש־היחסים נעשו קשר גופני.

מעניין לשוחח עם יפה היום, אשה נשו־אה, שחיה עם בעלה במיאמי.

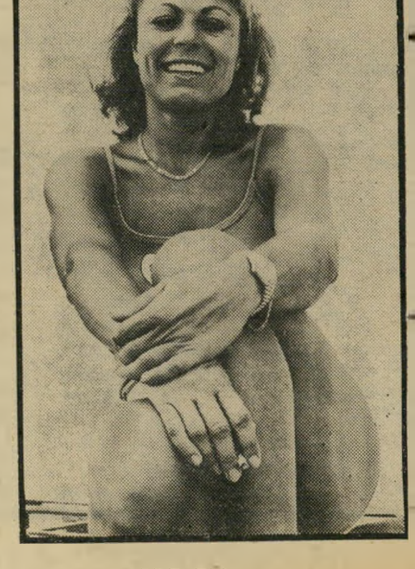
יפה הבר מספרת:

אני חושבת שכל מי שהכיר אותי בארץ בתקופת ההתבגרות חשב שיש לי חיי־מין עשירים. שהניסיון שלי במין עצום. שאין דבר בו לא התנסתי.

הרי סביר שלא היה לי קשר רגשי עם כל ידידי הגברברים שעימם נפגשתי. החמיא לי שמחזרים אחרי עורכי־דין, סטודנטים לרפואה ורופאים — זה היה הסטייל. חלק מהם למדו להכיר את הצד האחר שבי, ועימם שמרתי על קישרי ידידות.

גם היום אני מייחסת חשיבות רבה לטיפוח הגוף ולהופעה החיצונית שלי. אבל יש שמתרשמים רק מזה. הם זוכרים שאני מבלה שעות בביקיני בחוף הים, ושוחקת עם כולם. ישראלי מבין זאת רק בדרך אחת: שקל יהיה להשיג אותי או, לפחות, שכולם יחשבו שהשיג. תמיד ידעתי שהישראלי הוא לחצן. אם את מסרבת, הוא ינסה להפעיל עליך לחץ. נידמה לו שאם הוא לא ידפוק היום, הוא ימות מחר.

אנשים קרובים אלי לא ידעו שהתנסות המינית שלי היתה מאוד שיטחית. היה להם ברור שאני יודעת הכל, ואני לא שאלתי. ידעתי רק שמצפים ממני שאשתתף בהצגה, ומובן שזייפתי.

יפה הבר
„גיליתי מהי האמת!"

תמיד הרגשתי שחסר לי משהו. לא הכרתי תחושה של אורגזמה. אבל אם מצפים ממך להתנהגות מסויימת ולא נוח להודות שאת לא מגיעה לאורגזמה, אז מזייפים. ליחסי מין יש התחלה וסוף. אורגזמה יכולה להיות הסוף, אבל אם אין לך, את יוזמת סוף כלשהו. יתכן שהיו פעמים שבהם נהניתי והגעתי לנקודה גבוהה, אבל זה הושג בקושי. חשבתי שאשה נורמלית יכולה להגיע לזה בקלות, ורק לי קשה. נכנסתי ליחסי־מין בהם לגבר היתה מטרה אחת — לדפוק. התנהגתי במערכת יחסים כזו כפי שהגבר ציפה ממני.

בעלי היה הגבר הראשון שהכרתי באר־צות־הברית. שלוש שעות אחרי שפגשתי אותו הגענו ליחסי מין. זו היתה הפעם הראשונה בחיי שגיליתי מהי אורגזמה. שישנה נקודה גבוהה יותר של הנאה. זו הרגשה נפלאה וגם מרגיעה. את יודעת את האמת!!

שם יחסי־המין הם משחק מיני ממושך, יוצרים אווירה מגרה. מוסיקה, מראות, סרטים. פתוחים לכל טכניקה שעולה בראש. אין מקום מסויים אחד שבו מקיימים יחסי־מין. יש לך רשות לעשות כל מה שאת חפצה. זה לא יכול לקרות בארץ.

כאן את מכירה את הבחור, הוא גר באותה השכונה, כל חבריו יודעים מה אתם עושים. זה נורא... את לא חופשית. זה מחייב אותך להתנהג כפי שמכתיבים לך וכפי שמצפים ממך.

„אני רוצה להשתחרר, ליזום ולהעיז!"

אסנת דן (24), לומדת ציור אופנה. היא נולדה בפרדס־חנה והגיעה לתל־אביב אחרי סיום השרות הצבאי. הוריה נותנים את הסיוע הכספי המאפשר לה לגור בדירה שכורה בעיר. אסנת נהנית מהעיר הגדולה, אולם היחסים בין בני־אדם בעיר יוצרים אצלה הסתייגות. היא מעדיפה קשרים עמוקים עם חברים, מרבה לשבת בביתה ונמנעת מלצאת למטיבות רעשניות. היא היתה רוצה לשנות דברים מסויימים בתוכה, אבל לא את מיניותה.

אסנת דן אומרת:

אני לא אעז לחזר אחרי גבר שמוצא חן בעיני. זה עולה לי במילחמה עקשנית עם עצמי. בהרגשה שאני מפספסת דב־רים שהייתי מאוד רוצה בהם אבל לא אעיז לחייב וליזום אפילו שיחה טלפונית עם בחור.

בלימודי ציור־האופנה אני פוגשת בחו־רים העוסקים במקצוע האופנה. זהו עיסוק עם סטריאוטיפ נשי, אבל אני רואה אותם כגברים.

אני רוצה להיות אשה. ישנם דברים שהייתי רוצה לשנות בי אבל אין לי האומץ. החברה סביבי קבעה דברים, עלי להמשיך ולהתנהג בצורה המצופה ממני כאשה.

אני יוצאת מנקודה מוצא שאין שוויון בין המינים. בשירות הצבאי שלי הגשתי קפה. התגייסתי לצבא עם אידיאלים ורצון לתרום. הגעתי למצב שבו ספרתי את הימים עד ליום השיחרור, בו אוכל לבחור מה שאני רוצה לעשות. ראיתי סביבי בחורות מוכשרות שיכלו לתרום הרבה יותר ממה שיעדו להן בצבא.

באותה תקופה התחלתי להתעניין בתנו־עה לשיחרור האשה. לא בנשים השורפות חזיות אלא כספרות טובה שנכתבה על־ידי נשים. בספרים מצאתי עדויות על חוסר סיפוק ממערכת היחסים הקיימת בין המינים. הבנתי שגם אני חונכתי מילדותי להיות שונה מהגבר. שאבי מביא פרנסה ואימי דואגת לילדי הבית. שממני ומאחי מצפים לדברים שונים.

ספריה של ד"ריס לסינג הביאו אותי להכרה בצרכי, אבל לא גרמו לי להת־קומם. בשבוע האחרון קראתי את הספר חדר נשים, של מרלין פרנץ' ואני בשוק.

הספר גרם לי לחוסר שקטי נפשי ולהתלבטות עם עצמי. הצטיירה בפני התמונה שנשים לכודות בתוך מיסגרת הנישואין מחוסר ברירה. שהן מאבדות קשר אל אנשים בחוץ ויוצרות קשר הדוק עם המרצפות, עם הבית ועם הדאגה לבעל. הסופרת ציירה את הבעלים כמפ־לצות אגואיסטיות חסרות רגישות. הנשים מתייחסות אל הגברים כאילו היו ילדים מפגרים, והן רואות עצמן כאמהות המק־ריבות את עצמן. אני מזועזעת. ברור לי שהספר מציג תמונה מוגזמת אבל הרי חלק מזה נכון לגבי מערכות נישואין מסויימות שגם אני הכרתי סביבי.

אני יודעת שלא נכון לומר שכל הגב־רים מנצלים וכל הנשים מטומטמות. אבל לא מוצאת חן בעיני השיטה שבה האשה משרתת, והגבר קורא בעיתון כשהוא חוזר מהעבודה.

הגבר משחק עם הילדים אבל עד מידה דבר אחד לא השתנה בי. גם היום אני היוזמת מגע מיני. אין לי שום בושה. לא איכפת לי מה חושבים, כך אני מתנהגת. יתכן שאני חושבת שקשה לי ליהנות ולכן אני יוזמת. אני מעדיפה להיות למעלה, רק כך אני נהנית. זוהי הדרך שלי לקבוע את הקצב המתאים לי.

האמריקאים חושבים שאני טיפוס אק־טיבי ועצמאי בגלל ששירתתי בצבא בישי־ראל, אבל לאמיתו של דבר, רק במין אני יוזמת. בשאר תחומי החיים אני מעדיפה שהגבר יפנק אותי וידאג לי. בישראל הגבר מרוצה מכך. זה היה בסדר. הגבר הישראלי אוהב להרגיש שתלויים בו, שהוא יודע יותר מהאשה. זה מעניק לו הרגשת ביטחון.

בארצות־הברית זה אחרת. אם לא מת־חשק לי לקרוא עיתון ואני מבקשת מבע־לי שיספר לי מה קורה, הוא אומר לי: אם את רוצה לדעת, אז קיראי. אם את רוצה שהמכונית תיסע, אז טפלי בה.

ישנה דחיפה לעצמאות. כל אחד דואג לצרכיו. ואנשים מאושרים מכך. נשים יוצאות לעבודה, החופש הכלכלי בו הן נמצאות יוצר פחות תלות באחרים, והן מקרינות ביטחון עצמי. וביטחון זה מת־בטא בכל התחומים, וכמובן גם במין.

אני לא מכירה גברים אמריקאיים שמ־זלזלים בנשים כפי שזה קורה בישראל. להיפך, אני חושבת שהנשים שם כל־כך חופשיות ועצמאיות, שהן יכולות להשיג מהגברים כל מה שהן רוצות. ישנה אווירה שבה האשה היא המשפיעה על הגבר. גבר מכבד דיעה של בת־הזוג.

חם במיאמי. אני מתהלכת בעירום או בלבוש קל וזה לא מוביל מיד לצווירה מינית. בישראל אני חייבת להיות לבושה למרות החום. במיאמי גיליתי שיש לי תחושה נעימה ונוחה עם גופי.

כשנוח לאנשים, הם חופשיים עם גופם. יש גם פנאי לחקור איפה הדגדגן והגבר מרוצה מהתגלית שלך, ומציחים ליהנות כשמגיעים ליחסי מין.

אם יש כבוד הדדי ביו בני שני המי־נים, לא יתכן מצב שבו האישה מזלזלת בגבר — למרות שיחסם המסורתי של הגברים מצדיק עונש שכזה.

סטודנטית אסנת דן
„ידע אינו מספיק!"

מסויימת. לא מצפים ממנו ליותר, בעוד שמובן שהאשה אחראית לסיפוק כל צר־כיהם. אם ארצה להיות אקטיבית ולטפח קאריירה, יאמרו לי שמוטב לנתב את האנרגיה אל הבית ואל הילדים.

מדאיג אותי שלא אוכל למצות את עצמי כמו גבר. אני חולמת על בן־זוג שעימו אוכל באמת ליצור מערכת יחסים שיווינית. הצרה היא שלא אקבל זאת על מגש של כסף אלא אצטרך להילחם על כך. אני לפחות חיה בעולם, בו אנשים פתוחים לשוחח על כך. אמא שלי לא היתה מעלה על דעתה דבר כזה. ואם אנחנו יכולים היום לחשוב שגבר מסויים הוא שוביניסט הרי שבעבר זה היה מובן מאליו ואף אחד לא העלה בדעתו לבוא בטענות אליו.

אני מסתכלת סביבי ומוטרדת מכך שה־נשים לא מודעות למצבן. שהן פוחדות להיות אמיצות, חוששות מחיים עצמ־איים, כי כדי לחיות כך את חייבת לשנות את תפיסתך לגבי עצמך.

היום טבעי יותר שבחורה ובחור אחרי השירות הצבאי חיים מחוץ לבית־הוריהם. אם פעם המעבר היה ממיסגרת אחת — בית ההורים, אל מיסגרת שניה — נישו־אין, הרי שהיום מקובל לדחות נישואין ולעבור לחיים עצמאיים. העולם אמור להיות מתירני ופתוח, אבל זה לא כך. חברותי שנישאו וילדו ילדים אינן מאו־שרות.

גם אני, בקשרים עם גברים, אני ממ־שיכה להיות זו שמגבילה את עצמה. אני בת 24 שנה, ולא צמודה לסינור של האמא, לא היא זו שאומרת לי מה־התנהגות נכונה. זהו החינוך הטבוע בי, המורה לי להתנהג בצורה מסויימת.

חינכו אותי להיות פאסיבית בעוד ש־הייתי מאוד רוצה להשתחרר, ליזום ולה־עיז, לרצות במין וליהנות. היום אני לא חושבת מה לעשות בשביל העולם אלא בשביל עצמי. לא ידעתי על קיומו של הדגדגן. לא שמעתי עליו בבית־הספר או בבית. גיליתי אותו רק לאחרונה, בשיחות עם ידידים. אני עדיין לומדת על החיים.

הנשים היום מנסות לשנות משהו. הן לוחמות, והגברים אינם מסייעים. במיקרה הטוב הם מקשיבים. למצוא גבר מבין זה כמו למצוא אביר על סוס לבן. היום אני מתחילה להיות מודעת לדברים. עם הזמן אצבור ידע, מודעות, ביטחון עצמי ונסיון. יתכן שאלה הדברים שיבטיחו לי עולם אחר, טוב יותר, שבו אחד יוכל להיות חופשי לבחור לעצמו דרך חיים.

יש לי כמיהה לעשות דברים יחד עם הגבר. שהאושר ייווצר בתוך מערכת בה כל אחד משלים את השני. הצרה היא שזה לא בר השגה. התפקידים בחיים אינם מתחלקים בצורה הוגנת בין גברים ונשים. חברה שלי ילדה ואינה מוכנה למסור את הילדה שלה למטפלה ולצאת לעבוד. נידמה לה שהיא לא מפסידה בחוץ שום דבר. יש לי הרגשה שמשהו פה לא בסדר. ובכל זאת, אף אחד לא אשם. זהו העולם! זוהי השיטה!

הקרב בחוף הדתיים

אי לעיניים שביל צר מפריד בין חוף שרתון לבין חוף הדתיים ואין כל אפשרות למנוע מפגשים ביניהם. כשעוברים הדתיים הלבו־שים היטב ליד החילוניים העירומים כימעט, הם מסיטים את מבטם מחשש הירהור עבירה.

הדגל השחור שהונף בתחנת ההצלה בחוף הנשים הדתיות בתל־אביב, הד־הים את כל הנשים שבאו לחוף. הים לא היה סוער או גלי — להיפך — הוא היה רגוע מאוד ולא היתה שום סיבה להנפת הדגל השחור.

אלי רובין, מנהל תחנת ההצלה, הניף את הדגל השחור כמחאה על איחוד תחנת ההצלה של חוף הנשים עם התחנה של חוף הגברים.

לקראת סוף חודש אפריל, קיבל אלי הודעה ממנהל מחלקת־החופים, אברהם אלימלך, על איחוד שתי תחנות ההצלה. רובין שלח לאלימלך מכתב תשובה ובו התריע על הסכנות הכרוכות באיחוד התח־נות תחת פיקוחו של מציל־מנהל אחד. אך מחלקת־החופים דחתה את טענותיו.

„בשנת 1979", זועק אלי, „היו רק שלו־שה מיקרי טביעה, ואילו השנה קרוב מיספר הטובעים ל־30. אלימלך חייב להסיק את המסקנות ולהתפטר מתפקידו!" רובין טוען שאלימלך רודף אותו: „אמרתי לו הכל בפנים," הוא אומר, „ועכשיו הוא מחפש אותי."

חוף הנשים וחוף הגברים מופרדים על ידי מחיצה, ותחנות ההצלה מחוברות על־ידי גשר. מנהל התחנה זינו יכול לראות, ממקום ישיבתו, את שני החופים בעת ו־בעונה אחת, והוא רץ מכסא תחנת ה־נשים לכסא תחנת הגברים. כשיורד אלי מהתחנה לחוף כדי לכוון את המתרחצים, הוא אינו רואה את המתרחש מן העבר השני של הגדר, והוא מסרב לקחת על עצמו את האחריות לשלום כל המתרחצים, משני עברי הגדר.

בימים שבהם הים רגוע מתחילים, אמנם, לשחות משני עברי הגדר אך נפגשים בהכרח בסופה. הגברים מרגישים מאוד בטוחים ומוגנים בחוף שלהם והם מתפשטים ומסתובבים עירומים. לעומתם טוענות הנשים הלבושות בבגדי־ים, כי ה־גברים יכולים לראות אותן, משום שה־גדר אינה אטומה, אלא בנויה מקורות עץ כשביניהן רווחים רחבים. הנשים ה־דתיות, למרבה הפלא, אינן מתרעמות על כך שמציל־גבר משקיף עליהן ממרומי תחנתו, אך מפריעה להן העובדה ש־בעליהן יכולים לראות אותן מבצד לגדר המפרידה.

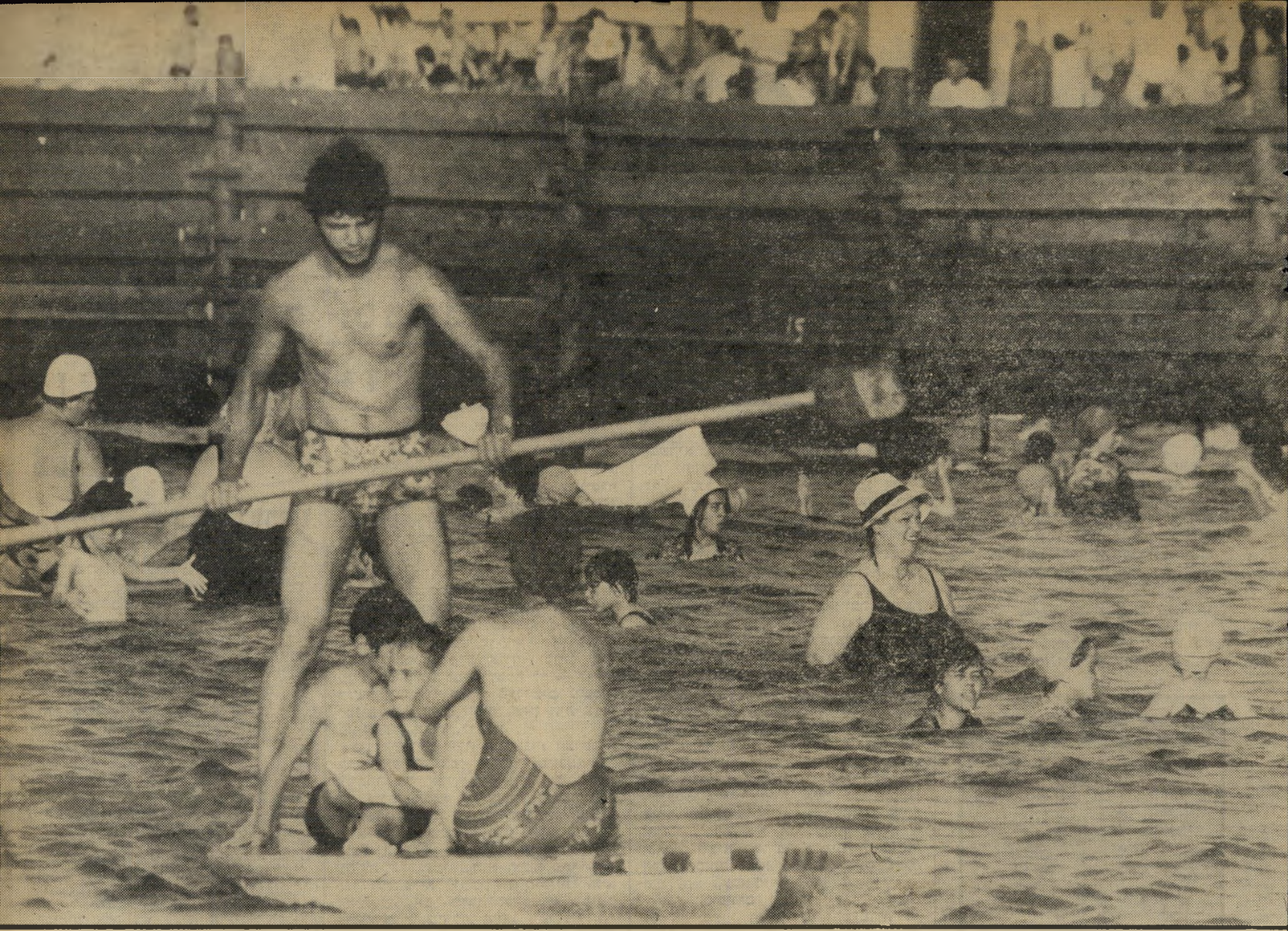
בשבוע הבא יפרידו שוב את שתי ה־תחנות, והמציל שיחליף את אלי רובין הוא עזרא זמיר המשמש כמציל בתחנת

המציל אלי רובין, „האחריות על שני חופים בעת ובעונה אחת, אינה יכולה ליפול עלי."

חוותרת דתית המקפידה שלא לחשוף את גופה אף לא לעיני הנשים. החרדה מפני המציצים גדולה מאוד בצידה הימני של הגדר. רוב הנשים מתגברות, אומנם, על חרדתן והן מסתובבות על החוף לבושות בביגדי־ים. החותרת בתמונה היא בהחלט מראה יוצא־דופן בחוף הנשים הדתיות. פרט לעובדה שאין גברים בחוף זה, אין אפשרות לזהות את החוף כחוף של דתיות, לעומת חוף הגברים, בו תלויות ציציות רבות. השוחים משני צידי הגדר, יכולים להיפגש בסופה.

גבר בין הנשים

אף אחד לא ידע להסביר איך הצליח גבר להכנס לחוף הנשים הדתיות. למרבה הפלא לא ניראות הנשים בתמונה מבוהלות מנוכחותו של הגבר, והן כלל לא מתייחסות אליו. הנשים, הנשים הדתיות מזה 13 שנים, עשר שנים מתוכן תחת ניהולו של אלי.

לחוף הרחצה הדתי הווי מאוד מיוחד. המשפחות מגיעות יחד אל החוף, אך נפרדות בכניסה אליו. הנשים פונות לחוף שלהן, ובעליהן, ובניהן לחוף הגברים. את הדרך חזרה הביתה עושה המישפחה ביחד. הנשים והגברים נפגשים לאחר הרחצה על השביל המרוצף המחבר בין החופים.

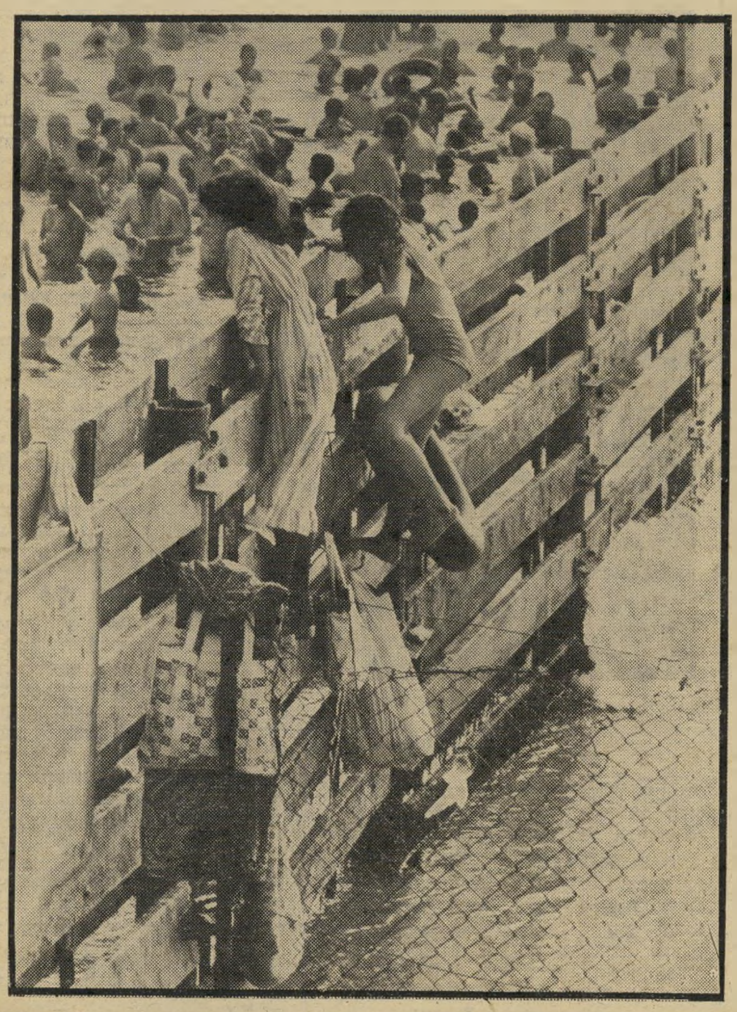
אין כל הגיון בהפרדה שנעשתה בין החופים. כדי שיהיו שני חופים נפרדים צריכה היתה עיריית תל־אביב למקם כל אחד מהם באיזור אחר, אולם הדבר לא נעשה בצורה זו, והמחיצה שאמורה להפריד בין הופים ממלאת תפקידה בקושי.

„הנימוק היחידי", אומר אלי רובין, „שיכול היה להיות לעירייה לחבר את שתי תחנות ההצלה של שני החופים שנחשבים כחופים נפרדים, הוא הנימוק הכלכלי." אולם נימוק זה אינו עומד במיבחן המציאות. ההוראה אומרת שכדי שתחנת הצלה תהיה תחנה חוקית, צריכים להיות בה לפחות שלושה מצילים. כשהיו שתי תחנות היו בכל תחנה שני מצילים ואילו היום כשיש תחנה אחת נמצאים בה חמישה מצילים, כך שאין כל חיסכון בצימצום תחנות ההצלה.

מסתתרים ומציצים

הגדר המפרידה בין החופים אינה מונעת את הילדות מלטפס עליה ולהשקיף ממרומיה על הנעשה בחוף הגברים, שם הן רואות, לעיתים קרובות, גברים עירומים. אומנם, לוקחות איתן לחוף הים את הבנים הצעירים שלהן, אולם מן הבעלים הן נפרדות בכניסה ונפגשות איתם רק לאחר הרחצה. בימיה הטובים יותר נראתה המחיצה, כפי שהיא נראית בתמונה, ואז, הגבר היחיד, כמעט, שראה את המתרחצות, היה המציל.

נאור של עיר

„נפשי מכוערת הבוקר אף יותר מפרצופי..." ✷

„שיר לבעלת .סטמבול'" של אלתרמן ✷ ארנולד צוויג וזיגמונד פרויד על פלשתינה. יהודים וגורל יהודי

קלסיקה

נשיקה למצורע

פרנסואה מוריאק, סופר צרפתי ו־קתולי מאמין, שחיבר קרוב למאה ספ־רים, נולד ב־11 באוקטובר 1885 בבור־דו, צרפת, כצעיר ביותר בין חמשת יל־דיה של משפחה אמידה („**חונכתי וחיי־תי בעולם אחר. כילד לא הכרתי את הקולונע, אי החשמל. ידעתי את הער־כים הישנים. אין זו תקופתי. אני זר כאן בעולם חדש זה של הפצצה האטו־מית. אנו חיים עתה בעולם שזוהם...**"). מוריאק האב, שהיה אתיאיסט ־ואנטי־קלריקלי, מת כשפרנסואה היה בן 18 חודשים, והנער חונך על־ידי אמו, ש־היתה אשה אדוקה ביותר.

עם תום לימודיו התיכוניים בבורדו, יצא מוריאק הצעיר לפאריס ללמוד אר־כיאולוגיה של ימי־הביניים, אך העדיף לעסוק בספרות. אחת מרשימותיו הרא־שונות היתה הגנה על פרחי הרע של **בודלייר** מפני מבקרים קתוליים.

בימים אלה ראה אור תרגומו העברי של קובץ מיצירותיו של מוריאק, ובו שתי הנובלות הנשיקה למצורע והודתו ׳. הנשיקה למצורע (פורסם לראשונה ב־1922) הוא סיפור שעוסק בנישואין ש־סודרו מראש על־ידי ההורים, של גבר מכוער ועשיר עם בת־איכרים צעירה. זהו סיפורו של **ז'ן פלואר**, שחלק מ־חייו נע בעולם הספרים, תוך בחינת שא־לות מוסר של **ניטשה** מתוך מעבר לטוב ולרע. עולמו של ז'ן פלואר הוא עולם קסום ויפה שמנוגד לכיעורו שלו. ערכי האסתטיקה מטרידים אותו, וכ־אשר הוא רואה בן־איכרים יפה, הוא מתקנא בו: „**הוא לא מצא נחמה בחמ־שבה שלימים יהיה הנער הזה לאיכר מכוער...**" ובהרהוריו הוא מגיע למחש־בה „**נפשי מכוערת הבוקר אף יותר מ־פרצופי...**"

נישואי הכפייה בינו לבין **נעמי** („**היא בת לגזע שאינו מבקש בנישואים כל הנאת־בשרים; אשת חובה היא, יראה את האלוהים ואף את אישה תירא ותהיה כאותן אמהות, שעדיין לא עברו מן ה־עולם...**"). את פגישת השניים, מתאר מוריאק „**מעתה, כמו בניסוי אטומולוגי, אין עוד בחדר האפל אלא זכר קטן, שחור ונפחד לפני הנקבה הנפלאה...**" בעוד נעמי „**הכתולה מודדת בעינה את הזחל שהועיד לה גורלה...**". ציפיותיה מהנישואין הן: „**היא ידעה כי יהיה זכאי לכל לטיפה, ואף לזו המיסתורית והנוראה מכולן, שלאחריה יוולד ילד, פלואר קטן, שחור כולו ודל־מראה...**"

מירת־הדבש שבים בני הזוג כשהם ניכלמים. ז'ן פלואר מעדיף את ציד יוני־הבר מהשהייה במחיצת „**זו שרצה בעצם נופחותו...**" החורף כובל את בני הזוג תחת קורת־גג אחת, וז'ן פלואר מחליט לנסוע לפאריס („**הוא ברח ממנה כדי שתחזור ותפרח...**"). הוא חי בפאריס חיים מנוונים, וכאשר הוא מגיע לפרו־צה, הוא מטיל לעברה שטר־כסף ונמ־לט, כשדמותה של אשתו וכאבה רודפים אותו.

בינתיים מחלימה נעמי פלואר מעל־בונה כאשה („**הפלידה העלימה מעיניה את פריחת האשה בתוכה; ואולם נכריה זו תבעה ממנה סיפוק מסתורי...**") והיא כותבת לז'ן, לפאריס: **אני מתיירסת בלעדיך...**" וז'ן חוזר („**כל־כך היטיב עמה היעדרו — מזהירה ופורחת... נקמה נפלאה לעומת הזכר המדולדל...**").

אלא שז'ן חלה מיד לאחר שובו ב־שחפת, ותקוותיה ושאיפותיה של נעמי נמוגות: („**הניחה ידה על מצחו בלא לעורר, כשם שהיתה נוהגת עם הילד שלא יוולד לה לעולם...**"). גופה זעק לעברו „**פעמים אחדות קראה לז'ן פלואר בלילה, כדי שיקרב אליה, וכיוון שה־עמיד פני ישן, קמה ונשקה לו — כאותן הנשיקות שהיו שפתי הקדושים נושקות לפנים למצורעים...**" עד שז'ן היה צועק בזוועה: „**הניחי לי!**"

בין השורות עולה הבורגנות הצרפתית בכל כיעורה, כפי שהדבר מתבטא ב־צוואתו של אביו של ז'ן: „**יש כדעת מר ג'רון לצוות את הבית והרכה ככל האפשר מרכושו לאשה הצעירה, כתנאי שלא תינשא שוב...**" בעוד ז'ן גוסס, ה־רופא המטפל בו עושה תוכניות לגבי עתידה של נעמי („**הוא חישב מתי ,ית־פגרי ז'ן פלואר ועשה לו תוכנית, היא תהיה לי, אמר בלבו, וצחק...**"). הכומר אומר דברי מחילה ודואג לצילצול ה־פעמון המודיע על מותו של ז'ן, ונעמי מתבוננת בו ואומרת בלבה: „**הוא היה יפה...**"

הנשיקה למצורע הוא סיפור המאפיין

סופר מוריאק

„חונכתי וחייתי בעולם אחר!"

את כתיבתו של מוריאק. בשבירים של סאטירה ועוקצנות הוא מתאר את הער־לם הכמעט קלוסטרופובי של העיירה ה־צרפתית. עולם שהעיק עליו.

הסיפור השני, הורתו (1923) מספר על **אהבת־אם לבנה**, אהבה שהופכת לערי־צות. **הבן** שמרד בגיל מתקדם, והביא אשה לבית אמו, הוא עד אילם למאבק הקטלני שבין שתי הנשים. האשה הצעי־רה, **מתילד קאזנאב**, מפילה את ולדה, וכשהיא נאבקת על חייה, היא משחזרת את יחסיה עם חמותה („**כני לא יהיה לך! לעולם לא תקחי אותו ממני!**").

הורתו הוא סיפור של שליטה וניוון. סיפור של בן שמעריץ את אמו: „**את המיפוס המושלם של מקימת גזע...**" ושל אשתו הצעירה שמנסה להאבק באם: „**היא לא מתה. ואם היא חיה, לא תניח ליריבתה להכריעה. הלוואי שעוד הריון יהיה אפשרי! אז תהיה האוויבת נאלצת להניח את נשקה...**" אלא שמתילד גוס־סת ומתה („**כין החלון למיטה, בין ער־למות מתים אלה לגופה מתה זו, הוא עומד על רגליו, חי עלוב שכמוהו...**").

מותה של מתילד מביא לעימות ה־חריף ביותר בין הבן ובין **אמא קאז־נאב**, כאשר בשיאו מטיח הבן באמו: „**את הרגת אותה. את היא שהרגת או־תה מעט־מעט, יום אחר יום...**" בעוד האם מטיחה בו בבוז: „**המתכל בעצמך, חביבי: צריך להיות אמך כדי לסבול אותך. זה חמישים שנה אני סובלת אותך ואינני יודעת איך אני עדיין בחיים...**" וכאשר בשיא המריבה מזמינה האם את הבן להכותה, הוא נשבר, וצועק צעקה אומללה: „**אמא!**"

שני הסיפורים משקפים בצורה נאמ־נה את מצבי הגיוון של המעמדות ה־שולטים בצרפת. זהו ניוון, שבא כתוצאה מנישואין משפחתיים, מערכים צבועים ומנוונים — המייצגים את הפרובינציה הצרפתית ובתיאור אמנותי מעולה.

תרגומו של **יהושע קנז** ראוי לכל השבחים. לעומת הבורות והגסות הרוו־חים בשנים האחרונות בתרגומים מצר־פתית לעברית, מגלה קנז מעלות נהד־רות של מתרגם, בעל כוח להחיות את התיאורים מלשון ללשון. אין ספק ש־הנשיקה למצורע הוא מהמעולים שבתר־גומים שנעשו באחרונה לעברית.

שירה

מעבדת משורר

הכרך השלישי של מחברות אלתרמן* בעריכת מנחם דורמן, ממשיך בפירסום עבודותיו הבלתי מקובצות של המשורר המנוח. בכרך הנוכחי מובאים שירים ש־המשורר לא מצאם ראויים לפירסום חי־זר, תרגומים משיריהם של משוררי אי־דיש בני־זמננו החיים בישראל, ומחזור של הקדושות אותן רשם בשולי ספריו לאישים שונים. העורך צירף מדור תחת הכותרת פרקי־חיים ועדויות, וכן אוסף דברים שניאשו ביום־עיון מטעם החוג לספרות עברית באוניברסיטה העברית בירושלים, במלאת עשר שנים לפטירתו של אלתרמן.

מחזור השירים נפתח בקול התוף ה־השקט שנכתב ב־1935: „**הלילה שוב נשאתי את גופי / גם אמצתיו למען לא יאבד. / הוא נצטנף כמעיל כילד אסור־פי / פרוץ ונבעת...**" שיר אלתרמני אופ־ייני, הוא הורגי השדות, בו הוא כותב: „**ארץ זו. כך העצב נודד כה כהלך, / נגרר ברעמיה, קורא לה — איך? / אמור לה, ספר לה דברים לא כאלה, / ספר על שדות שלומדים לחייך...**" פרק זה של שירת אלתרמן שב וחושף את עולמו. בשיר ליעקב הורביץ מצוי ה,אני מאמין' של המשורר: „**יעקב, האמן־נא לשיר, נאמן השמחות והעצב. / אל תח־שוד גם אתה, כרבים, ככנות המילים החורזות. / כבובנו, כיזבנו לרוב דווקא כלי חרוזים ובלי קצב. / הצביעות אולי בזה לשיר. ארוכה לה הדרך הזאת...**"

בין שירי אלתרמן שבקובץ זה, מצויים גם שירים קלילים, שירי הטור השביעי כמו הצי שלנו: „**אוניות־הגולים, אוני־ות־הרעב, / אוניות החולי וצלמות, / כאילו הינן / אוניות־הקרב / של צי־נו בן־האלמות...**" או שיר לבעלת ,סטמבול'

משורר אלתרמן

ארץ זו — כך העצב נודד בה

„**רבים שאמר המחבר בלבו, לאחר ש־הסתכל כל אותה שעה במטרונה שאצל הקופה, כמתאמין להיזכר במשהו, ופת־אום נזכר**").

במדור התרגומים אנו מוצאים את פנים שוחקות — צוואתו של קבצן מאת **צ'ארלס לאונסברי**, אדוני־וונבד מאת **היינריך היינה**, ושירי אידיש מאת **יעקב שמאז', שמחה אייזין**, קטע מתוך הבלדה על החיילים האלמונים מאת **משה ליפשיץ** („**זאת היא הבלדה על החיילים האלמונים. / יסופר כה על עו־לם אחד גדול ואין־אינים, / על עולם גיבור לסבול ורך־לבב לשאת גבורה / וצוער סהרורי אל תהום אורבת פעו־רה...**"), והשיר על תרבות ורשה מאת **יואל מסטבוים**. תרגום מעולה הוא תרגום השיר הרוח עלי לוח מאת המשו־רר האידי **אברהם סוקובר** („**אני שריון. אל גוף הווגי / מני גופי קופין הפלד...**"), ועוד שירים רבים מאת משור־רי אידיש מעולים.

הפרק הקדשות, מביא הקדשות אותן רשם אלתרמן על ספריו. בין ההקדשות: „**ללאה גולדברג לעיניה השקטות. נתן**"; „**שירה אודה אשר נעשה במתכונת ה־שירים ילידי הרופא. אפרים לוצאטו והוא מוגש צולע על יריכו לישראל זמורה ב־יום הוציאו את אלה בני הנעורים**"; „**בת־מרים היקרה, קבלי את ברכתי ותו־דתי בעד ספרך הנפלא ותוגר התודה, כסגנון ישן, בשפתם הנצחית של יין ושושן. שלך נתן אלתרמן**"; „**לידיד יקר וטוב אלכסנדר פן מאת נתן ידידו. כל הקדשות קשות, על רבות הקדשות מכים בשוט, אבל זו הקדשה פשוטה ונדושה: ידידות בסופה וידידות בראשה — הי־נ"ל**".

בפרקי־חיים ועדויות פותחת הרשימה

* **מחברות אלתרמן** — עורך: מנחם דורמן; הוצאת הקיבוץ המאוחד + מוסד אלתרמן ליד המכון למורשת בן־גוריון; 299 עמודים (כריכה רכה).

* **פרנסואה מוריאק** — **הנשיקה למצו־רע**; עברית: יהושע קנז; הוצאת עם עובד — הספריה לעם; 158 עמודים (כריכה רכה).

עומק ללא קץ של **משה דיין**, בה הוא בוחן את הבן־גוריונים של אלתרמן. עו־רך הקובץ מביא תחת הכותרת אל לב הזמר את תולדות־חייו של המשורר. פרט מעניין לגבי תולדות השירה העברית, הוא תיאור המאבק בין אביו של אל־תרמן לאביו של המשורר **יונתן רטוש (יחיאל הלפרין)** על הקמת גן־הילדים העברי הראשון בוורשה („יחיאל הלפ־רין כבר היה בעיר. הוא הקדים את אלתרמן כשנה אחת, בקירוב...") ועוד פרטים מאלפים מחייו של המשורר.

סוניה רוזנברג מביאה תחת הכות־רת ספרייתו של אלתרמן בחינה קפדנית של ספריית המשורר: „1293 ספרים בל־בד, המתחלקים, על־פי שפתם, כלהלן: עברית — 772, אנגלית — 234, רוסית — 163, צרפתית — 102; אידיש — 14, גרמנית — 8." רוזנברג ממיינת ומתארת את ספריו ובוחנת השתקפות נושאיהם ביצירותיו השונות.

במדור עיונים מביאה **רות קרטון־בלום** רשימה על דרכי עיצוב של דג־מים ריאליסטיים ב„חגיגת קיץ" („שלושה כלי־זמר ניגנו בעיר / על כינור, על חליל, על תוף. / עבר על פניהם איש צעיר, / אמרו לו: מילים לניגון הזה כתוב...").

מאמר נוסף ומעניין הוא מאמרו של **בן־עמי פיינגולד** אלתרמן והבימה־הזערה, בו הוא בוחן את קשריו של המשורר עם סוג אמנות „נחות" זה (לפ־חות בעיני משוררי ההווה). פיינגולד נע־זר בציטוטים, בתיאורים ובביאורים, ש־יש בהם עניין רב להבנת ז'אנר זה ביצירתו של אלתרמן („היא עברה בקרנ־טינה / כתפקיד של סניטר. / הוא עבד — מאי נפקא מינה — / כפקיד מכס לא־זוטר. / שמה היה — אמרנו — ני־נה, / שמו היה, כנ"ל, זברה, / היא ניגנה על קונצרטינה, / הוא ניגן עלי גיטרה / וכבל ערב היא השיגנה / על כתפו ראשה ושרה...").

מחברות אלתרמן הינו מיפעל מכובד להנצחתו של המשורר. מחברות אלתרמן ערוך עריכה מאופקת, ויוצרת חומר אק־דמי־למחצה לחוקרים ולסטודנטים.

שיחזור

ארץ־הזיות ותשוקה

באחת מחוברות מיגוון האחרונות, רא־תה אור, תחת הכותרת ארץ הזיות ותשו־קות התכתבות מרתקת בין הסופר הגר־מני ממוצא יהודי **ארנולד צווייג** („ה־ריב על אודות סמל גדישה" ו„הקרדום של ואנדסבק") ובין אביה־הפסיכולוגיה **זיגמונד פרויד**. ההתכתבות על פלש־תינה, על יהודים ועל הגורל היהודי היא בעריכתו, בתרגומו ובהערותיו של **גדעד דותן**. קטעים נבחרים אלה הם בעלי גוון אקטואלי להפליא.

בפברואר 1929, פנה צווייג אל פרויד וביקש ממנו להעניק את שמו לארגון שנועד לסייע לאינטלקטואלים יהודיים גולים בגרמניה: „מכיוון שאין לנו מדי־נה משלנו, ומכיוון שהמדינות, שבהן אנו חיים, עסוקות כתמיכה באמנים שלהן, אנחנו (פרופ' אלברט איינשטיין וצווייג, שייזמו הקמת ארגון זה) להוטים לעזור, בשלב ראשון בברלין, ומאוחר יותר ב־מרכזים אחרים של חיים אינטלקטואלים יהודיים... משום שאיננו יכולים להרשות לעצמנו לתת להם למות כשקט בינינו, ועקב הצרכים הגדולים, גדולים בהרבה יותר מיכולתו של מצנאט** יחיד לה־

• ארנולד צווייג — הריב על אודות סרג'נט גרישה; עברית: ד. קמחי; הו־צאת מצפה, תרצ"א (2 כרכים); אר־נולד צווייג — הקרדום של ואנדסבק; עברית: (תרגם מכתב־יד) אביגדור ה־מאירי; הוצאת ספרית פועלים, 1943 (2 כרכים).

•• ע"ש מייקנאס, אציל רומי בתקופת אוגוסטוס במאה ה־1 לפנה"ס, שתמך ב־אמנים. מאז דבק הכינוי באדם עשיר ונדיב־לב התומך בסופרים ובאמנים.

תמליץ

יום הארבה

„נמר של נייר" יגיש אחת לחודש לקוראי „העולם הזה" רשימה של ספרי־קריאה מומלצים, מקור ותרגום. אין רשימה זו מהווה תחליף לרשימת „רבי־מכר", אלא המ־לצה בלבד.

אל ארצך, אל מולדתך מאת **עמוס קינן**; הוצאת עידנים — ידיעות אחרונות; 248 עמודים.

ארץ רחוקה מאת **יצחק בן־נר**; הוצאת כתר; 287 עמודים.

סופה מקומית מאת **מכס פון־דר־גרין**; הוצאת כתר; 212 עמודים.

ההר השלישי מאת **הדה בושם**; הוצאת ספרית פועלים; 93 עמודים.

בחירתה של סופי מאת **ויליאם סטיירון**; הוצאת זמורה, ביתן, מודן; 517 עמ'.

יום הארבה מאת **נתנאל ווסט**; הוצאת זמורה, ביתן, מודן; 183 עמודים.

מחוץ לגדר מאת **יצחק לאור**; הוצאת כתר; 196 עמודים.

סופר הצללים מאת **פיליפ רות** הוצאת זמורה, ביתן, מודן; 128 עמודים.

התלמיד המכובד מאת **ג'ון לה־קארה**; הוצאת זמורה, ביתן, מודן; 488 עמ'.

תיקון הלב מאת **רבי נחמן מברסלב**; בעריכת **פינחס שדה**; הוצאת שוקן, 239 עמודים.

כיא הקלה זמנית למעטים, הקמנו באמ־צעינו שלנו אירגון המתואר כחוברת המצורפת. בקשתנו היחידה פרופ' פרויד, היא, שנוכל לצרף את שמך לוועדת ה־כבוד שלנו..."

זיגמונט פרויד נענה לבקשה ברצון, ובתשובתו הוא כותב: „אם כי אין לי הרבה דברים אחרים לתת, אני חש כמעט נפגע על שבקשת ממני לתרום את שמי בלבד. לעיתים כה קרובות אני מתקנא באיינשטיין, על הנעורים והאנר־גיה המאפשרים לו לתמוך בכל כך הר־

סופר צווייג
במורא פחדני מהלאומיות היהודית

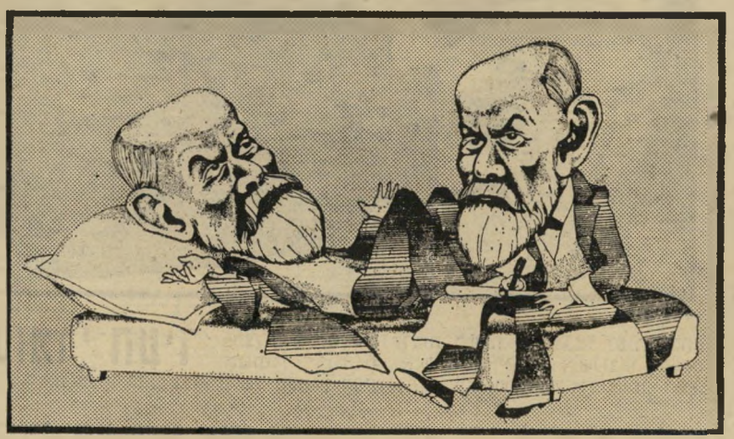
בה עניינים במרץ כזה. אינני רק זקן, חלוש ועייף, אלא גם שרוי בחובות כס־פיים כבדים..."

במיכתב ששיגר צווייג לפרויד, במאי 1933, בעקבות החלטתו להגר לפלשתינה, הוא כותב: „נגעת בשתי נקודות קשות שחשבתי רבות עליהן: יחסי לגרמניה ולגרמניות שלי, ויחסי ליהודים, ליהוד־יות שבי ובעולם, ולפלשתינה. ארץ של דתות זו יכולה, ככלות הכל, להיראות מזווית אחרת ארץ הזיות ותשוקות, וכ־מיוחד על ידך..." בהמשך המכתב, מג־סח צווייג את השקפתו על הדת היהו־דית: „חשבתי, ואני עדיין חושב, שתי־

הגביאים נגד אומה עיקשת? האינטלי־גנציה הברורה והקורנת שלך, שינתה את טבע האדם ואת התפתחותו בתוכ־נית מציאותית לעין ערוך יותר, מאשר אותם האנשים בימים ההם. הם יכלו רק למלמל את התיבה „אלוהים/..."

בחודש ינואר 1934 שיגר צווייג ל־פרויד את מכתבו הראשון מארץ־ישר־אל. במכתבו מתלונן צווייג על ההסקה המקולקלת ב„בית וולרשטיין" (את רוב שנותיו בארץ בילה צווייג ב„בית מוסי בחיפה): „תמצא, אבא פרויד יקר, ש־אני כותב בהרחבה מרובה כל כך על ההסקה המרכזית. אבל שאלות אלה של חיי היום־יום, כאשר מיתקני הציוויליז־ציה המודרנית פועלים בחריקה, הם בעיה מרכזית בארץ זאת. אין אנו מו־כנים לוותר על רמת המחייה שלנו, וארץ זו עדיין איננה מוכנה להגיע אליה. מכיוון שהיהודים הפלשתינאיים נאים, ובצדק, על הרש, ומכיוון שאנחנו, וכ־צדק, רוגזים על מה שאיננו, יש חיכו־כים רבים..." אל מישור האופטימיות ב־מיכתב זה עובר צווייג כאשר הוא כו־תב: „אני בטוח שהעניינים יפתרו על הצד הטוב ביותר, שניצור יחסים יפים עם הארץ ועם תושביה, ושנעריך אנשים טובים ומקסימים רבים שמצאנו כאן. אמונתנו בתבונה שבחיי אנוש איננה יכולה להיכחד בגלל שוכו של בארב־ריזם נורא זה..."

בספטמבר 1935 מציין צווייג במיכתב לפרויד, את ראשית אכזבתו מארץ־יש־ראל, ואת כוונתו להגר ממנה כאשר יתאפשר הדבר: „אני מרגיש שאני במ־

פסיכיאטר פרויד
אני חושב שאתה צודק בבחירתך באמריקה במקום אנגליה

קום הלא־נכון. נסיבות מגבילות, המג־בילות עוד יותר על־ידי הלאומיות העב־רית של העברים, המסרבים להתיר פיר־כום בלשון זרה כלשהי. כתוצאה מכך עלי לנהל את חיי בתרגום, ואם להיות מתורגם באנגלית, מדוע כאן?... תוקפו של הדרכון שלי פג באפריל, אבל אינני רוצה לבקש הארכה מהרייך השלישי. גם אינני רוצה לנתק את קשרי עם העם הגרמני ביוזמתי אני. אהיה מסוגל לה־שיג דרכון פלשתינאי כשבועות מעטים, אבל יש לי כה מעט מגע עם הלאום היהודי. אני יהודי — עדיים השמיים, אילם אני שייך באמת לאותי לאום, ש־

אם כעל משמעות הוא הגורם היצירתי בדת, התמורה הגדולה של האדם בעל הגישה החיובית לחיים, והמערכות האינ־טלקטואליות שניסחו את משמעות החיים ומשמעם, נראות חשובות פחות (בהיותן זמניות), מהרחף הנהדר שדחק בנו ליי־שב את בעיותינו עם הזולת באורח מו־סרי. האם דחף זה אינו טבוע בנו? האם לא אנו, היהודים יצרנו אותו במספר רב יותר של אנשים, מאשר כל גזע מודרני אחר? האם אין זה המאבק המפחיד שאתה מנהל זה ארבעים שנה נגד אמו־נות שווא, ציווי מאבו והדחקות של בני זמננו, בדומה לזה שניהל בומנו אחד

התעלם ממני מאז יצא Der Vriendt **לאור. אני רוצה להילחם בחזית אחת בלבד, נגד הבארבריים. אולי אני עייף מדי להכות בחמור בכל הכיוונים. כעת גם הילדים אינם רוצים להישאר כאן, אם כי הם מדברים היטב עברית. הם כמעט ואינם לומדים דבר. בתי־ספר עלובים, אופקים צרים..."**

במיכתב מיולי 1936, מתייחס צווייג לראשונה לקונפליקט היהודי־ערבי, והוא כותב לפרויד: „אני נתקף כאי־שקט נוכח העובדה, שעם כל עבודת השיקום שנעשית כאן, כמה עקרונות בסיסיים נגטשו אפילו יותר מכפי שחשבתי. אני מודאג להיווכח, כמה מעט נעשה כדי לשפח שיתוף פעולה יהודי־ערבי, דבר שצריך להיות ברור לכל אדם בר־דעת. שאיפות וחלומות־כוח מודעים ולא־מוד־עים, עשו את הדבר שאין לו תחליף לבלתי־אפשרי: ויתורים הדדיים בתוך טריטוריה שאנחנו גרים בה כשותפות..."

שנתיים מאוחר יותר, כותב צווייג ל־פרויד, מיכתב, המציג תמונה מזעזעת מארץ־ישראל: „אתמול נזרקה פצצה לשוק ערבי, ביום שישי, בדיוק בזמן שהרחובות הומים במיוחד מהכפריים ה־באים לעריכת קניות, אנשים שממילא מדוכאים על־ידי מיזרוריסמים. מכיוון ש־כל הארץ (הימים ימי „המרד הערבי"), השרויה במורא פחדני מהלאומיות היהו־דית, החוותה זה עתה קידה בפני רוצח בן שמונה־עשרה (שנתלה לרוע המזל), (הכוונה, ללא ספק, לחבר פלוגת בית"ר בראש־פינה שלמה בן־יוסף, שנתלה ב־29.6.38 באשמת רצח ערבים. מעשהו היה נקמה אישית על רצח יהודים בגליל). **לא יכול להיות ספק, שפצצה זו נזרקה על־ידי היהודים. נקמה נוראה תחול על ראש כולנו. אני רק מקווה שאנחנו, משי פחתי הקמנה ואנוכי, נישאר ללא פגע. אבל אין זה כמוח. לטובתם של היהו־דים — שבאו לארץ זו בניגוד לרצון הרוב הערבי, ואשר מ־1919 לא עלה בי־ידם לזכות ברצונם הטוב של הערבים — עמד רק יתרון אחד: עמדתם המופרית, יכולת ההבלגה שלהם. תוקפנותם כמהנ־רים ותוקפנותם של הטרוריסטים הערבים מקוזזות זו את זו. אם כעת זורקים פצ־צות, אני רואה שעתיד קודר מצפה ל־כולנו..."**

מיכתבו האחרון של זיגמונד פרויד ל־ארנולד צווייג, מערש־מותו, מיום 5.3.39, מתייחס פרויד לכוונתו של צווייג לנסוע לארצות־הברית: „אני חושב שאתה צי־דק בבחירתך באמריקה במקום אנגליה. אנגליה טובה יותר מרוב הבחינות, אבל קשה מאוד להסתגל לכאן, ובכל מקרה לא תזכה לחברתי זמן רב. אמריקה נר־אית לי אנטי־גן־עדן, אבל יש בה כל כך הרבה מקום ובה הרבה אפשרויות, ובסופו של דבר אדם יכול למצוא בה את מקומו. איינשטיין אמר לאחרונה ל־מכרו, שבתחילה אמריקה נראתה לו כ־קריקטורה של מדינה, אבל בעת הוא מרגיש בה די בבית..."

צווייג חיבר כמה יצירות חשובות בימי שהותו בארץ: הקרדום של ואנדסבק ו־מחזה להבימה בשם בונפארטה ביפו (מחז זה שעקבותיו נעלמו, ומעולם לא הועלה על קרשי תיאטרון זה).

בשנת 1947 החליט צווייג לשוב לגר־מניה, ושב למזרח־גרמניה, שם נבחר כחבר באקדמיה. בשנת 1958 הוענק לו פרס לנין על סידרת הספרים האנטי־מל־חמתיים שלו. הוא מת בשנת 1968, עיוור.

מאת דן טומר

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

"העולם הזה" 988
תאריך: 19.9.1956

גליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה פרסם דיווח על פרעות השבת בירושלים, הקריש מקום נרחב לראיון עם מנהיג נטורי־קרתא, ר' עמרם בלוי.

תחת הכותרת "הגבול" דווח על קרב בין כוחות צה"ל לכוחות הלגיון הירדני ליד הכפר דוויימה בהרי־חברון. שליח "העולם הזה" לפסטיבל הסרטים בונציה דיווח על כוכבות הקולנוע אנה מניאני ושילבה קושינה. צלם השבועון דיווה, תחת הכותרת, "בולם היו כמוהם", על מעשה־אנושי יוצא־דופן של הבאת תרופה לחולה, אסתר יוחימוביץ, מהחצי השני של כדור הארץ.

בשער הגליון: התפתשויות בין אנשי נטורי־קרתא ושוטרים בקרכות־השבת בירושלים.

השטן שבת ביום הכיפורים * יוסי ה„ערבי" * פעמון מצלצל בבירעם * מילה ושמה „משכחיים"

העם

מחול השטן

שנת השמש כוללת 365 יום. השטן שוה בגימטריה ל־364. נכאן שישנו יום אחד בשנה אשר אין השטן שליט בו. יום זה הוא לפי חז"ל, יום־הכיפורים.

כשנדם השבוע שאון התחבורה בכל רחבי הארץ, ושלוות יום־הכיפורים ירדה על עריה וכפריה, לא היה איש בטוח כי גם השטן ישבות ממלאכתו. במשך 30 השעות שבהן שתק קול ישראל, דאגו אזרחי ישראל למתרחש על הגבול. אנשים בלתי דתיים סובבו בחרדה את כפתורי מכשירי־הרדיו, השתדלו לקלוט קטעי־חדשות מתחנות זרות.

רק במוצאי היום נשמו האזרחים לרווחה. נסתבר כי גם השטן שבת ביום זה.

סופת חול במידבר. מחול השטן, שגרם לדאגה כה רבה, התחיל עוד בימים הראשונים של השנה החדשה, כאילו רצה להטביע את חותמו מראש על השנה כולה. בדווימה נהרגו חמישה חיילי צה"ל ואיש מישמר־הגבול בידי חיילים ופלאחים ירדנים.

מאותו רגע התחילה שרשרת התגובות הטראגית, שהפכה שיגרת־חיים במרחב. ממשלת רבת־עמון הודיעה שכוחות ישראליים התקיפו ופוצצו תחנת־מישטרה בהרי־חברון, בקרבת דווימה, וקטלו את יושביה. הירדנים הגיבו ברציחת שלושה שומרים דרוזיים במחנה ישראלי בערבה, מצפון לחצבה. למחרת היום הודיעו כי כוח ישראלי ממוכן, בסיוע שלושה מטוסים, התקיף את תחנת גרנדל בערבה, מדרום לבאר־מנוחה והשמידה.

כאשר לא קרה דבר משך יומיים אחרי כן, היה נדמה שהסיבוב נגמר, וכי לא היתה זאת אלא אחת מאותן התפרצויות, המתעוררות ושוככות בפתאומיות שוה, כסופת חול מידברית.

משקל הדם. טיבעי הוא שהפרשנים בעורף, ככל שהם רחוקים יותר מן הגבול ומן המציאות המיוחדת שלו, רואים בכל תקרית מזימה פוליטית מסועפת של האוייב, מחברים מחקרים ארוכים ומלומדים כדי להתחקות על כוונותיו הנסתרות והמחושבות. האמת היא לרוב הרבה יותר פשוטה, וגם הרבה יותר טראגית.

הרוב המוחלט של התקריות בגבולות ישראל הוא פרי המיקרה המרושע. לחיצה אחת של אצבעו של טוראי על ההדק, יוזמה מקומית של מ"כ־ש"ף נלהב, סטיה קלה ממסלול קבוע, התפרצות ספונטאנית של פלאח וזעם או מסתנן קנאי — כל אחד מאלה מספיק כדי להפיל את החלל הראשון, הפותח במעגל־הקסמים המגואל־בדם של פשע־תגמול־פשע.

כמעט לעולם אי־אפשר לברר את האמת על הרגעים הראשונים של תקרית, העלולים לגרום אחר־כך לקטילת מאה בני־אדם. תוך כדי דיווח מדרג נמוך לדרג גבוה יותר, כאשר כל אדם משתדל להצדיק את עצמו, משתבשת התמונה יותר ויותר. כשהיא מגיעה לשלב הגבוה ביותר, בזירה הבינלאומית, שוב אין כל אפשרות להבחין בין אמת, כזב ותעמולה.

לכן קובעת, בחשבון הסופי, יחידת־המשקל היסודית: משקל הדם. דם ההרוגים, הזועק מן האדמה, מחריש כל ויכוח. הצד שאנשיו נהרגו ראשונים, הוא הצד הצודק.

פוויים ודווימה. למרות השתוללות השטן, לא היתה השבוע כל סכנה כי יעלה בידו לגרום למילחמה של ממש. זאת יודע גם המתכנן הישראלי וגם המתכנן הירדני. נקודת־המוקד של המרחב נמצאת ברגע זה אי־שם בין פורט־סעיד וסוויס. המאבק הגדול על התעלה מנע כל ריכוז של מרץ ערבי בחזית אחרת. ירדן לא יכלה להרשות לעצמה להתגרות ברציונות בישראל, כי התגרות כזאת יכלה לגרום להזדמנות ההיסטורית, אשר ישראלים רבים מחכים לה: ההזדמנות לפרוץ אל הירדן מבלי שמצריים תוכל אף לחלום לחוש לעזרתה. עובדה זו שמה גבול לתקריות הגבול.

גמאל עבד אל־נאצר ידע זאת יפה. ראש־ממשלת בריטניה, שיש לו מינהג מוזר להיזכר בדאגתו לשלום ישראל ברגע שהדבר מועיל לו, הביע את החשש שהשליט המצרי יתקיף את ישראל, אם יישאר מנצח בסוויס. השיב על כך אל־נאצר, בטכס חלוקת כנפיים למחזור חדש של טייסים: „איני יודע למה מתכוון ראש־הממשלה הבריטי." וחזר אחריו דובר־צבאי סורי: „שום דבר שיקרה בגבול ישראל לא יסיח את דעת הערבים מן החזית העיקרית, שהיא בתעלת סוויס."

כך שכב השטן העייף שוב לישון, באופן זמני — עד שיתעורר בפעם הבאה. פרט לתוספת הפרסטיז'ה לחייליו צה"ל, שהוכיחו שוב כושר מופתי של תיכנון וביצוע, לא השתנה דבר. רק כמה עשרות אמהות בירושלים, בכפרי הגליל, ברבת־עמון ובמאהלי הבדואים בערבה ביכו את ילדיהן.

שומרי העיר

תצלום מייצג של קרבות השבת בין אנשי נטורי־קרתא ושוטרי ירושלים. איש נטורי־קרתא, שכובעו נשמט השליך את עצמו לפני גלגליה של מכונית המישטרה, ונאסר בכוח על־ידי שוטר זועם.

— ובהם חדרי מגורים. בורות המים הרבים שבסביבה הבטיחו קיום ליושבי המצדים.

ליד כל מיבצר קטן, בעיקר על השולחות הרחבות שלאורך הנחלים, גילו השניים גם סימני מיבנים של אבן וסוכות, שהעידו על ישוב אזרחי באיזור. על־כן הניחו כי תפקידם של המיבצרים לא היה רק תפקיד שמירה על דרך מיסחרית חשובה, כי אם גם לשמור על הסדר באיזור מיושב.

עמלקים, מדיינים ושוסים. ליד הר רביב, התעצם פיתאום קו המצדים. שם, על הר גבוה החולש על מיפגש שני נחלים גדולים, נבנתה מצודת ענק, שגודלה כ־30 על 35 מטרים. מסביב למצודה הוקמה חומה כפולה, שבתוכה נבנו חדרי מגורים לחיילי המישמר.

פרט לביצורים אלה עמדו השניים על טיבם של היישובים המרובים מתקופת האבות — כאלפיים שנה לפני הספירה — שנמצאו קודם על־ידי יוסי באותו איזור. הם גילו טיפוסים מופלאים של התישבות שיבטית, נוודית למחצה, כנראה. השרידים נותרו מישוב־ים שגודלם השתנה מכמה בתי־אב ועד לעיר מרכזית גדולה. הם סיפרו סיפור מרתק על התנחלותם של שבטי העמלקים, מדיינים, שוסים, כושים ואולי גם עברים.

הממשל הצבאי

מי צלצל בפעמון?

המרחק בין כפר בירעם ובין הכפר ג'ש (גוש־חלב) בגליל־העליון הוא קטן מאוד. מגבעות ג'ש אפשר לראות בבירור את חורבותיו ומטעיו של הכפר המרוני הנטוש, לא רחוק מן הגבול הצפוני. ואומנם, לא עובר כמעט יום אחד מבלי שבני בירעם — שהוגלו מכפריהם ומבתיהם, ושהופצצו מן האוויר לאחר תום הקרבות — לא יטפסו על אחת מהגבעות להעיף מבט לעבר בתיהם ההרוסים. אלה מביניהם שלא הספיקו לעלות לנקודת־תצפית, התנחמו בשמיעת צלילי פעמון הנחושת הגדול של כנסייתם.

פעמון זה יחיד מסוגו בארץ. הוא ניצוק בלבנון, במיוחד עבור כנסיית בירעם, ועליו חקוקות המלים: „תוצרת בית שבאב" שהתמחו בייצור פעמונים לכל הכנסיות המרוניות.

רק חידה אחת העסיקה את הגולים: מי מצלצל בפעמון. מאז עזבו את בתיהם, בתחילת 1949, נשאר כפרם ריק לחלוטין, ואילו קיבוץ ברעם של השומר־הצעיר, המעבד את אדמות הכפר, יושב במרחק מה מחורבותיו.

סיבות בטחוניות. התעלומה נפתרה לפני כמה חודשים, כאשר נפטר הכומר הזקן של העדה וקומץ מאנשי הכפר קיבלו רשות מיוחדת לקוברו בחלקה שליד כנסייתו. כאשר הגיעו לכנסייה, גילו הקוברים להפתעתם כי הפעמון נעלם. הוא הורד מצריח הכנסייה ורק פיגומי העץ שלו הושארו במקום. למחרת שוב נשמע קולו של הפעמון. הפעם ניסו אנשי בירעם לאתר את מקומו. לא היתה זאת מלאכה קשה: הקול בקע מתוך חצר קיבוץ ברעם. חברי הקיבוץ פשוט העבירו אותו לפתח חדר־האוכל, כדי שיהיה להם פעמון של ממש, תחת מעגלי המתכת הפרולטריים, שבהם מסתפקים בדרך כלל קיבוצים אחרים.

עתה, בשומעם את פעמונם, יודעים בני בירעם מי הוא המצלצל בו. אולם הם אינם יכולים לקבלו בחזרה. כי — מסיבות בטחוניות מובנות מאליהן — אין המושל מרשה להם ללכת לחצר הקיבוץ ולזהות את החפץ הגנוב.

אנשים

● איש עין־חרוד הוותיק (לשעבר ח"כ) **שלמה לביא**, מחבר הספר עלייתו של שלום לייש, מאבד לעיתים קרובות את משקפיו. הוא מתחיל לחפש אותם בקדחתנות, ולבסוף טופח בייאוש על מצחו תוך כדי הקריאה: „איפה הם יכולים להיות?" ובאמת זה הוא מגלה בדרך כלל כי הם נמצאים על מצחו. תכונתם של המשקפיים ללכת לאיבוד בכל הזדמנות היא שגרמה, אגב, לסופר **דוב סדן** לכנות אותם בשם „משכחיים".

ארכיאולוגיה

מזל של שני חזבים

ברחבי הנגב ידוע יוסי ה„ערבי" מ־

חידוש עולמי!

אל תתלבט בין השניים:

מיקסר ופודפרוסֶסור אמקור במחיר המיקסר בלבד.

-3,825 שקל בלבד!
לכל המערכת!
פחות מכל מיקסר אחר
שאינו כולל פודפרוססור

אמקור טוב להיות בבית

להשיג בחנויות אמפא וסוחרים מורשים

שרות
אמפא
שרות ללא תחרות

מודעה א-ע

לְהִתְהַלֵּךְ כְּמוֹ בַּחֲלוֹם.
תְּחוּשַׁת גַּן עֵדֶן כָּל הַיּוֹם.
הוואי עַל גּוּפֵךְ,
הוואי עַל פָּנַיִךְ,
הוואי בְּשְׂעָרֵךְ,
הוואי בְּלְחָיַיִךְ.
הוואי מְפַנֵּק וּמַרְגִּיעַ.
הוואי רַעֲנָן וּמַבְטִיחַ.

הוואי.

סבון, שמפו, דאודורנט,
אפטרשייב וקצף גילוח.
משפחת הוואי של "שמן".

שמן

קריאות העזרה של שוטרת מעכו למפכ"ל לא נענו, והשוטרת, שלדבריה התעללו בה קצינים בכירים וניסו להתעסק עימה, ניסתה להתאבד

מפכ"ל המישטרה איבצן (מימין) בארוחה עם ניצב־מישנה פרנקו (משמאל)

מין מישטרה

ה יומנאי בתחנת־המישטרה בכרמי־אל כבר רגיל להודעות משונות. אך ההודעה, שאותה קיבל ביום הראשון ב־שבוע שעבר, הקפיצה אותו. „מדברת בטי עובד. אני הולכת למות! לקחתי כדורי־שינה!"

היומנאי נבהל. הוא הכיר את בטי עובד, וידע שהיא אחת השוטרות המפורסמות ביותר במרחב הגליל. היומנאי אף שמע.

מפקד־מחוז אבינועם
הכל נשאר במישפחה

כפי ששמע כימעט כל שוטר במרחב, שלבטי בעיות רבות בעת האחרונה, והבין כי ההודעה שלה אינה מתיחה.

שוטרי מישטרת־כרמיאל הוזעקו לדירתה של בטי. הם מצאו אותה חסרת־הכרה. היא הובהלה במהירות לבית־החולים, ושם הצליחו הרופאים להציל את חייה.

בדרך־כלל, אין המישטרה חוקרת לעומק מיקרים של נסיון־התאבדות, מכיוון שאינם בגדר עבירה (ראה יומן אישי), אך הפעם החליט המפכ"ל, רב־ניצב אריה איבצן, לחקור עד הסוף את נסיון־ההתאבדות של השוטרת בטי עובד, ומינה את אחד הקצינים הבכירים מהמטה הארצי, ניצב־משנה יוסף גונן, כראש־צוות־החקירה־המייוחד בתיק הנושא את השם: „בטי עובד, נסיון התאבדות".

נראה שלגונן לא תהיה עבודה רבה. כימעט כל קצין בכיר במחוז הצפוני של המישטרה מכיר את שוטרת־התנועה הנאה מעכו. רבים במישטרה שמעו את סיפורה, שבו מעורבים קצינים־מישטרה רבים ובכי־רים, הסיפור שהביא לנסיון ההתאבדות.

„בטי לא התכוונה..."

ב טי התפרסמה אחרי הריב המפור־סם ביותר במרחב־הגליל: הריב בינה בינה ובין ראש ענף־תנועה, רב־פקד משה אברמוביץ.

גם אברמוביץ עצמו ידוע כמי שמסתבך בפרשיות, אך תמיד הוא מצליח להיחלץ מהן. לפני כמה שנים השתרבב שמו של אברמוביץ בפרשת־שוחד בקואופרטיב אגד בחיפה, שאליה השתרבבו גם שמותיהם של שני שופטים חיפאיים. בתום חקירה קצרה הודיעה המישטרה שלא מצאה דופי בשופטים או באברמוביץ.

אחר־כך התעוררו חשדות שלפיהן קיבל אברמוביץ שוחד ממנהלי חברת־הביטוח ישראם, שפששה לפני שנתיים את הרגל, לדברי יחידת־החקירות הפנימית של ה־מישטרה, התגלו ראיות לכאורה, שאברי־מוביץ קיבל שוחד מבעלי החברה, אך אלה הצליחו להוכיח ששתו של אבר־מוביץ היתה קשורה בחברתם, ושהיא קיבלה את הכספים. היחידה, שבראשה עמד עוזי נבות, שהתפרסם לאחרונה בפרשת ברנס־מרכוס, ניסתה בכל מחיר להשיג עדויות נגד אברמוביץ, אך לא מצאה כל ראייה נגדו.

בין אברמוביץ ובין בטי עובד התגלע סיכסוך קשה, שבעיקבותיו התחיל אבר־מוביץ, לטענת בטי, להתעלל בה. הוא העמיד אותה למישפטים, שמהם יצאה זכאית, הטיל עליה מישמרות בניגוד ל־נוהלים ומבלי להתחשב בכך שהיא גרושה ואם לשני ילדים. הוא אף ניסה להעבירה מהמרחב, למרות שבטי מתגוררת בכרמי־אל, וחייבת לשרת בגלל ילדיה ליד הבית.

על־פי טענת בטי, התעלל בה אברמוביץ משום שהיא לא נענתה לחיזוריו ולהצ־עותיו המיניות.

אחרי תקופה של התעללות החליטה בטי להתלונן נגד אברמוביץ, ופנתה למפקד מרחב־הגליל, ניצב־מישנה דויד פרנקו. אברמוביץ עצמו סירב להגיב על הטענות.

בטי עובד טוענת שפרנקו לא הסכים כלל להתייחס לתלונתה. תחת זאת הציע לה הצעות מיניות, ואף „ביקש ממני לשבת לו על הבירכיים, ככה הוא שומע יותר טוב."

לפני כמה שנים היה פרנקו מעורב בפרשה על רקע מיני עם שוטרות, וחקירת המישטרה קבעה שהיתה זו עלילה. עתה טוען פרנקו ש„מישהו שלח את בטי. יש מישהו שמסית נגדי, דווקא כשאני עומד לפני קידום. בעיקבות הפרשה של אז, הכי קל זה להטיל בי דופי מהבחינה הזו. אני משוכנע שבטי לא התכוונה. היא במשבר נפשי עכשיו, והיה מישהו שלחץ עליה להגיד עלי דברים כאלה. אני מקווה שכל הפרשה תסתיים בסדר, ושבטי תבריא ותחזור לעבודה אצלנו."

קשה לברר בוודאות מה התרחש כש־עובד ופרנקו היו לבדם בחדר. מה שברור הוא שבטי הכירה את העלילה נגד פרנקו, וידעה שזו נקודת־התורפה שלו. ידוע גם שאחרי השיחה שלה עם פרנקו נקרא אברמוביץ למפקד־המרחב, והלחץ של אב־רמוביץ על בטי הוקל.

אולם בטי עובד לא ויתרה. היא העל־תה את כל האשמותיה על הכתב וביקשה ראיון עם מפכ"ל המישטרה, אריה איבצן.

כשנכנס איבצן לתפקידו הוא חילק את מיספר־הטלפון הפרטי שלו בין הכתבים המקומיים לענייני־מישטרה בכל רחבי ה־ארץ, וביקש מהם לטלפן אליו בכל שעות היום והלילה, כשייתקלו בבעייה.

לפיקודיו של איבצן קשה להגיע אליו בדרכים הרישמיות. איבצן, או מי מעוזריו, קרא את תלונתה של בטי, אך המפכ"ל סירב לפגוש אותה והעביר את מיכתבה למטה המחוז־הצפוני.

מפקד המחוז־הצפוני, חיים אבינועם, ידוע כאיש שקט. אבינועם אינו אוהב לעסוק בבעיות מסוג זה, וכפי שהגדיר אחד מפיקודיו: „אינו אוהב להכניס ראש בריא למיטה חולה."

הוא הטיל על סגנו, ניצב־מישנה רחמים חדד, להיפגש עם בטי. חדד הכיר היטב את בטי. הוא היה מיודד עימה עוד לפני נישואיה. כשהומנה בטי לחדד, היא ידעה שביגלל קשריהם מהעבר, לא יתייחס חדד ברצינות לתלונות שלה.

ואומנם, כך היה. חדד היה אמנם מנר־מס, ולדברי בטי אף הזכיר את יחסי־הידידות בעבר, אך סירב לאפשר לה להי־פגש עם המפכ"ל ואף אסר עליה לפנות שנית לאיבצן.

חדד היה כבר מעודכן, לפני השיחה, בפרטי האשמותיה של בטי. הוא קרא את מיכתב־התלונה שלה למפכ"ל, וגם שוחח טלפונית עם אברמוביץ ועם פרנקו. חדד ידע שהוא צריך להגן לפחות על פרנקו. בין פרנקו וחדד יש יחסי־ידידות קרובים במיוחד וחדד גם ידע שפרנקו הוא ידיד אישי של איבצן.

חדד חסם את הדרך בפני תלונותיה של בטי. „הרגשתי כמו בכלוב," סיפרה בטי, אחרי שהחלימה. לשוטרת־ידידה, שבאה לבקר אותה בביתה. „ידעתי שאין לי כל פתח של תיקווה. אף אחד לא היה מוכן להגן עלי, אפילו לא המפכ"ל."

עוד שלוש פרשיות

א בינועם מיהר להקים ועדת־חקירה, שבראשה הועמד ראש מחלקת־החקי־רות של המחוז־הצפוני, ואחד החוקרים הטובים של המישטרה, תת־ניצב נוריאל ששון. ששון הצליח לגלות, תוך יומיים, שיש עוד שלוש פרשיות לפחות, במחוז־הצפוני, שבהן ניסו שוטרות להאשים קצי־נים בהיטפלות על רקע מיני, אך נכשלו. לאבינועם היה נוח ששון יחקור בפרשה — כך היא היתה נשארת בתוך המישפחה, ולא יוצאת לאור.

אולם היה מי שדאג להדליף את ניסיון־ההתאבדות של בטי עובד לעיתונות. איב־צן, שקודם לכן סירב לפגוש את בטי, הזעיק את אבינועם וקציניו מגצרת לירו־שלים, הפקיע מידי המחוז־הצפוני את ה־חקירה, ומינה צוות־חקירה־מייוחד של ה־מטה־הארצי לחקור בתלונותיה של בטי.

כמה עשרות קצינים בכירים במישטרה ממתינים עתה לתוצאות החקירה של הצוות. לתוצאות אלה עלולות להיות השלכות חריפות ביותר לגבי קידומם של אחדים מהם במישטרה, או המשך שירותם בה.

(המשך מעמוד 7)

ישיבות ודיונים. פשוט אין בשכונה אל מי לפנות."

„לא פרנק תורן!"

ב־ציון מורדוב נולד באסגניסתאן לפני 31 שנה. הוא היה בן שמונה ימים כשמישפחתו עלתה לישראל, והש־תקעה בשכונת־שפירא בתל־אביב.

„אני התחלתי את השושלת המישפח־תית בפעילות מיפלגתית." מבין חמשת אחיו האחרים ושתי אחיותיו, רק הוא פנה ב־1970 לפעילות פוליטית. „אף אחד לא קרא לי. אני התייצבתי במצודת זאב, מ־תוך הכרה אישית שיש צורך לפעול!"

דחיפה לפעילות פוליטית התעוררה בו בשל העובדה שהוא צמח בשכונת־שפירא. „מצוקת הדיור שידעתי בצעירותי הניעה אותי להיות פעיל."

שמונה שנים עבד מורדוב בחברת חש־מל. בשנה שעברה עבד בחברה למיבנים טרומיים, ורק בימים האחרונים התחיל לעבוד בחברת עמידר.

כיום הוא מתגורר עם אשתו, יהודית, ושלושת בניו בדירה שכורה בבניין רב־הקומות החדש והמטופח בשכונת נוה־שלם.

מדי יום ראשון מוקרן סרט לילדי־השכונה מתחת לביתו, ברחבה שבה חר־נות המכוניות. מדי שבועיים מגיע מר־קיד, וכולם יוצאים במחולות. בסיומו של כל יום עורך אחד ההורים, יחד עם ילדי

„אני התחלתי בפעילות פוליטית מתוך הכרה אישית שיש צורך לפעול"

השכונה, סריקה בחורשת־המישחקים ש־ליד הבניינים, וכולם מנקים את האדמה מהניירות והסמולת שהצטברה. לאחרונה יזמו הדיירים פנייה אל דוב בן־מאיר, בבקשה שישלח לשכונה מדריכים מיקצו־עיים, שידריכו אמהות בחינוך ילדיהן. את הפנייה העביר, כמובן, בנצי עצמו, תו־דות לקשריו המיוחדים.

„המצוקה שבה אני גדלתי לא התרחשה בגלל קללת אלוהים," מסביר מורדוב, „היה נוח לשילטון שיהיו במדינה שכו־נות־עוני. הם רצו שהאזרח יזדקק להם. בקשות מהאזרחים שנזקקו לעזרה סוציא־לית הביאו עבודה לכל הפקידות העירו־נית והממשלתית. ביום־הבחירות שאבה פקידות זו, שהיתה מאנשי מפא"י, קולות מהאזרחים שנקנו בלירה."

מורדוב אינו מסכים שיראו בו אדם המייצג את עדות־המיזרח. „אסור שביש־ראל יהיו שתי תרבויות. נכון שקיים פער עדתי, אולם אני נכון לקראת עשיה." בצבא שירת בן־ציון ביחידת־שיריון, והוא משרת במילואים ביחידת חרמ"ש. הוא רואה את עצמו היום כאדם אחר. לדב־ריו, הוא שייך לדור חדש, שפקח עיניים והמאמין רק בשיכנוע על בסיס של אי־דיאולוגיה מיפלגתית.

דויד לוי הוא הדוגמה הנערצת עליו. „הוא לא הפרנק התורן! יש לו תכונות של מנהיג, והוא צמח שלב אחרי שלב בכוחות עצמו!"

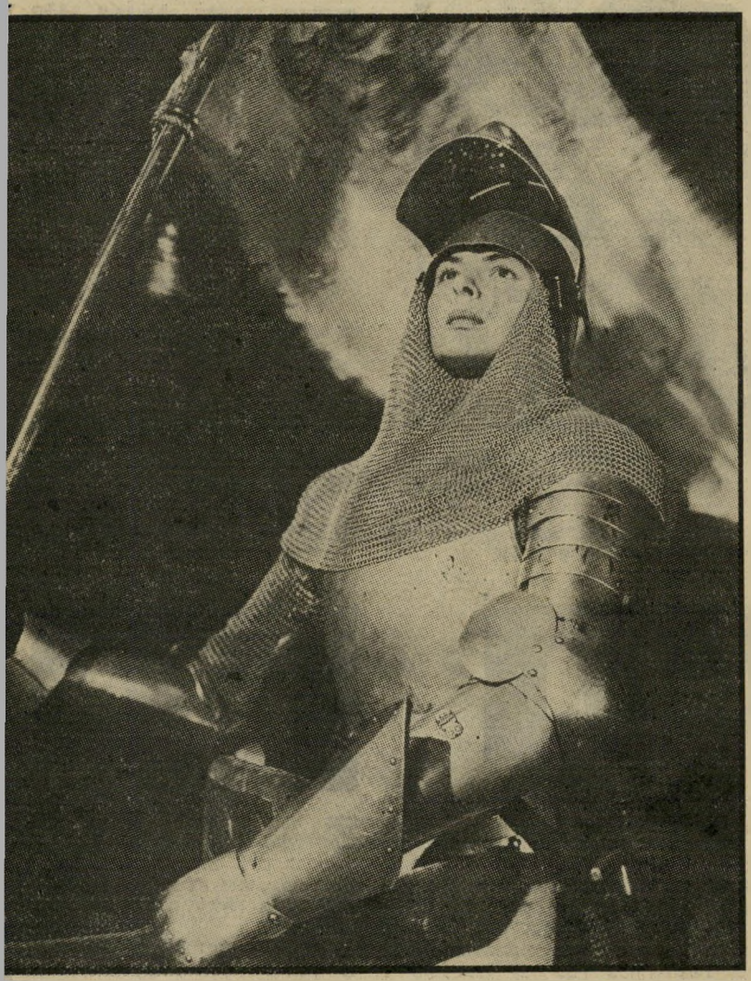
בן־ציון אינו יודע מה צופן לו העתיד הפוליטי. „אני לא נביא," הוא עונה ב־חיוך, „חשוב לי שקולי יישמע. לשם כך באתי להצביע בוועידת ההסתדרות."

בן־ציון מורדוב נעצר לפני תחילת ה־הצבעה. אחרי ששוחרר ממעצרו לא שב להיכל התרבות, שבו נערכה ההצבעה. „הייתי שבור מבחינה גופנית," הוא אר־מר, כשהוא מצביע על הסימנים שהותירו החבטות שספג בצלעותיו, במהלך ההמו־לה על בימת הנשיאות. לכן לא השתתף כלל בהצבעה, שלמענה שוחרר.

הוא הגיע הביתה לבדו, במונית.

כתבה וצילומים: **גילה רזין**

שוודית־גרמניה בעלת עיניים כחולות וגובה של 1.75 מטר משחקת את גולדה ב„אגדה ציונית לילדים אמריקאיים" - ומסבירה בראיון מיוחד לעדנה פיינרו מדוע הסכימה לכך

„ה ייתי רוצה לשחק עד שאהיה בת מאה וכשאמות, יכתבו על קברי: כאן נחה שחקנית טובה. היא שיחקה עד יומה האחרון." כך אמרה פעם אינגריד ברגמן. אז היתה צעירה עדיין. מאחריה סרטים רבים ולפניה סרטים רבים עוד יותר: „אינטרמצו", „קאזאבלנקה", „עולם השיכחה", „למי צילצלו הפעמונים", „ז'אן ד'ארק", „אנאסטאסיה", „ביקור הגברת הזקנה", „פונדק האושר הששי", „שער הניצחון", „פרח הקאקטוס", „רצח באורי־יינט אקספרס", „סונטת הסתיו" — ושלושה פרסי אוסקר.

ואז קרה משהו ששיכנע אותה לשנות את דעתה. בגיל 65 כתבה אוטוביוגרפיה חושפנית, והפתיעה את כולם כשסיפרה בגלוי על מחלת הסרטן שלקתה בה, על ניתוח כריתת השד שעברה ועל החלטתה לפרוש מן הבד ומן הבמה.

עברה עוד שנה, והגברת הזקנה הדהימה את כולם כשביקרה בישראל, ראתה את ירושלים וערכה סידרת פגישות עם מפי־קים אמריקאיים. התוצאה היתה „גולדה". כולם היו מופתעים מן הבחירה, אך יותר מכולם היתה זו היא שהפתיעה את עצמה, כפי שסיפרה בראיון בלעדי להעולם הזה, בחדרה שבמלון שרתון בתל־אביב.

דבר אחד ברור. היא באמת אינה דומה לגולדה. „היא כל כך גבוהה שנצטרך להשתמש בעקבים כדי להרים את לסלי הוארד", הזהיר המפיק שהביא אותה ל־ארצות־הברית, דויד סלזניק.

ואמנם, הגברת בעלת המראה המלכותי מתנשאת לגובה של 1.75 מטר, לא כמו גולדה שהיתה נמוכת קומה. עיניה כחולות בהירות, צוארה כשל ברבור, גופה תמיר כשל רץ למרחקים ארוכים. אפילו ידידיה הטובים ביותר של גולדה לא היו מעזים לתאר אותה כך. „היא האשה האידיאלית בהתגלמותה," אמרה עליה השחקנית גולדי הון, שהופיעה עימה ב„פרח הקאקטוס", והוסיפה „חבל שאינה מלכה בארץ כלשהי." שוו בנפשכם — גולדה מלכה.

● **אם את כך־כך שונה, מה את**

ז'אן ד'ארק

קאזאבלנקה

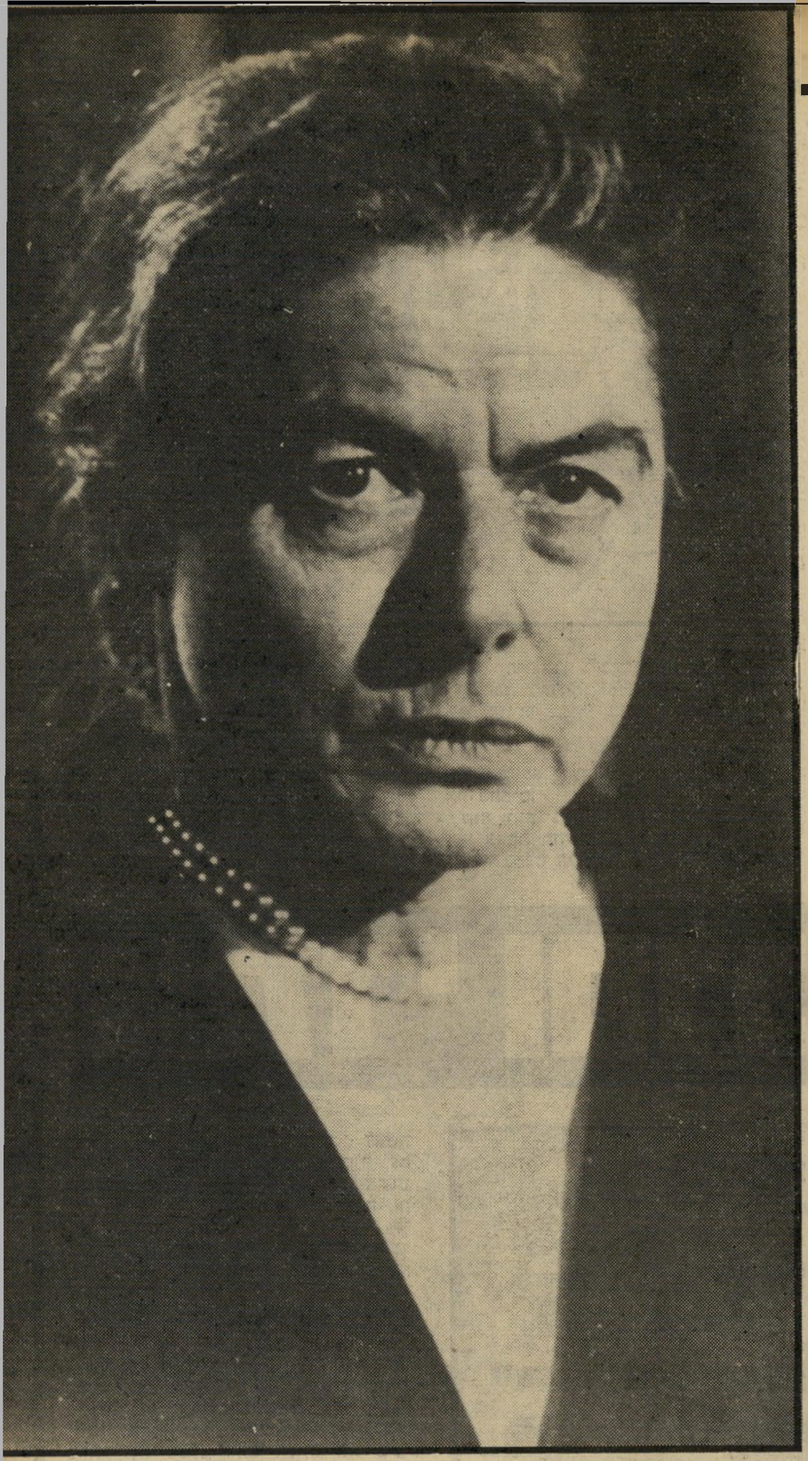
ברגמן עם האמפרי בוגארט בסירטו של מייקל קרטיס (1942). „אני מקווה שלא יכירו מתחת לגולדה את כוכבת הקולנוע מקאזא־בלנקה," אומרת השחקנית השוודית בעלת ההופעה המלכותית.

אינטרמצו

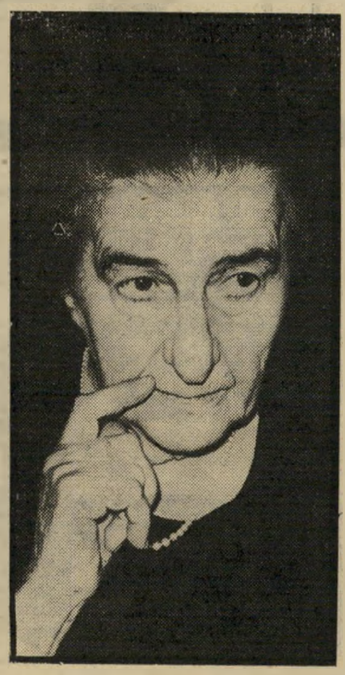
ברגמן עם לסלי הוארד בסירטו של גרגורי ראשוף (1939). „צריך להעלות את הוארד על עקבים גבוהים," החבדח המפיק דיוויד סלזניק, מי שהביאה לארצות־הברית, על גובהה של השוודית האלמונית.

שש היהודים

גולדה ברגמן

אינגריד ברגמן באיפור מתאים ובפאה נוכרית בדמותה של גולדה מאיר: „אני מקווה לתת את תמצית האשה ששמה גולדה. אני מתכוונת לשנות את קולי, ולאמץ את תנועת הידיים של גולדה."

עושה בתפקיד הזה? אולי משום־כך היה קשה כל־כך לשכנעך?

גם אני לא הייתי מאמינה (צחוק מתגלגל). כשאמרו לי שאני צריכה לגלם את גולדה מאיר חשבתי לעצמי: באמת, מי יאמין לשוודית ממוצא גרמני, גבוהה, רזה, ועוד פרוטסטנטית. הלא זה יזעזע את הקהל. זה היה מזעזע גם אותי לו הייתי צריכה להאמין בכך.

● את יודעת שבישראל היו שאמרו שבחייה לא היתה זוכה גולדה למחמאה שכזו, שגם בחלומותיה הטובים ביותר היא לא היתה מצליחה לחידמות לאינגריד ברגמן.

זאת בדיוק הבעיה. גולדה ידועה ומוכרת לכל מי שחי היום בישראל. הנה לדוגמה, כששיחקתי מיסיונרית אנגליה בשם גלאדיס היוורד בפונדק האושר השני, אף אחד לא ידע איך היא נראתה באמת. יכולתי לשחק אותה בשקט. גם את ז'אק ד'ארק יכולתי לשחק, כי אף אחד לא יכול היה להעיד שהכיר אותה בחייה ושלא נראתה בדיוק כמוני. אבל גולדה מאיר?! הרי זה כל־כך קרוב.

● איך תתמודדי עם הקירבה הזאת?

אני מקווה שאצליח ליצור את הרושם הנכון של הדמות. לא חיקוי ולא קאריקטורה, כי אם את תמצית האשה שהיתה.

● אם איני טועה, התקרבת לגולדה יותר ב„סונטת הסתיו", הסרט שעשית עם אינגמר ברגמן על יחסיה המסובכים של אם מפורסמת עם בתה. נדמה לי שאחד הדברים ששברו את התנגדותך היה רגש האשמה המשותף לך ולגולדה ביחס לבית וילדים. הם אם זה נכון?

האמת היא ששתינו שותפות לתסביך אשמה האופייני לנשים בעלות קאריירה. בסונטת הסתיו הייתי פסנתרנית, אבל אין זה חשוב אם את פסנתרנית, שחקנית או פוליטיקאית. מילא, אם את הולכת לעבוד וחוזרת בלילה, זה לא נורא כל כך. אבל ברגע שאת חייבת לנדוד לארץ אחרת, והילדים נמצאים באירופה כשאת באמריקה, זה יותר קשה.

● האם תסביך אשמה זה ממשיך לייסר אותך גם היום?

כן, אבל יש לי ילדים נפלאים, נדיבים ורחבי־לב. חוץ מזה, הם היו איתי יותר ממה שאנשים חושבים. שופטים אותי כאילו הזנחתי אותם, ולמעשה לא נסעתי אותם מעולם.

אחרי גירושי עברתי מאיטליה לפאריס, והם היו איתי שם שנתיים. ואז החל הוויכוח המישפטי הגדול. אביהם האיטלקי, רוברטו רוסליני, רצה אותם באיטליה. העברתי אותם לשם, אך מדי חודש הייתי מבלה שם שבוע עד עשרה ימים. הלוך ושוב, הלוך ושוב.

היום כולם גדולים, פיה (בתי מנישואי הראשונים לרופא השוודי פטר לינדסטרום) מגישה תכניות באן־בי־סי, איזבלה היא דוגמנית ושחקנית, אם כי את המישחק היא עושה למען ההנאה, אינגריד נשואה ועסוקה כרגע בגידול תינוקה, ורוברטינו נמצא במונטה־קארלו ועוסק בעסקי דלא־ניידי. כולם עצמאיים, לכל אחד זו קריירה משלו ובכל זאת, כולם באים ל„מאמא".

● כשברגמן משחקת את גולדה, זה כאילו אגדה משחקת אגדה. עד כמה ניסית לחדור אל מאחרי הקלעים של האגדה?

דיברתי עם כל־כך הרבה אנשים וראיתי כל־כך הרבה קטעים תיעודיים, עד שגדמה לי שאני מכירה אותה היטב, אם כי ההיכרות טרם הסתיימה. בכל יום בא מישהו ומספר לי עליה פרט נוסף.

בשבת האחרונה פגשתי את לו קידר, מזכירתה של גולדה, שהיתה קרובה אליה יותר מכל בני מישפחתה. זה היה נפלא. תארי לך, החברה הקרובה אליה ביותר עדיין חיה וקיימת.

● מה שאלת אותה?

הרבה דברים. הרי מבחינה נפשית היתה לו קרובה אליה בצורה אינטימית לגמרי. היא היתה האדם היחיד שבפניו לא העמידה גולדה פנים, לא היתה חזקה או דיסקרטית. לפניה היתה היא עצמה.

■ ■ ■

● האם גילית את גולדה האחרת, שאינה שייכת לאגדה, אותה גולדה שבן־גוריון למשל, אמר עליה, שהדבר שהיא יודעת יעשות יותר מכך, הוא לשנוא?

לא. איני מרגישה כך אם כי בן־גוריון הכיר אותה, ואני לא. ממה שאני ראיתי על הבד, בסרטים התיעודיים ובתוכנית הטלוויזיה אלה הם חיים, לא הרגשתי בה כל שינאה.

● ידוע לך, למשל, כי היתה שתלטנית עד כדי השלת אימה על סביבתה? כשהיתה נכנסת לחדר היו כולם מתכווצים ומתגמדים?

אם רצתה להטיל פחד הרי הסתירה זאת היטב בראיונותיה ובסיפרה. שתלטנית היא היתה בוודאי, תוקפנית ועויינת — לא.

● אומרים שהיתה פרימיטיבית, תכונה שמעוזם לא יחסו אליך.

פרימיטיבית, לא בדיוק. לדעתי, היתה אינטליגנטית מאד, אבל יחד עם זאת פשוטה מאד. היה לה שכל בריא שחשוב, לדעתי, יותר מידע. רגליה היו נעוצות היטב באדמה, והיא ידעה היטב מה שהיא רוצה למען עמה. היא פעלה בהתאם לאמונתה, בלי התחכמויות מיותרות, ישר למטרה.

אני אוהבת את המישפט שאמרה: „איננו יכולים להרשות לעצמו להיות פסימיים, ואיננו יכולים להרשות לעצמנו להפסיד במילחמה."

● האם ידוע לך שיש שזוקפים לחובתה של גולדה דווקא את המילחמה? יש שטוענים שהחיסוריה תזכור אותה לנצח כנושאת באשמה של מה שנקרא אצלנו „החמחדל של יום הכיפורים"?

אני יודעת שגם היא הרגישה כך. כשהעלו את הנקודה בתכנית אלה הם חייך, וגולדה בת ה־79 עמדה מול אלמנות ויתומים של המילחמה הזאת, יכולתי לראות היטב את הדימעה שניקוותה לה בקצה העין. היא עדיין לא התגברה על כך. אבל למעשה, איך אפשר להאשים אותה? הרי הטובים שבגנרלים היו סביבה.

● האם אינך חושבת שיש מדויקר רק במילחמה עצמה, כי אם בעצם העמדה שנקטה ישראל במשך השנים, אותה עמדה שאומרת „העזים כוחו נגדנו אבל אנחנו יודעים טוב יותר"?

זה קל להגיד היום, אבל כיצד אפשר לומר ולשפוט מה היה עליה לעשות? היא היתה אשה והידע שלה במילחמה היה מוגבל. בסופו של דבר, היא לא גודלה בנסיבות שכאלה. היא נולדה באמריקה ושם היה לה נעים ושליו עד שבאה לכאן והיה עליה להחליט.

אני חושבת שהיא היתה אשה מאוד לא מאושרת. היא לא הצליחה לנווט את נישואיה ולהתקרב לילדיה. זה כאב לה מאוד, אך כשהיה עליה לבחור בין הבית והמדינה, היא בחרה במדינה.

איני יודעת אם מה שקרה למדינה שבר אותה בסופו של דבר. אני חושבת שהיא מעולם לא נשברה.

● האם אין לך חשש שאת עומדת לתת יד לשיחזור של אגדה ציונית לילדים אמריקאיים?

כן. אני חושבת שזה בדיוק מה שעשוי לקרות. אבל אינני חושבת שיש בכך טעם לפגם. אני חושבת שגולדה אכן ראויה לכינוי ז'אן ד'ארק הישראלית.

● האם נכון שהנקודה האחרת אשר נגעה לליבך בדמותה של גולדה היתה העובדה שהיא שמרה את מחיתה בסוד במשך 14 שנה, ואת שמרת את דבר אותה המחיה בליבך במשך 7 שנים?

נכון. שתינו הסתרנו את היותנו נגועות בסרטן. אני הסתרתי זאת משום שלא חשבתי שהכרחי להציג לראווה את חיי הפרטיים. כשאת שחקנית, איש אינו קונה כרטיסים כדי להיווכח כמה את חולה.

כשכתבתי את הספר שלי, עשיתי זאת בגלל ילדי שאמרו לי: „אמא, הרי לא נדע עליך את האמת לעולם, אחרי מותך, אם לא תספרי לנו הכל בעצמך. חשבתי בלבי שאם אני חושפת את עצמי, עלי לחשוף הכל.

אני עדיין רואה את עצמי בת מזל. אני מאושרת מאד שאיני עיוורת. יש דברים גרועים יותר מסרטן ואני רוצה שגם האחרים יידעו זאת. כה קל לאנשים להתוודות על מחלות לב על כליות או על עיוורון, אך על אשה ושדיה, איש אינו רוצה לדבר. אני רוצה שהנשים תדענה ובל תחשובנה שהעולם מתמוטט עם כריתת השדיים. אפשר להמשיך וללכת הלאה ולעשות דברים ולעבוד ולהיות בן אדם.

אם את מחפשת מסר בכל הפרשה הזאת, זהו המסר.

✸ המישטרה האיטלקית אסרה תחילה את האיש הלא־נכון

✸ עד־המדינה ערוסי נשאר בארץ

✸ ידידו של הנרצח רצה מגומדי כסף להקמת מצבה

בת־שבע והילדים

במסיבת יום־הולדת לבן הקטן, גל, יושבים אורית, עם הבובה (14), ושני ילדי שכנים. לשניים בן בכור, ברק, המשרת בצה"ל. מימין) הבת הגדולה (16) אוסי, גלית (12),

ב**יום השלישי**, ה־8 בספטמבר, חי־תה התקהלות בגמל־התעופה בן־גוריון. עיתונאים וצלמים הצטופפו במקום. רובם פנו לצד השמאלי של האולם, שם עמד לו הכוכב חוליו איגלסיאס, שהגיע האשה לא ידעה אז היכן בדיוק תפגוש את רחמים.

הוא היה נוהג להתקשר אליה בארץ, ואף באחת מהשיחות לא הזכיר היכן הוא נמצא. בפעם הקודמת, כשנסעה לפני כמה חודשים כדי לפגוש אותו, הסתובבה באי־רופה כשבועיים, לפני שנפגשה עם רח־מים.

היא התגוררה אז בבית־מלון מסויים, ושם קיבלה הודעה טלפונית לבוא למקום אחר.

היא פגשה את רחמים בפאריס ובילתה עימו שם. יותר מאוחר הם היו יחד ב־הולנד.

היא שהתה אז כחודשיים עם רחמים. בשיחות ארוכות שניהלו, עלה תמיד איתו הנושא: רחמים רצה לבוא ארצה. הוא לא פחד. כל מטרתו היתה לחכות עד אחרי העירעור על פסק־הדין של טו־ביה אושרי, שנדון למאסר־עולם. בינ־תיים לא התקיים העירעור.

יש מישפטנים הסבורים כי רחמים אה־רוני לא יגיע ארצה בשנה הקרובה, ויש לכך סיבות רבות. עניין ההסגרה קשור בעמדתה של בראזיל לגבי אהרוני, הנו־שא דרכון בראזילי. יש סיבות מישפטיות נוספות, שקשורות בהסגרה, וכל העניין עשוי לקחת עוד זמן רב.

בינתיים יושב רחמים בבית־הסוהר מל־כת השמיים במרכזה של רומא.

בת־שבע לא תיכננה את הטיול ל־איטליה.

יום אחד טילפן רחמים, כדרכו, וביקש

גומדי ומלכת־השמיים

באותה שעה. כמה עיתונאים פנו לאשה נאה, שחורת־שיער, שבאה במטוס עם שלושת ילדיה. בת־שבע אהרוני, אשתו של רחמים („גומדי") אהרוני, חזרה זה עתה מרומא. בת־שבע סירבה לענות ל־שאלות העיתונאים ואף סירבה להגיב על השאלה אם יובא רחמים אהרוני ארצה בזמן הקרוב.

היא חמקה לתוך מכונית שחיכתה בחוץ, ונסעה לביתה.

בת־שבע אינה אוהבת עיתונאים. גם ב־ימים שבהם התנהל מישפט הרצח הכפול, כשבאה בכל בוקר לבית־המישפט, סירבה לדבר איתם, ואף הסתתרה כשהצלמים כיוונו את מצלמותיהם אליה. אז, בימי המישפט, הסבירה כי עיתונאים מסלפים בדרך כלל את אשר נאמר להם. רוב הדב־רים שנכתבו על בעלה, רחמים אהרוני, מנופחים ואינם מדוייקים.

בשבת ביקרתי את בת־שבע, בווילה המרווחת שלה בתל־ברוך. בתה, אוסי בת ה־16, חזרה זה עתה מטיול בלוס־אנג'לס, שם נמסר לה כי אביה נאסר. בת־שבע לא רצתה שבתה תבוא לרומא, אך היתה איתה בקשר טלפוני במשך כל הזמן. הבן, ברק, משרת ביחידה קרבית בצה"ל, ושלח את הילדים הקטנים גל, גלית ואורית, שהיו עם בת־שבע ברומא, נמצאים איתה בבית.

בת־שבע רגועה, אינה מתרגשת מהעוב־דה שבעלה נמצא בבית־הסוהר ברומא.

אומרת בת־שבע: „אני יודעת כי בעלי, רחמים, חף־מפשע, ואם יוסגר לישראל ויועמד למישפט — תתגלה אמת זו ל־כולם."

היא נדהמה כשהשכנים הראו לה את העיתונים, שבהם היה כתוב כי רחמים נתפס בבית־המלון כששניהם היו ביחד, וגם שבעזרת פינקס קופת־החולים, שהיה ברשותה, ובו תמונה של בעלה, זוהה רחמים.

„הכל היה אחרת," אומרת בת־שבע.

טיולים באירופה

ב**ת־שבע הגיעה** לגמל־התעופה ב־רומא בסביבות השעה 7 בערב, כש־שלושת ילדיה הקטנים איתה. הם באו לפגוש את בעלה.

טיול באיטליה

בת־שבע עם הבן הקטן, גל, בטיול שערכה עם הילדים לאי קאפרי (למטה) ימים אחדים אחרי התקרית ברומא, שבה נעצר רחמים. למעלה: בת־שבע ברומא, ליד פונטנה־די־טרבי.

ממנה לבוא עם שלושת ילדיו לאיטליה. הוא התגעגע לראותם.

היא נסעה לרומא.

כשהגיעה לגמל־התעופה ברומא, בשעה 7 בערב, פגשה את חברו של רחמים, יעקב אבולעפיה, שגר באמסטרדם. הוא אמר לה כי בא לקבל את פניה, ולהוביל אותה למקום שבו נמצא רחמים.

היא לא ידעה אז כי רחמים שוהה ברו־מא. כשיצאה מבית־השימוש בגמל־התעו־פה, הבחינה בתנועה חשודה של כמה גברים. כשעלו, היא וילדיה, יחד עם יעקב אבולעפיה, למונית, חסמו אותם הגברים את הדרך. הם הציגו תעודות של המיש־טרה החשאית, וביקשו מבת־שבע ומיעקב להילוות אליהם.

הם כבלו את ידיו של יעקב באזיקים, ואמרו לו שהם קיבלו מידע על היותו שם. הם קראו לו בשם רחמים אהרוני.

יעקב אמר: „אכלנו אותה!"

קצין דובר־עברית

ה**שוטרים ביקשו** מיעקב להודות ש־הוא בעלה של בת־שבע. יעקב הת־עקש שהוא אחר, הציג דרכון, אך מאומה לא עזר. הם בשלהם. אבולעפיה, גבוה בלונדי וכחול־עיניים, אינו דומה לגומדי כלל. אך בידי האיטלקים לא היתה תמונה.

כשנכנסו בת־שבע, יעקב ושלושת היל־דים לתחנת־המישטרה, הוסיפו גם הקציי־נים וטענו כי יעקב הוא אהרוני, ולא אחר. קראו לילדים והציגו להם את השאלה: „האם יעקב הוא אביכם?" שלושת היל־דים ענו כי אין זה אביהם, רחמים.

היה שם קצין־בולשת צעיר בשם דינו, שדיבר עברית. הוריו של אותו קצין צעיר מתגוררים בישראל, ביהוד. הוא דיבר אי־תם עברית. כולם היו אדיבים ומנומסים, ואותו קצין, דינו, הציע לבת־שבע את עזרתו. ובאמת בימים שלאחר מכן היה נוהג לטלפן למלון שבו שהתה עם היל־דים, ולשאול לשלומם.

בחיפוש בכיסיו של יעקב אבולעפיה נמצאה מפת העיר רומא, ובה מסומן בעי־גול בית־המלון שבו שהה, קפריצ'יו.

כשהשוטר לקח את המפה, לחש יעקב לבת־שבע כי רחמים נמצא גם הוא באו־תו מלון, וכי השאיר אותו שם כשהוא ישן, מפני שרחמים הגיע לאיטליה באי־

חור, בגלל עיכובים ושביתות שהיו באותו יום בכמה נמלי־תעופה בעולם.

יעקב רצה להפתיע את רחמים ולהביא את בת־שבע והילדים אליו, ולכן לא אמר לו דבר כשיצא מהמלון לכיוון נמל־התעופה.

ערוסי בארץ

ה שעה היתה בינתיים 10 בערב. קציו־מישטרה נכנס לחדר כשבידיו מיסמכים שקיבל מהאינטרפול, ובו צילום של רחמים.

בת־שבע נשאלה שאלות רבות וענתה על כולן, והשוטרים הוסיפו להיות אדיבים מאוד.

בערך בשעה 11 נפתחה דלת החדר, ורחמים הוכנס פנימה.

הוא נראה רגוע וחייך. הוא ניגש לבת־שבע וחיבק אותה, ואחר־כך את שתי הבנות, גלית ואורית, שאותן לא ראה כשנה וחצי. הילד הקטן, בן ה־3, נרדם בינתיים על ספסל. בת־שבע העירה אותו, והוא הספיק רק להסתכל ברחמים ולומר: „אבא!" ושוב נרדם.

רחמים אמר לאשתו: „תהיו רגועים! גם אני רגוע. נמאס לי כבר, וצריך להיות סוף לכל הפרשה."

רחמים נלקח משם, ובת־שבע והילדים חזרו לבית־המלון קפריציו שבסביבות ויא־וניטו.

בת־שבע היתה מודאגת. היא לא יכלה לפגוש את רחמים, היות והיתה פגרה של בתי המישפט, והיה כבר סוף שבוע. היא ראתה אותו רק כעבור חמישה ימים.

רחמים סיפר כי ניצב־משנה זכריה בנאי הגיע מישראל, אך מישטרת איטליה הרשתה לו לראותו רק במשך 40 דקות, כשבא עם הקונסול הישראלי, אברהם אגמון.

הוא סיפר כי ישב בתא בודד, מאוד נוח, אך סבל משיעמום, וביקש לשבת בתא עם עוד עצורים. כיום הוא יושב עם עוד שניים, ומשוחח איתם באנגלית וב־ספרדית, שבה הוא שולט.

בבית הסוהר רג׳ינה צ׳לי יש קנטינה. יש אפשרות להפקיד שם סכום־כסף, וה־עצור רשאי לקנות דברים רבים. אין כימ־עט הגבלה.

בת־שבע, ששהתה בימים האחרונים ב־בית־המלון, וכימעט לא יצאה, אמרה ל־רחמים כי הילדים משתעממים, והוא יעץ לה לנסוע לטיולים בימים שבהם אינה רואה אותו.

היא נסעה לטיולים באיטליה, והילדים נהנו. בביקוריה עימו שוחחו על המיש־פט, שהתנהל כאן — מישפט הרצח הכפול.

בת־שבע סיפרה לרחמים על שלושת פגישותיה עם רמי ערוסי, עד־המדינה, ב־בית הוריו שבמרכז תל־אביב.

בייחוד סיפרה לו על פגישתה הראשו־נה עם ערוסי, זמן קצר אחרי המישפט.

ערוסי ביקש לפגוש את בת־שבע. היא באה לבית הוריו. כשפתח לה את הדלת, היה חיוור ונרגש, והמילים הראשונות ש־אמר היו: „בת־שבע, תסלחי לי ותבקשי מרחמים שיסלח לי על כל שקרה. רחמים חף מפשע!"

בת־שבע שאלה אותו, לדבריה: „אז למה העדת דברי־שקר בבית־המישפט?"

ערוסי ענה כי לא היתה לו ברירה, ש־המישטרה לחצה עליו. הוא ייחיד שהיה אז בארץ, ושנשאר במיפעל בר־בקר. רח־מים אהרוני וטוביה אושרי שהו בחוץ־לארץ.

הצח"מ של הרצח הכפול, בראשות אלכס איש־שלום, הסביר לו כי הוא נתון בידם, והם מתכוננים להאשים אותו ברצח כפול ולהטיל עליו מאסר־עולם.

הוא לא עמד בלחץ ושיקר, לדבריה.

ערוסי המשיך: „נפלה עלי צרה צרו־רה. אשתי מתגרשת ממני, ואני הרוס לגמרי. (בינתיים התגרש ערוסי). „רחמים מיסכן, לא אשם, ולי לא היתה ברירה."

בת־שבע ראתה את רמי ערוסי עוד פעמיים, יותר מאוחר. למרות הבטחות ה־מישטרה וההסכמים שהיו, לא היגר רמי ערוסי, עד־המדינה המפורסם ביותר, ל־חו"ל, הוא התלונן באוזני בת־שבע כי המישטרה מטלטלת אותו ממקום למקום, כאן בארץ, ומצב זה נמאס עליו לגמרי.

חומר־נפץ במיפעל

כ זאת סיפרה בת־שבע לרחמים ב־בית־הסוהר, כשביקרה אותו.

היא טוענת שוב כי רחמים רצה לחזור ממילא, מרצונו, ורק חיכה להחלטת בית־המישפט העליון, בעירעור שהוגש על־ידי פרקליטו של טוביה אושרי.

בת־שבע חזרה ארצה ומחכה להודעה מרחמים.

בינתיים היא מנהלת את מיפעל בר־בקר, ודואגת לבית ולילדים.

שכנים באים לבקרה במשך היום. כולם אדיבים, כולם רוצים לעזור. „הם מכי־רים את רחמים ויודעים שהוא אדם טוב," היא אומרת. והשכנים מאשרים.

יומיים אחרי שחזרה, הוזמנה בת־שבע לחקירה במישטרה. אלכס איש־שלום חקר אותה בעניין מיטען הנפץ שהונח, לפני כחודשיים, במיפעל בר־בקר, ושהתפוצץ בלילה בחוץ.

אמרו לו כי רחמים („עסמל") הרוש נעצר באותו עניין. תת־ניצב איש־שלום חקר את בת־שבע יחד עם תת־ניצב אר־מגד לוי, בנפה הצפונית.

הם חקרו אותה במשך שלוש שעות ו־חצי על הקשרים של רחמים עם כל מיני אנשים, ובייחוד עם עסמל.

רחמים הרוש נעצר בקשר לחומר־הנפץ שהוטמן במכוניתו של אלי אפרתי. בינ־תיים, בעת מעצרו, הלשין עליו אחד ממכ־ריו, גם הוא עבריין ידוע, ומסר למיש־טרה כי עסמל הוא שהניח את חומר הנפץ בבר־בקר.

רחמים הרוש היה חבר טוב של עמוס אוריון. הם הכירו איש את רעהו בבית־הסוהר, ויותר מאוחר היתה אחותו של עסמל „המישפחה המאמצת" של אוריון, כשזה יצא מבית־הסוהר.

בת־שבע סיפרה לארמנד לוי ולאלכס איש־שלום כי עסמל אכן ביקר אותה ב־אחד הבקרים בבר־בקר. היא מכירה אותו מזה שנים רבות, מהתקופה שבה התגוררו היא ורחמים באותה השכונה.

כסף למצבות

עסמל הגיע אז למיפעל וביקש ממנה למכור לו בשר (סטייקים והמבורגרים) עבור מיסעדה שהוא עומד לפתוח בקרוב בבת־ים. בת־שבע הסכימה.

הוא המשיך לשאול דברים שונים, ובמיוחד התעניין במצב הפיננסי וברווחים של בר־בקר.

בת־שבע הסבירה לו שהכל בסדר, וה־מצב הכלכלי די טוב.

כששמע זאת, שאל אותה: „האם את מוכנה לתת לי איזה סכום כסף עבור המציבות של עמוס אוריון ועזר כהן?" — בת־שבע ענתה שכרגע אין לה די, ועסמל הלך משם ברוח טובה, והבטיח לבוא ב־עתיד הקרוב כדי לקנות את הבשר.

למרות הטרדות אלה חיה בת־שבע ב־שקט. היא מנהלת את בר־בקר בעצמה, ומטפלת בחמשת ילדיה.

אחותה, שרה („שורי") דנוך, גרה אי־תה עם שתי בנותיה, אלקה, בתו של עודד קליפצקי, ולי, בתו הקטנה של טו־ביה אושרי.

בעוד שבועות אחדים עומדת בת־שבע לצאת שוב לאיטליה ולשהות שם, עד שהעניינים עם רחמים יתבהרו.

נעמי אדווה ■

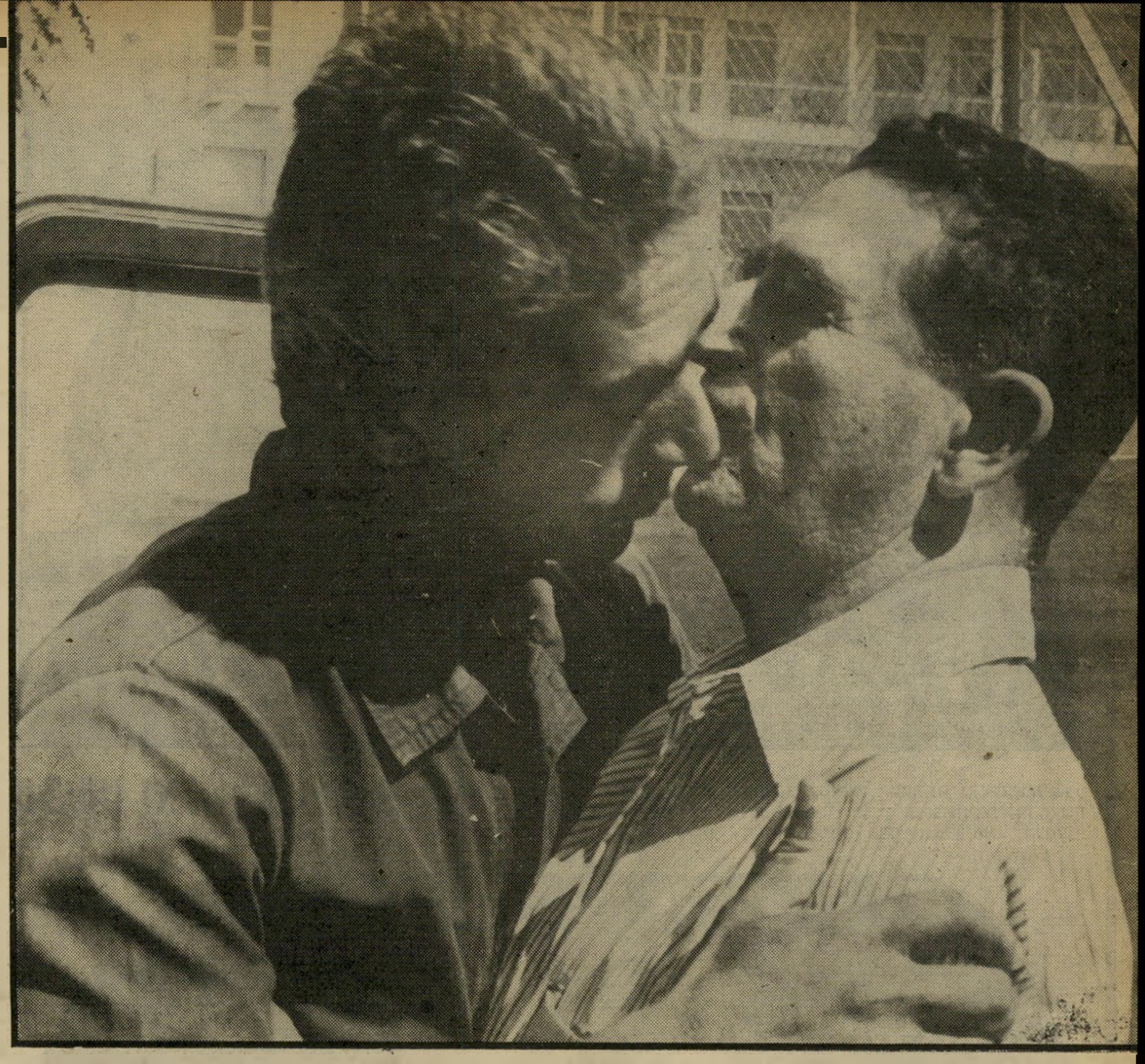

עכשיו ואז

בת־שבע ורחמים יושבים בווילה המפו־ארת שלהם בשכונת תל־ברוך בתל־אביב, ליד הבר הלבן שהוזכר במישפט־הדיבה של בצלאל מיזרחי נגד העיתון **הארץ** (למעלה). בתמונה התחתונה נראים בת־שבע ורחמים לפני 22 שנים, כשגרו עדיין בשכונת־התיקווה, שם הכירו זה את זה. רחמים (גומדי) עבד אז בליטוש יהלומים.

בנשיקה לוהטת (מימין)
פניו של אסיר־העולם
חוקריו לשעבר

ההתפרצות

„חבר שאין עונש־מוות לאנשים כמוך! אתה שקרן, מרקוס!" צעק בהתרגשות רבה צעיר בלונדי יפה עיניים לעברו של עורך־הדין שאול מרקוס בבית־המישפט בירושלים.

עמוס ברנס שזה עתה ירד מדוכן העדים בעת ההפסקה בדיון, נעצר. הוא הביט לעבר הצעיר הצועק ולפתע חלפה שלוות נפשו והאיפוק הרב שציינו את עדותו. גם הוא החל צועק לעבר מרקוס הנבעת: „את הצדק רמסתם, אותי ואת מישפחתי הרסת. אני מייצג את כל העם, חתיכת משחית! אתה שמן שקוף, כל הציבור יודע מי אתה, חוצפה! שקרן!" השוטרים הוציאו את ברנס הצועק מהאולם, ואמו כבדת־הגוף הלכה אחריו וביקשה: „עמוס, עמוס, בשביל אמא חולה!"

„בית־המישפט נזף בו"

הצעיר הבלונדי שהתחיל בצעקות עזב גם הוא את האולם, ופקיד העזר איים עליו כי לא יוכל לשוב לאולם אחרי ההפסקה.

סקרנות אחזה בכל יושבי האולם, מי הוא הצעיר הנרגש שפתח בצעקות, בזמן שברנס ובני־מישפחתו נהגו באיפוק מושלם.

הצעיר הציג את עצמו כחיים שדה, חוקר פרטי לשעבר. „עורך־הדין נחמן רם, סניגורו של ברנס, שכר אותי לחקור את הרצח בעת המישפט. אנחנו הוכחנו כי טענות מרקוס שברנס נעצר בגלל חשד במעשים מגונים היו שקר. בית־המישפט נזף בו על כך, וציווה להעביר את העניין לדין משמעתי. בית־המישפט קבע במפורש כי מרקוס שיקר," סיפר הצעיר.

חקירת פרשת רצח רחל הלר היתה החקירה הלפני אחרונה בקאריירה של שדה כחוקר פרטי. זמן מה אחר כך נשכר על ידי רב־חובל ידוע בחיפה, מיכה לב, לרגל אחרי אשתו היפה, אילנה לב לבית פלקוביץ. הבעל חשד כי אשתו, שאיתה היה מסוכסך, מתרועעת עם גבר אחר. הבלש, שהיה אז בן 25, נקט דרך מקורית — הוא התקשר בטלפון לאילנה והודיע לה כי נשכר לבלוש אחריה על־ידי בעלה. היא הסכימה, מרוב סקרנות, להיפגש אתו.

„למה אתה כועס?"

מה שקרה אחר כך נכנס להיסטוריית הרכילות של חיפה. הבלש והגבלשת התיידדו, והפכו, לדברי הבעל, לזוג נאהבים. הבעל פרץ יום אחד לחדרו של הבלש כדי למצוא שם את אשתו במצב עדין. מקרה זה גמר את הקאריירה של שדה.

אך מיקרהו של ברנס הותיר בליבו משקע כבד. הוא היה משוכנע כי ברנס לא רצח את רחל הלר, והמשיך בחקירה גם אחרי ההרשעה. על כל ממצאיו מסר למישפחתו של ברנס ולקצין המישטרה בדימונה, עזרא גולדברג.

הוא בא השבוע למישפט כדי לראות את ברנס ולשמוע את עדותו נגד חוקריו לשעבר, שאול מרקוס ויהודה אלבז.

ברנס נכנס לאולם אחרי ציפיה דרמטית, לבוש מדי אסיר חומים, מלווה על־ידי עזרא גולדברג. כמצופה, חזר על הגירסה שמסר במישפט רצח רחל הלר, ועמד בחקירות הרבות של עורכי־הדין. כל העיניים נתלו בו כדי לראות את תגובתו למראה חוקריו לשעבר, שיושבים היום על ספסל הנאשמים. כשקם מרקוס, המייצג את עצמו, והחל לחקרו, פנה ברנס לשופטים ושאל: „אני רואה את הבן־אדם הזה, הוא בשבילי בגדר נאשם!" אבל אחרי שהשופטים הסבירו לו כי מרקוס מייצג את עצמו, ענה „לא ידעתי, אני מבין".

העימות, שאמור היה להיות דרמאטי, בין הנאשם לשעבר ובין חוקרו לשעבר שהפך נאשם, התנהל על מי מנוחות.

ניכר היה בברנס כי הוא עצבני. שרירי פניו רעדו, והוא פכר את אצבעותיו מפעם לפעם. אולם הוא ענה על כל השאלות בנימוס. „כן, אתה היית בשיחזור," אמר ברנס למרקוס. „איני יודע כיצד הגעת לשם, אבל כאשר סירבתי לצאת להמשיך בשיחזור וישבתי במכונית כעשרים דקות, הופעת."

ברנס סיפר כי מרקוס הכניס את פלג גופו העליון לתוך המכונית, דרך החלון הקידמי, והתחיל להמטיר סטירות ומכות על פניו וצווארו של ברנס. „אתה תעשה מאיתנו אידיוטים?" צעק הקצין. אחרי עשרים דקות של מכות וצעקות יצא ברנס מהמכונית והלך להראות בשיחזור היכן זרק את בגדיה של רחל הלר. הוא אינו יודע מתי נעלם מרקוס מן המקום — מאז יצא מהמכונית לא ראה אותו.

„האם נשארו סימנים על פניך מהמכות שנתן לך מרקוס?" שאל מרקוס את ברנס, כשהוא מתעקש לקרוא לעצמו בגוף שלישי במשך כל מהלך החקירה. ברנס הסמיק, פנה למרקוס ואמר לו: „אתה ראית היטב את הדם שנזל משפתי, אתם שניכם שקרנים פאתולוגים!" אמר בצעקה והצביע על מרקוס ואלבז, שישב לידו.

מרקוס המשיך לחקור בשיטתיות ובעיקביות, חזר על כל שאלה ללא לאות, וניסה לרדת לעומקם של הדברים. באחת התשובות, כאשר ניכר היה כי ברנס כועס, שאל מרקוס: „למה אתה כועס עלי?" ואז נראה היה כי ההתפרצות שכולם חיכו לה עומדת לבוא.

ברנס ענה לו בצעקה: „אני כועס עליך! שבע שנים אני יושב, אני נותן כבוד לבית־המישפט ולאולם. אבל אני נמצא בטורים גבוהים ביותר וחייב לבלוע את זה!"

השופטים הרגיעו את ברנס, ואמו, שישבה בקהל, מחתה דימעה. לקראת סוף החקירה ניגש מרקוס אל דוכן העדים, שעליו עמד ברנס, והראה לו מיסמך. ראשיהם כמעט נגעו זה בזה, ולשניה קפאו הכל. אך ברנס המשיך לענות בנימוס.

המחבר חוקר פרטי לשעבר, חיים שדה, התקיף את שאול מרקוס וקרא לעברו „שקרן. לאנשים כמוך צריך עונש מוות!"

ומרקוס סיים וחזר למקומו בשולחן עורכי־הדין.

סתירה בין העדויות

עורך־הדין אמנון זיכרוני המשיך לחקור את ברנס בשם מרשו, יהודה אלבז. הוא ניסה להבליט את כל הסתירות שנוצרו בין עדותו של ברנס במישפט הרצח ועדותו השבוע.

הוא עמד על הסתירה שבין עדות ברנס לעדותו של עוזי נבות. לדברי ברנס הופיע מרקוס כמעט בסיומו של השיחזור, ליד גישרון שלידו נמצאו בגדיה של הנרצחת.

ק'בל עזרא גולדברג, מפוצץ הפרשה, את
עמוס ברנס ביום עדותו במ'שפטם של

„למה אתה כועס עלי?"

שאל מרקוס את ברנס, ונענה בהתפרצות שהכל חיכו לה. עד אותו רגע היה ברנס חנומס ושלט בעצמו להפליא, אך למשמע השאלה פרץ בצעקות והאשים את מרקוס כי הוא שקרן פאתולוגי ושביגללו הוא יושב זמן ארוך במאסר.

לדברי נבות הגיע מרקוס בתחנה קודמת, בכביש קיט ושיט, במקום שבו נמצאה הגופה.

עו"ד זכרוני הדגיש כי ברנס אמר במשפט הרצח שמרקוס היכה אותו בעת השיחזור במשך כשעה או שעה וחצי, ועוזי נבות בעדותו דיבר על רגע, רגע וחצי. ברנס הסביר כי כאשר דיבר על שעה, כלל בתוכה את זמן הציפיה למרקוס, עת ישב במכונית וסירב לצאת ולהמשיך בשיחזור. לשעה זו הוא הוסיף את המכות והשיכנועים שנמשכו כעשרים דקות בלבד.

„הכל תיאוריה ודימיון"

„מ דוע לא התלוננת?" חזרו ושאלו הסניגורים את ברנס. כאשר הסתיים השיחזור הובא ברנס לשם הארכת מעצרו לביתו של שופט בעפולה. שם הוא נשאל אם הוא רוצה לחקור את מרקוס או לומר משהו, והוא ויתר. „פחדתי מהם. ידעתי שכאשר נצא מבית השופט אחזור לידיהם של מרקוס ואלבז," הסביר ברנס. „אבל אני כבר אמרתי להם בהתחלת השיחזור כי הכל תיאוריה ודמיון, וחבל על הדלק של המישטרה להוליכני לשיחזור, כיוון שאין לי קשר לדבר," אמר ברנס. ואומנם דברים ברוח זו הוא אמר אז. הוא גם סיים את השיחזור במלים: „אין לי ברירה." „האם היה עלי לחזור על־כך שוב ושוב?" שאל.

ברנס סיים את עדותו, וירד מדוכן העדים. הוא הלך מוקף במישפחתו ויצא כגיבור. שינאת הקהל הופנתה לנאשמים. רק אשתו ובתו בת ה־16 של מרקוס, סביונה, תמכו בו מול האיבה שהפגין נגדו הקהל. אבל היה זה בכל זאת ברנס, שעל פרק־ידו היה כרוך חבל דק, שעליו מפתח השק המכיל את כל רכושו, שחזר לכלא. תיקוותו היא ששני חוקריו לשעבר יור־שעו בעדות שקר, ואז יפתח, אולי, היועץ־המישפטי בהליכים של מישפט חוזר בי־עניינו.

אילנה אדון ■

אסיר עולם זמני?

עמוס ברנס יורד מהמכונית שהביאה אותו לבית־המישפט. לבוש ביגדי אסיר חומים ונרגש עד־מאוד, פגש את עזרא גולדברג, אשר קיבל את פניו בנשיקה (ראה תמונה מימין).

מישפחת ברנס

מרדכי, אחיו של עמוס ברנס ומרים, האם, ליוו את המישפט בדריכות. האב, שחלה, היה היחידי מבין בני־המישפחה שנשאר בבית. כל יתר האחים, האחיות והדודים באו בהרכב מלא לבית־המישפט והביעו תמיכה ואהבה לעמוס. גם קהל־השומעים גילה אהדה לעמוס ברנס.

מישפחת מרקוס

האשה שרה, והבת סביונה בת ה־16, היו היחידות באולם שהביעו אהדה לנאשם. הבת ויתרה על יום־לימודים כדי להיות ליד אביה בעת מישפטו. כאשר התחילו קריאות הזעם של הקהל לעבר שאול מרקוס התייצבו שתי הנשים לצידו של הנאשם.

רחל מרחלת על כל העולם

רומן
בן שלושה ימים

הוא אמנם הסתובב לו בארץ עם שתי פצצות, האחת בלונדית והשנייה שחורה, אבל עם מי אתם חושבים הוא בילה בחוף הקאנטרי קלאב בתל־אביב? עם **פנינה רוזנבלום** הלאומית, אלא מה? איך ש**חוליו איגלסיאס** נחת בישראל, הפגישו אותו עם הרוזנבלום. השדכנים היו האמרגן **רני הירש** ואחותו **עדנה שויקמן**, ידידים של פנינה מניו־יורק, אותם הידידים שסידרו בפעם הקודמת לחוליו את מי שהיתה מיס תבל, **רינה מור**.

השניים בילו להם בחוף הים, וכמו שפנינה אומרת, אף אחד לא הכיר אותו. „כולם ניגשו אלי ושאלו אותי, אם אני פנינה רוזנבלום.“ בערב הם בילו ביחד בקוקטייל שנערך לדון חוליו בבית־מלון ירושלמי מפואר, ולמחרת החוליו נסע החו"לה והפנינה חזרה לתל־אביב.

שאלתי אותה מה הסיפור עם חוליו, והיא אמרה לי: „חוליו זה סתם סיפור קצר לבינתיים, האמת היא שאני נורא מתגעגעת לחבר שלי דיוויד בורנשטיין, שחזר לארץ מולדתו אוסטרליה. אנחנו מדברים בטלפון כל יום, ואני מתכוונת לנסוע אליו מאוד מאוד בקרוב.“

בטח, כרטיס טיסה לאוסטרליה הוא הרבה יותר זול מכל יום שיחת טלפון, ובייחוד כשכל מי שמכיר את פנינה יודע שהיא אוהבת לדבר.

פנינה רוזנבלום עם חוליו איגלסיאס
בילוי בחוף ה„קאנטרי קלאב“

כך נוהג חבר אמיתי

עורך הדין **צבי לידסקי** הוא ממש תופעה. הוא לא רק עורך־דין עסוק ומבוקש, אלא גם רווק מבוקש ביותר. למרות כל התיקים המישפטיים בהם הוא מטפל, נשאר לו תמיד מספיק זמן גם לחיזורים. עובדה, בכל פעם שאני נתקלת בו, תלויה על זרועו חתיכה אחרת.

השבוע התעופף אלי סיפור חדש על צבי לידסקי, ישר מהשחקים. הוא ניצל את פגרת בתי־המישפט ונסע לו לנפוש בחוץ־לארץ. עימו נסעה נערה צעירה משגעת ביופיה. כל מי שהיה במטוס מת לדעת מי היא, אך הוא לא סיפק את סקרנותם עד לרגע הנחיתה. אז הוא גילה להם כי הצעירה אינה אלא **גילית**, בתו בת ה־18 מנישואין ל**נירה לידסקי**.

צבי אומנם מנהל רומן עם נערה בת 18, חיילת בשם **רחלי בוחבוט**, שהיתה אחת מהמועמדות הסופיות לתואר מלכת־המים של העולם הזה וזכתה בתואר סגנית ראשונה של נסיכת הכינרת. צבי לא הגיע לתחרות המסכמת של מלכת המים בגלל עומס עבודה, אך במשך כל הערב היה עימה בקשר טלפוני, ועודד אותה. לכן לא התאכזבה כאשר לא זכתה בתואר הנכסף. כשעברתי לידה, היא מילמלה: „כך נוהג חבר אמיתי.“

וזה מזכיר לי: כאשר סיפרתי לכם שעוזרו של לידסקי, **אמיר ציון**, אוהב להצטלם בעירום, הוא דאג להודיע לי שהסיפור אינו נכון, והוא פוגם בתדמיתו. אז אני מפרסמת את הכחשתו, כדי שיוכל ללכת עם ראש זקוף.

רחלי בוחבוט
עידוד ב„היכל התרבות“

חתונה תיאטרלית

היא שמן חביב ועליז. זהו הסמל המסחרי שלו. אני מתכוונת ל**אייל גפן**, השחקן הבריא מאוד, שכרסו הולכת לפניו. אייל התגלה לקהל הרחב במלוא הדרו בסרטו המצחיק של הבמאי **אפי דיין** עם ישראל חי. שם הוא כיכב לצידה של הקומיקאית הטובה והשמנה **דבורה בקון**.

מסתבר שהתיאוריה האומרת, כי לשמנים לא הולך עם נשים, מוטעית. כך לפחות במיקרה של אייל גפן. שכן בשנתיים האחרונות הוא ניהל רומן אהבה גדול מאוד, עם צעירה חיננית מאוד, **אורית רובינצ'יק**, בתו של שחקן תיאטרון הבימה, **ישראל רובינצ'יק**. אורית עצמה חיה את עולם התיאטרון. היא עוד בדת כמנהלת הצגות והשניים נפגשו לפני שנתיים כאשר עבדו יחד על הצגה.

עתה, לאחר שנתיים של חיים בצוותא, יצעדו השניים אר־טו־טו אל מתחת לחופה. אורית סיפרה לי כי היא מתרגשת נורא, כי אצלה זוהי החתונה הראשונה. אצל אייל, לעומת זאת, יהיו אלה נישואין השניים.

מעשה באדריכל, באשתו ובאהובתו הסודית

אוי אוי אוי, מה שהולך פה בעיר החטאים תל־אביב, לא להאמין, ממש לא להאמין!

מעשה ב**אדריכל** מפורסם, ששיחק אותה בגדול, ובנה הרבה בתי־עסק בעירנו העליזה והחוגגת. הנ"ל, שהוא גם נאה, גם עשיר וגם מצליח, חיפש לו כמובן אשה שהיא גם נאה, גם עשירה וגם מצליחה, ומצא אותה בדמותה של **גברת מפורסמת**, הנושאת באחד מתארי היופי של שנות השישים. השניים נישאו זה לזה, והיו במשך שנים ארוכות אחד הזוגות המצליחים והיפים של תל־אביב, עד שיום אחד עלו נישואיהם על שירטון, והגברת עזבה את הבית עם הילדים ונסעה לחו"ל.

בינתיים ניהל לו אדריכלנו חיי רווק עליזים והוללים, כשהוא נוסע במכוניתו המפוארת, ובכל יום יושבת לצידו חתיכה אחרת. עד לאותו יום בו הכיר האדריכל **דוגמנית יפהפיה** והתאהב בה עד מעל לשורשי שערותיו המסורקות למשעי. הם שניים עברו להתגורר ביחד והאדריכל אף ביקש מאשתו שמעבר לים גט פיטורין. אך הגברת החליטה כי מחיר החופש הוא יקר ודרשה הרבה מאוד כסף כדי לשחרר את האדריכל מעול חיי הנישואין.

האדריכל ראה שכך, והחליט להמשיך ולחיות עם היפהפיה שלו ללא חופה וקידושין. העובדה שבינתיים נולד לו מיפהפייתו בן משותף לא שינתה את תוכניותיו. אך היפהפיה, שהפכה לאם מחוץ לחוק, מיסגרת הנישואין, דרשה מיסגרת. שוב ניסה האדריכל לבקש גט פיטורין מאשתו, שהגיעה בינתיים ארצה לחופשת מולדת, אך שוב דרשה האשה סכום כסף שיכול היה לסדר את החיים לשיכון שלם של זוגות צעירים.

בקיצור, השמועה שגונבה לאוזני בימים אלה מספרת כי האשה עדיין מסרבת לתת גט, האדריכל עדיין ממשיך לבקש והיפהפיה מצפה לילדם השני, כשהיא מקוה שעד שהצאצא ייוולד יהיו היא והאדריכל, אם ירצה השם ואם יאפשר חשבון הבנק, נשואים כדת וכדין.

נישואין בפעם השלישית

כש**אורנה בנאי** היתה נערת זוהר מפורסמת ואשתו של הגשש **גברי בנאי**, אני בקושי גמרתי בית־ספר עממי. מאז, אני אומנם לא גמרתי את האוניברסיטה, אבל גברת בנאי לא הגיעה מי יודע מה רחוק. שלב אלף היא התגרשה מהבנאי לטובתו של הבמאי **יקי יושע**, שלב בית

אורנה בן־אברהם
נסיעה לירושלים

היא נפרדה מיקי יושע לטובתו של השם יתברך, וחזרה, כמו שכבר סופר עשרות פעמים, בתשובה ואף נישאה בעזרת הקדוש ברוך הוא לחזור בתשובה בשם **אברהם בן־אברהם**, וילדה לה בשעה טובה ומוצלחת שלישיית בנות, שאחת מהן מתה בשנתה כשהיתה תינוקת רכה.

אורנה, שהפכה לחסידה כשרה ואחת הנשים היותר אדוקות בקרית קודש בני־ברק, ניהלה את חנות הרהיטים המישפחתית, והבעל החוזר בתשובה למד בישיבת כולל. אך נישואיהם עלו על שירטון ואורנה התגרשה בשניה.

אחר־כך היא ניהלה מוסד לנערות חוזרות בתשובה ואחר־כך היא היתה מעורבת בפרשת השר אבן־חצירא ועלתה לכותרות העיתונים, עד שנמאס לה ודי! היא החליטה לעזוב את בני־ברק, הקרובה לעיר החטאים תל־אביב, ועלתה ירושלימה כדי להיות קרובה יותר אל חברה, ר' **אורי זוהר** ור' **מרדכי פוניק אר־נון**, שהם אדוקים ושומרי מצוות שבשומרי מצוות.

בירושלים, כך מספרים לי, הכירה אורנה את המיועד לה בפעם השלישית: יהודי עשיר שחי בקנדה, והיא מתכוננת לנסוע אליו ולהינשא לו. נו, שיהיה במזל.

5 ק"ג "קליל" יספיקו ל-70 כביסות
זאת עובדה!!!

"קליל" - אבקת הכביסה הקלה, טובה
לכביסת חיתולים ולכביסה צבעונית.
מתאימה לכל סוגי האריגים, בכללם גם
אריגים סינטטיים עדינים.
גם זאת עובדה!

"קליל" - נמסה בקלות ולא נוצרים בה גושים.
בכך היא מונעת סתימות במכונת הכביסה.
גם זאת עובדה!

"קליל" - מסירה גם את הכתמים העקשניים ביותר
(מיצים, קקאו, קפה וכו').
גם זאת עובדה!

"קליל" - אבקה חסכונית - מ־5 ק"ג
תקבלי 70 כביסות. ומ־3 ק"ג תקבלי
45 כביסות. יותר מכל אבקת כביסה אחרת.
גם זאת עובדה!

"קליל" - מוצר מעולה של התעשיה הקיבוצית.

"קליל" היא הקלה האמיתית

"קליל" נאבזת ומשווקת ע"י מוצרי תבו חברה לשיווק בע"מ

המחיר: 15 שקלים (כולל מ.ע.מ)

80 עמודים

מספר 2298

י"ז אלול תשמ"א, 16.9.1981

העולם הזה

סיפורה האישי של אשתו של גומדי

„כך תפסו את בטלין!"

בת־שבע אהרוני